

2320

Na temelju članka 24. i članka 30. Zakona o osnovnom školstvu (»Narodne novine«, broj 59/90., 26/93., 27/93., 29/04., 7/96., 59/01., 14/01. i 76/05.), Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa donosi

ODLUKU

O NASTAVNIM PLANOVIMA I PROGRAMIMA ZA OSNOVNE GLAZBENE I OSNOVNE PLESNE ŠKOLE

I.

Ovom se odlukom donosi Nastavni plan i program za osnovnu glazbenu školu, Nastavni plan i program za osnovnu školu funkcionalne muzičke pedagogije, Nastavni plan i program za osnovnu školu klasičnog baleta, Nastavni plan i program za osnovnu školu suvremenog plesa i Nastavni plan i program za osnovnu školu suvremenog plesa Ane Maletić.

II.

Nastavni planovi i programi iz točke I. ove Odluke primjenjivat će se od školske godine 2006./2007.

Sadržaj nastavnih planova i programa iz točke I. sastavni je dio ove Odluke.

III.

Danom stupanja na snagu ove Odluke prestaje važiti Nastavni plan i program za osnovne muzičke škole (Vjesnik Republičkog komiteta za prosvjetu, kulturu, fizičku i tehničku kulturu SR Hrvatske, broj 12, 19. studenoga 1985.).

IV.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u »Narodnim novinama«.

Klasa: 023-03/06-01/00075

Urbroj: 533-10-06-1

Zagreb, 28. kolovoza 2006.

Ministar

prof. dr. sc. Dragan Primorac, v. r.

Nastavni planovi i programi za osnovne glazbene škole i osnovne plesne škole

Nastavni plan i program za osnovnu glazbenu školu

Nastavni plan i program za osnovnu školu funkcionalne muzičke pedagogije

Nastavni plan i program za osnovnu školu klasičnog baleta

Nastavni plan i program za osnovnu školu suvremenog plesa

Nastavni plan i program za osnovnu školu suvremenog plesa Ane Maletić

Nastavni plan i program za osnovnu glazbenu školu

1. UVOD

Od ostalih grana umjetnosti glazba se razlikuje, između ostalog, i po tome što ima svoj odgojno-obrazovni sustav koji je po svom trajanju i tradicionalnoj podjeli na stupnjeve – predškolski, osnovni, srednji i visoki – sastavni dio hrvatskoga školskog sustava.

Potreba za vlastitim odgojno-obrazovnim sustavom te u svezi s tim potreba da profesionalni glazbeni odgoj i obrazovanje započne u ranoj dječjoj dobi, objašnjava se složenosti posebnih glazbenih vještina kao što su naprimjer pjevanje po notnom tekstu, točnije: vještina svjesnog čitanja notnog teksta i vještina sviranja na glazbalu, što je uz mnoštvo drugih znanja, vještina i navika potrebno svakom glazbeniku bez obzira na profil, odnosno zanimanje.

U okviru glazbenoga odgojno-obrazovnog sustava osnovna glazbena škola predstavlja stupanj na kojem se stječu osnove za nastavak glazbenog odgoja i obrazovanja na srednjem i visokom stupnju.

2. CILJEVI I ZADAĆE ODGOJA I OBRAZOVANJA

Cilj je glazbenoga odgojno-obrazovnog sustava da odgojem i obrazovanjem profesionalnih glazbenika različitih profila i zanimanja stalno proizvodi onaj dio društvene nadgradnje koji je obuhvaćen pojmom glazbene umjetnosti.

Zadaci su glazbene škole:

- omogućiti učenicima stjecanje vještine sviranja na kojem od glazbala koja se u školi poučavaju te razvijati učenikove glazbene sposobnosti – produktivne i reproduktivne

- omogućiti uz učenje glazbala stjecanje i drugih važnih glazbenih znanja, vještina i navika, omogućujući učenicima cjelovit glazbeni razvitak

- pratiti učenikov napredak u cjelini i u svim pojedinim elementima napredovanja – glazbenosti, znanjima i vještinama kako u cilju usmjeravanja učenika za one djelatnosti (glazbalo) na kojima su im izgledi za uspjeh najveći, tako i u pogledu njihova krajnjega profesionalnog usmjerenja

- razvijati u učeniku, upoznavanjem hrvatske kulturne baštine osjećaj pripadnosti i bogatstvo različitosti umjetničke glazbe

- voditi brigu o osobito sposobnim i darovitim učenicima

- brinuti se da se cjelokupni odgojno-obrazovni proces odvija prema suvremenim psihološkim, pedagoškim i metodičkim spoznajama uz poštovanje osobnosti svakog učenika

- voditi brigu pri upisivanju učenika na pojedino glazbalo o društvenim potrebama, posebice u trenutku kad se donosi odluka o konačnom glazbenom usmjerenju

- promicati glazbu, putem javne djelatnosti (priredbе, koncerti, smotre, natjecanja...) i utjecati na unapređivanje glazbene kulture u sredini u kojoj škola djeluje.

3. ORGANIZACIJA RADA

U osnovnoj glazbenoj školi uče se sljedeća glazbala: glasovir, flauta, blok-flauta, klarinet, saksofon, oboa, fagot, truba, trombon, rog, tuba, violina, viola, violončelo, kontrabas, gitara, tambure (biserica, brač), mandolina, harfa, harmonika, udaraljke.

Osim nastave glazbala svi učenici osnovne glazbene škole obvezno pohađaju nastavu solfeggia i skupnog muziciranja (zbor ili orkestar ili komornu glazbu), a u šestom razredu – glasovir obvezno za učenike koji žele nastaviti školovanje u srednjoj školi, te teoriju glazbe izborno.

Posebnu programsku cjelinu čini predškolski program koji traje dvije godine.

Upis u glazbenu školu obavlja se na temelju položena prijamnog ispita. Učenici osnovne glazbene škole redovni su polaznici osnovne općeobrazovne škole. Između tih dviju škola potrebna je suradnja radi osiguravanja uvjeta rada učenika, razumijevanje organizacije nekih nastavnih obveza (npr. učenik koji pjeva u zboru glazbene škole oslobođa se te djelatnosti u općeobrazovnoj školi i obratno).

Nastava je u glazbenoj školi INDIVIDUALNA i SKUPNA. Individualna je nastava glazbala, dok je skupna nastava solfeggia i skupnog sviranja.

Kako svi učenici imaju tijekom školske godine javne solističke nastupe, potrebna je i korepeticija (naznačena u planu osnovne glazbene škole).

4. NASTAVNI PLAN

NASTAVNI PREMET	BROJ SATI U TJEDNU					
	RAZRED					
<i>Obvezni predmeti</i>	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Temeljni predmet struke	2 (70')	2 (70')	2 (70')	2 (70')	2 (70')	2 (70')
Solfeggio	2 (70')	2 (70')	2 (70')	2 (70')	2 (70')	2 (70')
Skupno muziciranje			2 (70')	2 (70')	2 (70')	2 (70')
UKUPNO	4 (140')	4 (140')	6 (210')	6 (210')	6 (210')	6 (210')
<i>Izborni predmeti</i>						
Glasovir						1 (35')
Teorija glazbe						1 (35')

Korepeticija na svakih 25 učenika

1 sat u tjednu

Napomene:

- 1) Nastavni sat traje 45 minuta, osim za temeljni predmet struke od I. do III. razreda i glasovir (izborni predmet) koji traje 30 minuta, a za zbor ili orkestar 60 minuta.
- 2) Skupno muziciranje mogu biti nastavni predmeti: zbor ili orkestar ili komorna glazba.

TEMELJNI PREDMETI STRUKE SU:

Glasovir	Flauta
Violina	Blokflauta
Viola	Klarinet
Violončelo	Saksofon
Kontrabas	Oboa
Gitara	Fagot
Tambure (bisernica, brač)	Truba
Mandolina	Trombon
Harfa	Rog
Harmonika	Tuba
Udaraljke	

SOLFEGGIO

PRVI RAZRED

GLAZBENA PISMENOST

Upoznati notno crtvlje.

Upoznati note u G i F-ključu.

Prepoznati, pročitati, izvesti i zapisati cijelu, polovinsku, četvrtinsku i osminku notu.

Prepoznati, pročitati, izvesti i zapisati cijelu, polovinsku, četvrtinsku i osminku stanku.

Prepoznati i pročitati notni zapis u maloj, prvoj i drugoj oktavi.

Upoznati predznake: povišilicu, snizilicu i razrješilicu.

Obraditi takt, taktnu crtu i predtakt.

Upoznati glazbenu abecedu.

Upoznati solmizacijske slogove.

Upoznati stupanj kao oznaku za mjesto tona u ljestvici.

Upoznati glavne stupnjeve u ljestvici i njihova imena.

OZNAKE I ZNAKOVI

Upoznati oznake za ponavljanje, DC al Fine te prvi i drugi završetak notnog teksta.

Upoznati osnovne dinamičke oznake: *forte*, *piano*, *mezzoforte* i *mezzopiano* te *crescendo* i *decrescendo*.

Upoznati osnovne oznake za brzi, umjereni i spori tempo (*allegro*, *moderato* i *lento*).

Upoznati najčešće oznake za način izvođenja glazbenog djela: *cantabile*, *dolce*, *grazioso*.

Upoznati oznake za legato i staccato.

LJESTVICE

Obraditi C, G i F-dur.

Upoznati strukturu ljestvica, označiti tetrakorde, razlikovati cijeli ton i poluton u ljestvici, upoznat glavne stupnjeve i vodiču.

Pjevajući ljestvice, razvijati zvukovnu predodžbu o durskom tonalitetu te odnosima među tonovima.

MJERA

Upoznati osnovnu podjelu na jednostavne i složene mjere.

Prepoznati i usvojiti dvočetvrtinsku, tročetvrtinsku i četveročetvrtinsku mjeru te odrediti i pravilno izvesti teške i lake dobe u obrađenim mjerama.

INTERVALI

Upoznati cijele tonove i polutonove u obrađenim durskim ljestvicama.

MELODIJA

Pjevati melodije različitih ugodaja, obratiti pozornost na intonacijski čisto pjevanje.

Vježbati:

Intonirati rastavljene akorde glavnih stupnjeva.

Izvoditi melodijske vježbe na notnome modulatoru.

Izvoditi vježbe zamišljanja tona.

Izvoditi litanijske vježbe.

Izvoditi didaktičke melodijsko-ritamske vježbe.

Izvoditi popijevke s tekstem.

Pjevati primjere iz glazbene literature.

RITAM

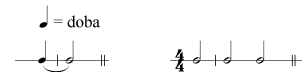
Usvojiti pojam dobe (četvrtinka) i njezinu podjelu na dva dijela. (Podjelu dobe na četiri jednaka dijela obraditi informativno i vježbati samo s naprednijim učenicima.)

Obraditi znakove kojima produljujemo trajanje tona: ligatura, korona i nota s točkom.

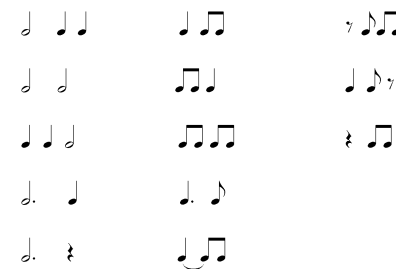
Obraditi sinkopu (unutar četiri dobe).

Predtakt ili nepotpuni takt.

Ritamske kombinacije koje upotrebljavamo u prvom razredu:

Vježbati:

Ritamske primjere.

Primjere za ritamsko čitanje tonova.

Dvolinijske ritamske primjere.

DIKTAT

Prepoznati, zapamtiti i zapisati izvedeni ritam te melodiju istoga i različitog ritamskog trajanja na glazbeno logičnoj cjelini (u pravilu od dva takta).

Pismeni i usmeni:

melodijski diktat,

ritamski diktat,

melodijsko-ritamski diktat.

STVARALAČKI RAD

Vježbati melodijsku, ritamsku i melodijsko-ritamsku improvizaciju.

Zamišljati i spontano izvoditi ritmizirane govorene tekstove (brojalice).

Improvizirati melodiju na tekst brojalice ili dječje pjesmice.

Improvizirati melodiju na notnome modulatoru.

SLUŠANJE GLAZBE

Slušajući glazbu, prepoznati usvojene pojmove agogike, dinamike (forte, piano), legato, staccato, brzo, sporo...

Slušati:

Narodne i dječje popijevke.

Primjere iz glazbene literature.

DRUGI RAZRED

GLAZBENA PISMENOST

Dati pregled vrijednosti nota i stanka: cijela, polovinka četvrtinka, osminka, šesnaestinka i tridesetdruginka.

Upoznati podjelu dobe (u četvrtinskoj, osminskoj i polovinskoj mjeri) na četiri jednaka dijela.

Obraditi tetrakorde u durskim i molskim ljestvicama koji se obrađuju u drugom razredu.

Prepoznati i pročitati notni zapis u G i F-ključu u velikoj, maloj, prvoj i drugoj oktavi.

Učvrstiti znanje o predznacima: povisilica, snizilica i razrješilica.

Tonove čitati abecedom, solmizacijom i neutralnim slogom.

Učvrstiti znanje o predtaktu i upoznati uzmah.

OZNAKE I ZNAKOVI

Učvrstiti dinamičke oznake i upoznati nove; fortissimo, forte, mezzoforte, mezzopiano, piano, pianissimo te crescendo i decrescendo.

Upoznati osnovne oznake za brzi, umjereni i spori tempo: vivo, allegro, presto, andante, moderato, adagio i lento te ritardando i accelerando.

Upoznati najčešće oznake za način izvođenja glazbenog djela: cantabile, dolce, grazioso, animato, marcato...

Ponoviti znanje o oznakama za legato i staccato.

LJESTVICE

Učvrstiti, ponoviti i intonirati C, G i F-dur te obraditi paralelne a, e i d-mol (sve vrste).

Intonativno učvrstiti C, G i F-dur ljestvice, te obraditi sve vrste a, e i d-mol ljestvica.

Upoznati strukturu ljestvica, označiti tetrakorde, u ljestvici prepoznati cijeli ton i poluton, upoznati glavne stupnjeve, vođicu te povećanu sekundu u harmonijskome molu.

Pjevajući ljestvice, razvijati zvukovnu predodžbu o molskim tonalitima te odnosima među tonovima.

Proširenu ljestvicu rabiti kao notni modulator.

MJERA

Podjela na jednostavne i složene mjere

Osminske mjere: obraditi dvoosminsku i troosminsku mjeru.

Polovinske mjere: obraditi dvopolovinsku i tropolovinsku.

INTERVALI

Prepoznati intervale od prime do oktave po veličini te upoznati njihova imena.

Malu, veliku i povećanu sekundu obraditi po vrsti.

Prepoznati sluhom malu i veliku sekundu na zadani ton.

MELODIJA

Upjevavanje na notnome modulatoru, a posebnu pozornost posvetiti intonacijski čistom pjevanju.

Vježbati:

Intoniranje rastavljenih akorda glavnih stupnjeva ljestvice.

Melodijske vježbe na notnome modulatoru.

Vježbe zamišljanja tona.

Litanijske vježbe.

Didaktičke melodijsko-ritamske vježbe.

Popijevke s tekstom.

Lagane kanone.

Primjere iz glazbene literature.

RITAM

Vježbati:

Ritamske primjere

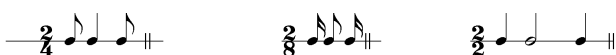
Primjere za ritamsko čitanje tonova

Dvolinijske ritamske primjere

Predtakt i uzmah

Sinkopa (unutar dvije dobe)

Ritamske kombinacije:

♩ = doba

a) ♩ ♩ ♩ ♩ ♩ ♩

♩ ♩ ♩ ♩

♩ ♩ ♩ ♩

b) ♩ ♩ ♩ ♩

Jednostavni dvolinijski ritamski primjeri

♩ ♩ ♩ ♩

♩ ♩ ♩ ♩

DIKTAT

Prepoznati, zapamtiti i zapisati izvedeni ritam te melodiju istog i različita trajanja na glazbeno logičnoj cjelini (u pravilu od dva takta).

Pismeni i usmeni:

melodijski
ritamski i
melodijsko-ritamski.

STVARALAČKI RAD

Melodijska, ritamska i melodijsko-ritamska improvizacija.
Dovršiti počete melodijske fraze (dominanta – tonika).
Improvizirati melodiju na tekst brojalice ili dječje pjesmice.
Improvizirati melodiju na notnome modulatoru.

SLUŠANJE GLAZBE

Slušajući glazbu, prepoznati usvojene dinamičke pojmove: forte, piano, legato, staccato, brzo, sporo...

Slušati:

Narodne i dječje popijevke.
Primjere iz glazbene literature.

TREĆI RAZRED

GLAZBENA PISMENOST

Učvrstiti znanje o podjeli dobe i vrijednosti nota u četvrtinskoj, osminkinskoj i polovinskoj mjeri.

Učvrstiti znanje o tetrakordima koji se nalaze u durskim i moljskim ljestvicama koje se obrađuju u trećem razredu.

Učvrstiti znanje o funkciji tonova i nazivima glavnih stupnjeva u tonalitetu.

Prepoznati i pročitati notni zapis u G i F-ključu u velikoj, maloj, prvoj i drugoj oktavi.

Učvrstiti znanje o predznacima: dvostruka povisilica i snizilica.

Vježbati transpoziciju notnog teksta u okviru obrađenih tonaliteta.

Vježbati transkripciju u okviru obrađenih mjera.

Oznake i znakovi:

Učvrstiti obrađene agogičke oznake i upoznati nove. Proširiti znanje o oznakama za tempo.

Pjevati melodijsko-ritamske primjere u skladu s označenim dinamičkim oznakama.

LJESTVICE

Učvrstiti ponoviti i intonirati obrađene ljestvice C, G i F-dur te a, e i d-mol.

Obraditi nove: D, B i A-dur te h, g i fis-mol.

Upoznati strukturu ljestvica, zapisati i označiti tetrakorde, u ljestvici prepoznati cijeli ton i poluton, upoznati glavne stupnjeve, vođicu te povećanu sekundu u harmonijskome molu.

Pravilno intonirati ljestvicu i trozvuke glavnih stupnjeva.

Pjevajući ljestvice, razvijati zvukovnu predodžbu o durskim i moljskim tonalitetima te odnosima među tonovima.

Proširenu ljestvicu rabiti kao notni modulator.

MJERA

Obraditi četveroosminku, četveropolovinsku te šesteroosminku mjeru. Šesteroosminku mjeru pravilno izvesti kao dvodobnu mjeru s jedinicom mjere (nota s točkom) te promjenu istovrsne mjere unutar primjera.

INTERVALI

Malu i veliku sekundu, malu i veliku tercu, čistu kvartu i čistu kvintu prepoznati, pravilno intonirati i znati zapisati na zadani ton, a ostale ljestvične intervale prepoznati po veličini.

Povećanu kvartu i smanjenu kvintu teoretski obraditi u durskimljestvicama koje se obrađuju u III. razredu.

AKORDI

Obraditi durski i moljski kvintakord.

MELODIJA

Muzikalno i logično fraziranje notnog teksta s posebnom pažnjom na intonacijski čisto pjevanje.

Vježbati:

Upjevavanje na notnom modulatoru.

Intonirati rastavljene akorde glavnih stupnjeva ljestvice.

Intonirati melodijske vježbe na notnom modulatoru.

Pjevati vježbe zamišljanja tona.

Litanijskim vježbama svladavat zahtjevnije melodijsko-ritamske probleme.

Pjevati didaktičke melodijsko-ritamske vježbe.

Popijevke s tekstem.

Pjevati lakše kanone i dvoglasne homofone primjere.

Pjevati primjere iz glazbene literature.

RITAM

Vježbati:

Ritamske primjere.

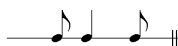
Primjere za ritamsko čitanje tonova.

Dvolinijske ritamske primjere.

Predtakt i uzmah (učvrstiti znanje).

Sinkopa – unutar dvije dobe (učvrstiti znanje).

♩ = doba

Nove ritamske kombinacije u trećem razredu:

♩ = doba

DIKTAT

Zapamtiti, prepoznati i zapisati izvedeni ritam te melodiju istog i različita trajanja na glazbeno logičnoj cjelini (u pravilu od dva takta).

Ritamski.

Melodijsko-ritamski (dijatonski).

Prepoznati obrađene intervale, kvintakorde i njihove obrate.

Prepoznati tetrakorde.

Dvoglasje (kraći niz harmonijskih intervala).

STVARALAČKI RAD

Melodijska, ritamska i melodijsko-ritamska improvizacija.

Dovršiti započete melodijske i ritamske cjeline (dominanta – tonika).

Samostalno stvoriti ritamsko-melodijsku cjelinu.

Realizirati melodiju na tekst dječje pjesmice.

Improvizirati melodiju na notnome modulatoru.

SLUŠANJE GLAZBE

Slušajući glazbu, prepoznati usvojene pojmove dinamike i tempa. Prepoznati zvuk različitih glazbala, odnosno različitih izvoditeljskih sastava. Osvijestiti najjednostavnije oblike iz svirane literature.

Dvodijelna i trodijelna pjesma.

Slušati vrijedna glazbena djela u svrhu razvijanja glazbenog ukusa kod učenika.

Upoznati osnovne različitosti pojedinih razdoblja i njihovih glazbenih predstavnika.

ŠESTI RAZRED**GLAZBENA PISMENOST**

Učvrstiti znanje o podjeli dobe u dosad obrađenim mjerama.

Učvrstiti gradivo o složenim i mješovitim mjerama.

Kvintni krug uzlazno i silazno. Učvrstiti obrađeno gradivo.

Čitati i pisati note u G i F-ključu.

Vježbati izmjeničnu i kromatsku alteraciju ljestvičnih tonova.

Naučiti enharmonijsku zamjenu tona.

Svladati transpoziciju i transkripciju notnog teksta.

Tempo i agogika – proširiti pojmove.

Znati dijatonsku modulaciju.

LJESTVICE

Intonacijski i teorijski učvrstiti obrađene ljestvice.

Pjevati nove: Ges, Cis i Ces-dur te es, ais i as-mol i rastavljene trozvuke glavnih stupnjeva.

Upoznati strukturu novih ljestvica, zapisati i označiti tetrakorde, glavne stupnjeve i vođicu.

Pjevajući ljestvice, razvijati zvukovnu predodžbu o durskim i mol-skim tonalitetima te odnosima među tonovima.

Pjevati pet vrsta tetrakorda i naučiti njihovu mnogostranost u duru i harmonijskome molu.

Proširenu ljestvicu koristiti kao notni modulator.

MJERA

Utvrđiti naučene mjere.

INTERVALI

Učvrstiti znanje o intervalima.

Sve intervale intonirati i znati zapisati na zadani ton.

Podjela na konsonantne i disonantne intervale.

AKORDI

Obrati durškoga, molškoga povećanoga i smanjenoga kvintakorda.

Mногоstranost durškoga, molškoga, povećanoga i smanjenoga kvintakorda u duru i harmonijskom molu.

Intonacija durškoga, molškoga povećanoga i smanjenoga kvintakorda te dur i mol sekstakorda i kvartsekstakorda.

Dominantni septakord i obrati:

Mногоstranost dominantnog septakorda u duru i harmonijskom molu.

Na zadanom tonu graditi dominantni septakord i obrate te odrediti njihovu mnogostranost u duru i harmonijskom molu.

Intonacija dominantnog septakorda i obrata.

MELODIJA

Muzikalno fraziranje notnog teksta s posebnom pažnjom na intonacijski čisto pjevanje.

Vježbati:

Intonirati rastavljene kvintakorde glavnih stupnjeva ljestvice.

Intonirati melodijske vježbe na notnome modulatoru.

Pjevati vježbe zamišljanja tonova.

Litanijskim vježbama svladavati zahtjevnije melodijsko-ritamske probleme.

Intonirati izmjenične alterirane tonove, tonove u kromatskom prolazu te unutar laganijeg, melodijskog skoka u duru i molu.

Pjevati didaktičke melodijsko-ritamske primjere.

Popijevke s tekstem.

Pjevati dvoglasne i lagane troglasne kanone te homofono i polifono dvoglasje.

Pjevati primjere iz glazbene literature.

Intonirati sve vrste tetrakorda na zadane tonove.

Dijatonska modulacija – osjetiti prijelaz iz jednoga u drugi tonalitet.

RITAM

Vježbati:

Ritamske primjere.

Primjere za ritamsko čitanje tonova.

Dvolinijske ritamske primjere.

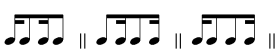
Nove ritamske kombinacije u šestom razredu:

♩ = doba

a)

b)

c)

d)

DIKTAT

Zapamtiti, prepoznati i zapisati izvedeni ritam te melodiju istog i različita trajanja na glazbeno logičnoj cjelini. Postupno proširiti opseg zadatka.

Razvijati učenikova znanja i sposobnosti te glazbeno pamćenje.
 Oblici jednoglasnog diktata pismeno i usmeno:
 Melodijski s pomakom izmjeničnih i prohodnih alteriranih tonova.
 Ritamski.
 Melodijsko-ritamski s jedostavnim kromatskim pomacima.
 Prepoznati obrađene intervale, kvintakorde i njihove obrate.
 Prepoznati tetrakorde.
 Prepoznati dominantni septakord i obrate.
 Dvoglasje – slušati i prepoznati harmonijske intervale.

STVARALAČKI RAD

Melodijska, ritamska i melodijsko-ritamska improvizacija.
 Dovršiti počete melodijske i ritamske cjeline (dominanta – tonika).
 Samostalno napisati melodijsko-ritamsku cjelinu.
 Realizirati melodiju na tekst dječje pjesmice.
 Improvizirati melodiju na notnome modulatoru.

SLUŠANJE GLAZBE

Slušajući glazbu, prepoznati usvojene pojmove u dinamici i tempu.
 Prepoznati zvuk različitih glazbala, odnosno različitih izvoditeljskih sastava. Osvijestiti najjednostavnije oblike iz svirane literature.
 Dvodijelna i trodjelna pjesma.
 Slušati vrijedna glazbena djela u svrhu razvijanja glazbenog ukusa kod učenika.
 Upoznati osnovne različitosti pojedinih razdoblja i njihovih glazbenih predstavnika.

MOGUĆA LITERATURA ZA SOLFEGGIO ZA OSNOVNU GLAZBENU ŠKOLU

- ADAMIĆ, Tomislav, *Solfeggio I., II., III. za osnovnu glazbenu školu*, Muzička naklada, Zagreb, 1972.
 ANTONIĆ, Božo, *Muzička početnica*, Školska knjiga, Zagreb, 1956.
 ANTONIĆ, Božo, *Muzička vježbenica*, Školska knjiga, Zagreb, 1955.
 BEGOVIĆ, Lili, *Solfeggio za VI. razred osnovne glazbene škole*, Vlastita naklada, Zagreb, 1991.
 GOLČIĆ, Ivan, *Priručnici od I. do VI. razreda za solfeggio za glazbene škole*, HKD sv. Ćirila i Metoda, (Društvo sv. Jeronima), Zagreb, 1993.
 GOLČIĆ, Ivan, *Solfeggio 1, Udžbenik za 1. razred solfeggia za osnovne glazbene škole*, HKD sv. Jeronima, Zagreb, 2003.
 GOLČIĆ, Ivan, *Solfeggio 1, Priručnik za učitelje za 1. razred solfeggia u osnovnim glazbenim školama*, HKD sv. Jeronima, Zagreb, 2003.
 GOLČIĆ, Ivan, *Solfeggio 2, Udžbenik za 2. razred solfeggia za osnovne glazbene škole*, HKD sv. Jeronima, Zagreb, 2004.
 GOLČIĆ, Ivan, *Solfeggio 2, Priručnik za učitelje za 2. razred solfeggia u osnovnim glazbenim školama*, HKD sv. Jeronima, Zagreb, 2004.
 GOLČIĆ, Ivan, *Solfeggio 3, Udžbenik za 3. razred solfeggia za osnovne glazbene škole*, HKD sv. Jeronima, Zagreb, 2005.
 GOLČIĆ, Ivan, *Solfeggio 3, Priručnik za učitelje za 3. razred solfeggia u osnovnim glazbenim školama*, HKD sv. Jeronima, Zagreb, 2005.
 GOLČIĆ, Ivan, *Solfeggio 4, Udžbenik za 4. razred solfeggia za osnovne glazbene škole*, HKD sv. Jeronima, Zagreb, 2006.
 GOLČIĆ, Ivan, *Solfeggio 4, Priručnik za učitelje za 4. razred solfeggia u osnovnim glazbenim školama*, HKD sv. Jeronima, Zagreb, 2006.

- GOLČIĆ, Ivan, *Višeglasni solfeggio za glazbene škole*, HKD sv. Ćirila i Metoda, (Društvo sv. Jeronima) Zagreb, 1997.
 GOLČIĆ, Ivan, *999 glazbenih tema iz glazbene literature za solfeggio u osnovnim glazbenim školama*, HKD sv. Jeronima, Zagreb, 2001.
 GÜRTL, Dragan, *Priručnik za solfeggio – Dijatonika*, vlastita naklada, Zagreb, 1958.
 GÜRTL, Dragan, *Priručnik za solfeggio – Alteracija*, vlastita naklada, Zagreb, 1965.
 GÜRTL, Dragan, *Priručnik za solfeggio – Dvoglasje*, vlastita naklada, Zagreb.
 KAIĆ, Vera, *Alteracije I. dio. Priručnik za osnovne glazbene škole*, MUSIC PLAY, Zagreb, 2004.
 KAIĆ, Vera, *Alteracije II. dio – Kromatika. Priručnik za srednje glazbene škole*, MUSIC PLAY, Zagreb, 2005.
 KAIĆ, Vera, *Ritam. Zbirka primjera za vježbu i diktat za osnovne glazbene škole*, MUSIC PLAY, Zagreb, 2005.
 KAZIĆ, Josip, *Kako nastaje melodija* Školska knjiga, Zagreb, 1993.
 LAZARIN, Branko, *Solfeggio 1. i 2.*, Školska knjiga, Zagreb, 1992.
 MAGDALENIĆ, Miroslav, *Jednoglasni i dvoglasni solfeggio 1-2 svezak*, Muzička naklada, Zagreb, 1972.
 MARKOVIĆ, Adalbert, *555. izabranih tema za solfeggio*, Školska knjiga, Zagreb, 1971.
 MARKOVIĆ, Adalbert, *222. izabranih tema za solfeggio*, Školska knjiga, Zagreb, 1989.
 MATZ, Rudolf, *Vježbe za solfeggio i diktat od 1 do 6.*, Muzička naklada, Zagreb, 1964.

GLASOVIR

PRVI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Smještaj uz glasovir i držanje tijela; postava ruku i pokretanje prstiju.
 Glazbena pismenost – poznavanje nota u G i F ključu; vrijednosti nota i temeljne mjere.
 Osnovne vrste udara, legato, portato i staccato; najjednostavnije ritamske vježbe.
 Pojam fraze i njena realizacija.
 Osnovne dinamičke oznake (piano, forte, crescendo, diminuendo).
 Diferenciranje melodije od harmonijske pratnje; uvjerljivo izvođenje kadencija na svršetku pojedinih odsjeka (rallentando).

TEHNIČKE VJEŽBE

Najjednostavnije vježbe za razvijanje gibljivosti prstiju koje su sastavni dio svih početnica i škola.
 Hanon-Thompson

POČETNICE I ŠKOLE

- Matz – Šaban: Osnovna škola za klavir.
 B. Zorić: ABECEDA klavira.
 D. Mioč: Početnica za klavir.
 A. Nikolajev: Početnica.
 J. Bastien: Početnica.
 J. Thompson: Početnica.
 M. Aaron: Početnica.

A. Diller & E. Quaile: Početnica.
Hervé – Pouillard: Početnica.
Početnice drugih autora.

LJESTVICE

Durske ljestvice (C, G, D, A, E i F) paralelno i u protupomaku kroz jednu oktavu.

Trozvuk rastavljeno i istodobno s obratima.

ETIDE (najmanje četiri):

J. B. Duvernoy op.176,

C. Czerny – H. Germer.

B. Zorić: Etide za mlade pijaniste. Etide ostalih skladatelja odgovarajuće težine i teže.

GRADIVO ZA ISPIT

Jedna ljestvica kroz jednu oktavu, paralelno i u protupomaku, trozvuci rastavljeno i istodobno.

Jedna etida i dvije skladbe po nastavnikovu izboru ili jedna etida i stavak sonatine.

Cijeli se program izvodi napamet.

DRUGI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Daljnji rad na razvijanju tehničkih i glazbenih sposobnosti, učenje pedala, razvijanje glazbene imaginacije.

Sve durske i četiri molske ljestvice (a, e, d, g), paralelno i u protupomaku kroz dvije oktave.

Mala rastvorba trozvuka i trozvuci istodobno, dominantni četverozvuk za dursku i smanjeni za molsku ljestvicu, rastavljeno i istodobno.

TEHNIČKE VJEŽBE

Hanon – Thompson.

I. dio škole Matz – Šaban.

ETIDE (najmanje šest)

J. B. Duvernoy: op.176.

C. Czerny – H. Germer.

H. Lemoine: op.37.

E. Gnesina: Malene etide.

E. Pozzoli: 15 Studi facili.

Etide ostalih skladatelja odgovarajuće težine i teže.

UVOD U BAROK (najmanje dvije skladbe)

J. S. Bach – Male kompozicije, Notna knjižica za Annu Magdalenu Bach i ostale skladbe skladatelja 17. i 18. stoljeća.

SONATINE (najmanje dvije)

I. J. Pleyel, J. B. Wanhal, A. Hasslinger, A. Schmitt, L. van Beethoven, A. Diabelli, C. Czerny, M. Clementi: op. 36 i ostalih skladatelja odgovarajuće težine i teže.

SKLADBE SKLADATELJA 19. I 20. STOLJEĆA (najmanje četiri skladbe)

R. Schumann: Album za mladež op. 68.

P. I. Čajkovski: Dječji album op. 39.

A. Grečanjinov: op. 98.

B. Bartok: Mikrokozmos,

S. Maikapar: Spomenar, op.16.

D. Šoštakovič: 6 komada za djecu.

A. Rowley: Rađanja op.37.

B. Zorić: Mozaik XX. st.

HRVATSKI SKLADATELJI (najmanje jedna skladba)

I. Lhotka Kalinski: Međimurje malo, Lepo moje Zagorje.

R. Matz: Stara ura igra polku.

Skladbe drugih hrvatskih skladatelja odgovarajuće težine i teže.

GRADIVO ZA ISPIT

Jedna ljestvica sa svim elementima.

Jedna etida.

Jedan stavak sonatine.

Jedna skladba po slobodnom izboru.

Cijeli se program izvodi napamet.

TREĆI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Daljnji rad na razvijanju i izgradnji tehničkih i glazbenih sposobnosti, proširivanje osnovnih vrsta udara legata i staccata s podvrstama – non legato, portato, repeticija.

Stupnjevanje dinamike i veće dinamičko nijansiranje, sustavna uporaba pedala.

Sve durske i molske ljestvice paralelno i u protupomaku (mali protupomak) kroz četiri oktave. Kromatska ljestvica od C kroz jednu oktavu paralelno. Mala rastvorba trozvuka troglasno ili četveroglasno i mala rastvorba dominantnog i smanjenog četverozvuka kroz dvije oktave; akordi trozvuka i četverozvuka istodobno.

TEHNIČKE VJEŽBE

A. Schmitt: op.16.

Ch. L. Hanon: Pijanist virtuoz.

ETIDE (najmanje šest)

H. Lemoine: op. 37.

C. Czerny: H. Germer.

C. Czerny: op. 849.

B. Zorić: Volim etide I.

E. Pozzoli: 15 Studi facili.

Etide drugih skladatelja odgovarajuće težine i teže.

BAROKNE SKLADBE (najmanje tri)

J. S. Bach: Male kompozicije, Notna knjižica za Annu Magdalenu Bach.

Skladbe drugih skladatelja 17. i 18. stoljeća odgovarajuće težine i teže.

SONATINE (najmanje dvije sonatine ili jedna sonatina i jedne varijacije)

M. Clementi: op. 36, F. Kuhlau, J. L. Dussek, A. Diabelli, J. Haydn.
D. Mioč: Varijacije za klavir I. sv.
Sonatine ili varijacije drugih skladatelja odgovarajuće težine i teže.

SKLADBE SKLADATELJA 19. I 20. STOLJEĆA (najmanje četiri)

R. Schumann: Album za mladež op. 68.
F. Schubert: Plesovi.
P. I. Čajkovski: Dječji album op. 39.
C. Gurlitt: Prvi nastup.
S. Maikapar: Minijature op. 33.
I. Berković: Končertino.
D. Šostakovič: 6 komada za djecu.
B. Bartok: Mikrokozmos.
A. Rowley: Iz moje slikovnice.
D. Kabalevski: 24 lake skladbe, Varijacije,

HRVATSKI SKLADATELJI (najmanje dvije skladbe)

I. Lhotka Kalinski: Suita za djecu, Međimurje malo, Stari dalmatinski plesovi.
R. Matz: Suita za djecu.
I. Brkanović: Suita za male.
B. Kunc: Mali komadi za male ljude.
M. Kelemen: Magarac šeta kraj mora.
D. Pejačević: Glasovirske minijature.
Zbirka etida: Cantus.
Skladbe drugih skladatelja 19. i 20. stoljeća i hrvatskih skladatelja odgovarajuće težine i teže.

GRADIVO ZA ISPIT

Jedna ljestvica sa svim elementima.
Jedna etida.
Jedna skladba J. S. Bacha.
Prvi stavak sonatine ili varijacije.
Jedna skladba po slobodnom izboru.
Cijeli se program izvodi napamet.

ČETVRTI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Daljnji rad na usavršavanju, svladavanju i unapređivanju tehničkih i glazbenih zadataka – nastavak prethodnog razreda.
Sve durske i molske ljestvice paralelno i u protupomaku kroz četiri oktave i veliki protupomak. Kromatske ljestvice paralelno kroz dvije oktave. Mala rastvorba trozvuka četveroglasno, akordi istodobno; velika rastvorba trozvuka paralelno kroz dvije oktave. Mala rastvorba dominantnog i smanjenog četverozvuka i akordi istodobno kroz dvije oktave.

TEHNIČKE VJEŽBE

A. Schmitt: op.16.
Ch. L. Hanon: Pijanist virtuoz.

ETIDE (najmanje šest)

C. Czerny: op. 849, op. 299,

H. Bertini: Izbor etida iz op. 29 i 32.

H. Berens: Izbor etida.

E. Pozzoli: 24 Studi di facile meccanismo i etide drugih skladatelja slične težine i teže.

SKLADBE BAROKA (najmanje četiri skladbe):

J. S. Bach: 12 i 6 malih preludija i fughetta.
G. F. Händel: H. von Bullow: Izbor lakih skladbi.
F. Couperin: Izbor lakih komada, te druge skladbe skladatelja 17. i 18. stoljeća odgovarajuće težine i teže.

SONATINE I SONATE (najmanje dvije skladbe):

M. Clementi: op. 36 br. 6 i op. 37.
J. Haydn: Sonatine (Divertimenta) i lakše sonate.
L. van Beethoven: op. 49, br. 2.
W. A. Mozart: Bečke sonatine, Sonata Facile KV 545.
D. Mioč: Varijacije za klavir, II. svezak.

Sonate, sonatine ili varijacije drugih skladatelja klasičnog razdoblja iste težine ili teže.

SKLADBE SKLADATELJA 19. I 20. STOLJEĆA (najmanje dvije)

R. Schumann: Album za mladež, op. 68,
P. I. Čajkovski: Dječji album, op. 39,
E. Grieg: Lirski komadi.
F. Chopin: Za naše najmlađe – red. Lorković.
F. Mendelssohn: Pjesme bez riječi.
A. Grečanjnov: Staklene perle op.119, U zelenilu op.99.
S. Prokofjev: Muzika za djecu, op.65.
S. Maikapar: Minijature, op. 33, Spomenar, op.16, Preludiji, Varijacije u f molu.
D. Kabalevski: 24 lake skladbe.
I. Berković: Končertino, Varijacije u A-duru.
B. Bartok: Mikrokozmos, Za djecu.
C. Debussy: Mali crnac.
I. Stravinski: Suita za pet prstiju.

SKLADBE HRVATSKIH SKLADATELJA (najmanje dvije)

D. Pejačević: Glasovirske minijature.
V. Lisinski: Mazurke (obrađa I. L. Kalinski).
B. Bjelinski: Muzika za djecu.
M. Miletić: Djeca plešu, Mikro suita.
Zbirka etida: Cantus.
Skladbe drugih skladatelja 19. i 20. stoljeća i hrvatskih skladatelja odgovarajuće težine i teže.

GRADIVO ZA ISPIT

Jedna ljestvica sa svim elementima.
Jedna etida.
Jedna skladba J. S. Bacha.
I. stavak sonate ili varijacije.
Jedna skladba po slobodnom izboru.
Cijeli se program izvodi napamet.

PETI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Nastavak usavršavanja tehničkih i glazbenih elemenata.

Sve durske i molske ljestvice kroz četiri oktave i veliki protupomak. Terce, sekste i decime paralelno kroz dvije oktave. Kromatska ljestvica kroz četiri oktave paralelno. Velika rastvorba trozvuka i četverozvuka paralelno kroz četiri oktave i akordi četverglasno istodobno.

TEHNIČKE VJEŽBE

Ch. L. Hanon: Pijanist virtuoz.

ETIDE (najmanje šest):

C. Czerny: op.299.

J. B. Cramer: C. von Büllow.

H. Bertini: op. 32.

H. Berens: op.61.

E. Pozzoli: 24 Studi di facile meccanismo.

B. Zorić: Volim etide II.

Etide drugih skladatelja odgovarajuće težine i teže.

SKLADBE BAROKA (najmanje četiri)

J. S. Bach: 6 malih preludija i fughetta, Dvoglasne invencije.

G. F. Händel: 12 lakih skladbi.

Skladbe ostalih skladatelja 17. i 18. st. odgovarajuće težine i teže.

KLASIČNE SKLADBE

Sonate, varijacije, fantazije, ronda J. Haydna, W. A. Mozarta ili

L. van Beethovena (najmanje dvije skladbe).

J. Haydn: Sonata u D-duru XVI/37, u G-duru XVI/27, u E-duru XVI/13, u C-duru XVI/35, Varijacije i Fantazija u C-duru.

W. A. Mozar: Sonata Facile KV 545, u G duru KV 283, u Es duru KV 282, Fantazija u d-molu i Varijacije.

L. van Beethoven – Sonata u g-molu, op. 49 br. 1, Rondo u C-duru, Varijacije na vlastitu temu u G-duru, Paisiello varijacije u G-duru, Varijacije u F-duru.

SKLADBE SKLADATELJA 19. I 20. STOLJEĆA (najmanje tri):

R. Schumann: Spomenar, op. 124

F. Schubert: Valceri, Landleri, Scherzo u B-duru

L. van Beethoven: Ecossaises, Bagatele

E. Grieg: Lirski komadi

F. Mendelssohn: Pjesme bez riječi

F. Chopin: Za naše najmlađe (red. Lorković)

M. Glinka: Varijacije u a molu

S. Prokofjev: Muzika za djecu op. 65

B. Bartok: Mikrokozmos

W. Lutoslawski: Melodie ludove, Tri stavka za djecu

A. Casella: 11 pezzi infantili

B. Martinu: Lutke

D. Šostakovič: Lutkini plesovi

B. Britten: Tri valcera.

SKLADBE HRVATSKIH SKLADATELJA (najmanje jedna)

B. Bjelinski: Muzika za djecu

M. Miletić: Djeca plešu, Mala suita,

M. Kelemen: Magarac šeta kraj mora

F. Pintarić: Skladbe za glasovir

B. Kunc: Mlado lišće

L. Županović: Male forme za male ruke

Skladbe starih hrvatskih skladatelja (red. L. Šaban)

Izbor etida – Cantus

druge skladbe skladatelja 19. i 20. stoljeća, kao i hrvatskih skladatelja odgovarajuće težine i teže.

GRADIVO ZA ISPIT

Jedna ljestvica sa svim elementima.

Jedna etida.

Jedna dvoglasna invencija J. S. Bacha.

I. stavak sonate ili jedne varijacije ili fantazija ili rondo.

jedna skladba po slobodnom izboru.

Cijeli se program izvodi napamet.

ŠESTI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Nastavak rada na tehničkim i glazbenim elementima.

Ljestvice (sve durske i molske) kao i u petom razredu; terce, sekste i decime paralelno kroz četiri oktave. Kromatska ljestvica paralelno kroz četiri oktave. Trozvuci i svi četverozvuci u maloj i velikoj rastvorbi (i istodobno) paralelno kroz četiri oktave. Oktave iz podlaktice paralelno istodobno i rastavljeno.

TEHNIČKE VJEŽBE

Ch. L. Hanon: Pijanist virtuoz

J. Pischna: Izbor tehničkih vježbi (red. L. Šaban)

ETIDE (najmanje šest)

Th. Kullak: Škola oktavnih etida

C. Czerny: op. 299 i op. 740

H. Berens: Etide, op. 61

J. B. Cramer: H. von Büllow

E. Pozzoli: 30 Studi di media difficoltà

F. Liszt: Etide, op.1

Etide drugih skladatelja odgovarajuće težine i teže.

BAROKNE SKLADBE (najmanje tri)

J. S. Bach: Dvoglasne i troglasne invencije

J. S. Bach: Francuske suite – pojedini stavci

G. F. Händel: Passacaglia u g molu, Varijacije na vlastitu temu u B-duru

ostale skladbe skladatelja 17. i 18. st. odgovarajuće težine i teže.

KLASIČNE SKLADBE

– sonate, varijacije, fantazije, ronda i koncerti (najmanje dvije skladbe, od kojih jedna mora biti sonata):

J. Haydn: Sonata u e molu XVI/34, u D-duru XVI/37, u F-duru XVI/23, Varijacije u f-molu XVII/6, u C-duru XVII/5

W. A. Mozart: Sonata u B-duru KV570, u C-duru KV330, u F-duru KV332,

u D-duru KV311, u B-duru KV333, u D-duru KV284 u F-duru KV

280, Varijacije u D-duru KV25, u F-duru KV54, u G-duru KV180, Fantazija u d-molu, Rondo u D-duru KV485.

L. van Beethoven: Sonata u G-duru, op.79, Varijacije – Paisiello u G-duru, Varijacije na vlastitu temu u G-duru, Rondo u C-duru

G. Giordani: Koncert u D duru

J. Ch. Bach: Koncert u B duru i D duru

K. Dittersdorf: Koncert u A duru

SKLADBE 19. I 20. STOLJEĆA (najmanje tri)

R. Schumann: Spomenar, op. 124, Bunte Blatter, op. 99

F. Mendelssohn: Pjesme bez riječi, 6 dječjih skladbi, op. 72

F. Schubert: Impromptus

E. Grieg: Lirski komadi, Poetične slike, op. 3

F. Chopin: Za naše najmlađe (red. Lorković)

M. Glinka: Varijacije u a-molu

P. I. Čajkovski: Godišnja doba

I. Albeniz: Espagna

B. Bartok: Rumunjski plesovi

D. Kabalevski: Sonatina u C-duru

A. Casella: 11 pezzi infantili

SKLADBE HRVATSKIH SKLADATELJA (najmanje jedna)

B. Kunc: Mlado lišće

D. Pejačević: Glasovirske minijature, Život cvijeća

F. Pintarić: Kompozicije za glasovir

D. Kempf: Suita za djecu

B. Papandopulo: Vodenica

L. Županović: Mikro suita

Izbor etida: Cantus

druge skladbe skladatelja 19. i 20. st. i hrvatskih skladatelja odgovarajuće težine i težje.

GRADIVO ZA ISPIT

Jedna ljestvica sa svim elementima.

Jedna etida.

Jedna dvoglasna ili troglasna invencija J. S. Bacha.

I. stavak sonate, varijacije ili rondo.

Jedna skladba po slobodnom izboru.

Cijeli se program izvodi napamet.

Preporučuje se od trećeg razreda osnovne škole učenike uvoditi u sviranje četveroručno kao uvod u komorno muziciranje. Kod sastavljanja učeničkog para treba voditi računa o njihovim zajedničkim osobinama i sličnoj tehničkoj razini, što ne znači da moraju biti u istom razredu. Naprotiv, napredniji i nešto stariji učenik motivirat će mlađega i biti mu uzor.

Prijedlog programa za osnovnu školu

(redosljed skladba od lakših prema težima)

M. Consiglio: Domaće životinje

A. Diabelli: Melodijski komadi, op.149

L. van Beethoven: Sonatina u F-duru

R. Kleinmichel: Tema i varijacije, op. 22

R. Matz: Varijacije na dječju pjesmicu

A. Diabelli: Sonatine

C. M. Weber: Sonatina, op. 3 u C-duru, 6 skladbi, op.10

M. Miletić: Tri stavka za četiri ruke

M. Consiglio: La mia scuola

W. A. Mozart: Lake sonatine (arr. K. Hermann)

O. Respighi: Šest malih komada

G. Bizet – Dječje igre, op. 22

J. Brahms: Liebes-Walzer, op. 52a

I. Lang: Mali šaroliki svijet

F. Kuhlau: Sonatine

C. Czerny: Briljantna sonatina, op. 50

L. van Beethoven: Sonata, op.6

M. Moszkowski – Španjolski plesovi

E. Noona: El diablo cojuelo

G. Donizetti: Tri laka komada

J. Haydn: Varijacije Učitelj i učenik

Ostale skladbe slične težine (ne moraju biti original) i težje.

Treći razred – najmanje tri skladbe, od kojih je jedna iz razdoblja klasike.

Četvrti razred – najmanje četiri skladbe, od kojih je jedna sonatina iz razdoblja klasike.

Peti razred – najmanje četiri skladbe, od kojih je jedna sonatina ili sonata iz razdoblja klasike, a jedna hrvatskog skladatelja.

Šesti razred – najmanje četiri skladbe, od kojih je jedna sonata ili varijacije iz razdoblja klasike, a ostale skladbe iz različitih stilskih razdoblja.

FLAUTA

PRVI RAZRED

OSNOVNO TEHNIČKO I GLAZBENO ZNANJE

Upoznavanje s instrumentom (rukovanje i održavanje).

Upoznavanje notnih vrijednosti (stanke).

Postava usnica (ambažura) na glavi instrumenta.

Disanje, rad ošita, uloga jezika.

Pravilno držanje instrumenta, tijela, ruku, prstiju.

Ritamske vježbe na glavi instrumenta.

Vođenje tona, opseg $D^1 - G^3$.

Intonacija, slušanje.

Osnovne dinamičke i agogičke oznake.

LJESTVICE

C-dur, G-dur, F-dur u cijelim notama, polovinkama i četvrtinkama s toničkim trozvukom (kroz jednu oktavu), M-četvrtinka = 60.

POČETNICE I ŠKOLE (ili kombinacija navedenih)

T. Tabaka: Škola za flautu I. dio

T. Buh – N. Tomšić: Šola za flavto do broja 80

C. P. Herfurth – M. Stuart: A tune a day

I. Ory: La Flute traversiere

M. Moyses: Le debutant flautist

G. Gariboldi: 58 malih etida

T. Wye: A Beginner's Book for the Flute I
 P. Y. Artaud: Pour la Flute traversiere
 N. Suzuki: Škola uz klavirsku pratnju
 H. Altes: Celebre Methode complete de Flute
 W. Richter: Schule fur die Querflote
 L. Goodwin: Fife book
 Druge slične škole.
 A. Domančić – Krstulović: Dahom do flaute – priručnik za učitelje

SKLADBE UZ PRATNJU

L. Moyses: A Treasury of Flute music
 R. Guiot: Le Chateau Disparu
 Pearce-Gunning: The really easy Flute Book
 Buh – Tomčić: Prilog iz škole
 Kovacs – Bantai: Flute Music (for Beginners 1)
 E. Kronke: Kolibris, op. 210
 Druge slične skladbe, solo skladbe i dueti primjereni dobi učenika.

MINIMUM GRADIVA

Postaviti ton s pravilnom ambažurom, pravilnim držanjem tijela i pravilnim disanjem.
 Ovladati opsegom D1 – D3 u cijelim notama, polovinkama, četvrtinkama i osminkama.
 Kombinacijom škola za početnika ovladati zadanim opsegom i notnim vrijednostima.
 Kretati se u okvirima C-dura.

ISPITNO GRADIVO

Nastup na produkciji s jednom skladbom iz programa, solo ili uz pratnju glasovira – napamet.

DRUGI RAZRED

TEHNIČKO I GLAZBENO ZNANJE

Disanje, ambažura, pravilno držanje.
 Opseg C1-A3.
 Artikulacije.
 Intonacija, slušanje, ugađanje (»štimanje«) instrumenta.
 Osnovne dinamičke i agogičke oznake.
 Čitanje s lista.
 Poticanje improvizacije.

LJESTVICE

Sve durske ljestvice s toničkim trozvukom do uključivo 4 predznaka u cijelim notama, polovinkama i četvrtinkama (kroz dvije oktave), M četvrtinka = 60.

POČETNICE I ŠKOLE

T. Buh – N. Tomčić: Šola za flavto do kraja.
 E. Prill: Škola za flautu, op. 7.
 G. Gariboldi: 30 Easy and progressive studies.
 G. Gariboldi: 58 malih etida.
 V. Bantai – G. Kovacs: Selected Studies for Floute I.

T. Wye: A Begginner s Book for the Flute II.
 Adams – Harris: 125 easy classic studies for Flute
 Druge slične škole.

SKLADBE UZ PRATNJU

E. Kronke: Kolibris op. 210
 Kovacs – Bantai: Flaute Music (for Beginners) 1, 2
 F. Schubert: Plesovi za flautu i gitaru (Original tanze)
 L. Moyses: A treasury of Flute music
 F. Farkas: Early Hungarian Dances
 S. Arriagada: Chants et danses de la Cordillere des Andes
 H. Tomasi: Le petit Chevrier Corse
 Razni autori (Pearce – Gunning): First Book of Flute solos
 I druge slične skladbe, solo skladbe i dueti primjereni tom uzrastu.

MINIMUM GRADIVA

Kombinacijom škola predloženih za II. razred ovladati literaturom s jednim predznakom.
 Ovladati opsegom D1 – G3, dodati C1.
 Izbor od desetak etida iz predloženih škola bit će dovoljan za II. razred osnovne škole, u tim okvirima izabrati i skladbe uz pratnju glasovira (najmanje tri).

ISPITNO GRADIVO

Durska ljestvica s trozvukom.
 Jedna etida (nije obvezna napamet).
 Jedna skladba uz pratnju glasovira – napamet.

TREĆI RAZRED

TEHNIČKO I GLAZBENO ZNANJE

Disanje – intenzitet (vođenje) tona, ambažura,
 Pravilno držanje.
 Tonske vježbe.
 Poticanje vibrata.
 Dupli jezik.
 Opseg C1 – C4.
 Jednostavni ukrasi.
 Artikulacije.
 Čitanje s lista
 Fraziranje, poticanje improvizacije.
 Intonacija, slušanje, ugađanje instrumenta.

LJESTVICE

Sve durske i molske (prirodne, harmonijske i melodijske) ljestvice do uključivo 4 predznaka u cijelim notama, polovinkama, četvrtinkama, osminkama i šesnaestinkama s rastavljenim toničkim trozvucima i različitim artikulacijama, M četvrtinka = 60.

ETIDE (jedne od navedenih ili kombinacija)

G. Gariboldi: 20 malih etida, op.132
 G. Gariboldi: Etudes mignonnes, op.131
 T. Tabaka: Škola za flautu II. dio – vježbe s ukrasima
 J. Demersseman: 50 Etudes melodiques, op. 4 I.

SKLADBE UZ PRATNJU

V. Bantai – Kovacs: Small Performance Pieces for Flute
 E. Bozza: Quatre Pieces Faciles
 F. Rupel: Lažje koncertne skladbe (izbor).
 Razni autori: Skladbe hrvatskih kompozitora (izbor)
 E. Köhler: Dueti, op. 55 I. sv. (izbor)
 F. Devienne: 18 malih dueta
 Barokne sonate – npr. Marcello, Veracini, Telemann i dr. (izbor) i druge slične skladbe, solo skladbe i dueti primjereni dobi učenika.

MINIMUM GRADIVA

Ovladati ljestvicama do 2 predznaka.
 Ovladati opsegom od C1 – A3.
 U okvirima 2 predznaka svladati desetak etida iz predloženih škola.
 Dueti ili skladbe uz pratnju – prema mogućnostima, najmanje 3.

ISPITNO GRADIVO

Durska i molska (harmonijska) ljestvica s trozvucima.
 Jedna etida (nije obvezna napamet).
 Jedna skladba uz pratnju glasovira – napamet.

ČETVRTI RAZRED

TEHNIČKO I GLAZBENO ZNANJE

Nastavak svega navedenog u prethodnim razredima.
 Zahtjevniji ukrasi.
 Vibrato.
 Kromatika (prstomet).
 Usavršavanje duplog jezika.
 Artikulacije.
 Čitanje s lista.
 O stilovima u glazbi.
 O obliku i formi skladba.

LJESTVICE

Sve durske i molske (prirodne, harmonijske i melodijske) ljestvice s toničkim trozvucima u svim notnim vrijednostima i artikulacije.
 Terce.
 M četvrtinka = 60.

ETIDE (jedne od navedenih ili kombinacija)

Bantai – Kovacs: Selected studies for flute II
 G. Gariboldi: 20 Etudes Chantantes, op. 88
 M. Moyse: 25 malih etida s varijacijama
 E. Köhler: 20 Lektionen, op. 93 I. i II. sv.
 J. Demersseman: 50 etudes melodiques, op. 4 II.
 Druge slične etide.

SKLADBE UZ PRATNJU

V. Bantai: 3 tamburini
 Bantai – Kovacs: Small Performance Pieces for Flute
 J. Charpentier: Pour Syrinx
 C. Debussy: The Little Negro

F. Rupel: Lažje koncertne skladbe i slične kompozicije

E. Köhler: Dueti, op. 55 I sv. – izbor
 Vivaldi, Telemann, Benda, Marcello, Blavet i dr.
 Barokne sonate – izbor
 Razni autori: Skladbe hrvatskih skladatelja (izbor)
 V. Gelli: 3 divertimenta za flautu i gitaru
 Druge slične skladbe primjerene toj dobi učenika, za solo flautu, uz pratnju glasovira ili drugog instrumenta te dueti.

MINIMUM GRADIVA

Ovladati ljestvicama do 4 predznaka.
 Ostati u opsegu C1–A3.
 Svladati izbor desetak etida predviđenih programom u okvirima 4 predznaka.
 Jedno lakše cikličko djelo i po mogućnosti jednu skladbu hrvatskog autora.

ISPITNO GRADIVO

Durska i molska (harmonijski) ljestvica s trozvucima.
 Jedna etida (nije obvezna napamet).
 Jedna skladba ili jedan stavak cikličke skladbe (brzi) uz pratnju glasovira – napamet.

PETI RAZRED

TEHNIČKO I GLAZBENO ZNANJE

Sve navedeno iz 4. razreda.
 Zahtjevniji ukrasi.
 Tonske vježbe, vibrato.
 Disanje (dugi dah – metronom).
 Artikulacije.

LJESTVICE

Sve durske i molske ljestvice s toničkim trozvucima u svim notnim vrijednostima.
 Dominantni i smanjeni septakordi.
 Terce.
 Različite artikulacije.
 Kromatika – dupli jezik.
 Sve navedeno u tempu M četvrtinka = 60.

ETIDE (jedne od navedenih ili kombinacija)

G. Gariboldi: Exercice Journaliers, op. 89
 E. Köhler: 15 lakih etida op. 33 I. sv.
 L. Drouet: 25 etida – izbor
 E. Köhler: Romantične etide, op. 66 – izbor
 J. Andersen: 18 studia, op. 41
 M. Moyse: De la Sonorite
 Druge slične etide.

SKLADBE UZ PRATNJU

Blavet, Handel, Mozart, Benda, Vinci, Shers, Scarlatti, Weber, Hasse, Vankal i dr. – Barokne sonate (izbor).

M. Moyse: Sicilienne, Sarabande, Menuet.
 F. Rupel: Lažje koncertne skladbe.
 W. A. Mozart: Andante.
 Linicke, Tartini, Vivaldi i dr. – Koncerti – izbor.
 Ph. Gaubert: Sicilienne pour Flute et Orcestre.
 C. Chaminade: Pastorale enfantine op.12.
 C. Debussy: Le petit Negre.
 Razni autori – Skladbe hrvatskih kompozitora (izbor).
 E. Köhler: Dueti, op. 55, I. i II. sv. – izbor.
 Druge slične skladbe primjerene tom uzrastu za solo flautu, uz pratnju glasovira ili drugog instrumenta te dueti.

MINIMUM GRADIVA

Sve ljestvice do 7 predznaka i terce.
 Ostati u opsegu C1 – C4.
 Izbor od desetak etida predviđenih programom.
 Jednu cikličku skladbu i po mogućnosti jednu skladbu hrvatskog autora.

ISPITNO GRADIVO

Durska i molska (harmonijska) ljestvica s trozvucima.
 Jedna etida (nije obvezna napamet).
 Dva stavka cikličke skladbe (polagani i brzi) uz pratnju glasovira – napamet.
 Čitanje s lista.

ŠESTI RAZRED

TEHNIČKO I GLAZBENO ZNANJE

Sve navedeno u 4. i 5. razredu.
 Artikulacija i tehnika.
 Dinamika.
 Tonske vježbe.
 Agogika.
 Improvizacija

LJESTVICE

Sve durske i molske ljestvice s toničkim trozvucima u svim notnim vrijednostima.
 Dominantni i smanjeni septakordi.
 Terce.
 Različite artikulacije.
 Kromatika u različitim artikulacijama i s duplim jezikom.
 Sve navedeno u tempu M četvrtinka = 60

ETIDE (jedne od navedenih ili kombinacija)

E. Köhler: 12 srednje teških etida, op. 33, II. sv.
 E. Köhler: Romantične etide, op. 66 – izbor
 L. Drouet: 25 etida – izbor
 H. Gagnebin: 23 Pieces Recreatives et Progressives
 S. Mercadante: 20 Caprices
 J. Donjon: 8 Etudes de Salon
 Druge slične etide.

SKLADBE UZ PRATNJU

Handel, Quantz, Loeillet, Veracini, Telemann, sinovi Bach, Donizetti, Mozart i dr. – Sonate
 Vivaldi, Tartini, Gluck, i dr. – Koncerti
 W. Popp: 6 Charakterstucke, op. 471
 F. Rupel: Lažje koncertne skladbe
 G. Faure: Berceuse, Siciliana, Piece
 Ph. Gaubert: Ballade
 R. Guiot: Rhapsodie
 J. Andersen: Six Morceaux de Salon
 R. Schumann: Romanzen, op. 94
 Razne druge slične skladbe primjerene toj dobi za solo flautu, uz pratnju glasovira ili drugog instrumenta te dueti, autori i skladbe hrvatskih skladatelja (izbor).

MINIMUM GRADIVA

Sve ljestvice.
 Izbor od desetak etida predviđenih programom.
 Jednu cikličku skladbu i obvezno jednu skladbu hrvatskog autora.

ISPITNO GRADIVO

Durska i molska (harmonijski) ljestvica s trozvucima.
 Jedna etida.
 Dva stavka cikličke skladbe (polagani i brzi) uz pratnju glasovira.
Gradivo nije obvezno izvesti napamet

BLOK-FLAUTA

PRVI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Upoznavanje s instrumentom.
 Tumačenje teorije kako bi mogli početi učiti svirati.
 Način držanja instrumenta.
 Način disanja – vježbanje i tumačenje kako dišemo pri sviranju.

TEHNIKA SVIRANJA

Dobivanje čistog tona.
 Sviranje dvotaktne fraze u pokretnom tempu s lijepim, čistim tonom.
 Šesnaestinke – paziti na izgovor r. t. figurica i ujednačenost.
 Artikulacija.

SKLADBE

V. Kondres: Vježbe 1. – 20.
 J. F. Giesbert: Plesovi 1. – 8.
 Narodne: Pjevala je ptica kos.
 Na planincah.
 Plovi, plovi.
 Jedna stara majka.
 Lipe li su...
 Tri djevojke proso žele.
 Skladbe po slobodnom izboru.

LITERATURA

V. Kondres: Škola za blok-flautu I. dio

J. F. Giesbert: Klaine Tänze aus Vergangenheit (dueti)

ISPITNO GRADIVO

Jedna vježba.

Skladba po slobodnom izboru.

DRUGI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Ponavljjanje teorije i zahvati.

TEHNIKA SVIRANJA

Povišeni i sniženi tonovi.

Čisti tonovi od f^2 do c^3 .

Ritam i izgovor.

Fraziranje.

C-dur, G-dur, D-dur, F-dur, a-mol, g-mol, d-mol; + trozvuk

SKLADBE

V. Kondres: Vježbe 21. – 40.

H. Purcell: Menuet

H. Kaestnar: Kleine Duette Alter Meister 1. – 17.

W. Roehr: Sonatina u F-duru

A. Corelli: Menuet

J. Hajjdn: Ples

Narodne: Moj očka ma konjčka dva

Zbogom more

Proljetna pjesma

Čaj, Čiro

Marice divojko

Galija

Vehni, vehni folica

Skladbe po slobodnom izboru.

LITERATURA

V. Kondres: Škola za blok-flautu, II. dio

H. Kaestnar: Kleine Duette Alter Meister – Heft I/II.

ISPITNO GRADIVO

Jedna vježba.

Skladba po slobodnom izboru.

KLARINET

PRVI RAZRED

SADRŽAJ RADA

O klarinetu – povijest, dijelovi, sastavljanje, rastavljanje, nazivi dijelova, higijena i održavanje – disanje, impostacija – vođenje tona, ritamske vrijednosti, vrste mjere.

ELEMENTI INTERPRETACIJE

Oznake tempa, agogike, dinamika, staccato, legato.

TEHNIČKE VJEŽBE

Svladavanje tehnike disanja.

Ljestvice: C-dur kroz jednu oktavu

G-dur, F-dur kroz dvije oktave.

Lagane tonske i tehničke vježbe u poznatim ritamskim vrijednostima.

SKLADBE

S glasovirom prema sposobnostima učenika.

Drugović – Hrašovec: Mladi klarinetist

W. Dorsselaer: Bella Venezia

OSTALI SADRŽAJI

Komorna, lagani dueti.

LITERATURA

L. Vlahović: Naučimo svirati klarinet

H. Klose: Kompletna metoda – 161 exercises

MINIMUM GRADIVA

65 vježba iz početnice, 2 skladbe.

ISPITNO GRADIVO

1 vježba (svira se iz nota).

Preporuka: L.Vlahović: Naučimo svirati klarinet – vježbe br. 67, 69, 83, 84, 93.

1 skladba uz pratnju glasovira (svira se napamet).

DRUGI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Tonske vježbe (dugi tonovi, disanje).

Pravilno vođenje tona (intonacija).

Ritmičke figure triola, sinkopa i punktirani ritam.

ELEMENTI INTERPRETACIJE

Fraziranje.

Glazbene oznake (tempo, agogika).

Dinamika.

TEHNIČKE VJEŽBE

Durske ljestvice (trozvuk, četverozvuk) C, G, F, D, B..

SKLADBE

S glasovirom po slobodnom izboru

W. A. Mozart: Menuet

P. I. Čajkovski: Stara francuska pjesma

OSTALI SADRŽAJI

Komorna, lagani dueti, triji.

LITERATURA

L. Vlahović: Naučimo svirati klarinet:

H. Klose: Kompletna metoda – 161 exercises

MINIMUM GRADIVA

140 vježba iz početnice
2 skladbe

ISPITNO GRADIVO

1 vježba (svira se iz nota)

Preporuka: L. Vlahović: Naučimo svirati klarinet – vježbe br. 122, 124, 132, 138, 140, 147, 148.

1 skladba uz pratnju glasovira (svira se napamet).

TREĆI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Tonske i tehničke vježbe.

Dugi tonovi u rasponu instrumenta – F₃.

ELEMENTI INTERPRETACIJE

Razvijanje interpretativnih elemenata (dinamika, agogika, ritamska preciznost).

TEHNIČKE VJEŽBE

Tehničke vježbe po tonalitetima u intervalnim razmacima.

Ljestvice... + kromatika.

SKLADBE

S glasovinom po slobodnom izboru.

W. Dorsselaer: Reverie et Scherzetto

W. Dorsselaer: Invocation et Danse

A. Beaucamp: Complainte

P. M. Dubois: Romance

OSTALI SADRŽAJI

Komorna glazba.

LITERATURA

L. Vlahović: Zbirka etida za 3. i 4. (1 – 25).

H. Klose: Kompletna metoda – 633 exercises

J. Nochta: Tehnika klarineta I. dio

G. Cavalin – domaći autori

MINIMUM GRADIVA

12 etida

2 skladbe

ISPITNO GRADIVO

1 etida (svira se iz nota)

Preporuka: L. Vlahović: Zbirka etida za 3. i 4. razred – etide br. 11, 18, 20, 25, 33, 36, 56.

1 skladba uz pratnju glasovira (svira se napamet).

ČETVRTI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Tonske i tehničke vježbe, širenje raspona tonova iznad c³, sve bolje ovladavanje instrumentom.

ELEMENTI INTERPRETACIJE

Daljnje razvijanje interpretativnih elemenata (dinamika, agogika, ritamska preciznost).

TEHNIČKE VJEŽBE

Ljestvice, trozvuci – razvijeno i u tercama, Dur – C, G, F, D, B, A, Es, As, E.

Mol – a, d, e, h, g, c, fis, f, cis.

Kromatska ljestvica.

SKLADBE

S glasovinom po slobodnom izboru.

R. Clerisse: Vielle Chanson

H. Vachey: Elegie et Danse

OSTALI SADRŽAJI

Komorna glazba.

LITERATURA

L. Vlahović: Zbirka etida za 3. i 4. razred – 26 – 50.

J. Nochta: Tehnika klarineta, I. dio

H. Klose: Kompletna metoda – 633 exercises

G. Cavalin – domaći autori

MINIMUM GRADIVA

12 etida

2 skladbe

ISPITNO GRADIVO

1 etida (svira se iz nota)

Preporuka: L. Vlahović: Zbirka etida za 3. i 4. razred – etide br. 52, 62, 64, 65, 75, 78,

1 skladba uz pratnju glasovira (svira se napamet)

PETI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Tonske i tehničke vježbe, širenje raspona tonova prema C₄, sve bolje ovladavanje instrumentom.

ELEMENTI INTERPRETACIJE

Daljnje razvijanje i širenje interpretativnih elemenata.

TEHNIČKE VJEŽBE

Durske i molske ljestvice.

SKLADBE

S glasovinom po slobodnom izboru.

J. Barat: Chant Slave

R. Clerisse: Promenade

H. Ferguson: 4 short pieces

M. Delguidice: Chant Exotique

OSTALI SADRŽAJI

Komorna glazba.

LITERATURA

- L. Vlahović: Zbirka etida za 5. i 6. razred – 1– 25.
 J. Nohta: Tehnika klarineta, I. dio.
 H. Klose: Kompletna metoda – 633 exercises

MINIMUM GRADIVA

- 12 etida
 2 skladbe

ISPITNO GRADIVO

- 1 etida (svira se iz nota).
 Preporuka: L. Vlahović: Zbirka etida za 5. i 6. razred.
 1 skladba uz pratnju glasovira (svira se napamet).

ŠESTI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Potpuno ovladavanje vještinama primjerenima učeniku koji završava osnovnu glazbenu školu te eventualna priprema za srednju školu.

ELEMENTI INTERPRETACIJE

Potpuno ovladavanje interpretativnim elementima.

TEHNIČKE VJEŽBE

Durske i molske ljestvice na sve načine.

SKLADBE

- Jedan koncert ili ciklično djelo.
 Skladbe s glasovirom po slobodnom izboru.
 C. Stamitz: Koncert u B-duru.
 N. R. Korsakov: Koncert
 J. B. Vanhal: Koncert
 J. Matanović: Koncert
 Skladbe s glasovirom po slobodnom izboru
 E. Bozza: Aria
 P. Jeanjean: Clair Matin

OSTALI SADRŽAJI

Komorna glazba.

LITERATURA

- L. Vlahović: Zbirka etida za 5. i 6. razred 25– 50.
 J. Nohta: Tehnika klarineta I. dio.
 H. Klose: Kompletna metoda – 633 exercises.
 G. Cavalin – domaći autori.

MINIMUM GRADIVA

- 12 etida
 2 skladbe
 1 koncert

ISPITNO GRADIVO

- 1 etida (svira se iz nota)
 Preporuka: L. Vlahović: Zbirka etida za 3. i 4. razred – etide br. 34, 40, 45, 47, 56.

- 1 skladba uz pratnju glasovira (svira se napamet).
 I. ili III. stavak koncerta (svira se napamet).

SAKSOFON

PRVI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Instrument:

Upoznavanje.

Usnik, ligatura i trstika.

Tijelo instrumenta.

Sklapanje instrumenta.

Održavanje i higijena usnika i instrumenta.

Uvid u tabulaturu instrumenta.

Tehnički elementi:

Položaj usnika u ustima, pravilna postava usnih mišića (ambažura), gledanje pred ogledalom radi provjere ispravnosti položaja usnih mišića.

Puhanje u instrument.

Stav pri sviranju.

Upoznavanje cijelog opsega saksofona u tonovima C-dura,

Alteracije Fis, Cis, (Gis, Dis, Ais) B, Es, (As, Des, Ges). (Alteracije u zagradi primjenjuju se u metodi, a ne kroz ljestvice).

Vrijednosti nota, vrste mjera, ritamske kombinacije:

Cijela nota, polovinka, polovinka s točkom, četvrtinka, osminka.

Stanke: cijela, polovinska, četvrtinska $\frac{4}{4}$, $\frac{2}{4}$, $\frac{3}{4}$.

Kombinacije polovinka i četvrtinka, eventualno četvrtinka s točkom i osminka.

Znak ponavljanja, prima volta, seconda volta.

ELEMENTI INTERPRETACIJE

Izdržavanje tonova mezzoforte.

Fraza pod lukom.

Legato, odvajanje tonova jezikom.

Upoznavanje s motivom, frazom, u metodama, pjesmama, skladbama. Preporučuje se poticanje na samostalno oblikovanje glazbenih oblika (variranje zadane teme itd.).

TEHNIKA SVIRANJA

Legato, non legato (odvajanje tonova jezikom)

Ljestvice:

Durske ljestvice, na početku u opsegu jedne oktave, potom i u cijelom registru saksofona, legato i non legato.

Molske harmonijske ljestvice, na početku u opsegu jedne oktave, potom i u cijelom registru saksofona, legato i non legato.

Tonički trozvuk, na početku u opsegu jedne oktave, potom i u cijelom registru saksofona, legato i non legato.

Razvijanje tehničkih i motoričkih sposobnosti učenika nužno je za uspješno svladavanje glazbenih sadržaja, dok je sviranje ljestvica prilika za ostvarivanje korelacije instrument-solfeggio, upoznavanje intervala na instrumentu i stvaranje prvih koraka k slobodnom izražavanju – improvizaciji na instrumentu.

TEHNIČKE VJEŽBE

Sadržane su u metodama za početnike.

SVIRANJE S LISTA

Po mogućnosti na svakome školskom satu čitati novo gradivo i manje pjesme u polovinkama i četvrtinkama, tehničke težine u skladu s učenikovom sposobnošću, tempo moderato.

SVIRANJE PO SLUHU

Zadati poznate, eventualno već svirane teme u više tonaliteta koje je učenik obradio, sviranje teme ili fraze nakon jednog slušanja, samostalno odabir skladbe na audiomediju i njezino sviranje itd.

Razvoj samostalnosti i percepcije i upotreba teoretskog znanja pri sviranju nužni su elementi potrebni za odmak od uobičajenog odnosa: notni tekst+ čitanje = glazba. Učenik se treba hrabriti da samoinicijativno reproducira melodije koje čuje na raznim audio-medijima.

LITERATURA:

Napomena:

Predložena je literatura u kvalitativnom i tehničkom okviru navedenih sadržaja. Svaki učitelj može koristiti svoju literaturu ako smatra da ona ispunjava navedene zahtjeve. Svake godine izlaze iz tiska novi priručnici, metode, etide i skladbe. Poželjno je proučiti i kritički ocijeniti svu literaturu te ju, eventualno, uvrstiti u svoj program. Na stručnim bi sastancima trebalo dodavati novu literaturu na temelju prijedloga učitelja koji su se uvjerali u njezinu vrijednost.

Etide:

Hubert PRATI: 29 etudes progressives (ed. Billaudot)

Guy LACOUR: 50 etudes progressives, cahier 1 (ed. Billaudot)

Michel MERIOT: 25 etudes faciles et progressives et variees (ed. Leduc)

Metode – udžbenici:

Delangle-Bois: Le saxophoniste debutant

Prati: L' alphabet du saxophoniste

Londeix: Le saxophone en jouant, prvi dio

Bichon: Jouez du saxophone, prvi dio

Glazbena literatura:

Delangle-Bois: Le saxophoniste debutant, skladbe iz udžbenika za početnike (ed. Lemoine)

Delangle-Bois: Jouons ensemble (ed. Lemoine)

Delangle- Grouvel: Premier voyage 1.(ed. Lemoine)

Michel Meriot: Romance (ed. Philipo)

Guy Lacour: Tendre melodie (ed. Billaudot)

Pierre Auclert: Comme un vieux Noel (ed. Billaudot)

W. van Dorsselaer: Musicolor (ed. Billaudot)

Armando Ghidoni: Mes huit premiers solos (ed. Leduc)

Monique Cecconi: Ariette (ed. Philipo)

Eugene Bozza: Le Campanile (ed. Leduc)

Ostale skladbe primjerene težine.

Komorna glazba:

Delangle-Bois: Le saxophoniste debutant, dueti, trija i kvarteti iz udžbenika za početnike.

Delangle-Bois: Jouons ensemble, prvi dio (ed. Lemoine)

Sejourne-Velluet: Les saxophones parcourent le monde 1 (skladbe s CD-om)

Metode i priručnici za učenike:

Claude Delangle, Christophe Bois: Le saxophoniste debutant, Editions Henry Lemoine 17, Rue Pigalle 75009 Paris (preporuka za najmlađe saksofoniste)

Hubert Prati: L' Alphabet du saxophoniste, Editions Gerard Billaudot 14, Rue de l'Echiquier 75010 Paris (preporuka za početnike stare 10 – godina)

Serge Bichon: Jouez du saxophone, premier cahier, Editions Choudens 38, Rue Jean Mermoz 75008 Paris (preporuka za starije početnike)

Jean – Marie Londeix: Le saxophone en jouant, premier cahier, Editions Henry Lemoine 17, Rue Pigalle 75009 Paris (preporuka za starije početnike)

MINIMUM GRADIVA

Minimum ovisi o učenikovoj dobi. Često se u razredu nalaze darovita djeca koja su vrlo mlada (8 – 9 godišnja), a ne pohađaju blok-flautu, već se odlučuju za saksofon. Njih ne možemo usporediti s desetogodišnjacima i jedanaestogodišnjacima iako uspješno svladavaju gradivo u skladu s dobi. Za njih se minimumom smatra ovladavanje polovicom metode uz barem 3 – 4 etide (iz 29 etida ili 50 etida) kao i sviranje durske ljestvice do uključujući 2 predznaka. Stariji bi učenici trebali svladati cijelu metodu te desetak etida i durske ljestvice do uključujući 2 predznaka po cijelom registru. Učenik bi tijekom godine trebao odsvirati napamet barem pet skladbica (može i iz jedne od metoda). Preporuka je da učenik više puta nastupi javno sa skladbama koje su izabrane u skladu s njegovim izvodilačkim sposobnostima.

ISPITNO GRADIVO

Mlađi učenici:

Durska ljestvica (C, G, F, D, B-dur) u okviru jedne oktave plus tonički trozvuk.

Vježba iz metode ili jedna skladbica s klavirom.

Program se svira napamet.

Stariji učenici:

Durska ljestvicu (C, G, F, D, B-dur) u okviru cijeloga registra plus tonički trozvuk

Jedna etida.

Jedna skladba s klavirom.

Program se svira napamet.

DRUGI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Tehnički elementi:

Upoznavanje sa svim tonovima na saksofonu.

Poznavanje obaju položaja tona Fis (1, Tf), tona B (P, Ta), tona C (1, Tc).

Artikulacija, kombinacije legato-non legato.

Vrijednosti nota, vrste mjera, ritamske kombinacije.

Šesnaestinke.

3/8, 6/8, 2/2.

Punktirane note (četvrtinka s točkom – osminka, osminka – četvrtinka s točkom), sinkope (osminka – četvrtinka – osminka).

Korona.

Kratice u notnom pismu: D.C. al Fine, D.S. al Fine.

Predikat.

ELEMENTI INTERPRETACIJE

Izdržavanje tonova mezzoforte i piano.

Udisanje isključivo na zadanim mjestima.

Dinamika: mp, f, crescendo, decrescendo.

Oznake tempa: allegro, moderato, adagio.

Agogičke značajke: accelerando, ritardando, ritenuto.

TEHNIKA SVIRANJA

Kromatika u opsegu saksofona, bez tempa ili u sporom tempu.

Vibrato: posebni rad na vibratu s naprednijim učenicima koji imaju stabiliziranu ambažuru, po mogućnosti rabiti knjigu o vibratu (Serge Bichon: Jouez du saxophone, Volume II.).

Ljestvice:

Durske do 3 predznaka, molske do 3 predznaka, tonički trozvuk, legato, non legato i/ili artikulacija.

TEHNIČKE VJEŽBE

Tehničke vježbe uzastopnog ponavljanja jednog intervala

Delangle – Bois: Methode de saxophone ed. Lemoine

S. Bichon: Jouez du saxophone 1. (ed. Choudens)

J. M. Londeix: Exercices mecaniques 1. (ed. Lemoine)

J. M. Londeix: Le saxophone en jouant 1. (ed. Lemoine)

SVIRANJE S LISTA

Manja pjesma u polovinkama i četvrtinkama, tehničke težine u skladu s učenikovom sposobnošću, tempo moderato

Sposobnost brzog čitanja notnog teksta višestruko je korisna: brže svladavanje zadatka, više pročitanih skladba, efikasnost kod skupnog muziciranja itd.

SVIRANJE PO SLUHU

Zadati poznate, eventualno već svirane teme u više tonaliteta koje je učenik obradio, sviranje teme ili fraze nakon jednog slušanja, variranje, stvaranje teme na poznatu, jednostavnu harmonijsku podlogu.

Razvoj samostalnosti i percepcije i uporaba teorijskog znanja pri sviranju nužni su elementi potrebni za odmak od uobičajenog odnosa: notni tekst + čitanje = glazba. Učenik se treba hrabriti da samoinicijativno reproducira melodije koje čuje na raznim audiomedijima.

LITERATURA

Napomena:

Predložena je literatura u kvalitativnom i tehničkom okviru navedenih sadržaja. Svaki učitelj može rabiti svoju literaturu ako smatra da ona ispunjava navedene zahtjeve. Svake godine izlaze iz tiska novi priručnici, metode, etide i skladbe. Poželjno je proučiti i kritički ocijeniti svu literaturu te ju eventualno uvrstiti u svoj program. Na stručnim bi sastancima trebalo dodavati novu literaturu na temelju prijedloga učitelja koji su se uvjerili u njezinu vrijednost.

Etide:

Hubert Prati: 29 etudes progressives (ed. Billaudot)

Guy Lacour: 50 etudes progressives, cahier 1. (ed. Billaudot)

Michel Meriot: 25 etudes faciles et progressives et variees (ed. Leduc)

Marcel Mule: 24 etudes faciles d'apres Samie (ed. Leduc)

Metode:

Delangle – Bois: Le saxophoniste debutant

Prati: L' alphabet du saxophoniste

Londeix: Le saxophone en jouant

Bichon: Jouez du saxophone

Glazbena literatura:

Delangle – Bois: Le saxophoniste debutant, skladbe iz udžbenika za početnike (ed. Lemoine)

Delangle – Bois: Jouons ensemble (ed. Lemoine)

Delangle – Gruovel: Premier voyage 1. i 2. (ed. Lemoine)

Marc Carles: Cantilene (ed. Leduc)

Roger Calmel: Nocturne (ed. Philipo)

Andre Ameller: Lirico (ed. Philipo)

Jean Absil: Pieces faciles (2. i 3.) (ed. Lemoine)

Eugene Bozza: Menuet des Pages (ed. Leduc)

Andre Ameller: Gypsophile (ed. Martin)

Andre Ameller: La Plata (ed. Philipo)

Armando Ghidoni: Mes huit premiers solos (ed. Leduc)

Marcel Perrin: Berceuse (ed. Leduc)

Eugene Bozza: Le Campanile (ed. Leduc)

Alain Crepin: L'elephant et la poupee (ed. Robert Martin)

Ostale skladbe primjerene težine.

Komorna glazba:

Delangle – Bois: Le saxophoniste debutant, dueti, tria i kvarteti iz udžbenika za početnike

Delangle – Bois: Jouons ensemble, prvi dio (ed. Lemoine)

Delangle – Gruovel: Premier voyage 1. i 2. (ed. Lemoine)

Sejourne– Velleuet: Les saxophones parcourent le monde 1. (skladbe s CD-om) (ed. Alfonse production)

Etide za učenike:

Guy Lacour: 50 etudes progressives pour saxophone, cahier 1. Editions Gerard Billaudot 14, Rue de l'Echiquier, 75010 Paris

Hubert Prati: 29 etudes progressives Editions Gerard Billaudot 14, Rue de l'Echiquier 75010 Paris.

Michel Meriot: 25 etudes faciles et progressives et variees, Editions Alphonse Leduc, 175, Rue Saint-Honore, Paris

Marcel Mule: 24 etides faciles, Editions Alphonse Leduc, 175, Rue Saint-Honore, Paris.

Jean-Marie Londeix: Exercices mecaniques, cahier. 1. Editions Henry Lemoine 17, Rue Pigalle, Paris

MINIMUM GRADIVA

Durske i molske ljestvice do 3 predznaka plus tonički trozvuk i dominantni septakord, tj. smanjeni septakord.

10 etida (Prati, Lacour, Mule: 24 etudes faciles, ed. Leduc).

2 skladbe s klavirom.

ISPITNO GRADIVO

Durska i/ili molska ljestvica do 3 predznaka po cijelom registru plus tonički trozvuk, legato, nonlegato i/ili artikulacija.

Jedna etida.

Jedna skladba s klavirom.

Program se svira napamet.

TREĆI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Tehnički elementi:

Disanje ošitom, rad s metronomom, uočavanje intonativnih nečistoća i ispravljanje intonativnih pogrešaka, ugađanje s glasovinom, vježbanje i uočavanje niže i više intonacije od zadane na glasoviru.

Vrijednosti nota, vrste mjera, ritamske kombinacije:

Mješovite i složene mjere.

ELEMENTI INTERPRETACIJE

Izdržavanje tonova decrescendo (*mf* > *p*).

Sfz, *fp*, staccato, tenuto.

Oznake tempa: presto, vivo, allegretto, lento, largo.

Agogičke značajke: accelerando, ritardando, ritenuto.

Upoznavanje s oblikom skladbe ili vježbe, motiv, fraza, rečenica itd.

TEHNIKA SVIRANJA

Kromatska ljestvica u cijelom opsegu saksofona.

Vibrato (u polaganu tempu za početnike s postupnim povećavanjem brzine).

Durske i molske ljestvice do 4 predznaka plus tonički trozvuk i dominantni i smanjeni septakord.

TEHNIČKE VJEŽBE

Tehničke vježbe uzastopnog ponavljanja jednog intervala.

J. M. Londeix: Exercices mecaniques 1 (ed. Lemoine).

SVIRANJE S LISTA

Pjesma ili kratka etida u osminkama, tempo moderato.

SVIRANJE PO SLUHU

Sviranje teme ili fraze nakon jednog slušanja, variranje, stvaranje teme na poznatu, jednostavnu harmonijsku podlogu.

LITERATURA

Napomena:

Predložena je literatura u kvalitativnom i tehničkom okviru navedenih sadržaja. Svaki učitelj može rabiti svoju literaturu ako smatra da ona ispunjava navedene zahtjeve. Svake godine izlaze iz tiska novi priručnici, metode, etide i skladbe. Poželjno ih je proučiti i kritički ocijeniti te ih eventualno uvrstiti u svoj program. Na stručnim bi sastancima trebalo dodavati novu literaturu na temelju prijedloga učitelja koji su se uvjerili u njezinu vrijednost.)

Etide:

Guy Lacour: 50 etudes progressives (ed. Billaudot)

Marcel Mule: 24 etudes faciles dapres Samie (ed. Leduc)

Michel Meriot: 25 petites pieces en forme d'études (ed. Combre)

Glazbena literatura:

Pierre Petit: Saxopera (ed. Leduc)

J. M. Londeix: Tableaux Aquitanes (ed. Leduc)

R. Bariller: Fann' Jazz (ed. Leduc)

P. M. Dubouis: Dix figures a danser (ed. Leduc)

Roger Gallet: Berceuse et promenade (ed. Billaudot)

Jerome Naulais: Kansax city (ed. Billaudot)

Armando Ghidoni: Promenade (ed. Leduc)

Alain Crepin: Le jeux de panda (ed. Robert Martin)

Alain Crepin: L'elephant et la poupee (ed. Robert Martin)

Jean Bouvard: Chant elegiaque et final (ed. Billaudot)

Armando Ghidoni: Easy blues (ed. Leduc)

Armando Ghidoni: Ballade et divertissement (ed. Leduc)

Ostale skladbe primjerene težine.

Komorna glazba:

Dueti, triji i kvarteti za saksofone primjerene težine, npr.:

Jean Bouvard: 21 minidueti sur les chansons populaires francaises (ed. Billaudot) (duet)

Jean Bouvard: 13 chansons et danses (ed. Billaudot) (duet)

Jean Bouvard: 12 pieces breves (ed. Billaudot) (trio)

Pierre M. Dubois: Miniatures (dva alt-saksofona + tenor-saksofon)

Sejourne-Velluet: Les saxophones parcourent le monde 1 (skladbe s CD-om) (ed. Alfonse production)

MINIMUM GRADIVA

Durske i molske ljestvice do 4 predznaka plus tonički trozvuk i dominantni septakord tj. smanjeni septakord.

10 etida

2 skladbe s glasovinom.

ISPITNO GRADIVO

Durska i/ili molska ljestvica do 4 predznaka po cijelom registru plus tonički trozvuk, legato i/ili non legato, tj. artikulacija.

Jedna etida.

Jedna skladba s glasovinom.

Program se svira napamet.

ČETVRTI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Tehnički elementi:

Disanje ošitom, rad s metronomom, uočavanje intonativnih teškoća i njihovo ispravljanje, ugađanje s glasovinom, vježbanje i uočavanje niže i više intonacije od zadane na klaviru.

Vrijednosti nota, vrste mjera, ritamske kombinacije:

Mješovite mjere: 5/8, 7/8,

Ritamske mjere u skladu sa zadanim gradivom.

ELEMENTI INTERPRETACIJE

Izdržavanje tonova *f*, *mf*, *p*, *f* > *p*.

Crescendo i decrescendo, poštivanje dinamičkih oznaka.

Upoznavanje s formom skladbe ili vježbe, motiv, fraza, rečenica itd.

Poznavanje većine oznaka za tempo, dinamiku i način izvođenja. Uvježbavanje skladba s posebnom pažnjom na dinamiku, fraziranje, artikulaciju, zadani tempo, agogiku itd.

TEHNIKA SVIRANJA

Kromatska ljestvica u cijelom opsegu saksofona (legato i artikulacija).

Vibrato – uporaba u skladbama.

Durske i molske ljestvice do 5 predznaka plus tonički trozvuk i dominantni i smanjeni septakord, legato, nonlegato i artikulacije.

TEHNIČKE VJEŽBE

Tehničke vježbe uzastopnog ponavljanja jednog intervala.

J. M. Londeix: Exercices mecaniques 1 (ed Lemoine)

Tehničke vježbe uzastopnog ponavljanja motiva od četiri tona.

J. M. Londeix: Exercices mecaniques 2 (ed Lemoine)

SVIRANJE S LISTA

Pjesma ili kratka etida u osminkama i šesnaestinkama, tempo moderato, allegro.

SVIRANJE PO SLUHU

Sviranje teme ili fraze nakon jednog slušanja, variranje, stvaranje teme na harmonijsku podlogu.

LITERATURA

Napomena:

Predložena je literatura u kvalitativnom i tehničkom okviru navedenih sadržaja. Svaki učitelj može rabiti svoju literaturu ako smatra da ona ispunjava navedene zahtjeve. Svake godine izlaze iz tiska novi priručnici, metode, etide i skladbe. Poželjno ih je proučiti i kritički ocijeniti te ih eventualno uvrstiti u svoj program. Na sastancima bi stručnih vijeća trebalo dodavati novu literaturu na temelju prijedloga učitelja koji su se uvjerali u njezinu vrijednost.

Etide:

Guy Lacour: 50 etudes progressives (ed. Billaudot)

Marcel Mule: 24 etudes faciles dapres Samie (ed. Leduc)

Michel Meriot: 25 petites pieces en forme d'etudes (ed. Combre)

Henry Klose: 25 exercices journaliers (ed. Leduc)

Hubert Prati: 23 mini-puzzles (ed. Billaudot)

Glazbena literatura:

Jerome Naulais: Sax symbole (ed. Robert Martin)

Charles Jay: Aria et scherzetto (ed. Lemoine)

Jeanne Leleu: Danse nostalgique (ed. Billaudot)

Rene Duclos: Piece breve (ed. Leduc)

Jeanine Rueff: Chanson et passepied (ed. Leduc)

Jerome Naulais: Kansax city (ed. Billaudot)

Jean Avignon: Spiritual et danse exotique (ed. Billaudot)

Alain Crepin: Le jeux de panda (ed. Robert Martin)

Alain Crepin: Celine mandarine (ed. Lemoine)

Armando Ghidoni: Douce chansonette (ed. Leduc)

Ostale skladbe primjerene težine.

Komorna glazba:

Dueti, triji i kvarteti za saksofone primjerene težine, npr.:

Jean Bouvard: 12 pieces breves (ed. Billaudot) (trio alt-saksofona)

Hubert Prati: Neuf negro spirituals (ed. Billaudot) (kvartet alt-saksofona)

Jacques Petit: Variations (ed. Billaudot) (kvartet alt saksofona)

Sejourne-Velluet: Les saxophones parcourent le monde 1. (skladbe s CD-om) (ed. Alfonce production)

MINIMUM GRADIVA

Durske i molske ljestvice do 5 predznaka plus tonički trozvuk i dominantni septakord tj. smanjeni septakord

10 etida.

2 skladbe s glasovirom.

ISPITNO GRADIVO

Dursku i/ili molsku ljestvicu do 5 predznaka po cijelom registru plus tonički trozvuk, legato i/ili non legato, tj. artikulacija.

Jedna etida.

Jedna skladba s glasovirom.

Program se svira napamet.

PETI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Tehnički elementi:

Disanje ošitom, rad s metronomom, daljnje njegovanje intonacije, i to elektronskim ugađačem (tunerom), ugađanje s glasovirom i, ako je moguće, s drugim instrumentima.

Vrijednosti nota, vrste mjera, ritamske kombinacije:

Složene i mješovite mjere.

Ritamske mjere u skladu sa zadanim gradivom.

ELEMENTI INTERPRETACIJE

Izdržavanje tonova *f*, *mf*, *p*, *f* > *p*.

Crescendo i decrescendo, poštivanje dinamičkih oznaka.

Poznavanja većine oznaka za tempo, dinamiku i način izvođenja.

Upoznavanje s oblikom skladbe ili vježbe, motiv, fraza, rečenica itd.

Uvježbavanje skladba s posebnom pažnjom na dinamiku, fraziranje, artikulaciju, zadani tempo, agogiku itd.

TEHNIKA SVIRANJA

Kromatska ljestvica u cijelom opsegu saksofona (legato i artikulacija).

Vibrato.

Sve durske i molske ljestvice plus tonički trozvuk i dominantni i smanjeni septakord.

TEHNIČKE VJEŽBE

Tehničke vježbe uzastopnog ponavljanja jednog intervala.

J. M. Londeix: Exercices mecaniques 1. (ed. Lemoine).

Tehničke vježbe uzastopnog ponavljanja motiva od četiri tona.

J. M. Londeix: Exercices mecaniques 2. (ed. Lemoine)

SVIRANJE S LISTA

Pjesma ili etida u osminkama i šesnaestinkama, tempo moderato, allegro.

SVIRANJE PO SLUHU

Sviranje teme ili fraze nakon jednog slušanja, variranje, stvaranje teme na harmonijsku podlogu.

LITERATURA

Napomena:

Predložena je literatura u kvalitativnom i tehničkom okviru navedenih sadržaja. Svaki učitelj može rabiti svoju literaturu ako smatra da ona ispunjava navedene zahtjeve. Svake godine izlaze iz tiska novi priručnici, metode, etide i skladbe. Poželjno ih je proučiti i kritički ocijeniti te ih eventualno uvrstiti u svoj program. Na sastancima bi stručnih vijeća trebalo dodavati novu literaturu na temelju prijedloga učitelja koji su se uvjerali u njezinu vrijednost.

Etide:

Henry Klose: 25 exercices journaliers (ed. Leduc)
 Marcel Mule: exercices journaliers d'après terschak (ed. Leduc)
 Joachim Andersen: 18 petites etudes op. 41 (ed. Billaudot),
 Marcel Mule: 18 exercices ou etudes d'après berbiguier (ed. Leduc)
 Marcel Mule: 48 etudes d'après Ferling (ed. Leduc)
 Hubert Prati: 23 mini-puzzles (ed. Billaudot)

Glazbena literatura:

Charles Jay: Aria et Scherzetto (ed. Lemoine)
 Rene Duclos: Piece breve (ed. Leduc)
 Andre Chailleux: Andante et allegro (ed. Leduc)
 David L. Walters: Andante and scherzo (ed. Southern music company)
 Jeanne Leleu: Danse nostalgique (ed. Billaudot)
 Rene Duclos: Piece breve (ed. Leduc)
 Jeanine Rueff: Chanson et passepied (ed. Leduc)
 Jerome Naulais: Sax symbole (ed. Robert Marti)
 Armando Ghidoni: Es (ed. Robert Martin)

Komorna glazba:

Dueti, triji i kvarteti za saksofone primjerene težine, npr.:
 J. S. Bach: Dvoglasne invencije (prerada Larry Teal),
 Hubert Prati: Neuf negro spirituals (ed. Billaudot) (kvartet alt-saksofona),
 Sejourne-Velluet: Les saxophones parcourent le monde 1 (skladbe s CD-om) (ed. Alfonse production)

MINIMUM GRADIVA

Sve durske i molske ljestvice plus tonički trozvuk i dominantni septakord i smanjeni septakord.

10 etida.

2 skladbe s klavirom.

ISPITNO GRADIVO

Durska i/ili molska ljestvica do 7 predznaka po cijelom registru plus tonički trozvuk, legato i/ili non legato tj. artikulacija.

Jedna etida.

Jedna skladba s glasovirom.

Program se svira napamet.

ŠESTI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Daljnje ovladavanje instrumentom u skladu sa zahtjevima u etidama i skladbama. Artikulacija mora biti besprijekorna.

Dalje notne vrijednosti i ritamske kombinacije u skladu sa zahtjevima.

ELEMENTI INTERPRETACIJE

Izdržavanje tonova *f*, *mf*, *p*, *f* > *p*.

Crescendo i decrescendo, poštivanje dinamičkih oznaka.

Poznavanje većine oznaka za tempo, dinamiku i način izvođenja.

TEHNIKA SVIRANJA

Kromatska ljestvica u cijelom opsegu saksofona u svim artikulacijama.

Sve durske i molske ljestvice plus tonički trozvuci, dominantni i smanjeni akordi.

TEHNIČKE VJEŽBE

Tehničke vježbe uzastopnog ponavljanja jednog intervala.

J. M. Londeix: Exercices mecaniques 1 (ed Lemoine)

Tehničke vježbe uzastopnog ponavljanja motiva od četiri tona.

J. M. Londeix: Exercices mecaniques 2 (ed Lemoine)

SVIRANJE S LISTA

Skladbe ili etide bržeg tempa, odgovarajuće težine s ritmički kompliciranijim tekstom i zahtjevnijom artikulacijom.

SVIRANJE PO SLUHU

Sviranje teme ili fraze nakon jednog slušanja, variranje, stvaranje teme na harmonijsku podlogu.

LITERATURA

Napomena:

Predložena je literatura u kvalitativnom i tehničkom okviru navedenih sadržaja. Svaki učitelj može koristiti svoju literaturu ako smatra da ona ispunjava navedene zahtjeve. Svake godine izlaze iz tiska novi priručnici, metode, etide i skladbe. Poželjno ih je proučiti i kritički ocijeniti te ih eventualno uvrstiti u svoj program. Na sastancima bi stručnih vijeća trebalo dodavati novu literaturu na temelju prijedloga učitelja koji su se uvjerali u njezinu vrijednost.

Etide:

Henry Klose: 25 exercices journaliers (ed. Leduc)
 Marcel Mule: Exercices journaliers d'après Terschak (ed. Leduc)
 Joachim Andersen: 18 petites etudes, op. 41 (ed. Billaudot)
 Marcel Mule: 18 exercices ou etudes d'après Berbiguier (ed. Leduc)
 Marcel Mule: 48 etudes d'après Ferling (ed. Leduc)
 Hubert Prati: 23 mini-puzzles (ed. Billaudot)

Glazbena literatura:

Andre Chailleux: Andante et allegro (ed. Leduc)
 David L. Walters: Andante and scherzo (ed. Southern music company)
 Denis Joly: Cantilene et danse (ed. Leduc)
 Paul Hindemith: Sonate (ed. Schott)
 Alexandre Tcherepnine: Sonatine sportive (ed. Leduc)
 Tomislav Uhlík: Jazz sonatina (MIC-KDZ)

Komorna glazba:

Dueti, triji i kvarteti za saksofone primjerene težine, npr.:

J. S. Bach: Dvoglasne invencije (prerada Larry Teal)

Hubert Prati: Neuf negro spirituals (ed. Billaudot) (kvartet alt-saksofona)

Sejourne-Velluet: Les saxophones parcourent le monde 1 (skladbe s CD-om) (ed. Alfonse production)

MINIMUM GRADIVA

Sve durske i molske ljestvice plus tonički trozvuk i dominantni septakord i smanjeni septakord.

10 etida.

2 skladbe s glasovirom.

ISPITNO GRADIVO

Durska i/ili molska ljestvica do 7 predznaka po cijelom registru plus tonički trozvuk, legato, non legato i/ili artikulacija.

Jedna etida.

Jedna skladba s klavirom.

Program se svira napamet.

OBOA

PRVI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Povijesni razvoj instrumenta i njegovo mjesto u orkestru.

Upoznavanje s instrumentom: sastavljanje, rastavljanje i održavanje instrumenta.

Upoznavanje s dijelovima (pisak, usnik) i higijenom instrumenta.

Držanje tijela, položaj ruku, usnice, zubi, jezik, disanje, držanje instrumenta.

TEHNIKA SVIRANJA

Postava usnica – piska (jezik – zubi), tehnika disanja (ošit).

Predvježbe u opsegu $d^1 - h^2$, staccato, legato.

Razvijanje osjećaja za lijep ton, »otvoreno« sviranje, intonacija, agogika: ritardando.

Njegovati od početka sviranje napamet.

LITERATURA

T. Niemann: Škola za obou I: (sve predvježbe i vježbe) 1. – 12. vježbe

Szesler: Škola za obou: 1.– 40. vježbe

Barret: Methode complete de hautbois: (I. dio – pola), imati na umu napomenu: okvir, prema mogućnosti nabave.

Skladbe lakših tehničkih zahtjeva i uz pratnju glasovira.

ISPITNO GRADIVO

G ili C-dur.

Jedna etida.

Skladba uz pratnju glasovira (npr. I. Stanić: Andantino).

DRUGI RAZRED

TEHNIKA SVIRANJA

Utvrđivanje tehnike disanja, artikulacija, legato, staccato, intervali do oktave, tonske vježbe – dugi tonovi.

Osnove muzikalnosti: izvođenje fraze, osnove dinamike (p, f), sviranje napamet.

LITERATURA

T. Niemann: Škola za obou I. dio, 13. – 17. vježbe, sa svim međuvježbama

Szesler: Škola za obou, do 80. vježbe

Barret: Methode complete de hautbois

Po izboru npr.: Ferlendis: Adagio, Danzi: Adagio

Händel: Menuet u d-molu

ISPITNO GRADIVO

D ili A-dur ljestvica.

Jedna etida.

Skladba uz pratnju glasovira.

TREĆI RAZRED

TEHNIKA SVIRANJA

Osnovne tehnike: disanje (0'), njegovanje plemenitog izgovora tona (DA), staccato, legato, triller, ljestvice do četiri predznaka.

Osnove muzikalnosti: dinamika, piano, forte, crescendo, decrescendo, fraza.

Učenje napamet, audio, vizualno pamćenje, prednosti i nedostaci.

LITERATURA

T. Niemann: Škola za obou I. dio do kraja.

T. Niemann: Škola za obou II. dio, ljestvice i vježbe do četiri predznaka.

Szesler: Škola za obou, do 120 vježbe.

Barret: Methode complete de hautbois, do kraja.

Skladbe uz pratnju glasovira: Bach: Gavota, Pergolesi: Sicilijana, Mozart: Menuet, Bourree.

ISPITNO GRADIVO

Ljestvica (do 4 predznaka).

Jedna etida.

Skladba uz pratnju glasovira.

ČETVRTI RAZRED

TEHNIKA SVIRANJA

Osnovne tehnike: ljestvice i rastavljeni akordi do šest predznaka (legato, staccato, vokalizacija, ritmizirano, proširenje dinamike: *pp* do *f*, crescendo, decrescendo, portamento, trileri)

Osnove muzikalnosti: artikulacija, dinamika, raznovrsnost staccata, accell.

LITERATURA

T. Niemann: Škola za obou II. dio do kraja

Szesler: Škola za obou, do kraja

Barret: Škola za obou I. dio (pola)

Blatt: 15 etida za obou (izbor lakših do 5 etida)

Skladbe uz pratnju glasovira: A. Corelli: Koncert za obou u F-duru: Sarabanda (III. stavak)

i Gavotta (IV. Stavak)

Godard: Lamento.

Händel: Air i Rondo.
A. Corelli: Preludij.

ISPITNO GRADIVO

Jedna ljestvica (i rastavljeni akordi).
Jedna etida.
Skladba uz pratnju glasovira.

PETI RAZRED

TEHNIKA SVIRANJA

Osnovne tehnike: sve ljestvice (brža tempa, ritmizirano, legato, staccato), vokalizacije, mordent, grupetto.

Osnove muzikalnosti: fraza i dah, početne vježbe ošita za vibrato, sve agogičke i dinamičke varijante, intonacija, početi učeniku usmjeravati pažnju na odnos boja pojedinih tonova.

LITERATURA

Barret: Škola za obou II. dio
Gillet: Methode pour le debut... (sve)
Blatt: 15 etida za obou (izbor) najmanje 5 etida
Paessler: 24 larga – 2 larga po izboru (preporuka: 10. i 18.)
Skladbe uz pratnju glasovira: Fiocco: Arioso; Pomykalo: Mali ples; Bobić: Rondino.
Corelli: Koncert u F-duru, Adagio (I. stavak) i Allegro moderato (II. stavak)
Šivic: Prigodnica.

ISPITNO GRADIVO

Ljestvica (rastavljeni trozvuk).
Jedna etida (Blatt).
Skladba uz pratnju glasovira (ne lakša od Fiocco: Arioso ili Corelli).

ŠESTI RAZRED

TEHNIKA SVIRANJA

Osnovne tehnike: sve ljestvice bržim tempom, ali njegovati konstantno izdržavanje dugih tonova, vibrato, temeljne upute o orkestru i sviranju u orkestru.

Osnove muzikalnosti: dinamika u svim nijansama, agogika, artikulacija, barok (temeljni), fraza i dah, boje i odnosi tonova, napamet.

LITERATURA

Barret: Škola za obou II. dio
Gillet: Methode pour le debut... (sve, ali u bržem tempu)
Blatt: 15 etida za obou (barem 8 u pravom tempu)
Wiedeman: etide (najmanje prvih 8 /ili po izboru)
Paessler: 24 larga – 4 larga po izboru
Skladbe uz pratnju glasovira: Corelli: Koncert u F-duru (svih pet stavaka u pravom tempu)
Merku: Varijacije
M. Stahuljak: Sonatina.

ISPITNO GRADIVO

Ljestvica dur i mol (rastavljeni akord i dominantni septakord).
Jedna etida (Blatt ili Wiedeman).

Skladba uz pratnju glasovira (Corelli; Fiocco: Arioso; Händel: I. Sonata u c-molu, Adagio i Allegro – III. i IV. stavak)

FAGOT

PRVI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Opis i sastavljanje instrumenta.
Držanje instrumenta (stojeći, sjedeći stav).
Opis piska i držanje u ustima (podesiti pisak za lako izvođenje).
Tvorba tona (demonstracija tona – nastavnik).
Impostacija: usnica, jezika.
Disanje.

LJESTVICE

Dur i paralelni mol (legato, staccato).

LITERATURA

Bordeau: Grande methode complete
J. Weissenborn: Škola za fagot, op. 8, I. dio
Haultier: Le debutant basoniste (Fagotist početnik – I. dio)
N. S. Stokač: Fagot 1. svezak – skladbe s klavirom
Skladbe s glasovinom po slobodnom izboru.
Dodatna literatura za naprednije učenike:
A. Hawkins: Gavota
Kabalevski: Sonatina
J. E. Galliard: Sonata u G-duru.

ISPITNO GRADIVO

Etida.
Skladba s glasovinom po izboru.

DRUGI RAZRED

LITERATURA

Bordeau: Grande methode complete
J. Weissenborn: Škola za fagot, op. 8, II. dio
Haultier: Le debutant basoniste (Fagotist početnik – II. dio)
N. S. Stokač: Fagot 2. i 3. svezak – skladbe s glasovinom.
Skladbe s glasovinom po slobodnom izboru.
Dodatna literatura za naprednije učenike:
B. Marcello: Sonata u e-molu
J. E. Galliard: Sonata u a-molu.

ISPITNO GRADIVO

Etida.
Skladba s glasovinom po izboru.

TREĆI RAZRED

LITERATURA

Bordeau: Grande methode complete
J. Weissenborn: Etide za fagot

Stazenhof: 24 etide za fagot
 N. S. Stokač: Fagot 4. i 5. svezak
 Skladbe s glasovirom po slobodnom izboru.
Dodatna literatura za naprednije učenike
 B. Marcello: Sonata u a-molu
 E. Ozi: 42 capriccia.

ISPITNO GRADIVO

Etida.
 Skladba s glasovirom po izboru.

ČETVRTI RAZRED

LITERATURA

Bordeau: Grand methode complete.
 Loushez: 20 etida
 Stazenhof: 24 etide za fagot
 F. Oubradous: II. svezak (II. dio – ljestvice, etide)
 Skladbe s glasovirom po slobodnom izboru.
Dodatna literatura za naprednije učenike:
 B. de Boismortier: Sonata br. 5
 A. Vivaldi: La notte.

ISPITNO GRADIVO

Etida.
 Skladba s glasovirom po izboru.

PETI RAZRED

LITERATURA

L. Milde: Etide.
 F. Oubradous: II. svezak (II. dio – ljestvice, etide)
 Skladbe s glasovirom po slobodnom izboru.
Dodatna literatura za naprednije učenike
 B. Gambaro: 18 etida
 B. de Boismortier: Koncert u D-duru
 A. Vivaldi: Sonata u B-duru
 B. Bjelinski: Invencija br. 1.

ISPITNO GRADIVO

Etida.
 Skladba s glasovirom po izboru.

ŠESTI RAZRED

LITERATURA

L. Milde: Etide
 F. Oubradous: III. svezak (komplementarne etide s tehničkim i melodijskim tretmanom)
Dodatna literatura za naprednije učenike:
 A. Giampieri: 16 etida
 A. Vivaldi: Koncert u a-molu (F VIII, br. 7)
 W. A. Mozart: Koncert u B-duru
 B. Bjelinski: Invencija br. 2.

ISPITNO GRADIVO

Etida.
 Skladba s glasovirom po izboru.
Napomena: U školama za fagot (Bordeau, Oubradous, Hautier) treba obraditi etide prema metodičkim jedinicama.

TRUBA

PRVI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Pravilno držanje instrumenta.
 Disanje.
 Impostacija:
 Odabrali pravilan usnik.
 Pravilno postavljanje usnika na usne.
 Održavanje mišića lica (oko usana).

LITERATURA

P. Clodomir: Methode complete (do 20. stranice)
 N. Obradović: Trublja, moje glazbalo
 J. Porett: Methode progressive
 D. Gatti: Škola za trublju, I. dio (do 15. stranice)
 S. Balasnjin: Škola za trublju
 C. Colin: Melodius fundamentals (do 30. stranice)
 * *Nastavnik će po vlastitom kriteriju i iskustvu odabrati autore (najmanje 2) po kojima će raditi.*

LJESTVICE

Durske ljestvice do 3 predznaka.

SKLADBE

J. Porret: Minicercertini br. 1. – 6.
 W. A. Mozart: Allegretto
 G. Tornios: Pjesma
 Ostale skladbe po izboru.

ISPITNO GRADIVO

Durska ljestvica s trozvukom.
 Jedna etida (vježba) iz navedene literature (napamet).
 Jedna skladba uz glasovirsku pratnju po nastavnikovu izboru (napamet).

DRUGI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Kontrola držanja.
 Kontrola disanja.
 Vježbe za vibraciju usana: bez usnika i s usnikom.

LITERATURA

P. Clodomir: Methode complete (do 35. stranice)
 N. Obradović: Trublja, moje glazbalo
 J. Porett: Methode progressive
 J. B. Arban: Vollständige Schule für Trompete (do 50. vježbe, str. 12.)

D. Gatti: Škola za trublju (do 33. stranice)

C. Colin: Melodius fundamentals (do 40. stranice)

* *Nastavnik će po vlastitom kriteriju i iskustvu odabrati autore (najmanje 3) po kojima će raditi.*

LJESTVICE

Durske ljestvice do 5 predznaka.

SKLADBE

J. Porret: Concertino br. 11.

E. Lesieur: Visibaba

G. Ph. Telemann: Menuet

V. Šelokov: Šala

ISPITNO GRADIVO

Durska ljestvica s trozvukom do 4 predznaka.

Jedna etida (napamet).

Jedna skladba uz pratnju glasovira (napamet).

TREĆI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Kontrola držanja.

Kontrola disanja.

Legato na istoj poziciji (lip-tehnika), terce, kvarte i kvinte.

Vokalize.

LITERATURA

P. Clodomir: Methode complete (do 49. stranice)

J. B. Arban: Vollständige Schule für Trompete (od 13. do 37. stranice)

D. Gatti: Škola za trublju (do 48. stranice)

N. Obradović: Trublja, moje glazbalo

H. J. Krumpfer: Trumpet studies (do 30. stranice)

* *Nastavnik će po vlastitom kriteriju i iskustvu odabrati autore (najmanje 3) po kojima će raditi.*

LJESTVICE

Durske ljestvice do 5 predznaka.

Molske ljestvice do 3 predznaka.

SKLADBE

J. Porret: Concertino br. 19.

J. Porret: Concertino br. 3.

F. Achac: Debut

R. Hofmann: 38 melodische studien

G. Tornyo: Scherzo.

ISPITNO GRADIVO

Durska ljestvica do 5 predznaka s trozvukom, ili molska ljestvica do 3 predznaka s trozvukom.

Jedna etida (vježba) iz navedenoga gradiva (napamet).

Jedna skladba uz pratnju glasovira (napamet).

ČETVRTI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Razvijanje tehnike sviranja.

Lip-tehnika (terce, kvarte i kvinte).

Vokalize.

Razvijanje staccata.

LITERATURA

P. Clodomir: 70 Little Studies (1. – 20. vježba)

J. B. Arban: Vollständige Schule für Trompete (od 38. do 66. stranice)

J. Porett: Methode progressive

P. Clodomir: Methode complete (do kraja)

D. Gatti: Škola za trublju (do kraja)

H. J. Krumpfer: Trumpet studies (od 31. do 50. stranice)

* *Nastavnik će po vlastitom kriteriju i iskustvu odabrati autore (najmanje 3) po kojima će raditi.*

LJESTVICE

Sve durske ljestvice s rastavljenim toničkim trozvucima i dominantnim septakordima.

Mol ljestvice do 5 predznaka s rastavljenim trozvucima.

SKLADBE

A. Street: Rondino

J. Ed. Barat: Orientale

J. Laburda: Sonatina (I. stavak)

A. Hanmer: Tri komada

A. Vaigl: Mala sonatina (I. stavak).

ISPITNO GRADIVO

Dvije ljestvice: dur i mol s trozvucima.

Dvije etide različita karaktera (jedna napamet).

Jedna skladba uz pratnju glasovira (napamet).

PETI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Razvijanje već nabrojanih tehnika sviranja (disanje, vježbe na usnik, lip tehnika, vokalize, sviranje durskih i molskih ljestvica u raznim artikulacijama kroz dvije oktave).

LITERATURA

P. Clodomir: 70 Little Studies (21. – 45. vježba)

M. Schlosberg: Daily Drills

P. Clodomir: Methode Complete II. dio (do 20. stranice)

J. B. Arban: Vollständige Schule für Trompete (od 66. do 100. stranice)

J. Porett: Methode Progressive

D. Gatti: Škola za trublju, II. dio (do 20. stranice)

H. J. Krumpfer: Trumpet studies (od 51. do 75. stranice)

LJESTVICE

Sve durske ljestvice i molske ljestvice s rastavljenim trozvucima te dominantnim i smanjenim septakordima.

SKLADBE

- J. Porret: Concertino br. 20, 28
 B. Marcello: Largo i allegro
 A. Buononcini: Rondeau
 R. Clerise: Noce Villageoise
 A. Klobučar: Koračnica

ISPITNO GRADIVO

- Dvije ljestvice – dur i mol s trozvucima.
 Dvije etide različita karaktera (jedna napamet).
 Jedna skladba uz pratnju glasovira (napamet).

ŠESTI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Razvijanje i usavršavanje tehnike sviranja do te mjere da učenik može izvoditi djela višeg stupnja težine. Svladavanje svih ukrasa, svih ritmičkih figura i svih načina artikuliranja.

LITERATURA

- M. Schlosberg: Daily Drills
 P. Clodomir: 70 Little Studies (46. – 70. vježba)
 P. Clodomir: Methode complete II. dio (do kraja)
 J. Poret: Methode progressive
 J. B. Arban: Vollständige Schule für Trompete (od 100. do 142. stranice)
 D. Gatti: Škola za trublju II. dio (do kraja)
 H. J. Krumpfer: Trumpet studies (dp raja I. dijela).
 * Nastavnik će po vlastitom kriteriju i iskustvu odabrati autore (najmanje 3) po kojima će raditi.

LJESTVICE

Sve durske i molske ljestvice s rastavljenim trozvucima te dominantnim i smanjenim septakordima.

SKLADBE

- G. P. Telemann: Sonata
 G. Tartini: Largo i allegro
 E. Coriollis: Trois Pieces
 D. Bobić: Scherzino
 V. Šelokov: Dječji koncert
 B. Bjelinski: Musica per tromba (Aria)
 P. Baldassari: Sonata
 Sudjelovanje u komornim sastavima i orkestru. Interni i javni nastupi.

ISPITNO GRADIVO

- Dvije ljestvice – dur i mol s trozvucima.
 Dvije etide – tehnička i melodijska (jedna napamet).
 Dvije skladbe uz pratnju glasovira – jedna hrvatskog skladatelja (napamet).
 Ispitni program 6. razreda osnovne glazbene škole priznaje se za prijamni ispit za srednju školu.

TROMBON

PRVI RAZRED

SADRŽAJ RADA

- Disanje, položaj grla, jezika i usnica.
 Držanje instrumenta, postava usnika.
 Nastup tona, izdržavanje dugih tonova.
 Vježbe vezanih i nevezanih tonova (vokalize).
 Izvođenje različitih artikulacija i dinamike.
 Vježbe intonacije i ritmičke vježbe (uz metronom)

LJESTVICE I TEHNIČKE VJEŽBE

- Durske ljestvice F, B, C, Es.
 Rastvoreni trozvuci glavnih stupnjeva.
 Max Schlossberg: Daily Drills And Technical Studies, 1. – 18.
 Günter Fuhlich: Neue Schule für Zugposaune, 1. – 36.
 Robert Müller: Škola za trombon, 1. – 18.

SKLADBE

- J. S. Bach: Choral »Wachet auf«
 F. Schubert: Der Lindenbaum.

ČITANJE S LISTA, SVIRANJE PO SLUHU, TRANSPONIRANJE

Na svakom satu ponavljanje zadane glazbene fraze te njezino transponiranje u navedene tonalitete uz promjene artikulacije i dinamike. U drugom polugodištu čitanje pravilnih glazbenih cjelina (4 – 8 taktova) na prvi pogled.

SVIRANJE U KOMORNOM SASTAVU

Skupno sviranje dnevnih vježba, ljestvica i rastvorba akorada.

ISPITNO GRADIVO

- Ljestvica s rastavljenim trozvucima tonički.
 Vježba karaktera različita od skladbe.
 Skladba uz glasovirsku pratnju.

DRUGI RAZRED

SADRŽAJ RADA

- Kontrola osnova naučenih u prvom razredu.
 Intoniranje intervala unutar jedne oktave.
 Sviranje vokaliza različitim artikulacijama i dinamikom.
 Ritmičke vježbe.

LJESTVICE I TEHNIČKE VJEŽBE

- D, A, G, As-dur i d, g, c, f – prirodne molske ljestvice unutar oktave.
 Rastvoreni trozvuci glavnih stupnjeva u rasponu od jedne i pol oktave.
 Max Schlossberg: Daily Drills And Technical Studies, 1. – 35.
 Günter Fuhlich: Neue Schule für Zugposaune, 37. – 66.
 Robert Müller: I. dio do kraja.

SKLADBE

- August Riemer: Autumn Evensong
 Aram Hačaturjan: Andantino

Johann S. Bach: Choral »Jesus, bleibet meine Freude«
Georg F. Händel: Sarabande.

ČITANJE S LISTA, SVIRANJE PO SLUHU, TRANSPONIRANJE

Na svakom satu ponavljanje zadane glazbene fraze te njezino transponiranje u navedene tonalitete uz promjene artikulacije i dinamike. Čitanje pravilnih glazbenih cjelina (4 – 8 taktova) na prvi pogled.

SVIRANJE U KOMORNOM SASTAVU

Skupno sviranje dnevnih vježbi, ljestvica, akorada i rastvorbi akorada.

Sviranje dueta (Wurm: Dueti).

MINIMUM GRADIVA

Ljestvice D, A, G, As-dura.
10 vježba iz škole za trombon.
2 skladbe uz glasovir.

ISPITNO GRADIVO

Ljestvica s rastavljenim toničkim trozvukom.
Vježba karaktera različita od skladbe.
Skladba uz glasovirsku pratnju.

TREĆI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Intoniranje intervala unutar jedne oktave uzlazno i silazno (kromatski).

Harmonijske vokalizacije različitih artikulacija i dinamike.

Ritmičke vježbe s promjenama tempa, lip-tehnika.

LJESTVICE I TEHNIČKE VJEŽBE

E, Des, Ges, H-dur i b, es, a, e-prirodne molske ljestvice unutar jedne oktave.

Rastvoreni trozvuci glavnih stupnjeva u rasponu jedne i pol oktave.

Max Schlossberg: Daily Drills And Technical Studies, 36. – 59.

Charles Colin: Advanced Lip Flexibilities 1. – 8.

Gunter Fuhlisch: Neue Schule für Zugposaune, 67. – 115.

Robert Müller: Škola za trombon II. dio.

SKLADBE

Henry Purcell: Trumpet Tune

Robert Hoffman: Koračnica

Giovanni B. Pergolesi: Nina (aria)

Johann S. Bach: Sarabande

ČITANJE S LISTA, SVIRANJE PO SLUHU, TRANSPONIRANJE

Na svakom satu ponavljanje zadane glazbene fraze te njezino transponiranje u navedene tonalitete uz promjene artikulacije i dinamike. Čitanje pravilnih glazbenih cjelina duljine do 16 taktova na prvi pogled.

SVIRANJE U KOMORNOM SASTAVU

Skupno sviranje dnevnih vježba, ljestvica i rastvorba akorada.

Sviranje dueta (Wurm: – Dueti).

MINIMUM GRADIVA

Ljestvice do 4 predznaka.

Max Schlossberg: Dnevne vježbe (10 vježba).

10 tehničkih vježba.

2 skladbe uz glasovirsku pratnju.

ISPITNO GRADIVO

Ljestvica s rastvorenim akordima glavnih stupnjeva.

Vježba karaktera različita od skladbe.

Skladba uz glasovirsku pratnju.

ČETVRTI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Intoniranje intervala unutar jedne oktave uzlazno i silazno (kromatski).

Harmonijske vokalizacije u rasponu do dvije oktave.

Izvođenje različitih artikulacija i dinamike.

Ritmičke vježbe, lip-tehnika.

Stilska interpretacija.

LJESTVICE I TEHNIČKE VJEŽBE

Sve durske i prirodne molske ljestvice u rasponu do dvije oktave.

Rastvoreni trozvuci glavnih stupnjeva u rasponu do dvije oktave.

Branimir Slokar: Warm Ups And Technical Routines, 1. – 5.

Max Schlossberg: Daily Drills And Technical Studies, 36. – 9.

Charles Colin: Advanced Lip Flexibilities, 1. – 21.

Gunter Fuhlisch: Neue Schule für Zugposaune, 116. – 153.

Robert Müller: Tehničke vježbe, I. dio.

SKLADBE

Izvorne: Ivan Štuhec: Vesela skladbica

Robert Clerisse: Prière

Obrade: Johann A. Hasse: Suita (Menuet i Bourrée)

Ludwig van Beethoven: Adelaide.

ČITANJE S LISTA, SVIRANJE PO SLUHU, TRANSPONIRANJE

Na svakom satu ponavljanje zadane glazbene fraze te njezino transponiranje u sve tonalitete (kromatskim i cjelostupanjskim pomaci- ma uzlazno i silazno, te kvintnim i kvartnim krugom) uz promjene artikulacije i dinamike. Čitanje vježba i kraćih skladba na prvi pogled.

SVIRANJE U KOMORNOM SASTAVU

Skupno sviranje dnevnih vježba, ljestvica i rastvorba akorada (unisono) te kadencija i drugih harmoniziranih primjera (višeglasno).

Sviranje dueta i trija (G. Banco: Dueti, D. Speer: Sonate).

MINIMUM GRADIVA

Durske i molske ljestvice do 5 predznaka.

10 dnevnih vježba.

10 tehničkih vježba.

2 skladbe za glasovir.

ISPITNO GRADIVO

Ljestvica s rastvorenim akordima glavnih stupnjeva (2 oktave).

Vježba karaktera različita od skladbe.

Skladba uz glasovirsku pratnju.

Preporuka: Češće učiti gradivo napamet, a vježbu ili skladbu ispitnog programa svirati napamet.

Napomena: Nastavnik odabire jednu od navedenih škola ili drugu odgovarajuće težine te skladbu uz glasovirsku pratnju.

PETI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Intoniranje intervala unutar jedne oktave uzlazno i silazno.

Harmonijske vokalizacije u rasponu do dvije oktave.

Izvođenje različitih artikulacija i dinamike.

Ritamске vježbe, lip-tehnika, vježbe dvostrukog jezika.

Stilska interpretacija.

LJESTVICE I TEHNIČKE VJEŽBE

Sve durske i melodijske molske ljestvice u rasponu do dvije oktave.

Rastvoreni trozvuci glavnih stupnjeva u rasponu do dvije oktave.

Branimir Slokar: Warm Ups And Technical Routines, 1. – 10.

Max Schlossberg: Daily Drills And Technical Studies, 60. – 83.

Charles Colin: Advanced Lip Flexibilities, 9. – 21. II. dio

Gunter Fuhlich: Neue Schule für Zugposaune, 154 – 220.

C. Kopprasch: 60 ausgewählte Etüden, 1 – 7.

Marco Bordogni: 60 Vocalises, 1. – 10.

SKLADBE

Izvorne: Robert Clerisse: Theme de concours

Wilhelm Heiser: »Das Grab auf der Heide« lied

Arcangelo Corelli: Sonata X.

Obrade: Edward Elgar: Poms And Circumstances

A. G. Villoldi: El Choclo

ČITANJE S LISTA, SVIRANJE PO SLUHU, TRANSPONIRANJE

Na svakom satu ponavljanje zadane glazbene fraze, te njezino transponiranje u sve tonalitete (kromatskim, cjelostupanjskim pomacima, uzlazno ili silazno, odnosno kvartnim i kvintnim krugom), uz promjene artikulacije i dinamike. Čitanje vježba i kraćih kompozicija na prvi pogled.

SVIRANJE U KOMORNOM SASTAVU

Sviranje ljestvica i rastvorba akorada (unisono), te kadencija i drugih harmoniziranih primjera (višeglasno). Sviranje dueta (K. Henning: Easy Exercises For 2 Tbn).

MINIMUM GRADIVA

Dvije mol ljestvice do 6 predznaka.

10 dnevnih vježba.

10 tehničkih vježba.

2 skladbe uz glasovirsku pratnju.

ISPITNO GRADIVO

Ljestvica s rastvorenim trozvucima svih stupnjeva (2 oktave).

Vježba karaktera različita od skladbe.

Skladba uz glasovirsku pratnju.

ŠESTI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Intoniranje intervala unutar jedne oktave uzlazno i silazno.

Harmonijske vokalizacije u rasponu do dvije oktave.

Vježbe za dvostruki i trostruki jezik, lip-tehnika.

Stilska interpretacija.

LJESTVICE I TEHNIČKE VJEŽBE

Sve durske i molske ljestvice (sa starim načinima) u rasponu do dvije oktave

(B. Slokar, E. Gaetke).

Rastvoreni trozvuci svih ljestvičnih stupnjeva.

Branimir Slokar: Warm Ups And Technical Routines, 1. – 10.

Max Schlossberg: Drills And Technical Studies, 84. – 104.

Charles Colin: Advanced Lip Flexibilities III. dio, 1. – 10.

Branimir Slokar: Doppel-und-Dreifachzunge

Gunter Fuhlich: Neue Schule für Zugposaune, 220. – 290.

C. Kopprasch: 60 ausgewählte Etüden, 8. – 15.

O. Blume (D. Gatti): Gran metodo, 1. – 5.

Marco Bordogni: 60 Vocalises, 11. – 20.

SKLADBE

Izvorne: Fernand Lamy: Choral varié

Jozef Francl: Mala suita

Obrade: Johann S. Bach: Arioso from Piano Concerto in F

Aleksandar Borodin: »Princ Igor« – tema

Felix Mendelssohn-Bartholdy: Nocturno from Midsummer Night Dream

Carlos Sanders: Adios muchacos.

ČITANJE S LISTA, SVIRANJE PO SLUHU, TRANSPONIRANJE

Na svakom satu ponavljanje zadane glazbene fraze, te njezino transponiranje u sve tonalitete (kromatskim i cjelostupanjskim pomacima, uzlazno i silazno, te kvintnim i kvartnim krugom) uz promjene artikulacije i dinamike. Čitanje vježba i kraćih skladba na prvi pogled.

SVIRANJE U KOMORNOM SASTAVU

Sviranje ljestvica, rastvorba četverozvuka, kadenci, te dueta i trija.

(J. B. de Boismortier: Sonate, O. Blume: Dueti).

MINIMUM GRADIVA

Sve dur i mol ljestvice unutar jedne oktave.

10 dnevnih vježba.

15 tehničkih vježba.

2 skladbe uz glasovirsku pratnju.

ISPITNO GRADIVO

Ljestvica s rastvorenim akordima svih stupnjeva (2 oktave).

Vježba karaktera različit od skladbe.

Skladba uz glasovirsku pratnju.

Preporuka:

Češće učiti gradivo napamet, a vježbu ili skladbu ispitnog programa svirati napamet.

Napomena:

Nastavnik odabire jednu od navedenih škola ili drugu odgovarajuće težine i skladbu uz glasovirsku pratnju.

ROG

PRVI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Upoznavanje instrumenta.

Držanje instrumenta.

Tehnika disanja.

Postava tona.

Svladati opseg od g mali do e2.

Dragan Gürtl: Škola za F-rog, I. svezak do broja 45.

Barry Tuckwell: Pedeset početnih vježbi za rog.

Horst Rapp: Učiti rog je zabavno, I. knjiga.

Muzika za rog (Janos Ónozó – Matiyas Kovacs).

Skladbe sličnih zahtjeva uz glasovirsku pratnju.

Durske ljestvice do dva predznaka s trozvcima kroz jednu oktavu.

ISPITNO GRADIVO

Etida.

Skladba uz glasovirsku pratnju.

Program se izvodi napamet.

DRUGI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Durske ljestvice do 4 predznaka kroz jednu oktavu s trozvcima rastavljeno i četveroglasno.

Dragutin Gürtl: Škola za F-rog, I. svezak, od broja 46 do broja 82.

Barry Tuckwell: Pedeset početnih vježbi za rog.

Horst Rapp: Učiti rog je zabavno, II. knjiga.

Muzika za rog (Janos Ónozó – Matiyas Kovacs).

Skladbe sličnih zahtjeva uz glasovirsku pratnju.

Svladati legato i staccato u prvom oktavi.

ISPITNO GRADIVO

Etida.

Skladba uz glasovirsku pratnju.

Program se izvodi napamet.

TREĆI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Svladati opseg od c malog do g2.

Durske ljestvice do 4 predznaka i a-mol izvedene različitim artikulacijama kroz dvije oktave, trozvuci četveroglasno u obratima.

Dragan Gürtl: Škola za F-rog, II. svezak, od broja 96 do broja 116.

C. Koprasch: 60 izabranih etida, I. dio (br. 3, 7, 10, 13, 17, 21, 23).

Barry Tuckwell: Pedeset početnih vježbi za rog.

J. S. Bach: Menuet (transkripcija).

G. F. Händel: Sarabanda / transkripcija).

R. Clerisse: L' absent.

i skladbe sličnih zahtjeva.

ISPITNO GRADIVO

Etida.

Skladba uz pratnju klavira.

Program se izvodi napamet.

ČETVRTI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Upoznati tehniku sviranja s rukom u korpusu.

Usavršavati sviranje legata i staccata.

Durske ljestvice do 4 predznaka i a, d i e-mol izvedene različitim artikulacijama, trozvuci četveroglasno u obratima.

Dragan Gürtl: Škola za F-rog, II. svezak, brojevi od 117 do 130.

C. Koprasch: 60 izabranih etida, I. dio (br. 1, 4, 6, 8, 9, 12, 16, 19, 26).

Barry Tuckwell: pedeset početnih vježbi za rog.

Lucien Thevet: 60 vježbi za rog (od broja 1 do 10).

G. Pergolesi: Canzonetta (transkripcija).

J. Strauss: Dolci pianti.

M. Vlamin: Bagatele br. 1 i 2.

Skladbe sličnih zahtjeva.

ISPITNO GRADIVO

Etida.

Skladba uz pratnju glasovira.

Program se izvodi napamet.

PETI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Prijeći s F-roga na B-rog.

Upoznati tehniku prigušivanja tona rukom.

Durske ljestvice do 6 predznaka i a, e, h, d, g-mol kroz dvije oktave izvedene različitim artikulacijama, trozvuci četveroglasno u obratima.

Transponirati iz F u Es.

Dragan Gürtl: Škola za F-rog, II. svezak, brojevi 131 – 140.

Barry Tuckwell: Pedeset početnih vježbi za rog.

Lucien Thevet: 60 vježbi za rog (od broja 1 do 15).

C. Koprasch: 60 izabranih etida, I. dio (br. 14, 17, 20, 24, 28, 29).

L. van Beethoven: Romanza.

J. Škroup: Koncert u B-duru.

Josip Janković: Balada.

Skladbe sličnih zahtjeva.

ISPITNO GRADIVO

Etida.

Skladba uz glasovirsku pratnju.

Program se izvodi napamet.

ŠESTI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Usavršavati tehniku prigušivanja tona rukom.

Proširiti opseg iznad g2.

Sve durske ljestvice i mol do 4 predznaka izvedene različitim artikulacijama kroz dvije oktave, trozvuci četveroglasno.

Transponirati iz F u Es.

Barry Tuckwell: Pedeset početnih vježbi za rog.

Lucien Thevet: 60 vježbi za rog (od broja 16 do 30).

C. Koprasch: 60 izabranih etida, I. dio (br. 5, 11, 15, 18, 22, 30, 31, 34)

A. Corelli: Sonata u F-duru.

E. Bozza: En Irland.

Miroslav Miletić: Monolog.

ISPITNO GRADIVO

Etida.

Skladba uz glasovirsku pratnju.

Program se izvodi napamet.

TUBA

NASTAVNI PROGRAM OSTVARUJE SE TIJEKOM 6 GODINA UČENJA

SADRŽAJ RADA

Upoznavanje instrumenta.

Držanje instrumenta.

Tehnika disanja.

Uloga jezika i usnika u stvaranju tona.

Uzimanje zraka, početak tona, njegovo trajanje i prekid.

Osnove dinamike *p* i *f*.

Vježbe disanja.

Vježbe s usnikom, kontrola tona.

Vježbe za čistu intonaciju.

Fraziranje prema zahtjevima skladbe.

Glazbene oznake za karakter skladbe.

LITERATURA

H. Kliment: Škola za tubu

R. Kitzer: Škola za tubu

Meschke: Škola za tubu

Laszlo: Škola za tubu.

SKLADBE UZ GLASOVIRSKU PRATNJU

G. Jacob: Bagatelles for tuba

H. Purcell: Tanz der Magie

R. Honmes: Scherzando, Staccata

W. A. Mozart: Morehe

Bach: Chord Prelude (Hilgers)

MINIMUM GRADIVA

Durske i molske ljestvice do 5 predznaka unutar jedne oktave.

Škola za tubu.

Skladba uz glasovirsku pratnju.

10 tehničkih vježba.

2 skladbe uz glasovirsku pratnju.

ISPITNO GRADIVO

Ljestvica s rastavljenim toničkim trozvukom.

Ljestvica s rastavljenim akordima glavnih stupnjeva.

Tehnička vježba.

Skladba uz glasovirsku pratnju.

Napomena:

Nastavnik odabire jednu od navedenih škola ili drugu odgovarajuće težine i skladbu uz glasovirsku pratnju.

VIOLINA

PRVI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Upoznavanje s instrumentom i gudalom.

Držanje gudala i vježbe za razvijanje dodira prstiju s gudalom.

Ispravno stajanje za vrijeme sviranja.

Držanje violine i postava lijeve ruke prema hvataljci (kao prvi i djeci najprihvatljiviji način predlažemo raspored prstiju s polutonom između drugog i trećeg prsta).

Improvizacija: spontana.

Kratka skladba i etide.

Intervali: veliki, mali i čisti.

Potezi gudala: détaché, legato, raspodjela gudala, prenošenje gudala i naglašeni ton.

Ritam: jedinica mjere, njezino dvostruko, trostruko i četverostruko trajanje i odgovarajuće stanke, punktirani i triolski ritam.

Sviranje s lista (prima vista).

LJESTVICE

Od prazne žice D-dur, A-dur i G-dur.

Od trećeg prsta G-dur i C-dur.

Od prvog prsta E-dur, H-dur i A-dur.

Istoimeni prirodni molovi i trozvuci.

G-dur i trozvuci kroz dvije oktave.

LITERATURA

Škole

K. Rodionov: Škola za violinu

E. & E. Doflein: Škola za violinu, I. svezak

L. Dénes: Početna škola, I. svezak

L. Miranov: Škola za violinu, I. i II. svezak

Prema potrebi dopuniti školama: Ševčik, Küchler, Curci, Grigorijan

Etide

Izbor etida I (Hühn, Malpera, Merle)

K. A. Fortunatov: Izabrane etide I. svezak

Etide I (Peters, Violinschulwerk)

G. Hermann: Op. 20, I. svezak (za 2 violine)

Koncertne skladbe

R. Matz: U bašči (lakše skladbe)

R. Matz: Proljetni dan (lakše skladbe)

L. Miranov: Nina, nana

Sh. Suzuki: Škola za violinu I svezak (hrestomatija, Muzika Moskva)

K. Rodionov: Album (izbor)

M. Skalar: Lahke skladbe

J. Vrhovski: Narodni napjevi za mlade violiniste

D. i V. Malpera: Veselje muziciranja – izbor skladba za mlade violiniste,

I. svezak.

M. Pleteršek-Blašković: Glazbene priče – za violinu i glasovir (lakše skladbe)

M. Pleteršek-Blašković: Svijet životinja – za violinu i glasovir (lakše skladbe)

Dueti

Miranov – Špoljar: Narodne melodije, I. svezak

Lagani dueti za violiniste (Muzika Moskva)

Poželjno je da nastavnik osim navedenih notnih materijala rabi što više hrvatskih narodnih melodija bliskih djeci i literature sličnog sadržaja.

Preporučujemo da se u razredu češće organiziraju sastanci, na kojima bi svirali svi učenici. Tom će prilikom djeca učiti uočavati dobre i slabije strane svog rada. Poželjno je da na ovim sastancima povremeno budu i roditelji. Ovakvi počeci »koncertiranja« pokazat će koji učenici imaju sklonost i za važne – javne nastupe. Za djecu koja na nastupima pokazuju tremu preporučujemo nastupanje u ansamblu, a zatim u sve manjim sastavima.

PROVJERA ZNANJA – JAVNI NASTUP

Jedna etida.

Jedna kraća skladba uz glasovir ili 2 kraće skladbe uz glasovir.

DRUGI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Improvizacija: spontana, a postupno i svjesna.

Usvajanje najjednostavnijih glazbenih oblika iz svirane literature.

Intervali u dohvatima (E. Bloch).

Potezi gudala: détaché i legato (dalje razvijati), staccato.

Jasno određena tehnika gudala u svim ritamskim oblicima.

Sviranje s lista (prima vista).

LJESTVICE

G-dur, g-mol, A-dur, a-mol, B-dur, H-dur, h-mol kroz dvije oktave.

Ljestvica u duru i prirodnome molu do tri predznaka kroz jednu oktavu s trozvucima.

LITERATURA

Škole

K. Rodionov: Početna škola za violinu (dovršiti)

L. Dénes: Početna škola za violinu, II. svezak

L. Miranov: Škola za violinu, II. svezak (dovršiti), III. svezak

A. Grigorijan: Ljestvice i razloženi akordi.

Prema potrebi dopuniti školama: Ševčik, Kuchler i Doflein, II. svezak.

Etide

Izbor etida II (Hühn, Malpera, Merle)

Etide I (Peters, Violinschulwerk)

K. A. Fortunatov: Izabrane etide, II. svezak

F. Wohlfahrt: Etide, op. 45, I. svezak

H. Sitt: Etide, op. 32 I. svezak.

(U 2. razredu treba završiti najmanje 10 etida.)

Koncerti

S. Mach: Concertino facile.

F. Kuchler: Concertino, op.11 u G-duru

O. Rieding: Concertino op.35 u h-molu

O. Rieding: Concertino, op.36 u D-duru

K. Kreiči: Concertino u h-molu (ed. Supraphon, Prag)

P. Nikolić: Concertino G-dur (I. stavak)

M. Pleteršek-Blašković: Concertino za Carolinu u D-duru

Koncertne skladbe

R. Matz: U bašči (teže)

R. Matz: Proletni dan (teže).

Sh. Suzuki: Škola za violinu, I. svezak (teže)

M. Crickboom: Chants et morceaux I. i II. svezak (ed. Schott)

Ž. Hirschler: Muzika za djecu (2 violine i glasovir)

M. Skalar: Lahke skladbe (nastavak)

Zbirka skladbi za violinu, I. svezak (hrestomatija, Muzika Moskva)

M. Šlik: Bunjevačka, Sve su dike

I. Gerčan: Dječja suite

F. Schubert: Ples

J. Ph. Rameau: Rigaudon

J. B. Lully: Gavotte

J. A. Hassé: Bourree et Menuette

C. M. von Weber: Valcer

A. Mofatt: Stare skladbe za violinu (Alte Geigenstücke, ed. Schott)

M. Pleteršek-Blašković: Glazbene priče – za violinu i glasovir (teže skladbe)

M. Pleteršek-Blašković: Svijet životinja – za violinu i glasovir (teže skladbe)

D. i V. Malpera: Veselje muziciranja – izbor skladba za mlade violiniste, I. svezak

Dueti

L. Miranov: Muzika za djecu (2 violine i glasovir)

Miranov – Špoljar: Narodne Melodije, II svezak

Meyer – Heim: Duoschule, I. svezak (ed. Schott)

F. Pleyel: Dueti, op. 8

M. J. Gebauer: Dueti, op. 10

B. Bartok: Dueti

L. Dénes: Dueti

Sviranje s lista.

GODIŠNJI ISPIT

Ljestvica i trozvuci kroz dvije oktave.

Jedna etida sa snizilicama.

Jedna etida s povisilicama.

Koncert – I. ili III. stavak.

Gradivo se izvodi napamet.

TREĆI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Improvizacija: spontana i svjesna.

Upoznavanje s novim glazbenim oblicima kroz sviranu literaturu (tema s varijacijama, barokni koncert – prvi stavak).

Postava drugog i trećeg položaja.

Tehnička razrada i spajanje 1., 2. i 3. položaja.

Potezi gudala: sustavno razvijanje osnovnih poteza i upoznavanje novih (martele i predvježbe za spiccato).

Naučeni ritamski elementi u težim kombinacijama.

Sviranje s lista (prima vista).

LJESTVICE

C-dur, c-mol, D-dur i d-mol u drugom i trećem položaju kroz dvije oktave.

Ostale durske i molske ljestvice do četiri predznaka kroz jednu oktavu.

Upoznati sve tri vrste molskih ljestvica (prirodni, harmonijski i melodijski mol).

LITERATURA

Škole

L. Dénes: Škola za violinu, III. i IV. svezak

E. & E. Doflein: Škola za violinu, III. svezak

A. Grigorijan: Ljestvice i razloženi akord

Prema potrebi dopuniti školama: Ševčik, op. 6., VI. i VII. svezak i Kūchler: II. Dio, I. svezak (drugi i treći položaj).

Etide

Izbor etida III (Hühn, Malpera, Merle)

Etide I (Peters, Violinschulwerk)

K. A. Fortunatov: Izabrane etide, II. i III. svezak

H. E. Kayser: Etide, op. 20., I. svezak (razni potezi gudala)

H. Sitt: Etide, op. 32., I. svezak (teže etide)

H. Sitt: Etide, op. 32., II. svezak (drugi i treći položaj – lakše)

H. Sitt: Etide, op. 32., III. svezak (od 1. do 3. položaja – lakše)

F. Wohlfahrt: Etide, op. 45., II. svezak

E. Geneva: Etide za violinu

(U trećem razredu treba završiti najmanje 10 etida.)

Koncerti

O. Rieding: Concertino, op. 34. u G-duru (1. položaj)

F. Kūchler: Concertino, op. 12. (1. i 3. položaj)

A. Vivaldi: Koncert u G-duru (1. položaj)

A. Janšinov: Concertino, op. 35 (za naprednije učenike)

Koncertne skladbe

L. Miranov: Bumbar

L. Miranov: Pjesme i plesovi starih majstora

A. Moffat: Stare skladbe za violinu (Alte Geigenstücke, ed. Schott)

Zbirka skladbi za violinu, II. svezak (hrestomatija, Muzika Moskva)

Sh. Suzuki: Škola za violinu, II. svezak

M. Šlik: Šokačka, U našem selu.

A. Grečaninov: Ranim jutrom (op.126., ed. Schott)

J. Ph. Rameau: Menuette

L. van Beethoven: Menuette

L. van Beethoven: Liebeslied

G. Tartini: Sarabande

G. B. Bononcini: Rondo

J. Ph. Rameau: La Villageoise

D. G. Steibelt: Uno ballo

J. Stanley: Allegretto grazioso

G. F. Händel: Sonatina

J. Ph. Rameau: Sarabande

F. Couperin: Gavotte

A. Corelli: Largo

D. G. Steinbelt: Divertimento

G. F. Händel: Gavotte

N. Baklanova: Allegro

N. Baklanova: Sonatina

G. Ph. Telemann: Menuette

I. Lhotka-Kalinski: Tri bagatele

D. i V. Malpera: Veselje muziciranja – izbor skladbi za mlade violiniste,

II. svezak

Dueti

L. Miranov: Izbor dueta.

B. Bartok: Dueti.

Z. Kodaly: Bicinia Hungarica.

Sviranje s lista.

PROVJERA ZNANJA – JAVNI NASTUP

Ljestvica i trozvuci od 1. do 3. položaja s prijelazima.

Dvije etide do trećeg položaja s prijelazima.

Koncert – I. ili III. stavak.

Gradivo se izvodi napamet.

ČETVRTI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Improvizacija: spontana i svjesna, metodički razvojna.

Upoznavanje glazbenih oblika iz svirane literature (barokni koncert, mali oblici).

Postava četvrtog i petog položaja.

Razrada položaja (od 1. do 5.) te međusobno spajanje.

Stari načini primjereno tehnici instrumenta u skladu sa solfeggijom.

Tehnika gudala: razrada do sada postavljenih poteza (spiccato).

Ritam: teže ritamske kombinacije:

a) progresivno: prema tehnici,

prema literaturi kroz ljestvice.

b) posebno

Priprema za vibrato: pripreme za vibrato treba prilagoditi učeničkoj tehničkoj spremnosti i potrebi za njegovom primjenom pa skladno tomu može se početi i u ranijim, odnosno kasnijim godinama učenja.

Sviranje s lista (prima vista).

LJESTVICE

D-dur, E-dur, F-dur i istoimeni molovi (sve tri vrste) u četvrtom i petom položaju kroz dvije oktave.

Ostale ljestvice do pet predznaka kroz jednu oktavu.

LITERATURA

Škole

Fr. Sándor – p. Járdányi: Škola za violinu V. svezak

E. & E. Doflein: Škola za violinu, IV. svezak

Prema potrebi dopuniti školama: Ševčik op. 6., VI. i VII. svezak (četvrti i peti položaj) i

Küchler, II. dio – II. svezak (od 1. do 5. položaja).

Etide

Izbor etida IV. (Hühn, Malpera, Merle)

Etide I (Peters-Violinschulwerk)

K. A. Fortunatov: Izabrane etide I. i III. svezak

H. E. Kayser: Etide, op.20., II. svezak (od 1. do 3. položaja)

H. Sitt: Etide, op. 32., II. svezak (četvrti i peti položaj)

H. Sitt: Etide, op. 32., III. svezak (od 1. do 5. položaja)

E. Geneva: Etide za violinu.

U četvrtom razredu treba završiti najmanje 10 etida.

Koncerti

F. Küchler: Concertino, op.15. (Alla Vivaldi)

G. Ph. Telemann: Koncert u G-duru (Ed. Eulenburg)

N. Bermel: Koncert, op.1. (Ed. Bard).

H. Sitt: Concertino, op. 39., u a-molu.

A. Janšinov: Concertino op. 35., u C-duru

P. Járdányi: Concertino

A. Vivaldi: Koncert, op. 3, br. 3, u G-duru

A. Vivaldi: Koncert, op. 3, br. 6, u a-molu (za naprednije učenike)

G. Perlman: Israeli Concertino.

Koncertne skladbe

I. Lhotka-Kalinski: Tri bagatele.

M. Šlik: Uspavanka, Kolo (iz 4 skladbe, ed. Hasslinger-Wien)

M. Miletić: Male skladbe

A. Moffat: Stari majstori za mlade violiniste (Ed. Schott)

Zbirka skladbi za violinu II. svezak (hrestomatija, Muzika Moskva)

A. Corelli: Album

N. Baklanova: 8 laganih skladbi (ed. Peters) – Uspavanka, Kolo, Romanca i Mazurka

T. Zografski: Suita (1960.)

W. A. Mozart: Romansa

J. Haydn: Andantino

J. M. Leclair: Sarabande

Ch. W. Gluck. Andante cantabile

G. F. Händel: Air

G. B. Sammartini: Sonatina u B-duru (Zwei Sonatinen für Blockflöte)

D. i V. Malpera: Veselje muziciranja – izbor skladbi za mlade violiniste, II. svezak

Dueti

M. Šlik: Obrade narodnih melodija za 2 violine (ed. Hasslinger)

J. F. Mazas: Dueti, op. 39, I. svezak.

B. Bartók: Dueti

Sviranje s lista.

GODIŠNJI ISPIT

Ljestvica i trozvuci do petog položaja s prijelazima.

Dvije etide do petog položaja s prelazima.

Koncert – I. i III. stavak.

Gradivo se izvodi napamet.

PETI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Improvizacija: spontana i svjesna, metodički razvojna.

Utvrđivanje naučenih glazbenih oblika te upozoravanje na motiv.

Učvrstiti četvrti i peti položaj s prijelazima.

Upoznavanje šestog i sedmog položaja (G-dur i A-dur kroz tri oktave).

Uvježbavanje svih osnovnih poteza te upoznavanje s težim (virtuoznim) kao što su staccato serioso, ricochet i saltellato.

Razvoj vibrata.

Sviranje s lista (prima vista).

LJESTVICE

Svi durovi i istoimeni molovi do petog položaja kroz dvije oktave.

G-dur i A-dur kroz tri oktave.

Škole

L. Dénes: Škola za violinu, V. svezak

Fr. Sándor – P. Járdányi: Škola za violinu V. svezak.

O. Ševčik: Op. 8 (1–9, prema učenikovo sposobnosti)

(Po potrebi dopuniti školama Ševčik, op. 6, VII. svezak, op. 7, I. i II. svezak, Küchler II. dio II. i III. svezak i Doflein V. svezak.)

Etide

Izbor etida V (Hühn, Malpera, Merle)

Etide II. (Peters-Violinschulwerk)

K. A. Fortunatov: Izabrane etide II. svezak

H. Sitt: Etide, op. 32, III. svezak (teže etide)

J. Dont: Etide, op. 37

J. F. Mazas: Etide, op. 36

E. Geneva: Etide za violinu

(U petom razredu treba završiti oko 10 etida.)

Koncerti

H. Sitt. Concertino, op. 31 u e-molu.

A. Komarovski: Koncert br. 1 u e-molu.

F. Seitz: Koncert br. 3.

O. Rieding: Concertino, op. 21 (U mađarskom stilu), op. 24 i op. 25

A. Vivaldi: Koncert, op. 3, br. 6 u a-molu.

C. Tassarini: Koncert u D-duru, op.1/4 (ed. Eulenberg)

L. Miranov: Concertino u starom stilu (za naprednije)

Koncertne skladbe

Zbirka Stara violina (Die alte Geige – Ed. Universal)

A. Moffat: Stari majstori za mlade violiniste, II. svezak
 Zbirka skladbi za violinu, III. svezak (hrestomatija, Muzika Moskva)
 M. Šlik: Igra, Guslarska (iz 4 skladbe)
 M. Šlik: Contradanza iz Dubrovnika
 M. Šlik: Udaralo u tamburu đaće
 M. Miletić: Male skladbe (teže)
 G. B. Martini: Gavote.
 M. Hauptmann: Trumpet Tune
 Rigaudon
 F. Couperin: Allegro
 J. Ph. Rameau: Tambourin.
 G. Ph. Telemann: Allegro
 G. Tartini: Menuette
 J. Haydn. Menuette
 L. van Beethoven: Njemački ples
 G. F. Händel: Gavotte
 Ch. W. Gluck: Bourree
 F. Scubert: Impromptu
 Z. Kodaly: Epigrammak
 D. i V. Malpera: Veselje muziciranja – izbor skladbi za mlade violiniste, III. svezak
 Dueti
 J. F. Mazas: Dueti, op. 38, I. svezak
 B. Bartók: Dueti
 Sonate
 M. Hauptmann: Sonatina za violinu i glasovir
 Sviranje s lista.

GODIŠNJI ISPIT

Ljestvica i trozvuci od 1. do 5. položaja.

Dvije etide.

Koncert – I. ili II. i III. stavak.

Gradivo se izvodi napamet.

ŠESTI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Improvizacija: spontana i svjesna, metodički razvojna.

Upoznavanje s novim glazbenim oblicima kroz literaturu (barokna sonata, tema i tematska obrada, načelo modulacijskog plana).

Postava šestog i sedmog položaja.

Razrada položaja (od 1. do 7.) i međusobno spajanje.

Tehnika gudala: utvrđivanje i usavršavanje svih do sada naučenih poteza.

Upoznavanje i sustavno razrađivanje viših položaja i dohvata.

Sviranje s lista (prima vista).

LJESTVICE

Svi durovi i istoimeni molovi do sedmog položaja kroz tri oktave.

Trozvuci i četverzvuci.

Upoznavanje kromatske, narodne i cjelotonske ljestvice (impresionizam).

Škole

O. Ševčík: Op. 8 (nastavak)

O. Ševčík: Op. 9 (prema sposobnosti učenika)

O. Ševčík: Op.1 I. svezak

A. Grigorijan: Ljestvice i razloženi akordi

C. Flesch: Skalensystem

C. F. H. Schradieck: Vježbe za lijevu ruku I. svezak (lakše)

Etide

Izbor etida VI. (Hühn, Malpera, Merle)

Etide II (Peters, Violinschulwerk)

J. Dont: Etide, op. 37.

J. F. Mazas: Etide, op. 36.

R. Kreutzer: 42 Etide (lakše)

P. Feigler: 24 Etide

(U šestom razredu treba završiti najmanje 8 etida.)

Koncerti

L. Miranov: Concertino u starom stilu

A. Vivaldi: Koncert, op. 3, br. 9 u D-duru.

A. Vivaldi: Koncert u g-molu (Vivaldi album – ed. Musica Budapest)

A. Vivaldi: Koncert, op. 3, br. 12 u E-duru

J. B. Accolay: Concertino u a-molu

G. Holländer: Concertino, op. 62.

L. Portnoff: Concertino, op. 14. u a-molu

J. B. Viotti: Koncert, br. 23, I. stavak

W. A. Mozart: Mali koncert

Koncertne skladbe

W. Burmester: Skladbe starih majstora

A. Moffat: Stari majstori za mlade violiniste II. svezak

Zbirka skladbi za violinu III. svezak (hrestomatija, Muzika Moskva)

B. Bjelinski: Šest invencija

M. Šlik: Međimurska, Momačka (rukopis)

M. Skalar: Mladinske skladbe I. svezak

G. F. Händel: Sarabande

W. A. Mozart: Bagatelle

G. Ph. Telemann: Sarabande et Gavotte

A. Corelli: Allegro

J. Haydn: Tema s varijacijama

P. Nardini: Andante

J. S. Bach: Menuette

F. Couperin: La Bavolet Flottant

A. Arcidicomo: Tema s varijacijama (za naprednije)

J. H. Fiocco: Allegro

D. i V. Malpera: Veselje muziciranja – izbor skladbi za mlade violiniste, III. svezak

Sonate

G. F. Händel: Sonate u E-duru i F-duru

A. Corelli: Sonata u e-molu

J. B. Senaille: Sonata u g-molu (ed. Schott)

B. Martinu: Sonatina
Sviranje s lista.

GODIŠNJI ISPIT

Ljestvica kroz tri oktave s trozvucima i četverozvucima.

Jedna etida (J. F. Mazas).

Jedna etida (R. Kreutzer).

Koncert – I. ili II. i III. stavak.

Gradivo se izvodi napamet.

Napomena:

U svim razredima osnovne glazbene škole nastavnik može umjesto navedenih koncerata, etida i koncertnih skladba raditi s učenicom i druge skladbe slične težine. Tijekom ovog dijela programa (5. i 6. razred) nastavniku će biti jasno koji učenici nemaju sve uvjete za budućega glazbenika profesionalca, a koji pak mogu nastaviti svoje glazbeno obrazovanje u srednjoj školi. Kod ovih prvih nastavnika mora biti elastičan, prebacujući akcent s učenikova tehničkog razvoja na emocionalni kontakt i zanimanje za muziciranje. Veoma je važno ovdje uvođenje glazbene literature uz pratnju glasovira. Tada će opterećenje »vježbanja« ustupiti u velikoj mjeri mjesto »radosti muziciranja«. Budući da će se ti učenici uskoro baviti glazbom samostalno, važno ih je uputiti u samostalan rad. Učenici koji će se glazbeno profesionalno usmjeriti, na kraju ovog dijela programa trebaju imati sljedeće kvalitete:

- dobro mehaničko funkcioniranje ruku kao rezultat sustavnoga razrađivanja svih pokreta potrebnih kod sviranja
- temeljito poznavanje položaja (od 1. do 7.)
- dobro vladanje osnovnim potezima gudala na žici te spiccato i eventualno leggiero (saltellato)
- vladanje vibratom kao važnim izražajnim sredstvom
- poznavanje osnova fraziranja (dinamika i agogika uvjetovane ekonomikom i različitim opterećenjem gudala)
- prepoznavanje ugođaja skladbe i njezino predavanje (u granicama tehničkih mogućnosti),
- sposobnost memoriranja i većih skladba (koncerti, sonate) te mogućnost koncentracije na razmjerno dulji program. Učenik će uz pomoć nastavnika razvijati svaku od spomenutih kvaliteta kako bi spremno dočekao eventualni prelazak u viši stupanj obrazovanja.

VIOLA

PRVI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Upoznavanje s instrumentom i gudaalom.

Držanje gudala i vježbe za razvijanje dodira prstiju s gudaalom.

Ispravno stajanje za vrijeme sviranja.

Držanje viole i postava lijeve ruke prema hvataljci (kao prvi i djeci najprihvatljiviji predložimo raspored prstiju s polutonom između drugog i trećeg prsta).

Upoznavanje alt-ključa.

Kratka skladba i etide.

Intervali: veliki, mali i čisti.

Potezi gudala: détaché, legato, raspodjela gudala, prenošenje gudala i naglašeni ton.

Ritam: jedinica mjere, njezino dvostruko, trostruko i četverostruko trajanje i odgovarajuće stanke, punktirani i triolski ritam.

LJESTVICE

Od prazne žice C-dur, G-dur, D-dur.

Od prvog prsta D-dur i A-dur.

Istoimeni prirodni molovi i trozvuci.

C-dur i trozvuci kroz dvije oktave.

LITERATURA

Škole

A. B. Bruni: Škola za violu

E. Cavallini: Osnovna škola I.

T. Lestan: Potpune metode za violu

C. Meyer: Praktična škola za violu, op. 14

H. Sitt: Škola za violu

B. Volmer: Škola za violu I.

F. Hermann: Studij viole

H. Ritter: Škola za violu I.

Suzuki: Škola za violu I.

Etide

Izbor etida iz praktičnih škola za violu

A. B. Bruni

F. Hermann

B. Volmer

H. Kinsey.

Koncertne skladbe

Kratke skladbe obrađene za izvođenje na violi.

Suzuki.

L. Miranov.

S. M. Nelson.

Poželjno je da nastavnik osim navedenih notnih materijala rabi što više hrvatskih narodnih melodija bliskih djeci i literaturu slična sadržaja.

Preporučujemo da se u razredu češće organiziraju sastanci, na kojima bi svirali svi učenici. Tom će prilikom djeca učiti uočavati dobre i slabije strane svog rada. Poželjno je da na ovim sastancima povremeno budu i roditelji. Ovakvi počeci »koncertiranja« pokazat će koji učenici imaju sklonost i za važnije – javne nastupe.

PROVJERA ZNANJA – JAVNI NASTUP

2 kraće skladbe uz glasovir.

DRUGI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Usvajanje najjednostavnijih glazbenih oblika iz svirane literature.

Potezi gudala: détaché i legato (dalje razvijati), staccato.

Jasno određena tehnika gudala u svim ritamskim oblicima.

LJESTVICE

C-dur, D-dur, Es-dur, kroz dvije oktave (s trozvucima).

Ostale ljestvice kroz jednu oktavu s trozvucima (do tri predznaka).

LITERATURA

Škole

- A. B. Bruni: Škola za violu
 E. Cavallini: Osnovna škola I.
 T. Lestan: Potpune metode za violu
 C. Meyer: Praktična škola za violu, op. 14.
 H. Sitt: Škola za violu
 B. Volmer: Škola za violu I.
 F. Hermann: Studij viole
 H. Ritter: Škola za violu I.
 Suzuki: Škola za violu II.

Etide

- A. B. Bruni: 25 studija
 F. Hermann: Tehničke studije, op. 22
 H. Kinsey: Lagane progresivne studije
 F. Wohlfahrt: 60 etida, op. 45, I. svezak
 B. Volmer: Etide.
 C. Meyer: 45 etida, I. sv.

Koncertne skladbe

- Kratke skladbe obrađene za izvođenje na violi.
 Suzuki.
 L. Miranov.
 S. M. Nelson.

Koncerti (obrađena za violu)

- F. K uchler: Concertino, op. 11, u G-duru
 O. Rieding: Concertino, op. 35, u h-molu
 O. Rieding: Concertino, op. 36, u D-duru
 P. Nikolić: Concertino G-dur (I. stavak).

GODIŠNJI ISPIT

Ljestvica i trozvuci kroz dvije oktave.

I etida sa snizilicama.

I etida s povisilicama.

Koncert – I. ili III. stavak ili koncertna skladba odgovarajuće težine.

Gradivo se izvodi napamet.

TREĆI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Improvizacija: spontana i svjesna.

Upoznavanje s novim glazbenim oblicima kroz sviranu literaturu (tema s varijacijama, barokni koncert – prvi stavak).

Postava drugog i trećeg položaja.

Tehnička razrada i spajanje 1., 2. i 3. položaja.

Potezi gudala: sustavno razvijanje osnovnih poteza i upoznavanje novih (martele i predvježbe za spiccato).

Naučeni ritamski elementi u težim kombinacijama.

Sviranje s lista (prima vista).

LJESTVICE

C-dur, c-mol, D-dur i d-mol F-dur, Es-dur u drugom i trećem položaju kroz dvije oktave.

Ostale durske i molske ljestvice do četiri predznaka kroz jednu oktavu. Upoznati sve tri vrste molske ljestvica (prirodni, harmonijski i melodijski mol).

LITERATURA

Škole

- A. B. Bruni: Škola za violu
 E. Cavallini: Osnovna škola II.
 T. Lestan: Potpune metode za violu
 C. Meyer: Praktična škola za violu, op. 14
 H. Sitt: Škola za violu
 B. Volmer: Škola za violu II.
 F. Hermann: Studij viole
 H. Ritter: Škola za violu II.
 Suzuki: Škola za violu III.

Etide

- A. B. Bruni: 25 studija
 F. Hermann: Tehničke studije, op. 22.
 H. Kinsey: Lagane progresivne studije
 F. Wohlfahrt: 60 etida, op. 45, I. svezak
 B. Volmer: Etide
 C. Meyer: 45 etida, II. svezak

Koncerti (obrađena za violu)

- O. Rieding: Concertino op. 34 u G-duru (1. položaj)
 F. K uchler: Concertino op. 12 (1. i 3. položaj).
 A. Vivaldi: Koncert u G-duru (1. položaj).

Koncertne skladbe (obrađena za violu)

- L. Miranov: Bumbar
 L. Miranov: Pjesme i plesovi starih majstora
 A. Moffat: Stare skladbe za violinu (Alte Geigenst ucke, ed. Schott)
 Zbirka skladbi za violinu II. svezak (hrestomatija, Muzika Moskva)
 Sh. Suzuki: Škola za violinu II. svezak
 M. Šlik: Šokačka, U našem selu
 A. Grečaninov: Ranim jutrom (op. 126, ed. Schott)

J. Ph. Rameau: Menuette

L. van Beethoven: Menuette

L. van Beethoven: Liebeslied

G. Tartini: Sarabande

G. B. Bononcini: Rondo

J. Ph. Rameau: La Villageoise

D. G. Steibelt: Uno ballo

J. Stanley: Allegretto grazioso

G. F. H andel: Sonatina

J. Ph. Rameau: Sarabande

F. Couperin: Gavotte

A. Corelli: Largo

D. G. Steibelt: Divertimento

G. F. H andel: Gavotte

N. Baklanova: Allegro

N. Baklanova: Sonatina

G. Ph. Telemann: Menuette
 I. Lhotka-Kalinski: Tri bagatele
 D. i V. Malpera: Veselje muziciranja – izbor skladbi za mlade violiniste, II. svezak
 Dueti
 L. Miranov: Izbor dueta
 B. Bartok: Dueti
 Z. Kodaly: Bicinia Hungarica
 L. Mozart: Dueti.

PROVJERA ZNANJA – JAVNI NASTUP

Ljestvica i trozvuci od 1. do 3. položaja s prijelazima.
 Dvije etide do trećeg položaja s prijelazima.
 Koncert – I. ili III. stavak.
Gradivo se izvodi napamet.

ČETVRTI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Improvizacija: spontana i svjesna, metodički razvojna.
 Upoznavanje glazbenih oblika iz svirane literature (barokni koncert, male forme).
 Razrada položaja (od 1. do 3.) i međusobno spajanje.
 Tehnika gudala: razrada do sada postavljenih poteza (spiccato).
 Ritam: teže ritamske kombinacije:
 a) progresivno:
 – prema tehnici
 – prema literaturi kroz ljestvice
 b) posebno
 Priprema za vibrato: pripreme za vibrato treba prilagoditi učeničkoj tehničkoj spremnosti i potrebi za njegovom primjenom, pa u skladu s tim može početi i u ranijim, odnosno kasnijim godinama učenja.

LJESTVICE

G-dur, F-dur i istoimeni molovi (sve tri vrste), u trećem položaju kroz dvije oktave.
 Ostale ljestvice do pet predznaka kroz jednu oktavu.

LITERATURA

Škole
 A. B. Bruni: Škola za violu
 E. Cavallini: Osnovna škola II.
 C. Meyer: Praktična škola za violu, op. 14.
 H. Sitt: Škola za violu
 B. Volmer: Škola za violu II.
 H. Ritter: Škola za violu II.
 Suzuki: Škola za violu IV.
 Etide
 A. B. Bruni: 25 studija
 F. Hermann: Tehničke studije, op. 22.

H. Kinsey: Lagane progresivne studije
 F. Wohlfahrt: 60 etida op. 45 I. svezak
 B. Volmer: Etide
 C. Meyer: 45 etida, II. svezak
 U. Drüner: Studij viole I.
 Koncerti (obrada za violu)
 G. Ph. Telemann: Koncert u G-duru
 F. Kuchler: Concertino, op. 15 (Alla Vivaldi)
 H. Sitt: Concertino, op. 39 u a-molu
 A. Vivaldi: Koncert, op. 3, br. 3 u G-duru
 Koncertne skladbe (obrada za violu)
 Hrestomatija I – izbor skladbi za violu i klavir
 I. Lhotka-Kalinski: Tri bagatele
 M. Šlik: Uspavanka, Kolo (iz 4 skladbe, ed. Hasslinger-Wien)
 M. Miletić: Male skladbe
 A. Moffat: Stari majstori za mlade violiste (ed. Schott)
 A. Corelli: Album
 N. Baklanova: 8 laganih skladbi (ed. Peters)
 (Uspavanka, Kolo, Romanca i Mazurka)
 T. Zografski: Suita (1960.)
 W. A. Mozart: Romansa
 J. Haydn: Andantino
 J. M. Leclair: Sarabande
 Ch. W. Gluck: Andante cantabile
 G. F. Händel: Air.
 Dueti
 L. Miranov: Izbor dueta
 B. Bartok: Dueti
 Z. Kodaly: Bicinia Hungarica.

GODIŠNJI ISPIT

Ljestvica i trozvuci do trećeg položaja s prijelazima.
 Dvije etide do trećeg položaja s prijelazima.
 Koncert – I. ili III. stavak.
Gradivo se izvodi napamet.

PETI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Improvizacija: spontana i svjesna, metodički razvojna.
 Razumijevanje naučenih glazbenih oblika te upozoravanje na motiv.
 Upoznavanje četvrtog i petog položaja.
 Uvježbavanje svih osnovnih poteza te upoznavanje s težim (virtuoznim) kao što su staccato serio, ricochet i saltellato.
 Razvoj vibrata.
 Sviranje s lista (prima vista).

LJESTVICE

Svi durovi i istoimeni molovi do petog položaja kroz dvije oktave.
 C-dur kroz tri oktave.

LITERATURA

Škole

- A. B. Bruni: Škola za violu
 E. Cavallini: Osnovna škola II.
 C. Meyer: Praktična škola za violu, op. 14.
 H. Sitt: Škola za violu
 B. Volmer: Škola za violu II.
 H. Ritter: Škola za violu II.
 Suzuki: Škola za violu IV.

Etide

- F. Hermann: Tehničke studije, op. 22.
 F. Wohlfahrt: 60 etida, op. 45 II. svezak
 C. Meyer: 45 etida, III. svezak
 U. Drüner: Studij viole I.
 H. E. Kayser: 36 etida, op. 20
 J. F. Mazas: Etide, op. 36.

Koncerti (obrada za violu)

- G. Ph. Telemann: Koncert u G-duru
 F. Kächler: Concertino, op. 15 (Alla Vivaldi)
 H. Sitt: Concertino, op. 39 u a-molu
 A. Vivaldi: Koncert, op. 3, br. 3 u G-duru.
 A. Vivaldi: Koncert, op. 3, br. 6 u a-molu
 F. Seitz: Koncert, br. 3.

Koncertne skladbe (obrada za violu)

- Hrestomatija I – izbor skladbi za violu i klavir
 A. Moffat: Stari majstori za mlade violiste, II. svezak
 M. Šlik: Igra, Guslarska (iz 4 skladbe)
 M. Šlik: Contradanza iz Dubrovnika
 M. Šlik: Udaralo u tamburu dače
 M. Miličić: Male skladbe (teže)
 G. B. Martini: Gavote
 F. Couperin: Allegro
 J. Ph. Rameau: Tambourin
 G. Ph. Telemann: Allegro
 G. Tartini: Menuette
 J. Haydn. Menuette
 L. van Beethoven: Njemački ples
 Ch. W. Gluck: Bourree
 F. Scubert: Impromptu
 Z. Kodaly: Epigrammak.

Dueti

- J. F. Mazas: Dueti, op. 38, I. svezak
 B. Bartók: Dueti.

PROVJERA ZNANJA – JAVNI NASTUP

- Ljestvica i trozvuci od 1. do 5. položaja.
 Dvije etide.
 Koncert – I. ili III. stavak.
Gradivo se izvodi napamet.

ŠESTI RAZRED

SADRŽAJ RADA

- Improvizacija: spontana i svjesna, metodički razvojna.
 Upoznavanje s novim glazbenim oblicima kroz literaturu (barokna sonata).
 Postava šestog i sedmog položaja.
 Razrada i međusobno spajanje položaja (od 1. do 5.).
 Tehnika gudala: utvrđivanje i usavršavanje svih do sada naučenih poteza.
 Upoznavanje i sustavno razradivanje viših položaja i dohvata.
 Sviranje s lista (prima vista).

LJESTVICE

- Svi durovi i istoimeni molovi do sedmog položaja kroz tri oktave.
 Trozvuci i četverozvuci.

LITERATURA

Škole

- O. Ševčík: Op. 8.
 O. Ševčík: Op. 1.
 A. Grigorijan: Ljestvice i razloženi akordi
 E. Cavallini: Osnovna škola II.
 H. Sitt: Škola za violu
 A. B. Bruni: Škola za violu.

Etide

- F. Hermann: Tehničke studije, op. 22.
 C. Meyer: 45 etida, III. svezak
 U. Drüner: Studij viole, I. i II.
 H. E. Kayser: 36 etida, op. 20.
 R. Kreutzer: 42 etide
 J. F. Mazas: Etide, op. 36.
 F. Fiorillo: 36 etida, op. 3.

Koncerti (obrada za violu)

- G. Ph. Telemann: Koncert u G-duru.
 F. Kächler: Concertino, op. 15 (Alla Vivaldi)
 H. Sitt: Concertino, op. 39 u a-molu.
 A. Vivaldi: Koncert, op. 3, br. 3 u G-duru
 A. Vivaldi: Koncert, op.3, br. 6 u a-molu
 F. Seitz: Koncert br. 3.

Koncertne skladbe

- Hrestomatija I – izbor skladbi za violu i klavir
 W. Burmester: Skladbe starih majstora
 A. Moffat: Stari majstori za mlade violiniste II. svezak
 B. Bjelinski: Šest invencija
 M. Skalar: Mladinske skladbe I. svezak
 G. F. Händel: Sarabande
 W. A. Mozart: Bagatell
 G. Ph. Telemann: Sarabande et Gavotte
 A. Corelli: Allegro
 J. Haydn: Tema s varijacijama

P. Nardini: Andante
 J. S. Bach: Menuette
 F. Couperin: La Bavolet Flottant
 A. Arcidicomo: Tema s varijacijama (za naprednije)
 D. i V. Malpera: Veselje muziciranja – izbor skladbi za mlade violiniste, III. svezak

Sonate

G. F. Händel: Sonate u E-duru i F-duru
 A. Corelli: Sonata u e-molu
 J. B. Senaille: Sonata u g-molu (ed. Schott)
 B. Martinu: Sonatina
 Sviranje s lista.

GODIŠNJI ISPIT

Ljestvica kroz tri oktave s trozvucima i četverozvucima.
 2 etide.

Koncert – I. ili II. i III. stavak.

Gradivo se izvodi napamet.

Napomena:

U svim razredima osnovne glazbene škole nastavnik može umjesto navedenih koncerata, etida i koncertnih skladba raditi s učenikom i druge skladbe slične težine. Tijekom ovog dijela programa (5. i 6. razred) nastavniku će biti jasno koji učenici nemaju sve uvjete za budućega glazbenika profesionalca, a koji pak mogu nastaviti svoje glazbeno obrazovanje u srednjoj školi. Kod prvih nastavnika mora biti elastičan, prebacujući akcent s učenikova tehničkog razvoja na emocionalni kontakt i zanimanje za muziciranje. Veoma je važno ovdje bogato uvođenje muzikalne literature uz pratnju glasovira. Tada će opterećenje »vježbanja« ustupiti u velikoj mjeri mjesto »radosti muziciranja«. Budući da će se ti učenici uskoro baviti glazbom bez nadzora, važno ih je uputiti u samostalan rad. Učenici koji će se glazbeno profesionalno usmjeriti, na kraju ovog dijela programa trebaju imati sljedeće kvalitete:

- dobro mehaničko funkcioniranje ruku kao rezultat sustavnoga razrađivanja svih pokreta potrebnih kod sviranja
- temeljito poznavanje položaja (od 1. do 5. položaja)
- dobro vladanje osnovnim potezima gudala na žici te spiccato
- vladanje vibratom kao važnim izražajnim sredstvom
- poznavanje osnova fraziranja (dinamika i agogika uvjetovane ekonomikom i različitim opterećenjem gudala)
- prepoznavanje ugođaja skladbe i njezino predavanje (u granicama tehničkih mogućnosti)
- sposobnost pamćenja i većih skladba (koncerti, sonate) i mogućnost koncentracije na razmjerno dulji program. Učenik će uz nastavnikovu pomoć razvijati svaku od spomenutih kvaliteta kako bi spremno dočekao eventualni prelazak u viši stupanj obrazovanja.

VIOLONČELO

PRVI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Upoznavanje s instrumentom i gudalom.
 Ispravno sjedenje i držanje instrumenta i gudala.
 Vježbe za razvijanje osjećaja dodira prstiju na gudalu.

Vježbe postavljanja prstiju lijeve ruke na hvataljku u zatvorenome prvom i četvrtom položaju.

Prenošenje prstiju lijeve ruke od jedne žice na drugu i vježbe za elastičnost prstiju.

Sviranje pizzicato.

Temeljni potezi gudalom u raznim osnovnim ritmovima i promjena gudala.

Dinamika: forte, piano, crescendo i decrescendo.

ETIDE

R. Matz: Za mlade ruke (20 etida u četvrtinama-ostalo po nastavnikovu izboru)

R. Matz: Zatvoreni stav prvog položaja

Baklanova: Početničke etide

Hrestomatija: Etide za I. i II. razred

Suzuki: Škola za violončelo.

LITERATURA

R. Matz: 48 stavaka za predavanja

Hrestomatija: I. svezak

Nagy-Čakmak: Izbor kompozicija za mlade (I. svezak)

Suzuki: I.

DRUGI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Promjena prvoga u četvrti položaj i obratno s pomoću prazne žice i bez prazne žice – opuštanjem.

Kultura desne ruke (promjena gudala, potezi raznih trajanja, legato).

Dinamika – primjena na stavcima za predavanje.

Predvježbe i vježbe za vibrato.

ETIDE

R. Matz: 54 etide – nastavak

R. Matz: 25 etida

Suzuki: Škola za violončelo

N. Baklanova: Etide

Sapožnjikov: Izbor etida

Hrestomatija: Etide za I. i II. razred.

LITERATURA

R. Matz: 48 stavaka za predavanje

R. Matz: Sonatina u C-duru

R. Matz: Za mlade ruke – stavci za predavanje i uz pratnju glasovira

Hrestomatija: I. svezak

Nagy – Čakmak: Izbor kompozicija za mlade (I. svezak)

Baklamov: Melodijske vježbe

A. Vivaldi: Koncert u C-duru

Suzuki: II.

GODIŠNJI ISPIT

Jedna etida iz 54 ili 25 etida R. Matza ili etida drugog autora istovrsnih zahtjeva.

Dva stavka za predavanje.

Ispitni program svira se napamet i uz glasovirsku pratnju.

TREĆI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Nastavak promjena položaja.

Upoznavanje polupoložaja i njihova primjena.

Vibrato.

Kultura desne ruke – nastavak.

ETIDE

R. Matz: Tehničke vježbe I. (Tema s varijacijama IV. i V.)

R. Matz: Tehničke vježbe II.

R. Matz: 54 etide

R. Matz: 25 etida

Suzuki: Škola za violončelo – nastavak

Hrestomatija: Etide za III. i IV. razred.

LITERATURA

R. Matz: Tri sonatine.

J. B. Breval: Concertino u C-duru.

Nagy – Čakmak: Izbor kompozicija, II. svezak.

Suzuki: III.

Hrestomatija: Pjesmice za III. i IV. razred.

Uz navedenu literaturu može se rabiti literatura sličnih tehničkih i muzikalnih zahtjeva.

ČETVRTI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Otvoreni stav I. i IV. položaja, te njihova primjena.

Prijelazi iz otvorenoga u zatvoreni stav i obratno.

Kultura desne ruke – nastavak.

Vibrato.

ETIDE

R. Matz: Tehničke vježbe I. i II..

R. Matz: 54 etide

R. Matz: 25 etida

J. F. Dotzauer: Etide, I. svezak.

S. Lee-Becker: Etide

Kummer: Etide

Hrestomatija: Etide za III. i IV. razred

LITERATURA

R. Matz: 3 sonatine

R. Matz: Lirske skice

R. Matz: Suita u C-duru

B. Romberg: Sonata u B-duru

Nagy-Čakmak: Izbor kompozicija za mlade (II. i III. svezak)

Suzuki: III.

Hrestomatija: Pjesmice za III. i IV. razred

B. Marcello: Sonate

Seitz: Koncert u D-duru

Uz navedenu literaturu može se rabiti i literatura sličnih tehničkih i muzikalnih zahtjeva.

GODIŠNJI ISPIT

Jedna etida s upotrebom otvorenog stava.

Dvije skladbe uz glasovir ili dva stavka iz sonate ili sonatine.

Ispitni program svira se napamet.

PETI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Otvoreni stav (povišeni I. i IV. položaja).

Prijelazi (od polupoložaja do petog položaja).

Skale kroz *tri* oktave s raznim potezima.

Kultura desne ruke (nastavak, Ševčik).

ETIDE

R. Matz: Tehničke vježbe I. i II.

R. Matz: 54 etide

R. Matz: 25 etida

R. Matz: 30 Etida

F. A. Kummer: Melodijske etide

J. F. Dotzauer: Etide, I. svezak

S. Lee-Becker: Melodijske etide

Hrestomatija: Etide za V. i VI. razred.

LITERATURA

R. Matz: Sonatina u starom stilu

R. Matz: Suita u C-duru

R. Matz: Lirske skice

R. Matz: Andante i rondo

Nagy – Čakmak: Izbor kompozicija za mlade (III. svezak)

Goltermann: Koncert u G-duru

Breval: Koncert u G-duru

B. Marcello: Sonate

A. Vivaldi: Sonate

Suzuki: IV.

Hrestomatija: Pjesmice za V. i VI. razred.

ŠESTI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Viši položaji (od 4. do oktavnog).

Osnove sviranja na palčaniku.

Skale kroz dvije oktave i rastavljeni akordi.

Potezi s ležećim i skakućim gudalom.

Uvod u sviranje Bachovih suita.

ETIDE

O. Ševčik: Mehanizam gudala, op. 2 br. 1, vježba 5

R. Matz: Uvod u sviranje na palčaniku

R. Matz: 30 etida

J. F. Dotzauer: Etide, I. i II. svezak

S. Lee-Becker: Melodijske etide

F. A. Kummer: Melodijske etide

Hrestomatija: Etide za V. i VI. razred.

LITERATURA

J. S. Bach: Suita u G-duru (Bourett I. i II. iz Suite u C-duru)

Vandini: Sonate u F i G duru

B. Romberg: Sonate u e-molu i C-duru

H. Squire: Tarantela

B. Marcello: Sonate

A. Vivaldi: Sonate

Breval: Koncert: u D-duru

Suzuki: V.

Hrestomatija: Pjesmice za V. i VI. razred.

Uz navedenu literaturu može se rabiti i literatura sličnih tehničkih zahtjeva.

GODIŠNJI ISPIT

Ljestvice kroz tri oktave i rastavljeni akordi (dur i mol).

Dvije etide (jedna na palčaniku).

Dva stavka iz barokne sonate ili I. stavak koncerta.

Ispitni program svira se napamet.

KONTRABAS

Učenje može početi s devet godina starosti, u iznimnom slučaju s osam – ovisno o učenicovim fizičkim sposobnostima. Potrebno je nabaviti male instrumente tzv. četvrtinke i polovinke ovisno o učeničkoj dobi, primjerena gudala i ostali potrošni materijal.

LITERATURA

J. Novosel: Škola za kontrabas I. i II. dio

J. Novosel: 40 malih etida (III. dio škole).

M. Prosenik: 10 etida

F. Simandl: 30 etida

J. Hrabe: I. dio etida

J. E. Storch: I. dio etida

Kraća djela raznih autora uz pratnju glasovira i dr.

Lakše sonate: Marcello, Galliar, Fesch, Giovannino i sl.

Dopunska literatura za naprednije učenike

J. Novosel: 12 etida za kontrabas

J. Novosel: 13 studija za kontrabas

J. Novosel: 15 etida capriccia za kontrabas

J. Novosel: 6 capriccia uz pratnju klavira za kontrabas

J. Novosel: Koncertna etida uz pratnju klavira za kontrabas

F. Simandl: 10 malih etida

Djela mađarskih kompozitora za kontrabas i klavir, I. dio (ed. Musica, Budapest).

F. Farkas: Sonatina

Sonate starih majstora i dr.

PRVI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Upoznavanje s instrumentom i gudalom.

Osnovna pismenost u bas-ključu.

Gimnastika šake i lijeve ruke.

Stav uz instrument (stojeći ili sjedeći); za sjedeći stav potreban je poseban stolac.

Držanje gudala i razvijanje osjećaja dodira prstiju na gudalu.

Postava lijeve ruke u prvi položaj.

Vježbe gudalom po praznim žicama u raznim mjerama i metričkim figurama (postava desne ruke).

Vježbe u prvom položaju.

Prijelaz iz I. u II. Položaj s pomoću 1., 2. i 4. prsta te s pomoću prazne žice.

Pizzicato bez držanja gudala.

Prijelaz u više položaja prema učenicovim individualnim mogućnostima, ali bar do ljestvice D-dur kroz jednu oktavu (V. položaj).

GODIŠNJI ISPIT

Ljestvice.

Jedna vježba iz knjige J. Novosel: Škola za kontrabas, I. dio

Jedna etida iz knjige J. Novosel: 40 malih etida.

DRUGI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Postupno usvajanje materijala od I. do VII. položaja (E-dur kroz dvije oktave i ljestvice i trozvuci do VII. položaja).

Pizzicato s držanjem gudala.

GODIŠNJI ISPIT

Ljestvice.

Jedna vježba iz knjige J. Novosel: Škola za kontrabas I. dio

Jedna etida iz knjige J. Novosel: 40 malih etida

Jedna etida suprotnog karaktera po nastavnikovu izboru.

TREĆI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Postupno usvajanje materijala od I. do X. položaja (G-dur ljestvica kroz dvije oktave i ljestvice i trozvuci do X. položaja).

Ornamentika.

GODIŠNJI ISPIT

Ljestvice.

Jedna vježba iz knjige J. Novosel: Škola za kontrabas, I. dio

Jedna etida iz knjige J. Novosel: 40 malih etida

Kraća skladba uz pratnju glasovira, na primjer iz knjige Bukalski: Drobiazgi kontrabasowe, ili jedna skladba drugih skladatelje iste težine.

ČETVRTI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Postupno usvajanje materijala od I. do XII. položaja. Ljestvice i trozvuci do A-dura kroz dvije oktave (XII. položaj).

Prijelaz na palčanik. Vježbe za prijelaz na palčanik s pomoću 1., 2. i 3. prsta.

Postupno upoznavanje tenor ključa.

GODIŠNJI ISPIT

Ljestvice i trozvuci.

Jedna vježba iz knjige J. Novosel: Škola za kontrabas, I. dio

Jedna etida iz knjige J. Novosel: 40 malih etida

Jedan stavak lakše sonate uz pratnju glasovira.

PETI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Vježbe na palčaniku. Ljestvice i trozvuci do H-dura kroz dvije oktave. Ornamentika na palčaniku.

GODIŠNJI ISPIT

Ljestvice i trozvuci.

Jedna vježba s upotrebom palčanika iz knjige J. Novosel: Škola za kontrabas, II. dio

Jedna etida s upotrebom palčanika.

Dva stavka sonate.

ŠESTI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Postupno usvajanje materijala do ljestvice C-dur kroz dvije oktave (na četverožičnom kontrabasu).

Posebnu pozornost posvetiti kulturi desne ruke.

Ljestvice i trozvuci do C-dura kroz dvije oktave.

GODIŠNJI ISPIT

Ljestvice i trozvuci na razne načine poteza gudalom.

Dvije etide različita karaktera.

Jedna sonata.

Gradivo na ispitima izvodi se u cijelosti napamet.

GITARA

PRVI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Postava tijela i gitare. Postava desne ruke. Vježbe na slobodnim žicama. Trzanje uz uporabu nokta (ako to dopuštaju okolnosti). Postava lijeve ruke.

I. položaj. Fraziranje, dinamika, agogika.

Durske ljestvice kroz jednu oktavu u I. položaju.

M. Giuliani: Vježbe rastavljenih akorda op. 1, br. 1–3, 7–15.

D. Aguado: Etide, br. 1 i 2 (Suvini-Zerboni).

Lagane skladbe renesansnih, baroknih, klasičnih i suvremenih autora, koje se, na primjer, mogu naći u sljedećim zbirkama:

M. Carcassi: Brevier

Horáček: Moje kytara (Supraphon)

S. Rak: Rozmary (Panton)

F. Spiller: Škola za gitaru, I. stupanj

Picture Book for Guitar Players (Editio Musica)

Lagane skladbe hrvatskih skladatelja:

Glazba hrvatskih gitarista (Music Play, Zagreb).

ISPITNO GRADIVO

Jedna ljestvica, jedna etida i jedna skladba.

Ispitni program izvodi se napamet.

DRUGI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Utvrđivanje I. položaja. II. položaj. Prijelaz iz I. u II. položaj i obratno. Jednostavni primjeri jednokratnoga uzlaznog i silaznog legata. Barré informativno. Razvijanje spretnosti desne ruke – rastavljeni akordi. Arpeggio u užem smislu. Promjena boje tona (sul tasto, sul ponticello). Ugađanje gitare. Preugađanje žica.

Durske i molske ljestvice kroz dvije oktave u I. položaju.

Giuliani: Vježbe rastavljenih akorda op. 1, br. 18–33, 35

Lagane etide sljedećih autora:

D. Aguado

F. T. Carulli: op. 333

Sor. op. 44, 60, 31

R. de Viseé: Menuet C-dur

Lagane skladbe sličnih zahtjeva renesansnih, baroknih, klasičnih i suvremenih autora, koje se, na primjer, mogu naći u sljedećim zbirkama:

H. Carcassi: Brevier

J. W. Duarte: Youth at the Strings (Ricordi)

S. Rak: Rozmary (Panton)

S. Rak: 15 Descriptive Pieces for Guitar (Elderslie Music)

S. Rak: Minutová Sola (Supraphon)

T. Spiller: Škola za gitaru, I. i II. stupanj

A. Tansman: Douze Pieces Faciles (Eschig)

M. Tesař: Album dvaceti gitardsych skladeb (Reflex)

Solo Now (Chanterelle)

Modern Times, I. (Chanterelle)

Lagane skladbe sličnih zahtjeva hrvatskih skladatelja:

Glazba hrvatskih gitarista (Music Play, Zagreb).

MINIMUM GRADIVA

8 etida.

5 skladba autora 16. i 17. stoljeća.

10 skladbi ostalih autora.

ISPITNO GRADIVO

Jedna ljestvica s kadencijom, jedna etida i dvije skladbe.

Ispitni program izvodi se napamet.

TREĆI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Kretanje po hvataljci prema XII. polju. Daljnji rad na jednoglasnom legatu. Daljnji rad na barréu. Daljnji rad na rastavljenim akordima. Artikulacija – staccato i tenuto. Vibrato. Prirodni flageoletni tonovi.

Ljestvice tipiziranih prstometa (bez upotrebe slobodnih žica) bez promjene položaja.

Giuliani: Vježbe rastavljenih akorda, op. 1, br. 36–65

Odgovarajuće etide sljedećih autora:

D. Aguado

L. Brouwer: Etudes simples, I. (Eschig)

F. Carulli op. 333

K. Scheit: Tonbildungs-Studien

F. Sor: Op. 44, 60, 31

N. Coste: Mazurkan

R. de Viseé: Menuet D-dur.

Skladbe sličnih zahtjeva renesansnih, baroknih, klasičnih i suvremenih autora, koje se, naprimjer, mogu naći u sljedećim zbirkama:

W. Duarte: Youth at the Strings (Ricordi)

W. Duarte: Some of the Noah's Ark, op. 55 (Ricordi)

W. Duarte: Six Easy Pictures, op. 57 (Novello)

W. Duarte: Corals for Guitar (Novello)

N. Koškin: Mascarades (Lemoine)

S. Rak: Minutová sola (Supraphon)

S. Rak: Rozmary (Panton)

S. Rak: 15 Descriptive Pieces for Guitar (Elderslie Music)

F. Spiller: Škola za gitaru, II. stupanj

A. Tansman: Douze Pieces Faciles (Eschig)

M. Tesař: Album dvacetit gitaridsych skladeb (Reflex)

Modern Times, I. i II. (Chanterelle).

Skladbe sličnih zahtjeva hrvatskih skladatelja:

Glazba hrvatskih gitarista (Music Play, Zagreb).

MINIMUM GRADIVA

8 etida.

5 skladba autora 16. i 17. stoljeća.

5 skladba klasičnih autora.

5 skladba suvremenih autora.

ISPITNO GRADIVO

Jedna ljestvica s kadencijom, jedna etida i dvije skladbe.

Ispitni program izvodi se napamet.

ČETVRTI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Svi oblici uzlaznoga i silaznoga jednoglasnoga jednokratnog legata. Glissando. Daljnji rad na promjeni položaja. Veliki barré. Daljnji rad na razvijanju spretnosti desne ruke. Daljnji rad na vibratu.

Ljestvice tipiziranih prstometa s promjenom položaja kroz dvije oktave.

M. Giuliani: Vježbe rastavljenih akorda, op. 1, br. 66–88

Odgovarajuće etide sljedećih autora:

D. Aguado

L. Brouwer: Etudes simples, I. i II. (Eschig)

T. Sor: Op. 44, 60, 31

F. Tárrega

I. Padovec: Polka

E. Pujol: II Triquilanda (Max Eschig)

Skladbe sličnih zahtjeva renesansnih, baroknih, klasičnih i suvremenih autora, koje se, na primjer, mogu naći u sljedećim zbirkama:

B. Bartók: Album za djecu (Musica Budapest)

W. Duarte: Within Easy Rich (Ricordi)

W. Duarte: Six Easy Pictures, op. 57 (Novello)

F. Kleynjans: Le coin de l'enfance op. 97 (Lemoine)

N. Koškin: Mascarades (Lemoine)

C. Machado: Trois Toadas (Lemoine)

C. Negri: Le Gratie d'Amore (Universal Edition)

Quine: Easy Modern Guitar Music (Oxford University Press)

F. Spiller: Škola za gitaru, III. stupanj

A. Tansman: Douze Pieces Faciles (Eschig)

Modern Times, II. i III. (Chanterelle)

Skladbe sličnih zahtjeva hrvatskih skladatelja:

Glazba hrvatskih gitarista (Music Play, Zagreb).

MINIMUM GRADIVA

8 etida.

5 skladba autora 16. i 17. stoljeća.

5 skladba klasičnih autora.

5 skladba suvremenih autora.

ISPITNO GRADIVO

Jedna ljestvica s kadencijom, jedna etida i dvije skladbe različitih stilskih razdoblja.

Ispitni program izvodi se napamet.

PETI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Višekratni jednoglasni legato. Ukrasi. Pizzicato. Umjetni flageoletni tonovi. Daljnji rad na barréu.

Durske i molske ljestvice tipiziranih prstometa s promjenom položaja kroz dvije oktave.

Giuliani: Vježbe rastavljenih akorda, op. 1, br. 89–108

Odgovarajuće etide sljedećih autora:

D. Aguado

L. Brouwer: Etudes simples, II. (Eschig)

A. Carlevaro: Microstudios, I., II. i III. (Chanterelle)

F. Kleynjans: Estudines (Leduc)

F. Sor: Op. 60, 31, 35

J. Ibert: Ariette (Leduc)

L. Milan: Pavana C-dur

Poulenc: Sarabande (Ricordi).

Skladbe sličnih zahtjeva renesansnih, baroknih, klasičnih i suvremenih autora, koje se, na primjer, mogu naći u sljedećim zbirkama:

F. Kleynjans: Le coin de l'enfance, op. 97 (Lemoine)

N. Koškin: Mascarades (Lemoine)

Quine: Easy Modern Guitar Music (Oxford University Press)

F. Spiller: Škola za gitaru, III. i IV. stupanj

A. Tansman: Douze Pieces Faciles (Eschig)
 Klassiker der Gitarre, I. i II. (Vebeutscher Verlag)
 Modern Times, III. i IV. (Chanterelle)
 Lagane skladbe hrvatskih skladatelja:
 Glazba hrvatskih gitarista (Music Play, Zagreb)

MINIMUM GRADIVA

10 etida.
 5 skladba autora 16. i 17. stoljeća.
 5 skladba klasičnih autora.
 5 skladba suvremenih autora.

ISPITNO GRADIVO

Jedna ljestvica s kadencijom, jedna etida i tri skladbe različitih stilskih razdoblja.

Ispitni program izvodi se napamet.

ŠESTI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Rasgueado. Tambora.

Za ulaz u srednju školu traži se temeljito poznavanje hvataljke do XII. polja, suvereno vladanje promjenom položaja, izvedba jednoglasnih legata, barréa, vibrata, upotreba noktiju kod trzanja žica, kontrola glasnoće i boje tona, samostalno ugađanje gitare.

Durske i molske ljestvice tipiziranih prstometa s promjenom položaja kroz dvije oktave.

M. Giuliani: Vježbe rastavljenih akorda, op. 1, br. 4-6, 16, 17, 34, 109-120

Odgovarajuće etide sljedećih autora:

D. Aguado

L. Brouwer: Etudes simples, II. i III. (Eschig)

M. Carcassi: Op. 60

A. Carlevaro: Microestudios, I., II. i III. (Chanterelle)

F. Kleynjans: Estudines (Leduc)

F. Sor: Op. 60, 31, 35,

F. Tárrega

Anon.: Ljubavna serenada

J. S. Bach: Boureé iz Suite BWV 996

A. B. Barrios: Villancico de Navidad

L. von Call: Sonatina, op. 22

F. Sor: Menuet D-dur, op. 11, br. 5.

Skladbe sličnih zahtjeva renesansnih, baroknih, klasičnih i suvremenih autora, koje se, na primjer, mogu naći u sljedećim zbirkama:

Hand: Fifteen Minutes (Ricordi)

N. Koškin: Mascarades (Lemoine)

Quine: Easy Modern Guitar Music (Oxford University Press)

F. Spiller: Škola za gitaru, IV. stupanj

Klassiker der Gitarre, I. i II. (Vebeutscher Verlag),

Modern Times, IV. i V. (Chanterelle),

Skladbe sličnih zahtjeva hrvatskih skladatelja:

Glazba hrvatskih gitarista (Music Play, Zagreb)

MINIMUM GRADIVA

10 etida.
 5 skladba autora 16. i 17. stoljeća.
 5 skladba klasičnih autora.
 5 skladba suvremenih autora.

ISPITNO GRADIVO

Jedna ljestvica s kadencijom, jedna etida i tri skladbe različitih stilskih razdoblja.

Ispitni program izvodi se napamet.

SKUPNO MUZICIRANJE

Trajanje programa: 4 godine (počevši od 3. razreda).

Broj nastavnih sati u tjednu: 2 (izborni).

TREĆI RAZRED

2 gitare:

T. Morley: Fantasia

J. S. Bach: Menuet G-dur

F. Carulli: Andante, op. 120

F. Carulli: Composition for two guitars, Vol. 1: 6 petits duos dialogues, op. 34

N. Koškin: Dawn Faery

J. W. Duarte: Duets without tears, op. 47

3 gitare:

B. Krnic: Andante iz Međimurske suite (arr. Čagalj)

4 gitare:

trad.: El Puerto (po arr. L. Williams, arr. Čagalj).

ČETVRTI RAZRED

2 gitare:

F. da Milano: Canone

F. Couperin: Les folies françaises (izbor)

F. Carulli: Tre duetti (Chanterelle)

F. Sor: Six valse op. 44, br. 2, 5

trad. Folksongs from Chile (arr. Wallisch)

3 gitare:

L. von Call: Trio in E-dur, op. 26

4 gitare:

Trad.: Salamanca (po arr. L. Williams, arr. Čagalj)

Trad.: Cantar montañés (po arr. L. Williams, arr. Čagalj).

PETI RAZRED

2 gitare:

Anonymus: Lesson for two lutes

F. Couperin: La pudeur

F. Sor: Six valse op. 44 br. 1, 3

Karas: Treći čovjek (arr. Čagalj)

3 gitare:

F. J. Haydn: Menuetto iz Klavirske sonate E-dur (arr. Čagalj)

J. Küffner: Ausgewählte Übungsstücke

4 gitare:

J. Bučan: Vododerina (arr. Čagalj).

ŠESTI RAZRED

2 gitare:

Anonymus: Le Rossignol

T. Robinson: Toy for two lutes

F. Sor: Six vales op. 44 br. 4, 6

F. Gruber: Tiha noć (arr. Čagalj)

J. Cardoso: Milonga

G. Farrauto: Morenita do Brasil

A. Machado: Quatre ponteios

3 gitare:

S. Molinaro: Passè mezzo

G. Ph. Telemann: Sechs Tänze (Menuett i Bourée)

4 gitare:

F. M. Torroba: Estampas (La Siega; Amanecer)

Napomena:

Preporučuje se, pogotovo u nižim razredima, obraditi za komorni sastav i neke postojeće solo skladbe po izboru te, u skladu s mogućnostima škole, proširiti suradnju i na ostale instrumente u kombinaciji s gitarom (violina, blok-flauta, flauta, cello itd.).

TAMBURE

ZADAĆE PREDMETA

Stjecanje znanja i vještine sviranja izabranog instrumenta: bisernice, brača ili čela.

Obvezatno učenje čelovića, bugarije ili berde.

Razvijati izvodilačke sposobnosti, motoričke sposobnosti, percepciju, pamćenje, koncentraciju, upornost i radne navike.

Sustavno razvijati osjećaj za ljepotu tona, razvijati osjećaj za metriku, puls i preciznost izvođenja, određivanje tempa, dinamike i agogike.

Postupno razvijati osjećaj za strukturu i oblik glazbenog djela.

Školovanje učenika mora se temeljiti na poznavanju literature i interpretaciji djela svih stilskih razdoblja, obvezatnu sviranju originalne literature pisane za tambure i sviranju tradicionalne – folklorne tamburaške glazbe.

Učenici tambure na individualnoj nastavi imaju po potrebi korepeticiju uz glasovir.

Ovisno o fizičkim predispozicijama i dobi učenika u I. razredu odabire se glavni instrument: bisernica, brač ili čelo.

U drugom razredu učenik se upoznaje s bugarijom i čelom, bračem ili bisernicom ako jedan od navedenih instrumenata nije učio u I. razredu.

U IV. razredu, ovisno o sposobnostima i fizičkim mogućnostima, učenik se upoznaje s berdom.

Tijekom cjelokupnog školovanja učenik intenzivno uči svirati glavni instrument i temeljito se upoznaje s instrumentima tamburaškog orkestra.

Radi što bolje motivacije učenika preporučuje se sviranje u ansamblima u ranoj etapi učenja u sklopu individualne nastave.

Ispitno gradivo može se izvesti se u dva dijela:

I. ljestvica i etida

II. ostali dio ispitnog gradiva koje se planira godišnjim planom i programom rada odjela.

Orkestar je obvezatan za sve učenike od trećeg do šestog razreda.

Sviranje u ansamblima priznaje se kao skupno muziciranje, a osobito u sredinama gdje nema dovoljno učenika za osnivanje tamburaškog orkestra.

LITERATURA

Etide

A. Marković: Etide za bisernicu ili brač I.

Ž. Bradić – Siniša Leopold: Škola za tambure I. – II. razreda

Ž. Bradić: Škola za tambure III. – VI. razreda

Dražen Varga: Škola za tambure

Svetlana Krajna: Etide za bisernicu i brač

Etide koje u sebi sadrže tehničke elemente prema zahtjevima postavljenim u sadržaju rada.

Skladbe

Ž. Bradić: Škola za tambure I. – VI. razreda

A. Marković: Koncertantne skladbe

S. Krajna: Zbirka skladbi za bisernicu i brač

Originalne skladbe i transkripcije prilagođene za tamburu i tehnički primjerene mogućnostima učenika.

Izbor ostalih odgovarajućih skladba domaćih i stranih autora.

PRVI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Upoznavanje instrumenta:

dijelovi tambure

pravilno sjedenje i ispravno držanje instrumenta (bisernice ili brača)

postava ruku

držanje trzalice.

Osnovni tehnički elementi sviranja:

pokreti trzalice dolje () gore ()

sviranje palcem (pizz.)

tremolo (trzanje)

koordinacija lijeve i desne ruke.

Vrijednosti nota i notno pismo:

note u G ključu od e do C²

♩ ♪ ♫ i njihove stanke

predznaci

oznake za repeticiju.

Metrika:

teška i laka doba,

četvrtinske i osminske mjere,
predtakt.
Ritam:
punktirani ritam
sinkopa
kvartola (po 4 udarca na jednu notu).

Artikulacija:
legato
non legato, portati
staccato
tenuto.

Dinamika:
forte, piano, mezzoforte, mezzopiano.
crescendo i diminuendo

Tempo i agogika:
allegro, moderato, andante
ritenuto, korona.

Tehničke vježbe i ljestvice:
ljestvice C-dur, G-dur i F-dur kroz jednu oktavu s rastavljenim akordima
tehničke vježbe za lijevu i desnu ruku
sviranje od I. do III. položaja.

MINIMUM GRADIVA
6 etida.
Navedene ljestvice s rastavljenim akordima.
10 skladba.

ISPITNO GRADIVO
Ljestvica.
Jedna etida.
Dvije skladbe različita karaktera.

DRUGI RAZRED

SADRŽAJ RADA
Upoznavanje instrumenta:
provjera postave ruku i ispravno držanje instrumenta.
Osnovni tehnički elementi sviranja:
koordinacija ruku
usavršavati tehniku trzanja (tremolo)
ravnornost udaraca u tremolu
ataka zvuka.
Vrijednosti nota i notno pismo:
Šesnaestina
opseg tonova od e do G^2
note u bas ključu za čelo.
Metrika:
polovinska mjera
kratice u notnom pismu: *D.C.*, *al Fine*, ✂ , ♯ , ♭ , v -cezura.

Ritam:
punktirani ritam, triola,
sinkopa unutar dobe,
ritamske kombinacije: $(\text{♩} \text{♩})$ $(\text{♩} \text{♩})$ $(\text{♩} \text{♩})$ $(\text{♩} \text{♩})$.
Artikulacija:
usavršavati izvedbu legata non legata, portata, staccata, tenuta.
Dinamika:
dinamičko nijansiranje fraza
kontrastna dinamika $p < f > p$ na jednom zvuku.
Tempo i agogika:
upoznati i razlikovati brzinu tempa: vivo, allegretto, largo, andantino
accelerando, ritardando, ritenuto.
Tehničke vježbe i ljestvice:
ljestvice a-mol, e-mol, d-mol, B-dur i D-dur s rastavljenim akordima
sviranje uz metronom
sviranje od IV. do VII. položaja
osnovni akordi dur-mola na bugariji i kadenciji: I-IV-V7-I.

MINIMUM GRADIVA
6 etida.
Navedene ljestvice.
10 skladba.

ISPITNO GRADIVO
Ljestvica.
Jedna etida.
Dvije skladbe različita karaktera.

TREĆI RAZRED

SADRŽAJ RADA
Upoznavanje instrumenta:
radi komornog sviranja uvodi se obvezatno čelović i D-bisernica.
Osnovni tehnički elementi sviranja:
znati svirati bisernicu i brač u VII. – X. položaju,
usavršavati pokrete mediatora (trzalice) dolje-gore u novim ritamskim kombinacijama,
vježbe za kvalitetan tremolo.
Vrijednosti nota i notno pismo:
brzo čitanje nota u G-ključu u opsegu od $e - H^2$ i F-ključu od $E - g^4$
sniženi alterirani tonovi.
Metrika:
mješovita mjera
šestoosminska mjera
četvrtinska mjera
polovinska mjera
Ritam:
kombinacija ritamskih odnosa unutar dobe
kvartole, kvintole
ritamske kombinacije: (♩) $(\text{♩} \text{♩})$ $(\text{♩} \text{♩})$ $(\text{♩} \text{♩})$.

Artikulacija:

glissando

arpeggio.

Dinamika:

primjena svih dinamičkih oznaka: subtopiano, sforzato
znati pravilno izvesti akcente (>).

Tempo i agogika:

oznaka za tempo i agogiku sukladno literaturi, koju učenik svira

Tehničke vježbe i ljestvice:

koristiti dijatonsku postavu prstiju na bisernici, a na ostalim instrumentima – stisnuta (kromatsku)

durske i molske ljestvice do 3 predznaka kroz 2 oktave s rastavljenim akordima

kromatska ljestvica kroz 1 oktavu.

Ornamenti/ukrasi:

predudar.

MINIMUM GRADIVA

6 etida s različitim tehničkim zahtjevima.

Navedene ljestvice.

12 skladba različita karaktera.

ISPITNO GRADIVO

Ljestvica.

Jedna etida.

Jedna skladba po slobodnom izboru.

ČETVRTI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Upoznavanje instrumenta:

samostalno ugađanje instrumenta.

Osnovni tehnički elementi sviranja:

usavršavati tehniku sviranja bisernice i brača, primjena položaja VII. – XI.,

sviranje po sluhu jednostavne pjesme.

Vrijednosti nota i notno pismo:

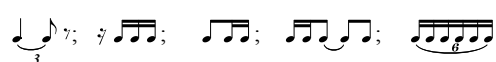
brzo pročitati i izvesti notni zapis u G i F-ključu.

Metrika:

složene mjere 5/8, 7/8, 9/8

pokušati svirati prema metronomskim oznakama.

Ritam:

Artikulacija:

usavršavanje svih vrsta artikulacija.

Dinamika:

usavršavati dinamičko nijansiranje od pianissima do fortissima *pp* – *ff*.

Tempo i agogika:

prepoznati naučene oznake za tempo i agogiku te ih proširiti novima (lento, sostenuto, meno mosso, piu mosso).

Tehničke vježbe i ljestvice:

primjena različite vrste artikulacije u ljestvicama

sviranje ljestvice do 4 predznaka kroz 2 oktave

kromatske ljestvice kroz 2 oktave.

Ornamenti (ukrasi):

predudar kratki i dugi

mordent, triler.

MINIMUM GRADIVA

6 etida s različitim tehničkim zahtjevima.

Navedene ljestvice.

10 skladba različita karaktera malih glazbenih oblika ili 3 koncertantne skladbe.

ISPITNO GRADIVO

Ljestvica.

Jedna etida.

Dvije skladbe.

PETI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Upoznavanje instrumenta:

izvori zvuka: znati izražavati raznovrsne tonske boje
obvezatno upoznavanje berde ili bugarije.

Osnovni tehnički elementi sviranja:

brzo pronalaženje položaja u zadanoj melodiji

ataka zvuka u dvostrukim notama

rad na kvalitetnim tremolima.

Metrika:

složena mjera 12/8.

Ritam:

ritamske kombinacije 6/8 mjere

ritamski akcent.

Artikulacija:

muzikalno i logično fraziranje

kvalitetan ton.

Dinamika:

znati uvjerljivo izvesti većinu dinamičkih oznaka

Dal X *al* C *poi Coda*, tacet itd.

Tempo i agogika:

proširiti osnovne oznake tempa i karaktera (agogike)
rubato.

Tehničke vježbe i ljestvice:

vježbe po Šradiku

ljestvice do 5 predznaka s rastavljenim akordima i različitim ritamskim kombinacijama

rad na motorici prstiju (vježbe)

kromatske ljestvice kroz 2 oktave.

Ornamenti (ukrasi):

višestruki predudar, grupetto.

MINIMUM GRADIVA

7 etida za različite tambure (bisernicu i brač).

10 skladba različita karaktera i različitog stila glazbenih oblika ili 3 koncertantne skladbe.

Navedene ljestvice.

ISPITNO GRADIVO

Jedna ljestvica s rastavljenim akordima.

Jedna etida.

Dvije skladbe različita karaktera.

ŠESTI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Upoznavanje instrumenta:

znati svirati sve instrumente tamburaškog orkestra sve o tamburi.

Osnovni tehnički elementi sviranja:

usavršavanje tehnike sviranja na svim tamburama i u svim tonalitima

sviranje *a vista* tehničke razine 5 razreda.

Metrika:

sve vrste mjera i njihove izmjene (unutar dobe i unutar takta).

Ritam:

znati izvesti teže poliritamske kombinacije (duole – triole i obrnuto, te triole – kvartole...).

Artikulacija:

artikulacija u dvostrukim notama.

Dinamika:

vješto vladati različitim vrstama ataka zvuka

vladati zvukom

oblikovati zvuk s obzirom na karakter i stil skladbe.

Tempo i agogika:

zrelo muziciranje sa svim elementima interpretacije.

Tehničke vježbe i ljestvice:

transponiranje melodije u drugi zadani tonalit

vježbe po Šradiku

ljestvice kroz dvije oktave do 6 predznaka

kromatske ljestvice kroz 2 oktave.

Ornamenti/ukrasi:

flažoleto, mordent, triler.

MINIMUM GRADIVA

8 etida za različite tambure.

10 skladba različita karaktera i različita stila glazbenih oblika ili 3 koncertantne skladbe.

Navedene ljestvice s rastavljenim akordima.

ISPITNO GRADIVO

Jedna ljestvica s rastavljenim akordima.

Jedna etida.

Dvije skladbe različita karaktera.

MANDOLINA

PRVI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Temelji mandolinske tehnike:

Položaj tijela, mandoline i trzalice; ugadanje glazbala.

Postava desne ruke: držanje trzalice i položaj zapešća na konjiću; tremolo na otvorenim žicama, udari trzalicom dolje, gore i izmjenično.

Postava lijeve ruke: kromatske ljestvice, dijatonske ljestvice i arpeggia u rasponu dvije oktave, sve u 1. položaju. Dvoglasje na slobodnim žicama.

Dinamika: *p*, *mp*, *mf*, *f*.

Agogika: korona.

Polifonija: lakši kanoni.

Boja tona: tasto i naturale.

LITERATURA

S. Raineri: *L'art de la mandoline*, I. dio

G. Branzoli: *Metodo teorico-pratico per mandolino*, I. dio

R. Calace: *Škola za mandolinu*, I. dio

F. Pvalinek: *Škola za mandolinu*, I. dio

J. B. Wanhall, A. B. Bruni: *Dueti facili per Mandolini*.

Poželjno je da nastavnik osim navedenih notnih tekstova rabi što više primjera poznatih melodija, te umjetničkih dječjih pjesama za utvrđivanje obrađenog gradiva.

ISPITNO GRADIVO

Ljestvica u 1. položaju kroz dvije oktave.

Tri skladbe.

Gradivo se izvodi napamet.

DRUGI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Prvi stupanj razvoja mandolinske tehnike:

Nastavak studija ljestvica i arpeggia. 2. položaj i promjene položaja s pomoću prazne žice i glissanda.

Arpeggia na praznim žicama s binarnim i ternarnim ritmom (dva udara dolje i jedan gore), udari prema dolje, gore i kombinacije, trzanje raznih ritmičkih figura. Dvoglasje u oktavama, sektama i tercama.

Etide s vježbama za pripremu trilera

Dinamika: *crescendo* i *decrescendo*.

Agogika: *rallentando*.

Polifonija: imitacija.

Boja tona: tasto, naturale, pontcello.

LITERATURA

Škole

S. Raineri: *L'art de la mandoline*, II. dio

G. Branzoli: *Metodo teorico-pratico per mandolino*, II. dio

R. Calace: *Škola za mandolinu*, II. dio

Etide

C. Munier: *Lo scogliata*, I. dio

Dueti

H. Ambrosius: *Suite in G-dur für Mandoline*

G. B. Gervasio: *Zwei Stucke für Mandoline*

G. Leone: *24 allemande za 2 mandoline*

ISPITNO GRADIVO

Ljestvica u 2. položaju kroz dvije oktave

Jedna etida i dvije skladbe.

Gradivo se izvodi napamet.

TREĆI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Proširenje mandolinske tehnike:

Dijatomske ljestvice i arpeggia u rasponu od 3 oktave.

Ljestvice i arpeggia na dvohvatima u tercama i sekstama s jednostavnim udarima u tonalitetima do 4 predznaka.

2. i 3. položaj: prijelazi od 1. do 3. položaja.

Arpeggia u akordima u binarnom i ternarnom ritmu preko 2, 3 i 4 žice s promjenama pozicije lijeve ruke.

Tremolo na ljestvicama preko 2, 3 i 4 žice s promjenama pozicije lijeve ruke.

Ukrasi: mordent, dvostruki mordent, trileri.

Dinamika: naglasci, piu i meno, marcato.

LITERATURA

Škole

S. Raineri: L'art de la mandoline, II.dio (nastavak)

R. Calace: Škola za mandolinu, III. dio

Etide

C. Munier: Lo scoglidita, II. dio (op. 213)

Dueti

G. Leone: 6 menuetti per due Mandolini

G. Fouchetti: 6 serenate per due Mandolini

Koncerti

Etertrardi: Koncert u D-duru za mandolinu i orkestar

G. Giuliano: Koncert u G-duru za mandolinu i orkestar

F. Piccone: Simfonija za mandolu.

Sonate

F. Lecce: Sonae i Partite za solo mandolinu.

C. Cecere: Sonata u G-duru za mandolinu i basso continuo.

Skladbe za solo mandolinu

R. Calace: Silvia (Gavotta) za mandolinu solo.

ISPITNO GRADIVO

Ljestvice dur i mol u trećem položaju kroz dvije oktave.

Jedna etida i dvije skladbe.

Gradivo se izvodi napamet.

ČETVRTI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Vježbanje mandolinske tehnike:

Nastavak učenja dijatonskih ljestvica i arpeggia u rasponu od 3 oktave, 4. i 5. položaj, spajanje od 1. do 5. položaja, vibrato.

Akordi: svi durovi i molovi.

Ukrasi: trileri, grupetto.

Dinamika: svi dinamički stupnjevi od *ppp* do *fff* u veće dinamičko nijansiranje.

Boja tona: sviranje palcem i prstima lijeve ruke, pizzicato.

LITERATURA

Ljestvice

L. Schinina: Scale e arpeggi

Škole

R. Calace: Škola za mandolinu, IV. dio

Etide

C. Munier: Lo scoglidita, III. dio (tonaliteti s povisilicama)

Sonate

L. van Beethoven: Sonatina C-dur

L. van Beethoven: Sonatina c-mol

C. Cecere: Simfonija u G-duru za 2 mandoline i basso continuo.

G. B. Gervasio: Sonata u D-duru za mandolinu i basso continuo.

G. Boni: Sonate za mandolinu i basso continuo

G. B. Gervasio: Tre duetti per mandolini

Skladbe za solo mandolinu

R. Calace: Piccola Gavotta

ISPITNO GRADIVO

Ljestvice od 1. do 5. položaja kroz tri oktave.

Jedna etida, sonata ili koncert (I. ili III. stavak) i skladba za solo mandolinu.

Gradivo se izvodi napamet.

PETI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Nastavak učenja dijatonskih ljestvica i arpeggia u rasponu od 3 oktave.

Poznavanje hvataljke od 1. do 7. položaja.

Akordi: Svi durovi i molovi, arpeggia i »duo style« (istodobno udaranje jedne žice i tremolo na drugoj).

Tehnika sviranja: flageolet.

LITERATURA

Ljestvice

L. Schinina: Scale e arpeggi.

Etide

C. Munier: Lo scoglidita, III. dio (tonaliteti s povisilicama)

C. Munier: Lo scoglidita, IV. dio (tonaliteti sa snizilicama)

Sonate

R. Valentini: 6 sonata za mandolinu i basso continuo

D. Sarlatti: 5 sonata za mandolinu i basso continuo

E. Barbella: Sonata u D-duru za mandolinu i basso continuo

F. de Majo: Sonata za mandolinu i gitaru

E. Barbella: Sonata za 2 mandoline

L. van Beethoven: Adagio ma non troppo Es-dur

Skladbe za solo mandolinu

- N. Paganini: Minuetto
R. Calace: Moto Perpetuo
R. Calace: Rondo

ISPITNO GRADIVO

- Ljestvice do 7. položaja.
Jedna etida, sonata, (jedan stavak), koncert (I. ili III. stavak) i skladba za solo mandolinu.
Gradivo se izvodi napamet.

ŠESTI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Usavršavanje svih durskih i moltskih ljestvica, trozvuka, arpeggia, tremola i »duo style«.

Dvohvati u tercama, kvartama, kvintama, sekstama, oktavama i decimama. Na ovom stupnju potrebno je postići glazbenu izražajnost (agogika, boja tona, pizzicato, vibrato, glissando...). Potrebno je ustrajati na čitanju prima vista radi spretnosti, pokretnosti i sigurnosti pri svladavanju gradiva.

LITERATURA

- Ljestvice
L. Schinina: Scale e arpeggi.
Etide
C. Munier: Lo scogliata, III. dio (tonaliteti s povisilicama)
C. Munier: Lo scogliata, IV. dio (tonaliteti sa snizilicama)
Sonate
L. van Beethoven: Varijacije u D-duru
G. B. Gervasio: 6 sonata za mandolinu i basso continuo
P. Denis: 6 sonata za mandolinu i basso continuo
G. Leone: 6 sonata za mandolinu i basso continuo op. 1
Koncerti
A. Vivaldi: Koncert u C-duru
A. Vivaldi: Koncert u G-duru za 2 mandoline
F. Lecce: Koncert u G-duru
G. P. Telemann: 3 concerti per 4 instrumenti
Skladbe uz pretnju glasovira ili gitare
B. Bortolazzi: Tema s varijacijama u G-duru za mandolinu i gitaru
B. Bortolazzi: Variazioni su Nel cor piu non mi sento za mandolinu i gitaru
L. de Call: Tema s varijacijama za mandolinu i gitaru op. 25
N. Paganini: Serenata per Mandolino e Chitarra
A. Kaufmann: Burletta i Mitoka Dragomirna za mandolinu i glasovir
R. Calace: Fantasia Poetica za mandolinu i glasovir

ISPITNO GRADIVO

- Ljestvice kroz tri oktave s dvohvatima.
Jedna etida, sonata ili koncert, skladba uz pratnju glasovira ili gitare.
Gradivo se izvodi napamet.

HARFA

PRVI RAZRED

SADRŽAJ RADA

- Upoznavanje harfe, njezinih dijelova, povijesti i razvoja.
Držanje instrumenta, položaj tijela, postava ruku i prstiju.
Upoznavanje pedala i njihove funkcije (samo informativno).
Ugađanje harfe.
Mijenjanje žice.
Pismenost u violinskom ključu.
Vrste takta 4/4, 3/4, 2/4, 3/8, 6/8.

ELEMENTI INTERPRETACIJE

- Oblikovanje tona.
Dinamičke oznake: *p*, *mf*, *f*.
Osnovne oznake tempa.
Agogičke oznake: rit., rall.
Artikulacija tona.
Oznake: korona, Da capo al Fine, con ripetizione, prima volta, seconda volta.

TEHNIKA SVIRANJA

- Svira se sporo i glasno, posebno lijevom i desnom rukom dok se položaj ruku i artiklulacija prstiju posve ne usvoje.
Sviranje non legato uz maksimalnu opuštenost.
Sviranje vezano 1. i 2. prsta, zatim 1., 2. i 3. prsta te sva četiri prsta silazno i uzlazno
Sviranje skupine od 4 prsta unakrsnim prstnim redom (4-2-3-1 ili 1-2-3-4).
Rastavljeni trozvuk uzlazno i silazno – priprema za arpeggio.
Sviranje intervala.
Arpeggio trozvuk s križanjem ruku.
Ljestvice kroz 1 oktavu.
Glissando.

TEHNIČKE VJEŽBE

- M. Grossi: Metodo per arpa (1–60)
E. Pozzoli: Piccoli studi facili e progressivi sv (1–20)

SKLADBE

- H. Renie: Petite etude, Air populaire, Chanson de berceau
M. Grandjany – J. Weidensaul: First grade pieces for harp, (18 skladba), po izboru
M. K. Waddington: Andante, Cricket's Song

OSTALI SADRŽAJI

- U početku u radu s mladom djecom potrebno je obraditi i poneku poznatu dječju pjesmicu.

LITERATURA

- H. Renie: Method for the harp, I sv. (lekcije 1, 2, 3, 4)
D. Watkins: Complete method for the harp
Suzuki škola za harfu

D. Bouchaud: Harp d'or (Zlatna harfa)

Hrestomatija

G. Bosio: Suono 1 arpa (Sviram harfu).

MINIMUM GRADIVA

20 tehničkih vježbi Grossi.

8 etida različite problematike (E. Pozzoli).

6 kraćih skladba po izboru.

ISPITNO GRADIVO

Jedna etida.

Jedna kraća skladba po izboru.

Ispitno gradivo svira se napamet.

DRUGI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Sviranje uz punu opuštenost.

Upoznavanje vrsta artikulacije.

Upoznavanje arpeggiato izvođenja akorda.

Upoznavanje zahtjevnijih ritmova, triole, sinkope.

Pedalizacija.

ELEMENTI INTERPRETACIJE

Usavršavanje oblikovanja tona.

Fraziranje.

Dinamičke oznake: crescendo, decrescendo, diminuendo.

Agogičke oznake: rallentando, ritenuto, accelerando, piu mosso, meno mosso.

TEHNIKA SVIRANJA

Ljestvica kroz dvije oktave uzlazno i silazno.

Ljestvica s različitom akcentuacijom.

Trozvuk secco i arpeggiato.

Rastavljeni četverozvuk uzlazno i silazno: priprema za arpeggio – mali arpeggio kroz lijevu i desnu ruku te veliki arpeggio s križanjem ruku.

Klizanje palca.

Legato i staccato (etouffe palac lijeve ruke, otvorene oktave).

Flageoletti.

Sviranje uz rezonantnu kutiju (alla tavola ili p.d.l.t.).

TEHNIČKE VJEŽBE

M. Grossi: Metodo per arpa (izbor prema uzrastu, od stranice 29. do 80).

E. Pozzoli: Piccoli facili e progressivi, II. svezak

A. Holy: 30 tehničkih vježbi

C. Salzedo: 10 Conditioning exercises (1, 2, 3, 9, 10)

N. Ch. Bochsa: 50 lecons progressives

A. Kastner: Etide, op. 11

E. Lariviere: Exercices & Etudes, op. 9

SKLADBE

N. Ch. Bochsa: Tema con variazioni

D. Watkins: Prelude, Berceuse, Gigue (sklade za 2 prsta iz Six pieces for harp)

A. Hasselmans: Petit berceuse

M. Grandjany: Little harp book

A. Ameller: Mozaique – po izboru nastavnika.

B. Andres: Marelles I. i II. svezak

M. Gabus: Le harp de Graziella – po izboru.

A. Griffiths: Lullaby, Tango, Skylark.

J. J. Rousseau: Menuet (iz knjige H. Renie: Method for harp).

L. Charpentier: Le Roi fait battre tambour (Chanson populaire)

R. Schumann: Petit piece, Petit choral, Petite etude

J. Bertini: Little study in harmonics

P. John: Uspavanka, Pjesmica

Italo lo Vetere: 12 piccoli canoni senza pedali

OSTALI SADRŽAJI

Prema izboru nastavnika i mogućnostima učenika.

LITERATURA

H. Renié: Method for harp I. sv. (lekcije 5, 6, 7, 8).+

M. Grossi: Metodo per arpa.+

D. Watkins: Complete method for harp.+

M. Grandjany: Little harp book (8 lakših skladbi).+

C. Salzedo: Schethes for harpists beginners (za naprednije učenike).+

MINIMUM GRADIVA

20 tehničkih vježbi.

8 etida.

6 skladba po izboru.

ISPITNO GRADIVO

Dvije etide različite problematike.

Jedna skladba po izboru.

Ispitno gradivo svira se napamet.

TREĆI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Prepoznavanje motiva i fraza.

Kolorističko nijansiranje.

ELEMENTI INTERPRETACIJE

Poznavanje svih dinamičkih i agogičkih oznaka te njihova primjena.

Rad na fraziranju bogatijim agogičko-dinamičkim sredstvima.

TEHNIKA SVIRANJA

Usavršavanje sinkronizacije desne i lijeve ruke.

Usavršavanje sviranja ljestvice uzlazno i silazno u brzem tempu.

Rastavljeni četverozvuk V. stupnja, križanje ruku u brzem tempu.

Vođenje melodije u palcu desne ruke.

TEHNIČKE VJEŽBE

C. Salzedo: 10 Conditioning Exercises (1, 2, 3, 4, 9, 10)

E. Larivière: Exercices & Etudes op. 9

E. Pozzoli: Piccoli studi facili e progressivi II. sv. (20–45)

E. Schuecker: Etide, op.18 – 25 etida I. svezak

N. Ch. Bochsa: 40 etudes faciles, op. 318, I. sv. (po izboru od prvih 20)

A. Campen: Etide (1-10)

E. Pozzoli: 30 studi di media difficultá (prvih 15)

SKLADBE

D. Watkins: The nightingales, Dance, Nocturne (skladbe za tri prsta iz Six pieces for harp)

B. Andres: Aquantintes (6 kratkih skladba)

H. Renié: Grand mere raconte une historie

J. M. Larvelle: Joies

R. Schumann: Bercelette (iz H. Renié: Method for harp)

M. Grandjany: Reverie, Barcarolle

A. Dobronić: Vehni, vehni fijolica (iz ciklusa Šest narodnih pjesama u Antologiji hrvatskih skladatelja za harfu)

OSTALI SADRŽAJI

Po nastavnikovu izboru i mogućnostima učenika.

LITERATURA

E. Pozzoli: Piccoli studi facili e progressivi.

E. Pozzoli: 30 studi di media difficulta

N. Ch. Bochsa: 40 etudes faciles, op. 318, I. svezak

D. Wattkins: Complete method for harp

H. Renie: Method for, harp I. svezak

MINIMUM GRADIVA

20 tehničkih vježba.

8 etida.

6 skladba po izboru.

ISPITNO GRADIVO

Dvije etide različite problematike.

Jedna skladba po izboru.

Ispitno gradivo svira se napamet.

ČETVRTI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Usavršavanje tehničkih i glazbenih vještina usvojenih u prethodnim razredima.

Analiza djela.

Upoznavanje cikličkog djela – oblik.

ELEMENTI INTERPRETACIJE

Daljnje usavršavanje u oblikovanju fraze, interpretaciji i upotrebi agogičko-dinamičkih sredstava.

Širenje dinamičkog intenziteta.

Rubato i stringendo.

Stilsko oblikovanje.

TEHNIKA SVIRANJA

Usavršavanje tehničke vještine stečene u prethodnim razredima.

Ukrasi i trileri.

Sviranje terca vezano.

TEHNIČKE VJEŽBE

C. Salzedo: 10 Conditioning Exercises, svih 10

E. Larivière: Exercices & Etudes, op. 9

N. Ch. Bochsa: 40 etudes faciles, op. 318 – izbor iz prvih 20

E. Schuecker: Etude, op.18

N. Ch. Bochsa: 110 exercices journaliers, prvih 10

E. Pozzoli: 30 studi di media difficulta, drugih 15 po izboru

J. M. Demase: 12 etida, br. 7 i 8.

D. Owens: Etida za lijevu ruku (iz zbirke Les Plaisirs de la harpe).

F. J. Nadermann – E. Schuescker: 8 etida

SKLADBE

J. L. Dussik: 6 sonatina – jedna po nastavnikovu izboru

F. J. Nadermann: 7 sonates progressives, op. 92 (jedna po izboru nastavnika – br. 2 ili 4)

A. Hasselmans: Trois petit pieces faciles: (Reverie, Le rouet, Ronde de nuit)

M. Grandjany: Le bon petit roi d'Yvetot.

M. Grandjany: 3 easy pieces (Naturne, Reverie, Barcarolla).

N. Gustavson: In a Moorish garden.

B. Janjanin: Skice

OSTALI SADRŽAJI

Druge etide i skladbe po nastavnikovu izboru nastavnika i prema učeničkim mogućnostima.

LITERATURA

N. Ch. Bochsa: Etide, op. 318, I. svezak

110 exercices journaliers

E. Pozzoli: 30 studi di media difficulta

J. M. Damase: 12 etida

J. L. Dussik: 6 sonatina

F. J. Nadermann: 7 sonates progressives, op. 92

Antologija hrvatskih autora za harfu (A. Dobronić: 6 narodnih napjeva)

MINIMUM GRADIVA

6 etida.

2 ciklička djela.

3 skladbe po izboru.

ISPITNO GRADIVO

Jedna etida.

Jedan stavak sonate.

Jedna skladba po izboru.

Ispitno gradivo svira se napamet.

PETI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Usavršavanje tehnike i glazbenih vještina.

ELEMENTI INTERPRETACIJE

Samostalno oblikovanje djela (agogičko, dinamičko, stilsko).

TEHNIKA SVIRANJA

Vođenje melodije u palcu desne ruke u ritmičkom obrascu od 4 šesnaestinke.

Brzina izvođenja.

Križanja ruku.

Dominantni septakord paralelno.

TEHNIČKE VJEŽBE

C. Salzedo: 10 Conditioning Exercises – svih 10.

C. Salzedo: The harpist's daily dozen.

E. Pozzoli: 30 studi di media difficulta – izbor od drugih 15 etida.

N. Ch. Bochsa: 40 etudes faciles, op. 318, II. sv. – drugih 20

N. Ch. Bochsa: 110 exercices journaliers (10 – 20).

F. J. Nidermann – E. Schuccker: Etudes et preludes, vol. 1 (30 etudes progressives).

N. Ch. Bochsa: 18 etida.

SKLADBE

J. L. Dussik: 6 sonatina – jedna po izboru.

F. J. Nadermann: 7 sonates progressives, op. 92, br. 1 ili br. 3.

L. Wood: Sonatina in classycal style

J. Rosenfield: Sonatina

Nepoznati autor: Varijacije na Mozartovu tema

A. Hasselmans: Etude melodique

A. Hasselmans: Serenade melancolique

H. Renie: 6 pieces breves – po izboru

Menuet, Au bord du ruisseau (Na obali potoka), Petite valse,

Air ancien, Lied, Valse melancolique.

M. Grandjany: Children at play, op. 16

N. Gustavson: Songs without words – po izboru.

OSTALI SADRŽAJI

Eventualno komorno muziciranje.

LITERATURA

H. Renié: Method for harp, I. svezak

L. Lawrance – C. Salzedo: Complete method for harp

Antologija hrvatskih autora za harfu

MINIMUM GRADIVA

6 etida.

2 ciklička djela.

3 skladbe po izboru (od toga jedna domaćeg autora).

ISPITNO GRADIVO

Jedna etida.

Jedan stavak cikličkog djela.

Jedna skladba po izboru.

ŠESTI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Primjena do sada stečenih vještina.

Osamostaljenje u pripremi djela.

ELEMENTI INTERPRETACIJE

Daljnje usavršavanje u fraziranju, agogičkom i dinamičkom nijansiranju.

TEHNIKA SVIRANJA

Opušteno sviranje u brzom tempu.

Sviranje u brzom tempu piano i forte.

Sviranje svih elemenata tehnike (ljestvice, trozvuci, tonički i dominantni četverozvuk, duple terce, triler s jednom i dvjema rukama).

TEHNIČKE VJEŽBE

C. Salzedo: 10 Conditioning exercises – svih 10,

The harpist daily dozen,

N. Ch. Bochsa: 40 etudes faciles, op. 318 II. sv. – drugih 20

25 etida, op. 62 – br. 24 (tremolo),

50 etudes, op. 34 I. sv. (posvećeno J. B. Crameru), br. 1, 2

18 etudes (6, 7, 8, 9)

J. Thomas: 12 etudes

E. Schuecker: Etide, op.18

N. Ch. Boshsa: 110 exercices journaliers (od 20. dalje)

B. Bagatti: Esercizi tecnici

SKLADBE

F. J. Nadermann: 7 sonates progressives op. 92 (br. 5, 6 ili 7)

J. L. Dussik: 6 sonatina – jedna po izboru

N. Buttler Challoner: 3 sonate za harfu.

M. Rudolf: Suita

S. Mayr: Suita

Ch. Ph. E. Bach: Solfeggietto

A. Durand: Chacone

J. M. Damase: Harp junior

N. Gustavson: Songs without words

A. Hasselmans: Lamento, Berceuse, Petite valse, op. 25

O. Rosenberger: Musik für harfe – po izboru

H. Renié: 6 pieces i izbor (Menuet, Au bord du Ruisseau, Petit valse, Air ancien, Lied, Valse melancolique)

H. Renié: Angelus, Danse d'autrefois (oba iz zbirke Fenillets d'album)

M. Delmans: Prière

L. van Beethoven: Variations on a Swiss Air

J. S. Bach: Preludiji (transkripcije)

6 korala (transkripcije)

H. Purcell: Obradena djela za harfu

N. Mazzoni: Glazbeni zvrk

A. Dobronić: Šest narodnih napjeva

T. Uhlík: Poput sna.

OSTALI SADRŽAJI

Obrade baroknih majstora.

Literatura po nastavnikovu izboru i učenikovim mogućnostima.

Komorna glazba.

LITERATURA

- H. Renié: Method for harp I. sv. (lekcije 9, 10, 11)
 F. J. Nadermann: 7 sonates progressives, op. 92
 J. L. Dussik: 6 sonatina.
 F. J. Nadermann: Tema s varijacijama (primjena dosadašnjih znanja – varijacije 1 – 12)

MINIMUM GRADIVA

- 6 etida.
 2 ciklička djela.
 3 skladbe različitih stilova (od toga jedna hrvatskog autora).

ISPITNO GRADIVO

- Jedna etida.
 Jedno cikličko djelo.
 Jedna skladba po izboru.
Ispitno gradivo svira se napamet.

HARMONIKA

PRVI RAZRED

SADRŽAJ RADA

- Upoznavanje harmonike, njezinih djelova i osnovnih svojstava.
 Držanje instrumenta, postava ruku i prstiju.
 Čitanje u violinskom i bas-ključu.
 Notne vrijednosti: cijela nota, polovinka, polovinka s točkom, četvrtinka, četvrtinka s točkom i osminka, osminka
 Vrste takta: 4/4, 3/4, 2/4, 3/8, 6/8
 Osnovna postavka: legato uz kretanje mijeha u jednom smjeru; portato uz promjenu smjera kretanja mijeha kao i kroz jedan smjer kretanja mijeha; staccato s pokretom ruke iz lakta uz kretanje mijeha u jednom smjeru (sinkroziran potez mjeha sa spuštanjem prsta na tipku)
 Obrada dviju oktava desnom rukom, podmetanje i prebacivanje palca, promjene položaja desne ruke
 Postava lijeve ruke na osnovni, terčni bas, durski i molski akord

ELEMENTI INTERPRETACIJE

- Dinamičke oznake: *p*, *f* i *mf*.
 Oznake tempa: andante, moderato, allegretto.
 Agogička oznaka: ritardando.
 Artikulacija tona: legato, non legato, staccato.
 Oblikovanje tona, motiva i fraza.

TEHNIKA SVIRANJA

- Sviranje durskih ljestvica C, G, F kroz jednu oktavu, trozvuka prvog stupnja s obratima, rastavljeno i istodobno, kroz jednu oktavu.

SKLADBE

- Kratke skladbe tehnički primjerene učenicovim mogućnostima.

OSTALI SADRŽAJI

- U početnom radu potrebno je obrađivati poznate dječje pjesmice i poznate hrvatske narodne pjesmice koje će poslužiti za njegovanje i razvijanje sluha, ritma i pamćenja.

LITERATURA

- V. Odak-Jembrih: Čudesni svijet harmonike 1
 Učenik treba svladati 50-60 vježbi iz navedene literature (prema utvrđenim zahtjevima)
 Czerny-Vrhovski: Etide, op. 599
 K. Kuhn: Etide
 Š. Ban: Kratke studije za harmoniku
 H. Luders: Album lakih skladbi za harmoniku
 D. Kabalevski: Dvanaest lakih komada za djecu, op. 39 (najlakše)
 Originalne solističke skladbe domaćih i stranih autora.
 Preporučuje se uporaba i ostalih primjerenih priručnika u svrhu unapređenja redovitoga nastavnog procesa.

ISPITNO GRADIVO

- Jedna durska ljestvica, trozvuci I. stupnja, rastavljeno i istodobno kroz jednu oktavu paralelno, u obje ruke.
 Jedna vježba (etida) – napamet.
 Jedna skladba po izboru – napamet.

DRUGI RAZRED

SADRŽAJ RADA

- Tehničko napredovanje desne i lijeve ruke, sviranje dvohvata u desnoj ruci (terce, sekste).
 Formiranje tona, usavršavanje tehnike mijeha.
 Razvijanje unutarnjeg osjećaja za ritam u daljnjem razvoju kompliciranijega ritmičkog tijeka.
 Složenije kombinacije osnovnog basa s akordnim (dur, mol, dominantni septakorda).
 Notne vrijednosti: šesnaestinka, punktirana osminka, triola.
 Uz osnovni i tremolo registar upotrebljavati njihove kombinacije s fagot i piccollo-registrom.
 Priprema za polifoniju (kanon, imitacija).

ELEMENTI INTERPRETACIJE

- Dinamičke oznake: crescendo, decrescendo, diminuendo.
 Rallentando, ritenuto, accelerando, piu mosso, meno mosso.
 Oznake tempa: Allegro, Andantino, Adagio, Lento.
 Daljnje usavršavanje na oblikovanju tona, motiva i fraza.

TEHNIKA SVIRANJA

- Sviranje dur-ljestvica do dva predznaka kroz dvije oktave, paralelno, durski trozvuci prvog stupnja s obratima, rastavljeno i istodobno,

TEHNIČKE VJEŽBE

- Tehničke vježbe s najjednostavnijim ritmičkim varijantama i dija-tonskim transpozicijama.
 Etide koje u sebi sadrže tehničke elemente prema zahtjevima postavljenim u sadržaju rada.

SKLADBE

- Originalne skladbe i transkripcije prilagođene za harmoniku tehnički primjerene učenicovim mogućnostima.

OSTALI SADRŽAJI

Radi što bolje motivacije učenika preporučuje se sviranje u ansamblima u najranijoj etapi učenja u sklopu individualne nastave.

Sviranje najjednostavnijih glazbenih primjera: kanona, dječje pjesme, hrvatskih narodnih pjesama i ostale popularne glazbe koji u sebi sadrže tehničke elemente prema zahtjevima postavljenim u sadržaju rada po slobodnom izboru.

LITERATURA

V. Odak-Jembrih: Ljestvice za harmoniku (I. dio)

V. Odak-Jembrih: Čudesni svijet harmonike 1

V. Odak-Jembrih: Čudesni svijet harmonike 2

J. Matanović: Obrada hrvatskih narodnih pjesama za harmoniku

C. Czerny-J. Vrhovski: Etide

M. Buchberger-Karlo: Polifonijom kroz stoljeća

Š. Ban: Kratke studije za harmoniku, 2. dio

W. Bernau: Male skladbe za harmoniku (Ed. Hohner 10302)

D. Kabalevski: Dvanaest lakih komada, op. 39

L. Međeri: Izbor kompozicija za harmoniku 1. dio

Originalne solističke skladbe domaćih i stranih autora.

Preporučuje se uporaba i ostalih primjerenih priručnika u svrhu unapređenja redovitoga nastavnog procesa.

MINIMUM GRADIVA

Sve navedene ljestvice i njihovi trozvuci.

Šest etida s raznim tehničkim problemima prema programom utvrđenim zahtjevima.

Osam skladba raznih autora.

ISPITNO GRADIVO

Jedna dur-ljestvica.

Jedna etida s različitim tehničkim problemima desne i lijeve ruke.

Jedna skladba.

Program se izvodi napamet.

TREĆI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Usavršavanje tehnike mijeha.

Primjena svladanih vrsta artikulacije kroz odgovarajući stil i karakter skladba.

Upoznavanje osnova polifonije.

Sinkope.

Obrada ukrasa.

ELEMENTI INTERPRETACIJE

Rad na interpretaciji skladba u skladu s karakterom i odgovarajućim stilom.

Dalje usavršavanje artikulacije tona.

Oznake tempa: allegro vivace, allegro moderato.

TEHNIKA SVIRANJA

Dur-ljestvice do tri predznaka kroz dvije oktave, paralelno i protupomak.

Mol-ljestvice do tri predznaka kroz dvije oktave paralelno.

Svi trozvuci prvog stupnja navedenih ljestvica, rastavljeno i istodobno.

TEHNIČKE VJEŽBE

Etide koje u sebi sadrže tehničke elemente prema zahtjevima postavljenima u sadržaju rada.

SKLADBE

Originalne skladbe i transkripcije prilagođene za harmoniku, tehnički primjerene učenikovim mogućnostima.

Skladbe koje sadrže elemente polifonije.

Skladbe cikličkog oblika.

OSTALI SADRŽAJI

Radi što bolje motivacije učenika preporučuje se sviranje u sastavima u najranijoj etapi učenja u sklopu individualne nastave.

Sviranje dječjih i hrvatskih narodnih pjesama i ostale popularne glazbe koja u sebi sadrži tehničke elemente prema zahtjevima postavljenima u sadržaju rada po slobodnom izboru.

LITERATURA

V. Odak-Jembrih: Ljestvice za harmoniku (I. dio)

V. Odak-Jembrih: Čudesni svijet harmonike 2

V. Odak-Jembrih: Čudesni svijet harmonike 3 (Izbor etida različitih autora, polifone skladbe i skladbe domaćih i stranih autora)

M. Buchberger-Karlo: Polifonijom kroz stoljeća

J. Matanović: Suita Cirkus (iz zbirke Bijeli put)

J. Matanović: Album Novi put (po izboru)

Duvernoy-Lemoine-Vrhovski: Etide za harmoniku II. svezak

W. Bernau: Musikmappe für Akkordeon (Ed. Hohner 10256)

L. Međeri: Dvanaest minijatura (najlakše)

K. A. Horn: Heitere Studien für Akkordeon (Ed. Hohner 10220)

A. Weingerl: Skladbe za harmoniku (ed. Državna založba Slovenije)

Izbor ostalih odgovarajućih skladba domaćih i stranih autora.

Preporučuje se uporaba i ostalih primjerenih priručnika u svrhu unapređenja redovitog nastavnog procesa.

MINIMUM GRADIVA

Sve navedene ljestvice i njihovi trozvuci.

Šest etida s raznim tehničkim zahtjevima.

Tri originalne skladbe ili obrade.

Dvije polifone skladbe.

Jedna ciklička skladba.

ISPITNO GRADIVO

Jedna durska ljestvica sa svim elementima.

Jedna etida s većim tehničkim zahtjevima.

Jedna skladba starog majstora.

Jedna skladba po izboru.

Program se izvodi napamet.

ČETVRTI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Daljnje svladavanje tehničkih zahtjeva i usavršavanje elemenata interpretacije.

ELEMENTI INTERPRETACIJE

Daljnje usavršavanje i rad na fraziranju, oblikovanju tona.
Upoznavanje melodijskog basa (bariton basa kromatskog basa).

TEHNIKA SVIRANJA

Durske i molske ljestvice do četiri predznaka, paralelno i u protupomaku, kroz dvije oktave.

Durski i molski trozvuci s obratima četveroglasno kroz dvije oktave.
Svi dominantni i smanjeni septakordi s obratima, istodobno i postavljeno.

Smanjeni septakordi istodobno, samo uz upotrebu osnovnog tona akorda u lijevoj ruci.

TEHNIČKE VJEŽBE

Etide koje u sebi sadrže tehničke elemente prema zahtjevima postavljenima u sadržaju rada.

SKLADBE

Originalne skladbe i transkripcije prilagođene za harmoniku tehnički primjerene učenikovim mogućnostima.

Skladbe koje sadrže elemente polifonije.

Skladbe cikličkog oblika (suinta, sonatina, tema s varijacijama.).

OSTALI SADRŽAJI

Skupno muziciranje, sviranje u harmonikaškom orkestru.

Sviranje hrvatskih narodnih pjesama i ostale popularne glazbe koja u sebi sadrži i tehničke elemente prema zahtjevima postavljenima u sadržaju rada po slobodnom izboru.

LITERATURA

V. Odak-Jembrih: Ljestvice za harmoniku (II. dio)

V. Odak-Jembrih: Čudesni svijet harmonike 3

V. Odak-Jembrih: Čudesni svijet harmonike 4 (Izbor etida različitih autora, polifone skladbe i raznih skladbi domaćih i stranih autora)

Kohler-Mihovilić: Etide (br. 1, 2, 3)

J. Matanović: Suita Cirkus (iz zbirke Bijeli put)

J. Matanović: Obrada hrvatskih narodnih pjesama

M. Buchberger-Karlo: Polifonijom kroz stoljeća

I. Havliček: Suite, br. 2, 3, 4, 5

N. Konjaev: Dječja suita

H. Luck: Varijacije na temu jedne pjesme

W. Ruchter: Mala suita Liliput

V. Buhvostov: Mala suita

J. Derbenko: Ruski ples

J. Derbenko: Intermezzo

Izbor ostalih odgovarajućih skladba domaćih i stranih autora (W. Bernau, K. Horn, H. Lang, H. Luck, E. L. von Knorr, Đ. Dekleva-Radaković, M. Brajković i dr.).

Preporučuje se uporaba i ostalih primjerenih priručnika u svrhu unapređenja redovitog nastavnog procesa.

MINIMUM GRADIVA

Sve navedene ljestvice i njihovi trozvuci.

Šest etida s raznim tehničkim zahtjevima.

Dvije skladbe različita karaktera.

Tri skladbe starih majstora.

Jedna ciklička skladba (po mogućnosti originalna).

ISPITNO GRADIVO

Jedna molska ljestvica sa svim elementima.

Jedna etida.

Jedna polifona skladba.

Jedna originalna ciklička skladba.

Program se izvodi napamet.

PETI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Rad na osvješćivanju i analizi glazbenih oblika (dvodijelna, trodijelna pjesma, imitacija, fuga...), svladavanje skladba s većim tehničkim zahtjevima.

ELEMENTI INTERPRETACIJE

Rad na daljnjem usavršavanju interpretacije.

Rad na tehnici mijeha.

TEHNIKA SVIRANJA

Durske i molske ljestvice (harmonijske i melodijske) do pet predznaka kroz dvije oktave paralelno i u protupomaku.

Durske i molske ljestvice u tercama i sekstama (odnos lijeve i desne ruke) kroz dvije oktave paralelno i u protupomaku.

Svi durski i molski trozvuci u velikoj rastvorbi, istodobno (četveroglasno).

Svi dominantni i smanjeni septakordi u velikoj rastvorbi, istodobno (peteroglasno),

kromatska ljestvica – desnom rukom.

TEHNIČKE VJEŽBE

Etide koje u sebi sadrže tehničke elemente prema zahtjevima postavljenima u sadržaju rada.

SKLADBE

Originalne skladbe i transkripcije prilagođene za harmoniku tehnički primjerene učenikovim mogućnostima.

Polifone skladbe.

Skladbe cikličkog oblika (suinta, tema s varijacijama, sonatina...).

OSTALI SADRŽAJI

Skupno muziciranje, sviranje u harmonikaškom orkestru.

Sviranje hrvatskih narodnih pjesama i ostale popularne glazbe koja u sebi sadrži i tehničke elemente prema zahtjevima postavljenima u sadržaju rada po slobodnom izboru.

LITERATURA

V. Odak-Jembrih: Ljestvice za harmoniku (II. dio)

V. Odak-Jembrih: Čudesni svijet harmonike 4

V. Odak-Jembrih: Čudesni svijet harmonike 5 (Izbor etida različitih autora, polifone skladbe i raznih skladbi domaćih i stranih autora)

Kohler-Mihovilić: Etide.

M. Buchberger-Karlo: Polifonijom kroz stoljeća
 J. Matanović: Svemirske impresije – suita »Regoč«
 J. Matanović: Sonatina u F-duru
 LJ. Zaveršnik: Ples, br. 1
 F. Fugazza: Pajacova gavotta
 W. Zilcher: Slike sa sajma; Vješti akrobat; Pjesma gondolijera
 N. Rakov: Četiri pjesme
 H. Luck: Burleska
 I. Havliček: Suite, br. 6 i 7
 W. Bernau: Sonatina u G-duru
 H. Boll: Mala suita u 5 stavaka
 A. Ljadov: Preludij
 Izbor ostalih odgovarajućih skladba domaćih i stranih autora.
 Preporučuje se uporaba i ostalih primjerenih priručnika u svrhu unapređenja redovitog nastavnog procesa.

MINIMUM GRADIVA

Sve navedene ljestvice i njihovi trozvuci sa svim tehničkim elementima.

Četiri etide s raznim tehničkim zahtjevima.

Dvije polifone skladbe.

Jedna originalna ciklička skladba pisana za harmoniku (sonatina, suita, tema s varijacijama...)

Dvije skladbe različita karaktera.

ISPITNO GRADIVO

Jedna durska ljestvica sa svim elementima.

Jedna etida s većim tehničkim zahtjevima.

Jedna polifona skladba.

Jedna originalna ciklička skladba.

Jedna skladba po izboru.

Program se izvodi napamet.

ŠESTI RAZRED

SADRŽAJ RADA

Nastavak rada na usavršavanju tehnike desne i lijeve ruke, tehnike mijeha i artikulacije.

ELEMENTI INTERPRETACIJE

Dalje usavršavanje i rad na interpretaciji.

TEHNIKA SVIRANJA

Durske i molske ljestvice (harmonijske i melodijske) kroz dvije oktave paralelno i u protupomaku s više od pet predznaka.

Durske i molske ljestvice u tercama i sestama (odnos lijeve i desne ruke) kroz dvije oktave paralelno i u protupomaku.

Durski i molski trozvuci u velikoj rastvorbi, istodobno (četveroglasno) paralelno.

Dominantni i smanjeni septakordi u velikoj rastvorbi, istodobno (peteroglasno) paralelno.

TEHNIČKE VJEŽBE

Etide koje u sebi sadrže tehničke elemente prema zahtjevima postavljenim u sadržaju rada.

SKLADBE

Originalne skladbe i transkripcije prilagođene za harmoniku tehnički primjerene učenicovim mogućnostima.

Polifone skladbe.

Skladbe cikličkog oblika (suita, tema s varijacijama, sonatina.).

OSTALI SADRŽAJI

Skupno muziciranje, sviranje u harmonikaškom orkestru.

Sviranje hrvatskih narodnih pjesama i ostale popularne glazbe koja u sebi sadrži tehničke elemente prema zahtjevima postavljenima u sadržaju rada po slobodnom izboru.

LITERATURA

V. Odak-Jembrih: Ljestvice za harmoniku (II. dio)

V. Odak-Jembrih: Čudesni svijet harmonike 5 (Izbor etida različitih autora, polifone skladbe i razne skladbe domaćih i stranih autora)

V. Odak-Jembrih: Čudesni svijet harmonike 6

J. Matanović: Zbirka Novi put (po izboru)

L. Kohler-Mihovilić: Etide

T. Prosch: Polifone studije (Ed. Hohner 1001)

J. S. Bach: Dvoglasne invencije

G. F. Telemann: Fuga

Mjaskovski: Fuga

H. Lang: Preludij i fuga u C-duru

W. Bernau: Sonatina u C-duru

I. Bogar: Sonatina

Sugar: Sonatin

N. Rakov: Mala suita

L. von Knorr: 12 komada (Ed. Hohner 10285)

H. Reinbothe: Suita U kazalištu lutaka

I. Havliček: Šest varijacija u a-molu.

H. Boll: 4 minijature

W. Newy: Scherzo; Heitere Szene

E. L. Wittmer: Romanca

L. Laurent: Tocacatina

L. Bjarne: Minijatura suita, br. 1

D. Bobić: Dječje suite, 1–4

Izbor ostalih odgovarajućih skladba domaćih i stranih autora (Đ. Dekleva-Radaković, M. Brajković, J. Matanović, N. Rakov, L. Međeri, W. Richter i dr.) prema navedenim zahtjevima.

Preporučuje se uporaba i ostalih primjerenih priručnika u svrhu unapređenja redovitog nastavnog procesa.

MINIMUM GRADIVA

Navedene ljestvice i njihovi trozvuci sa svim tehničkim elementima.

Četiri etide s raznim tehničkim zahtjevima.

Dvije polifone skladbe.

Jedna originalna ciklička skladba.

Dvije skladbe različita karaktera.

ISPITNO GRADIVO

Jedna durska i jedna molska ljestvica sa svim elementima.

Jedna etida s većim tehničkim zahtjevima.

Jedna polifona skladba.

Jedna originalna ciklička skladba.

Jedna skladba po izboru.

Program se izvodi napamet.

Napomena:

Sviranje na instrumentima s melodijskim basovima moguće je već od prvog razreda ovisno o učenikovim individualnim sposobnostima i mogućnostima. Radi što bolje motivacije učenika preporučuje se sviranje u ansamblima u ranoj etapi učenja u sklopu individualne nastave. Ispitno gradivo može se izvesti se u dva dijela: I. ljestvica i etida – (tehnički kolokvij), II. ostali dio ispitnog gradiva koje se planira godišnjim planom i programom rada odjela. Orkestar je obvezatan za sve učenike od četvrtog do šestog razreda. U školi u kojoj nije moguće osnovati orkestar zbog malog broja učenika, obvezatno je organiziranje skupnog muziciranja u obliku komornih sastava.

ORKESTAR

- G. Walgemut: Dvor ptica
- A. Gračaninov: Rastanak
- A. Parusinov: Dječja pjesmica
- S. Prokofjev: Gavotte
- I. Galaverni: Zvona u dolini
- J. Toms: Melodija
- P. I. Čajkovski: Stara francuska pjesma
- D. Kabalevski: Mali dobošar
- A. Diabelli: Rondo
- I. Kršek: Mala varijacija na Chopinovu temu
- P. I. Čajkovski: Zima
- C. Kreutzer: Večernica, pastirova pjesma
- Ch. W. Gluch: Ples blaženih duša
- F. Schubert: Na moru
- F. Schubert: Proljetna pjesma
- J. S. Bach: Fuga u a-molu
- M. Krajna: Zbirka skladbi za orkestar harmonika
 - D. Bobić: Apokalypsis (1991.)
 - P. I. Čajkovski: Jutarnje razmišljanje
 - P. I. Čajkovski: Slatko sanjarenje
 - J. Cvitanović: Balada na međimursku temu
 - V. Zolotarjov: Koračnica malenih vojnika
 - A. Ljadov: Glazbena kutija
 - Fr. Jos. Gossec: Tambourin
 - P. I. Čajkovski: Ples malih labudova
 - Fr. Chopin: Varijacije za flautu
 - F. Schubert: L' abeille.
 - J. Matanović: Ukleti Holandez

Ostale skladbe (originalne, transkripcije) domaćih i stranih autora koje po tehničkim – interpretativnim zahtjevima odgovaraju izvođačkim mogućnostima orkestra.

UDARALJKE

PRVI RAZRED

Osnove sviranja na membranofonim (mali bubanj) i klavijaturnim (vibrafon ili ksilofon) udaraljka: držanje palica, fizički zakoni proizvodnje zvuka udarcem, održavanje konstantnoga tempa, kontrola ujednačene dinamike i trajanja tona.

Membranofone udaraljke (mali bubanj)

Vježbe: Dobri Paliev: Metroritmični bukvar do stranice 14. ili primjerene vježbe (do zaključno notne vrijednosti osminke) iz drugih škola za mali bubanj, primjerice Posarić ili Kupinski.

Skladbe: razina zahtjeva Dobri Paliev: Vodenička i/ili Severnjaško Horo uz pratnju glasovira.

Klavijaturne udaraljke vibrafon ili ksilofon)

Vježbe: do stranice 18. Thomas A. Brown: The Vibe Players Method ili materijal odgovarajućih zahtjeva iz drugih škola za vibrafon, primjerice Delecluse (škole Paliev ili Dupin ako se rabi ksilofon).

Skladbe razine zahtjevnosti Emmanuel Sejourne Keyboards Mallets around the World / Alfonse, Volume 1, br. 1 – br. 3 uz pratnju CD-a ili Dobri Paliev: Stari Valcer uz pratnju glasovira.

Ispitni zahtjev:

Izvedba jedne do dvije kratke skladbe s pratnjom.

DRUGI RAZRED

Upoznavanje s najčešće rabljenim udaraljkaškim glazbalima i njihovom podjelom. Idiofoni – začetak *multipercussion* kompleta udaraljka.

Mali bubanj

Vježbe: Dobri Paliev Metroritmični bukvar od 15 do 22 stranice ili adekvatne vježbe (do zaključno notne vrijednosti šesnaestinke i pripadnih stanka) iz drugih škola za mali bubanj, primjerice Jean Geoffroy Le Sablier. Napredniji učenici predvježbe za tremolo.

Skladbe: razina zahtjeva Dobri Paliev Na Horoto ili za naprednije Marš, uz pratnju glasovira.

Multipercussion

Skladbe za mali bubanj s pridodanim idiofonim i/ili klavijaturnim udaraljka na razini zahtjeva Bernard Lecoer Jeux d'ecolier / Lemoine uz pratnju glasovira ili Francois Dupin Courtes Pieces Album No. 6. / Leduc

Klavijaturne udaraljke (vibrafon ili ksilofon)

Vježbe: od stranice. 19. do 25 Thomas A. Brown The Vibe Players Method ili materijal odgovarajućih zahtjeva iz drugih škola za vibrafon, primjerice Delecluse (škole Paliev ili Dupin ako se rabi ksilofon).

Skladbe razine zahtjevnosti Emmanuel Sejourne Keyboards Mallets around the World / Alfonse, Volume 1, br. 4 – br. 7 uz pratnju CD-a, Pierre Max Dubois Histoires de Percussion Vol. 1 – Vol. 2, Billaudot, za ksilofon i glasovir.

Ispitni zahtjev:

Izvedba jedne ritmičke vježbe i jedne kraće skladbe s pratnjom.

TREĆI RAZRED

Zamjetniji kvalitativni skok u tehnici, interpretaciji i poznavanju udaraljkaškog instrumentarija uz sviranje u malome udaraljkaškom ansamblu (duo ili trio).

Mali bubanj

Vježbe: izbor vježba i primjera od stranice 25 do 65 iz Jean Geoffroy Le Sablier, ed. Lemoine za svladavanje različitih kombinacija šesnaestinka i njihovih stanka u bržim tempima uz rješavanje problema prstometa upotrebom dva tom-toma. Napredniji učenici vježbe s tremolom i predudarima.

Skladbe razine zahtjeva Dobri Paliev Baba Yaga i Mali Tom uz pratnju glasovira. Napredniji učenici – Wiliam Kraft: Passacaglia for one or two drums.

Klavijaturne udaraljke

Vježbe za razvijanje sposobnosti čitanja s lista na razini lakših primjera iz Thomas McMillan Percussion Keyboard Technic.

Skladbe razine zahtjevnosti Emmanuel Sejourne: Keyboards Mallets around the World / Alfonse, Volume 1, br. 8 – br. 11 uz pratnju CD-a, Pierre Max Dubois: Histoires de Percussion Vol. 3 – Vol. 4, Billaudot za ksilofon i glasovir ili lakši primjeri iz Dobri Paliev: Kompozicije za ksilofon i glasovir.

Timpani

Vježbe za dva i tri timpana na razini zahtjeva Jean Geoffroy: Methode de Timbales do 40 stranice s pripadanim primjerima uz pratnju vibrafona ili marimbe u izvedbi nastavnika ili naprednijeg učenika.

Multipercussion

Kratke, po mogućnosti višestavačne, kompozicije na razini zahtjeva Yvonne Desportes En Cueillant Les Lauriers / Billaudot uz pratnju glasovira te sviranje primjera za dva udaraljkaša iz zbirke Dobri Paliev: Skladbe za timpane i mali bubanj.

Za naprednije – Frederic Macarez Caisse: Noisette originalna zbirka vježba za mali bubanj uz pratnju marimbe ili ksilofona. Učenici trebaju biti u stanju odsvirati obje dionice.

Ispitni zahtjev:

Izvedba kratkog solo primjera, jedne skladbe s pratnjom te sudjelovanje u izvedbi djela za duo ili trio uz zastupljenost udaraljka obradenih tijekom godine.

ČETVRTI RAZRED

Razvijanje sposobnosti potrebnih za sviranje u malome udaraljkaškome ansamblu, osnove improvizacije na membranofonima i osnove drum-seta.

Mali bubanj

Vježbe za usavršavanje tremola i predudara iz G. L. Stone Stick Control.

Skladbe razine zahtjeva Francois Dupin Courtes Pieces Album No. 1, uz pratnju glasovira.

Klavijaturne udaraljke

Vježbe usavršavanje sviranja u bržim tempima i čitanja s lista na razini lakših primjera Rebecca Kite Reading Mallet Percussion Music.

Skladbe razine zahtjevnosti Emmanuel Sejourne: Keyboards Mallets around the World – Alfonse, Volume 1, br. 12 – br. 15 uz pratnju CD-a, za naprednije učenike lakši primjeri na razini zahtjeva Nebojša. J. Živković: My first book for xylophone, Gretel solo ili uz pratnju glasovira.

Timpani

Vježbe za dva i tri timpana na razini zahtjeva Jean Geoffroy: Methode de Timbales nakon stranice 41, primjeri uz pratnju vibrafona ili

marimbe te rad u imitacijama s naprednijim učenicima po sustavu iz dodatka istoj knjizi.

Skladbe na razini zahtjeva John Beck Snake River ili James Blades: Marche Nobilmente.

Multipercussion

Uvođenje u nastavu drum-seta kroz kratke kompozicije za udaraljke solo, uz pratnju ili uz mali udaraljkaški ansambl na razini zahtjeva Percussions AUDITIONS Promenades I – III, Mosaique – Lemoine, F. Dupin Courtes Pieces Album No. 2 ili Jacques Delecluse Le Petit Livre d' Anna M. Bach pour 3 Percussionistes, Leduc.

Ispitni zahtjev:

Kratak solistički program sastavljen od dviju duljih ili triju kraćih kompozicija pratnjom mješovito sa i bez pratnje te sudjelovanje u ansamblu udaraljki.

PETI RAZRED

Osnove improvizacije na melodijskim udaraljkašama i osnove koordinacije na drum-setu.

Mali bubanj

Vježbe za usavršavanje tehnike akcentiranja i kontrole odskoka palica iz G. L. Stone Accents and Rebounds.

Skladbe: razine zahtjeva Jacques Prez: Rencontre pour piano et caisse claire uz pratnju glasovira

Klavijaturne udaraljke

Vježbe osnove improvizacije, sviranje u brzim tempima.

Skladbe razine zahtjevnosti Emmanuel Sejourne Keyboards Mallets around the World, Alfonse, Volume 2, br. 1 – br. 5 uz pratnju CD-a, za naprednije učenike lakši primjeri na razini zahtjeva Nebojša. J. Živković Funny Vibraphone, Gretel

Timpani

Vježbe na razini lakših primjera iz Gerard Berlioz: 60 Etudes de rythme et de dechiffrage.

Skladbe na razini zahtjeva Vic Firth Timpani Solo Series 1 uz pratnju glasovira ili MC.

Multipercussion

Vježbe i skladbe na razini zahtjeva lakših primjera za drum-set iz zbirke Dante Agostini Drum Method, Sandy Feldstein: Multiple Percussion Music.

Ispitni zahtjev:

Kratak solistički program sastavljen od triju kompozicija mješovito s pratnjom i bez pratnje te sudjelovanje u ansamblu udaraljka ili komornom ansamblu.

ŠESTI RAZRED

Utvrđivanje gradiva osnovne glazbene škole.

Mali bubanj

Zaokruživanje tehničke sprema na razini lakših primjera iz Charley Wilcoxon Wrist & Finger Stroke Control.

Skladbe na razini zahtjeva lakših primjera iz Charley Wilcoxon: Drumming plus hummin' a tune.

Klavijaturne udaraljke

Skladbe razine zahtjevnosti Emmanuel Sejourne Keyboards Mallets

around the World / Alfonse, Volume 2, br. 6 – br. 10 uz pratnju CD-a, za naprednije učenike lakši primjeri na razini zahtjeva Nebojša. J. Živković Funny Xylophone 1, Gretel, te jednostavnija djela velikih skladatelja u izboru i prilagodbi nastavnika i/ili učenika.

Timpani

Utvrđivanje gradiva osnovne glazbene škole.

Skladbe na razini zahtjeva lakših primjera iz Steve Houghton Percussion Recital Series Timpani uz pratnju CD.

Multipercussion

Skladbe za mali ansambl udaraljka na razini zahtjeva Jacques Delecluse Mikrotrikos ili Siegfried Fink: Mini Musik.

Ispitni zahtjev:

Kratak solistički program sastavljen od triju skladba mješovito s pratnjom i bez pratnje na razini zahtjeva prijemnoga ispita srednje glazbene škole.

IZBORNI PREDMETI I PROGRAMI

GLASOVIR – IZBORNI PREDMET U VI. RAZREDU OSNOVNE GLAZBENE ŠKOLE

Individualna nastava glasovira održava se 1 sat (30 minuta) u tjednu – ukupno 35 sati na godinu.

Učenje glasovira u VI. razredu OGŠ namijenjeno je prvenstveno osposobljavanju učenika za što bolje i lakše svladavanje nekih od teorijskih predmeta u srednjoj školi. Harmonija zahtijeva brzo i spretno snalaženje te praktično rješavanje određenih zadataka.

1. Upoznavanje klavijature (ključevi, oktave, povisilice, snizilice itd.).

2. Postava ruku na instrumentu te svladavanje osnovnih tehničkih i glazbenih zadataka, prema jednoj od postojećih glasovirskih škola,

3. Već u prvoj fazi učenja usmjeriti težište rada na svladavanje čitanja s lista, sviranje akorda (trozvuka i četverozvuka s obrtima) te ljestvica, po mogućnosti svih durskih i moljskih tonaliteta.

4. Analiziranje kratkih i laganih, harmonijski preglednih skladba u svrhu osposobljavanja u određivanju tonaliteta harmonijskih promjena (Duvernoy, Prve sonatine, Czerny-Germer, te odgovarajuće skladbe različitih stilova).

GRADIVO ZA ISPIT

1. Dvije ljestvice kroz jednu oktavu paralelno, trozvuci i četverozvuci s obrtima, rastavljeno.

2. Dvije skladbe iz navedenoga gradiva po slobodnom izboru.

TEORIJA GLAZBE – IZBORNI PREDMET U VI. RAZREDU OSNOVNE GLAZBENE ŠKOLE

Nastava se održava 1 sat (45 minuta) u tjednu – ukupno 35 sati na godinu.

ZADAĆE PROGRAMA

Temeljna je svrha uvođenja ovog predmeta omogućiti učeniku da pred završetak školovanja u osnovnoj glazbenoj školi stekne određena dodatna znanja o glazbi koja će mu pomoći da na određen način zaokruži i upotpuni svoje poznavanje tog umjetničkog područja. Ujedno će učenik, u razmjerno kraćem vremenu, uspostaviti i kroz praksu dopuniti različita temeljna do tada stečena teorijska znanja i svoje poznavanje pojedinih pojmova i glazbenih izraza.

Mnogim će učenicima taj predmet pomoći da se možda s više sigurnosti odluče za nastavak školovanja i konačno opredijele za bavljenje glazbom kao životnim pozivom. Ako ne nastave sa

školovanjem, ta će im znanja pomoći u kasnijem stjecanju novih zvukovnih iskustava te da djeluju kao korisnici umjetničke glazbe ili kao sudionici i poticatelji kulturnog života svoje sredine.

U ostvarivanju zadaće potrebno je:

– glazbenom praksom usustaviti značenje pojmova stečenih tijekom prijašnjih godina i dopuniti ih gdje je potrebno

– steći dodatna znanja o glazbenom pravopisu koja će moći koristiti u kasnijoj glazbenoj praksi

– zvukovno i vizualno steći dodatna znanja o orkestralnim glazbalima te o povijesnim i našim pučkim glazbalima

– upoznati temeljne pojmove s područja harmonije

– u osnovnim crtama upoznati tijek razvoja glazbe od srednjeg vijeka do danas i nazive pojedinih glazbenih razdoblja, odnosno stilova.

PROGRAM

1. Uvod – zvukovni prostor i vremenska dimenzija glazbe

– Glazba kao govor (svakidašnji) i kao umjetnost

– Zvukovi: ton, zvuk i šum

– Značajke koje proizlaze iz svojstava zvukovnog prostora: tonalitet, intervalski odnosi, melodija, harmonija

– Vrijeme i glazba (protjecanje zvukovnog tijeka kroz sadašnjost)

– Značajke glazbe koje proizlaze iz vremenskog tijeka: tempo, mjera (metar), ritam i oblikovanje

2. Zapisivanje glazbe i čitanje glazbenog zapisa:

– Tonski prostor i nazivi tonova/nota

– Crtovlje, crte i međuprostori, pomoćne crte

– Gornje (više) crtovlje s G-ključem

– Donje crtovlje s F-ključem

– Spojeno, odnosno veliko crtovlje

– Središnja crta (crta c1)

– Notne vrijednosti standardne notacije

– Drukčije mogućnosti zapisivanja glazbe (osnovne obavijesti o zapisivanju glazbe nekad, odnosno danas u suvremenom glazbenom stvaralaštvu)

– Zapisivanje tonova iz male i prve oktave u oba ključa

– Uporaba oktavnih znakova za zapisivanje vrlo visokih i vrlo dubokih tonova

– Transkripcija iz jednog zapisa u drugi

- Transpozicija glazbenih primjera (pisane vježbe)
 - Vježbanje u transpoziciji a vista (pjevanjem abecedom ili sviranjem)
3. Tempo
- Temeljno značenje talijanske riječi »tempo« (= vrijeme)
 - Protjecanje vremena tijekom izvedbe djela
 - Različite vrijednosti trajanja dobe kao mjerne jedinice
 - Oznake brzog tempa (dobe su vrlo kratkog trajanja)
 - Temeljne oznake umjerenog tempa
 - Oznake sporog tempa (dobe su razmjerno duljeg trajanja)
 - Promjena tempa
 - Uporaba metronoma (praktičan rad)
 - Određivanje trajanja zvukova u nekim suvremenim djelima (u sekundama ili posve slobodno i sl.)
4. Mjera i ritam
- Značenje taktne crte (tinac) u notama
 - Dvodobna, trodobna, četverodobna mjera
 - Odnosi težina u pojedinoj mjeri
 - Jednostavna mjera (razdjelba dobe je parna, tj. na dva jednaka dijela)
 - Obilježavanje jednostavnih (temeljnih) mjera; značenje gornje i donje brojke u oznaci jednostavnih mjera
 - Slušno razlikovanje jednostavnih mjera
 - Osnove taktiranja (u mjernom tempu)
 - Složena mjera (razdjelba dobe na tri jednaka trajanja)
 - Obilježavanje tzv. složenih mjera (drugo značenje gornje i donje brojke u oznaci mjere)
 - Slušno razlikovanje temeljnih i složenih mjera
 - Slušno razlikovanje početka punim taktom, odnosno predtaktom u različitim vrstama mjere
 - Izmjenjivanje mjere tijekom glazbenog primjera (uz jednako trajanje dobe)
 - Mogućnosti razdjelbe složenijih ritamskih skupina unutar dobe (u jednostavnim i u složenim mjerama uz primjenu ritamskih imena)
 - Asimetrične mjere (mjere s dijelovima nejednakog trajanja) i načini njihova obilježavanja
 - Slušno razlikovanje učinaka koji proizlaze iz tempa, odnosno iz pokretljivog ritamskog tijeka glazbe
 - Duola i triola (unutar dobe u okviru više doba), kvartola (unutar 6/8 i sličnih mjera)
 - Vježbe s primjerima različitih složenijih mogućnosti sinkopiranja u jednostavnim i složenim mjerama
5. Intervali
- Poimanje intervala (udaljenost među tonovima, odnosno notama, obilježena rednim brojevima)
 - Nazivi intervala (uz prijevod riječi)
 - Obilježja intervala prema vrsti i veličini
 - Pisanje niza nota na temelju zadanih intervalnih vrijednosti
 - Intonacija različitih intervala (izdvojeni parovi tonova ili unutar kraćega melodijskog, odnosno harmonijskog primjera) pjevanjem neutralnim slogom ili abecedom od zadanog tona
 - Slušno razlikovanje različitih intervala (izdvojeno i unutar kraćih primjera, melodijske i dvoglasne zadaće)
- Obrati intervala, imenovanje vrste i veličine obrata (pisanje ili intonacija na temelju zadanog intervala)
6. Tonalitet i ljestvica:
- Razlikovanje značenja pojmova tonalitet i ljestvica
 - Nazivi stupnjeva ljestvica/tonaliteta
 - Nastanak solomizacijskih naziva tonova
 - Ispravno pisanje oznake tonaliteta (stalni predznaci u G i F-ključu)
 - Mol tonalitet ima više oblika ljestvica
 - Poredak tonaliteta u kvintnom krugu (do šest predznaka) ili u kvintnom nizu
 - Obilježavanje alteriranih tonova s obzirom na smjer nastavka melodijske linije
 - Dijatonski i kromatski polustupanj
 - Način pisanja s povišenim četvrtim i sniženim šestim stupnjem u oba smjera)
 - Modulacija, temeljni pojam
 - Slušno praćenje modulativnog tijeka glazbenog ulomka (samo u najbliže durske i molske tonalitete do jednog predznaka razlike i u istoimene tonalitete)
7. Oznake ugođaja, dinamike, tehnike izvođenja i fraziranja, različiti ukrasi i dodatne oznake za izvođenje glazbe:
- Najčešći izrazi kojima obilježavamo ugođaj (karakter) glazbe
 - Znakovi obilježavanja glasnoće, njihovo čitanje, ostvarivanje i slušno određivanje
 - Različite oznake tehnike izvođenja i fraziranja (usporedba načina zapisivanja za pjevanje ili za sviranje)
 - Temeljni znakovi za melodijske ukrase i njihovo izvođenje (neki znakovi mijenjali su svoje značenje tijekom razvoja glazbe)
8. Vježbe glazbenog pravopisa:
- Vježbe ispravnog pisanja skupina nota u različitim jednostavnim i složenim mjerama
 - Ispravno pisanje stanke u različitim mjerama i različitim ritamskim strukturama
 - Pisanje dviju dionica u istom crtovlju
 - Pravilno smještanje vratova različitih skupina nota povezanih rebrima
 - Ispravno poništavanje predznaka (pri promjeni tonaliteta ili nakon dvostrukog predznaka)
 - Zamjećivanje pogreške u notnom zapisu (u svezi s načinom pisanja ili pogrešno označenim pojedinostima glazbe, npr. pogrešno zapisane mjere u odnosu na tijek glazbene misli)
9. Uvod u harmoniju:
- Izgradnja akorda (u tradicionalnoj glazbi)
 - Glavni trozvuci durskog i molskog tonaliteta (teorijski oblik) i njihova intonacija
 - Četveroglasna postava trozvuka (samo u tijesnom slogu s udvostručenim temeljnim tonom)
 - Spajanje trozvuka: I – V – I
 - Spajanje trozvuka: I – IV – I
 - Spajanje trozvuka: I – IV – V – I
 - Spajanje glavnih trozvuka mol tonaliteta

- Temeljno upoznavanje s tipičnim vrstama kadenci u dur i mol tonalitetu (autentična, plagalna, polovična, neočekivana/varljiva), tzv. muška i ženska kadenca (s obzirom na ritamski smještaj)
 - Ustanovljavanje pojedinih akorda unutar kraćih primjera
10. Pojmovi s područja polifonije:
- Temeljna obilježja polifonije (istodobno više melodija/glasova, ravnopravnost njihove uloge, sloboda gibanja)
 - Slobodno gibanje melodija u polifoniji (slušno razlikovanje harmonijskoga od polifonog primjera, pjevanje takvih primjera)
 - Tema, imitacija (oponašanje) i kanon (na pjevanim i slušanim glazbenim primjerima)
 - Pjevane i svirane polifone skladbe
11. Glazbeno oblikovanje (temeljni uvid):
- Oblik pjesme (dvodijelne i trodijelne)
 - Oblik složene pjesme
 - Rondo (samo najjednostavnija konstrukcija)
 - Stavak sonatnog oblika (osnova oblikovanja)
 - Glazbeni ciklus: suite, sonata, simfonija (na temelju skladba koje učenici već poznaju)
 - Kratak, okvirni opis oblika pojedinih skladba koje sviraju učenici (učenik opiše osnovu oblikovanja i pred razredom izvede djelo)
12. Šetnja kroz povijest glazbe:
- Mijenjanje glazbenog jezika tijekom razvoja glazbe
 - Trubaduri i putujući glazbenici (dvorska i pučka glazba)
 - Srednjovjekovna crkvena glazba (gregorijanski koral i glagoljaško pjevanje)
 - Renesansa (doba vokalne polifonije)
 - Barok
 - Rokoko (galantni stil)
 - Bečka klasika
 - Romantizam i stvaralaštvo u narodnom stilu
 - Stilovi 20. stoljeća: impresionizam, novi klasicizam, novi narodni stilovi, jazz, novi zvuk
13. Pjevački glasovi i glazbala:
- Glasovi pjevača: sopran, alt, mezzosopran, tenor, bariton, bas, pjevanje u falsetu
 - Razvrstavanje glazbala prema izvoru zvuka – pet temeljnih skupina glazbala
 - Glazbala sa žicama
 - Svirale
 - Glazbala s napetom opnom
 - Glazbala od krute tvari
 - Elektronička glazbala
 - Najpoznatija stara glazbala
 - Hrvatska pučka glazbala
 - Upoznavanje i razlikovanje zvuka pojedinih glazbala
14. Sastavi izvođača:
- Pojmovi: solo pjevač (uz instrumentalnu pratnju ili bez nje), vokalni ansambl (pjevačka skupina), pjevački zbor (a capella ili s instrumentalnom pratnjom)
 - Duet, tercet, vokalni kvartet, vokalni kvintet itd.
 - Mješoviti, muški, ženski i dječji zbor, dionice dječjeg i mješovitog zbora

- Razlikovanje pojmova u sviranoj glazbi: solist (solistička glazba), orkestar (orkestralna glazba), ansambl, instrumentalna skupina
- Gudački ansambl
- Gudački kvartet
- Simfonijski orkestar
- Puhački orkestar
- Puhački kvintet
- Glasovirski trio
- Harmonikaški ansambl
- Tamburaški orkestar

Ovirni opis sastava navedenih izvođačkih tijela, njihovo slušno razlikovanje.

LITERATURA

Priručna literatura za učenike – Kazić: *Kako nastaje melodija*

Priručna literatura za učitelje – različite novije teorije i nauci o glazbi stranih autora i izdavača. Knjige s fotografijama glazbala.

Napomene:

Cjelokupno se gradivo obrađuje, ponavlja i utvrđuje na slušnom ili izvođačkom iskustvu učenika. Provjera znanja također se ostvaruje na slušanim primjerima, a u manjoj mjeri samo verbalnim ili pisanim putem (npr. glazbeni pravopis).

Kao i u nastavi solfeggia i u teoriji glazbe potrebno je usporedno raditi na nekoliko područja tako da nastavni sat u pravilu bude razdjeljen u nekoliko sadržajno različitih odsjeka koji se od jednog do drugog sata međusobno nadovezuju.

Pri obradi gradiva posebnu pozornost treba posvetiti vježbama iz glazbenog pravopisa.

Nekoliko primjera praktičnih vježbi s različitih područja:

Snalaženje u pisanju nota na pomoćnim crtama iznad ili ispod crtovlja u oba ključa, npr:

– (G-ključ) uz postojeću notu c_1 dopiši u drugom glasu a (mali),

– (F-ključ) uz već napisanu notu d_1 uz isti vrat dopiši notu e_1 ,

– prepisivanje kraćeg primjera u maloj ili prvjoj oktavi iz F-ključa u G-ključ i obrnuto,

– transkripcija dvoglasja iz jednog na dva crtovlja i obrnuto.

Slušanjem ustanoviti tempo izvedbe (vrlo brzi – brzi – umjereni – spori), a zatim odrediti kojim bi se talijanskim ili našim izrazima on mogao opisati (odnosno kojom metronomskom oznakom, uz praktičnu provjeru metronomom). Vježbe u razlikovanju tempa i ritamske strukture treba primjenjivati sve dok se učenici ne osposobe za njihovo razlikovanje.

Praktično razlikovanje intervala (slušno i izvođenjem), npr:

a) Pjevaj donju dionicu prema zapisanim intervalima:

(zapisano notama): h a c h a fis g -

(zapisano brojkom): 3 3 6 6 6 3 6 -

a) Pjevaj gornju (višu) dionicu prema zapisanim intervalima:

(zapisano brojkom): 3 6 3 6 10 10 8 7 3 -

(zapisano notama): f e d c a b c f -

c) Odredi koje intervale čuješ i navedi njihovu vrstu, odnosno veličinu:

(zvuk): a gis a – (cjelovi usmeni ili pisani)

(zvuk): cis d cis – (odgovor: m. 6 – pov. 4 – m.6)

Harmonijski primjeri objašnjavaju se i pišu u ograničenom, manjem broju tonaliteta (npr. samo do tonaliteta s dva predznaka).

Pri obrađivanju tematike povijesti glazbe dovoljno je da učenici povežu pojedini naziv razdoblja ili stila s njegovim vremenskim okvirom i to nadopune s dvije ili tri karakteristične zvukovne snimke.

SKUPNO MUZICIRANJE

Nastavni se program djelomice modificira prema karakteru skupine s obzirom na različiti uzrast učenika, različite razine njihove intelektualne i mentalne zrelosti te posebnosti njihovih osobnih interesa. Konačan oblik sastavlja nastavnik prema dobivenim podacima o slijedu kulturnih zbivanja tijekom nastavne godine. Manju važnost

treba pridavati gomilanju programa, a veći emocionalnom doživljaju i zanimanje za glazbeno djelo.

Poseban naglasak je na skupnom muziciranju gdje učenik doživljava svu ljepotu druženja uz glazbu te razvija važnu osobinu – sposobnost tolerancije i međusobna poštovanje.

Program je sastavljen od raznih skladba iz klasične literature koje učenici uz pomoć nastavnika samostalno obrađuju, od skladbi iz zabavne literature i izvorne narodne glazbe.

Vrednovanje učenikova postignuća učenika:

Učenik polaže ispit i ne ocjenjuje se već se njegov razvoj prati tijekom nastavne godine putem rada na nastavnim sadržajima te na obvezatnim javnim nastupima sa skupinom.

Nastavni plan i program za osnovnu školu funkcionalne muzičke pedagogije

UVOD

CILJ

Cilj: razvijanje urođenih djetetovih biopsihofizioloških datosti glazbom; stjecanje znanja i ovladavanje vještinama i umijećima potrebnim za izvođenje, stvaranje i razumijevanje glazbe; očuvanje i poticanje dječje mašte i razvoj kreativnosti; odgoj budućih profesionalnih glazbenika te glazbenih amatera, obrazovane glazbene publike, poznavatelja i ljubitelja glazbe; izgrađivanje svestrane, slobodne, kreativne, humane, senzibilne osobnosti svakog pojedinca bez obzira na buduće profesionalno opredjeljenje.

ZADAĆE

Zadaće nastave su:

1. Razvijati tehnike, umijeća i vještine:
 - slušne
 - izvodilačke
 - motoričke
 - intelektualne.
2. Usvojiti znanja potrebna za zapisivanje, izvođenje i analitičko razumijevanje glazbe
3. Razvijati senzibilitet za glazbene sastavnice:
 - melodiju
 - tonalitet
 - metriku, ritam
 - tempo, dinamiku, agogiku
 - oblikovanje tona
 - oblik glazbenog djela
 - glazbeni stil.
4. Razvijati djetetovu st:
 - poticati maštu i razvijati djetetove kreativne potencijale
 - razvijati percepciju, memoriju, koncentraciju, analitičke sposobnosti

- razvijati apstraktno mišljenje i divergentno mišljenje
- izgrađivati estetički i etički sustav vrijednosti
- izgrađivati samopouzdanje
- poticati i razvijati suradnju, zajedništvo, timski rad, strpljenje, upornost u svladavanju problematike, entuzijizam
- razvijati kulturne navike učenika te zanimanje za aktivno bavljenje glazbom i umjetnost općenito.

Napomene

Navedeni ciljevi i zadaće proizlaze iz osnovnih idejno-pedagoških postavaka na kojima je utemeljena funkcionalna muzička pedagogija – cjelovita koncepcija pristupa djetetu, glazbi i učenju prema kojoj djeluje GU Elly Bašić.

Fleksibilna struktura škole i visok stupanj individualizacije u radu s učenicima

Polazeći od raznolikosti interesa i sposobnosti djece, GU EB omogućuje razvojni put svakom djetetu prema individualnoj dinamici njegova razvoja i sazrijevanja primjenjujući:

- vremenski elastične «etape» umjesto «razreda» na individualnoj instrumentalnoj nastavi
- tzv. »prijelazne« razrede na skupnoj teorijskoj nastavi
- mogućnost odabira između A (usmjerenog) i B (šireg) programa nakon 2. etape školovanja
- mogućnost odabira dvogodišnjeg nastavka školovanja prema B-programu nakon završene osnovne glazbene škole uz financiranje roditelja.

Motivacija učenika proizlazi iz sadržaja i oblika rada u koje su uključeni:

- improvizacija
- metodičke igre
- likovni, motorički ili literarni izraz doživljava glazbe
- metodički put spoznavanja koji kreće uvijek od emocionalnog doživljava glazbenih fenomena prema osvješćivanju i znanju.

Pristup

U GU EB nema selekcije prijavnim ispitom već škola upisuje mogući broj djece različitih urođenih sposobnosti koje će ona tijekom školovanja individualno razvijati.

Tijekom osnovne glazbene škole učenicima se ne pripućuju ocjene. Njihov se razvoj kontinuirano prati tekstualnim opisima i brojčanim ocjenama u pedagoškoj dokumentaciji koja im se daje na uvid tek po završetku osnovne glazbene škole. Time se isključuje uloga ocjene kao motivacijskog sredstva.

Jedno je od temeljnih načela metodičko-pedagoške osmišljenosti rada: »ukloniti djetetu strah od neuspjeha«. Mogućnost nesputana aktivna sudjelovanja bez straha od pogreške uvjet je kreativnosti i optimalna djetetova razvoja.

Vodoravna i okomita povezanost predmeta i sadržaja

Osnovna glazbena škola u GU EB dio je cjelovitog sustava sadržajno i metodički osmišljene i praktički provedene okomice glazbenog školovanja od predškolske, preko osnovnoškolske do kraja srednjoškolske razine obrazovanja.

NASTAVNI PLAN**I. ETAPA****II. ETAPA**

Razred	I.	I. pr.*	II.	II. pr.*	III.	IV.
Instrument	2 x 30'		2 x 30'		2 x 30'	2 x 45'
Solfeggio	2 x 60'	2 x 60'	2 x 60'	2 x 60'	2 x 60'	2 x 60'
UKUPNO TJEDNO SATI	4 x 45'		4 x 45'		4 x 45'	4 ³⁰ x 45'

* Nakon I. i II. solfeggia učenika se može uputiti u I. odnosno II. prijelazni solfeggio

III. ETAPA

program:

A – USMJERENI

B – ŠIRI

Razred	V.	VI.	V.	VI.
Instrument	2 x 45'	2 x 45'	1 x 45'	1 x 45'
Solfeggio	2 x 60'	2 x 60'	2 x 60'	2 x 60'
Teorija	2 x 45'	2 x 45'	2 x 45'	2 x 45'
Skupno muziciranje*	2 x 45'	2 x 45'	2 x 45'	2 x 45'
Glazbena umjetnost	-	-	1 x 45'	1 x 45'
UKUPNO TJEDNO SATI	8 ³⁰ x 45'	8 ³⁰ x 45'	8 ³⁰ x 45'	8 ³⁰ x 45'
Klavir fakultativno**	1 x 30'	1 x 30'	-	-

* U nastavu skupnog muziciranja mogu se uključiti i učenici II. etape po izboru predmetnog nastavnika.

** Fakultativno, za učenike koji nastavljaju školovanje u srednjoj školi (gudače, gitariste i duhače).

IV. ETAPA*

Razred	I.	II.
Instrument	1 x 45'	1 x 45'
Uvod u polofoni slog	2 x 45'	-
Uvod u homofoni slog	-	2 x 45'
Komorno muziciranje	2 x 45'	2 x 45'

* Školovanje prema osobnim potrebama

Nastavni predmet: SOLFEGGIO

Oblik nastave: skupna

CILJ

Razvoj učenikovih sposobnosti i vještina te usvajanje znanja potrebnih za razumijevanje i izvođenje glazbe; razvoj muzikalne, senzibilne i kreativne osobnosti.

ZADAĆE

Razvijati sposobnosti i vještine

- precizna intonativnog i metro-ritamskog izvođenja
- percipiranja, memoriranja i zapisivanja glazbe
- samostalnog i skupnog muziciranja.

Usvajati znanja potrebna za zapisivanje i izvođenje notnog teksta na sljedećim područjima:

- mjera i ritamska trajanja
- tonske visine, ljestvice, intervali i akordi
- harmonijske funkcije
- oznake dinamike, tempa i agogike
- glazbeni oblici
- notno pismo.

Razvijati osjećaj za glazbene sastavnice na sljedećim područjima:

- intonacija: osjećaj kretanja i razvoja melodije
- tonalitetni i modalni odnosi
- puls, metrika i ritam
- tempo, dinamika i agogika
- ljepota tona
- struktura i oblik glazbenog djela.

Razvijati djetetovu osobnost:

- sustavno izgrađivati povjerenje u vlastite sposobnosti
- razvijati učenikove analitičke i stvaralačke sposobnosti te poticati maštu i kreativnost
- razvijati percepciju, memoriju i koncentraciju
- razvijati strpljenje, samodisciplinu, radne navike i upornost u svladavanju problematike
- razvijati estetički i etički sustav vrijednosti
- razvijati socijalizaciju učenika
- razvijati kulturne navike učenika, njihovo zanimanje za umjetnost te ih odgajati za druženje s glazbom po završetku školovanja.

I. SOLFEGGIO

NASTAVNI SADRŽAJI

Tonska građa

Tonalitet C-dura i prirodnog c-mola.

Metar

Dvodobna, trodobna i četverodobna mjera s različitim metričkim jedinicama (1, 2, 4 i 8).

Ritam

Ritam »ta« i njegovo dvostruko, trostruko i četverostruko trajanje te odgovarajuće stanke.

OSTALI SADRŽAJI

- notno pismo (zapis tonskih visina C-dura i c-mola od g do d2 u violinskom ključu; osnovni tonovi glazbene abecede; četvrtinka, polovinka, cijela nota, osminka i nota brevis te pripadajuće pauze, ligatura, nota s točkom, znak ponavljanja)
- tempo (brzo, sporo, umjereno)
- dinamika (p, f, cresc., decresc.)
- agogika (legato, staccato).

ISHODI UČENJA

Minimalni: ovladavanje problematikom uz nastavnikovu pomoć.

Optimalni: samostalno ovladavanje problematikom.

Tonska građa

Usvojiti tonske odnose unutar C-dura i prirodnog c-mola te mutaciju C-dura u prirodni c-mol i obratno:

- čuti, prepoznati, zapamtiti i zapisati melodijsku cjelinu
- pjevati primjere (melodijske i meloritamske s primjenom usvojenih ritamske građe).

Metar

Steći osjećaj dvodobne, trodobne i četverodobne mjere te ih izvoditi.

Ritam

Razviti osjećaj ritamskih trajanja te ih izvoditi.

OSTALI SADRŽAJI

- pročitati te zapisati tonske visine u violinskom ključu
- upoznati osnovne tonove glazbene abecede
- razlikovati notne vrijednosti i pauze
- upoznati znak ponavljanja
- upoznati i razlikovati vrste tempa, dinamike i agogike te ih primijeniti u izvođenju primjera.

NASTAVNI POSTUPCI

Diktat (melodijski)

Izvođenje primjera (melodijskih, ritamskih i meloritamskih)

Improvizacija u duru i molu (melodijska, solmizacijskim slogovima i fonomimijom)

Metodičke igre.

ISPITNO GRADIVO

Diktat: dvije melodijske fraze u C-duru i dvije melodijske fraze u prirodnom c-molu

A *vista*: dva meloritamska primjera (jedan u C-duru i jedan u prirodnom c-molu) različitih metrika i jedinica mjere.

II. SOLFEGGIO

NASTAVNI SADRŽAJI

Tonska građa

Durski i istoimeni prirodni molski tonaliteta: B – b, F – f, Es – es, As – as, A – a, E – e, H – h, G – g i D – d.

Metar

Dvodobna, trodobna i četverodobna mjera s različitim metričkim jedinicama.

Ritam

Ritam »ta-te« u kombinacijama (sinkopa, produžena trajanja, stanke).

OSTALI SADRŽAJI

- notno pismo (zapis tonskih visina od f do c3 (osnovni i izvedeni tonovi), šesnaestinka s pripadnomstankom)
- razmaci unutar dur-ljestvice
- sustav povisilica, snizilica i razrješilica
- tabela tonski usvojenih durskih i istoimenih molskih ljestvica
- klavijatura.

ISHODI UČENJA

Minimalni: ovladavanje problematikom uz nastavnikovu pomoć.

Optimalni: samostalno ovladavanje problematikom.

Tonska građa

Usvojiti tonske odnose unutar sljedećih durskih i istoimenih prirodnih molskih tonaliteta: B – b, F – f, Es – es, As – as, A – a, E – e, H – h,

G – g i D – d, mutaciju dura u istoimeni prirodni mol i obratno te transpoziciju iz jednog tonaliteta u drugi:

- čuti, prepoznati, zapamtiti i zapisati melodijsku cjelinu unutar dura i istoimenog mola
- transponirati melodijsku cjelinu iz jednog tonaliteta u drugi
- pjevati primjere (melodijske i meloritamske s primjenom usvojenih ritamske građe).

Metar

Razviti osjećaj dvodobne, trodobne i četverodobne mjere te ih izvoditi.

Ritam

Razviti osjećaj ritamskih trajanja u kombinacijama ritma »ta-te«:

- prepoznati i zapisati ritamsku cjelinu
- izvoditi primjere (ritamske i meloritamske).

OSTALI SADRŽAJI

- usvojiti načelo gradnje durskih ljestvica uz pomoć klavijature i bez nje
- usvojiti tabelu durskih i istoimenih molskih ljestvica te redosljed povisilica i snizilica
- glazbenom abecedom pročitati i zapisati tonske visine u violinskom ključu
- pročitati i zapisati šesnaestinku i odgovarajuću stanku.

NASTAVNI POSTUPCI

Diktat (melodijski i ritamski)

Izvođenje primjera (melodijskih, ritamskih i meloritamskih)

Improvizacija u duru i molu: spontana i svjesna

- melodijska (neutralnim slogom ili solmizacijom i fonomimijom)
- ritamska: ritamskim slogovima uz podržavanje metrike
- meloritamska: solmizacijom ili neutralnim slogom uz podržavanje metrike.

Metodičke igre

ISPITNO GRADIVO

Diktat:

- dvije melodijske cjeline u duru i dvije u istoimenom prirodnom molu
- ritamski diktat s kombinacijama ritma »ta-te«.

A vista

- dva meloritamska primjera različitih tonaliteta (jedan durski i jedan molski) s kombinacijama ritma »ta-te«, različitih metrika i jedinica mjere
- jedan ritamski primjer s kombinacijama ritma »ta-te«.

III. SOLFEGGIO

NASTAVNI SADRŽAJI

Tonska građa

Svi durski i istoimenim prirodni, harmonijski i melodijski molski tonaliteta (jednoglasje i lagano kanonsko višeglasje).

Metar

Dvodobna, trodobna i četverodobna mjera s različitim metričkim jedinicama.

Ritam

Ritam »tafatefe« i »tateti« sa svim ritamskim kombinacijama uključujući i odgovarajuće stanke u svim jedinicama mjere.

OSTALI SADRŽAJI

- notno pismo (dvpovisilice, dvosnzilice, razrješilica, tridesetdru-ginka s pripadnom stankom)
- tabela svih durskih i istoimenih molskih ljestvica.

ISHODI UČENJA

Minimalni: ovladavanje problematikom uz nastavnikovu pomoć.

Optimalni: samostalno ovladavanje problematikom.

Tonska građa

Usvojiti tonske odnose unutar svih durskih te prirodnih, harmonijskih i melodijskih molskih tonaliteta:

- čuti, prepoznati, zapamtiti i zapisati melodijsku cjelinu
- čuti, prepoznati, zapamtiti i zapisati meloritamsku cjelinu (s kombinacijama ritma »ta-te«)
- pjevati primjere (melodijske i meloritamske s kombinacijama ritmova »tafatefe« i »tateti«)
- pjevanjem kanona razviti osjećaj za višeglasje
- čuti, prepoznati, zapamtiti i zapisati:
 - a. melodijsku cjelinu u jednom od tri vrste mola u cijelim notama
 - b. meloritamsku cjelinu u jednom od tri vrste mola (s ritamskim kombinacijama »ta-te«)
- transponirati melodijsku cjelinu iz jednog tonaliteta u drugi.

Metar

Razviti osjećaj dvodobne, trodobne i četverodobne mjere te ih izvoditi.

Ritam

Steći vještinu izvođenja svih ritamskih kombinacija, »tafatefe« i »tateti«.

Prepoznati i zapisati ritamsku cjelinu.

OSTALI SADRŽAJI

Učvrstiti prije stečena znanja: načelo gradnje durskih ljestvica, tabelu durskih i istoimenih molskih ljestvica te sustav povisilica i snizilica.

NASTAVNI POSTUPCI

Diktat: melodijski, ritamski i meloritamski.

Izvođenje primjera.

Improvizacija u duru i tri vrste mola: spontana i svjesna:

- melodijska:
 - a) neutralnim slogom uz podržavanje metrike
 - b) solmizacijom i fonomimijom uz podržavanje metrike ili bez nje
- ritamska: ritamskim slogovima uz podržavanje metrike
- meloritamska: solmizacijom ili neutralnim slogom uz podržavanje metrike.

Metodičke igre.

ISPITNO GRADIVO

Diktat:

- a) meloritamski diktat u molu (prirodnom, harmonijskom i melodijskom) s ritamskim kombinacijama »ta te«
- b) ritamski diktati:
 - s ritamskim kombinacijama »ta-fa-te-fe«
 - s ritamskim kombinacijama »ta-te-ti«.

A vista:

- otpjevati dva meloritamska primjera različitih durskih i molskih tonaliteta (prirodnih, harmonijskih i melodijskih) s različitim metričkim i ritamskim strukturama te različitim jedinicama mjere
- izvesti dva ritamska primjera (jedan s ritamskim kombinacijama »ta-fa-te-fe« i jedan s ritamskim kombinacijama »ta-te-ti«) različitih metrika i jedinica mjere.

IV. SOLFEGGIO

NASTAVNI SADRŽAJI

Tonska građa

Modusi, svi durski i molski tonaliteta.

Metar

Peterodobna i šesterodobna mjera s različitim metričkim jedinicama.

Ritam

Ritam »tafa-tefe-tifi« i »tafafi-tefafi« sa svim ritamskim kombinacijama.

OSTALI SADRŽAJI

Gradnja svih ljestvica s naglaskom na moduse, upoznavanje s intervalima.

ISHODI UČENJA

Minimalni: ovladavanje problematikom uz nastavnikovu pomoć.

Optimalni: samostalno ovladavanje problematikom.

Tonska građa

- izvođenjem melodijskih i meloritamskih primjera razviti osjećaj za moduse

- pjevanjem kanona razviti osjećaj za višeglasje
- čuti, prepoznati, zapamtiti i zapisati
 - a) modalnu melodijsku cjelinu u cijelim notama
 - b) modalnu meloritamsku cjelinu (s ritamskim kombinacijama »tateti« i »tafatefe«)
- transponirati melodijsku cjelinu iz jednog modusa u drugi.

Metar

Razviti osjećaj peterodobne i šesterodobne mjere te ih izvoditi.

Ritam

Steći vještinu izvođenja svih ritamskih kombinacija »tafa-tefe-tifi« i »tafafi-tefafi«.

Prepoznati i zapisati ritamsku cjelinu.

OSTALI SADRŽAJI

Učvrstiti prije stečena znanja o strukturi durskih i molskih ljestvica.

Usvojiti strukturu modusa.

NASTAVNI POSTUPCI

Diktat: melodijski, ritamski i meloritamski.

Izvođenje primjera.

Improvizacija u modusima, duru i molu:

- melodijska:
 - a) neutralnim slogom uz podržavanje metrike
 - b) solmizacijom i fonomimijom uz podržavanje metrike ili bez nje
- ritamska: ritamskim slogovima uz podržavanje metrike
- meloritamska: solmizacijom ili neutralnim slogom uz podržavanje metrike.

Metodičke igre.

ISPITNO GRADIVO

Diktat:

a) meloritamski diktat:

- u modusu s ritamskim kombinacijama »ta-fa-te-fe«
- u modusu s ritamskim kombinacijama »ta-te-ti«

b) ritamski diktati:

- s ritamskim kombinacijama »tafa-tefe-tifi«
- s ritamskim kombinacijama »tafafi-tefafi«.

A vista:

- otpjevati dva meloritamska primjera različitih modusa s različitim metričkim i ritamskim strukturama te različitim jedinicama mjere
- izvesti dva ritamska primjera (jedan s ritamskim kombinacijama »tafa-tefe-tifi« i jedan s ritamskim kombinacijama »tafafi-tefafi«) različitih metrika i jedinica mjere.

V. SOLFEGGIO

NASTAVNI SADRŽAJI

Tonska građa

Kromatika dura, dijatonske modulacije u srodne tonalitete intervali do oktave, sve vrste kvintakorda i D7.

Metar

Složene i asimetrične mjere.

Ritam

Sve dosadašnje ritamske strukture u težim kombinacijama s težištem na poliritmiji.

ISHODI UČENJA

Minimalni: ovladavanje problematikom uz nastavnikovu pomoć.

Optimalni: samostalno ovladavanje problematikom.

Tonska građa

Izvođenjem melodijskih i meloritamskih primjera razviti osjećaj za:

- a) kromatiku dura
- b) dijatonske modulacije u srodne tonalitete

Pjevanjem kanona razviti osjećaj za višeglasje.

Čuti, prepoznati, zapamtiti i zapisati:

- a) kromatsku dursku melodijsku cjelinu u cijelim notama
- b) dijatonsku modulativnu melodijsku cjelinu u cijelim notama
- c) meloritamsku cjelinu u kromatici dura s ritamskim kombinacijama »tafa-tefe-tifi« i »tafafi-tefafi«
- d) meloritamsku dijatonsku modulativnu cjelinu s lakšim ritamskim kombinacijama
- e) intervale do oktave, sve vrste kvintakorda i D7.

Metar

Razviti osjećaj dvodobne, trodobne i četverodobne mjere te ih izvoditi.

Ritam

Steći vještinu izvođenja svih ritamskih kombinacija »tafatefe« i »tateti«.

Prepoznati i zapisati ritamsku cjelinu.

NASTAVNI POSTUPCI

Diktat: melodijski, ritamski i meloritamski.

Izvođenje primjera.

Improvizacija u laganoj kromatici dura i s primjenom jednostavnijih dijatonskih modulacija:

- melodijska:
 - a) neutralnim slogom uz podržavanje metrike
 - b) solmizacijom uz podržavanje metrike ili bez nje
- ritamska: ritamskim slogovima uz podržavanje metrike
- meloritamska: solmizacijom ili neutralnim slogom uz podržavanje metrike.

Metodičke igre.

ISPITNO GRADIVO

Diktat:

a) meloritamski diktat:

- u kromatici dura s ritamskim kombinacijama, »tafa-tefe-tifi« ili »tafafi-tefafi«
- s primjenom modulacije u srodne tonalitete s lakšim ritamskim kombinacijama

b) ritamski diktati s lakšim poliritamskim kombinacijama

c) slušno prepoznavanje intervala, kvintakorda i D7.

A vista:

- otpjevati meloritamski primjer u kromatici dura s različitim metričkim i ritamskim strukturama te različitim jedinicama mjere
- otpjevati modulativni meloritamski primjer s lakšim metro-ritamskim strukturama
- izvesti ritamski primjer s lakšim poliritamskim kombinacijama.

VI. SOLFEGGIO

NASTAVNI SADRŽAJI

Tonska građa

Kromatika mola, folklorne i specifično stilske ljestvice, dijatonske modulacije u udaljenije tonalitete, dvoglasje u duru i molu, intervali do oktave, sve vrste kvintakorda s obratima i D7 s obratima, konsonancije i disonancije, kadencije.

Metar

Složene i asimetrične mjere.

Ritam

Duale, kvintole, sve dosadašnje ritamske strukture u težim kombinacijama s težištem na poliritmiji.

OSTALI SADRŽAJI

Atonalitetnost – informativno.

ISHODI UČENJA

Minimalni: ovladavanje problematikom uz nastavnikovu pomoć.

Optimalni: samostalno ovladavanje problematikom.

Tonska građa

Izvođenjem melodijskih i meloritamskih primjera razviti osjećaj za:

- a) kromatiku mola
- b) dijatonske modulacije u udaljenije tonalitete

Pjevanjem kanona razviti osjećaj za višeglasje

Čuti, prepoznati, zapamtiti i zapisati

- a) kromatsku molsku melodijsku cjelinu u cijelim notama
- b) dijatonsku modulativnu melodijsku cjelinu u udaljenije tonalitetu u cijelim notama
- c) meloritamsku cjelinu u kromatici mola sa svim ritamskim kombinacijama
- d) meloritamsku dijatonsku modulativnu cjelinu u bliske tonalitete s jednostavnim ritamskim kombinacijama
- e) intervale do oktave, sve vrste kvintakorda s obratima i D7 s obratima.

Metar

Razviti osjećaj za različite vrste mjera.

Ritam

Steći vještinu izvođenja svih prije usvojenih ritamskih kombinacija.

Prepoznati i zapisati ritamsku cjelinu sa svim ranije usvojenim ritamskim kombinacijama.

NASTAVNI POSTUPCI

Diktat: melodijski, ritamski i meloritamski.

Izvođenje primjera.

Improvizacija u laganoj kromatici mola i s primjenom dijatonskih modulacija:

- melodijska: a) neutralnim slogom uz podržavanje metrike
b) solmizacijom uz podržavanje metrike ili bez nje
- ritamska: ritamskim slogovima uz podržavanje metrike
- meloritamska: solmizacijom ili neutralnim slogom uz podržavanje metrike.

Metodičke igre.

ISPITNO GRADIVO

Diktat:

a) melodijski – dvoglasje u duru ili molu

b) meloritamski diktat:

- u kromatici mola sa svim ritamskim kombinacijama
- s primjenom modulacije u srodne tonalitete s lakšim ritamskim kombinacijama
- u modusu s jednostavnim ritamskim kombinacijama
- c) ritamski diktati s poliritamskim kombinacijama
- d) slušno prepoznavanje intervala te kvintakorda i D7 s obratima.

A vista:

- otpjevati meloritamski primjer u kromatici mola s različitim metričkim i ritamskim strukturama te različitim jedinicama mjere
- otpjevati modulativni meloritamski primjer s lakšim metro-ritamskim strukturama
- izvesti ritamski primjer s poliritamskim kombinacijama.

I. i II. PRIJELAZNI SOLFEGGIO

Nastava prijelaznih solfeggia namijenjena je učenicima koji nisu postigli minimalne ishode učenja predviđene za I. odnosno II. solfeggio, a temelji se na individualnijem pristupu te intenzivnijem radu na uklanjanju poteškoća (intonativnih, motoričkih, memorijskih i reproduktivnih) pojedinih učenika u savladavanja minimuma zadatka solfeggia.

I. PRIJELAZNI SOLFEGGIO

NASTAVNI SADRŽAJI

Tonska građa

Primjeri u C-duru i c-molu.

Metar

Dvodobna, trodobna i četverodobna mjera s različitim metričkim jedinicama

Ritam

Ritam »ta« i njegovo dvostruko, trostruko i četverostruko trajanje te odgovarajuće stanke.

OSTALI SADRŽAJI

- notno pismo (zapis tonskih visina C-dura i c-mola od g do d2 u violinskom ključu; osnovni tonovi glazbene abecede; četvrtinka, polovinka, cijela nota, osminka i nota brevis te pripadne stanke, ligatura, nota s točkom, znak ponavljanja)

- pjesme iz literature i narodne baštine
- tempo (brzo, sporo, umjereno)
- dinamika (p, f, cresc., decresc.)
- agogika (legato, staccato).

ISHODI UČENJA

Minimalni: ovladavanje problematikom uz nastavnikovu pomoć.

Optimalni: samostalno ovladavanje problematikom.

Tonska građa

- usvojiti tonske odnose unutar C-dura i prirodnog c-mola
- čuti, prepoznati, zapamtiti i zapisati melodijsku cjelinu u C-duru i prirodnom c-molu
- slušno usvojiti i izvoditi mutaciju C-dura u prirodni c-mol i obratno.

Metar

Steći osjećaj dvodobne, trodobne i četverodobne mjere te ih izvoditi.

Ritam

Izvođenjem ritamskih i meloritamskih primjera razviti osjećaj ritamskih trajanja.

OSTALI SADRŽAJI

- pročitati i zapisati tonske visine u violinskom ključu, upoznati osnovne tonove glazbene abecede, razlikovati notne vrijednosti i stanke, upoznati znak ponavljanja
- upoznati i razlikovati vrste tempa, dinamike i agogike te ih primijeniti u izvođenju primjera.

NASTAVNI POSTUPCI

Diktat.

Izvođenje primjera.

Pjevanje pjesama iz literature i baštine po sluhu.

Improvizacija u duru i molu (melodijska, solmizacijskim slogovima i fonomimijom).

Metodičke igre.

ISPITNO GRADIVO

Diktat: zapisati dvije melodijske fraze u C-duru i dvije melodijske fraze u prirodnom c-molu.

A vista: otpjevati jedan meloritamski primjer u C-duru i jedan meloritamski primjer u prirodnom c-molu različitih metrika i jedinica mjere.

II. PRIJELAZNI SOLFEGGIO

NASTAVNI SADRŽAJI

Tonska građa

Melodijski i meloritamski primjeri u sljedećim durskim i istoimenim prirodnim molskim tonalitetima: B – b, F – f, Es – es, As – as, A – a,

E – e, H – h, G – g i D – d.

Metar

Dvodobna, trodobna i četverodobna mjera s različitim metričkim jedinicama.

Ritam

Ritam »ta-te« u kombinacijama (sinkopa, produžena trajanja, pauze).

OSTALI SADRŽAJI

Notni zapis tonskih visina od f do c³ (osnovni i izvedeni tonovi); šesnaestinka s pripadnom stankom; razmaci unutar dur ljestvice; sustav povisilica, snizilica i razrješilica; tabela durskih i istoimenih molskih ljestvica; klavijatura, pjesme iz literature i narodne baštine.

ISHODI UČENJA

Minimalni: ovladavanje problematikom uz nastavnikovu pomoć.

Optimalni: samostalno ovladavanje problematikom.

Tonska građa

- usvojiti tonske odnose unutar sljedećih durskih i istoimenih prirodnih molskih ljestvica: B – b, F – f, Es – es, As – as, A – a, E – e, H – h, G – g i D – d
- izvođenjem melodijskih i meloritamskih primjera razviti osjećaj za navedne tonalitete
- čuti, prepoznati, zapamtiti i zapisati melodijsku cjelinu u duru ili prirodnom molu u cijelim notama
- slušno usvojiti i izvoditi mutaciju dura u istoimeni prirodni mol i obratno
- transponirati melodijsku cjelinu iz jednog tonaliteta u drugi.

Metar

Razviti osjećaj dvodobne, trodobne i četverodobne mjere te ih izvoditi

Ritam

Izvođenjem ritamskih i meloritamskih primjera razviti osjećaj ritamskih trajanja; prepoznati i zapisati ritamsku cjelinu.

OSTALI SADRŽAJI

- usvojiti načelo gradnje durskih ljestvica uz pomoć klavijature i bez nje
- usvojiti tabelu durskih i istoimenih molskih ljestvica te redosljed povisilica i snizilica
- glazbenom abecedom pročitati i zapisati tonske visine u violinskom ključu
- pročitati i zapisati šesnaestinku i odgovarajuću stanku.

NASTAVNI POSTUPCI

Diktat.

Izvođenje primjera.

Pjevanje pjesama iz literature i baštine po sluhu.

Improvizacija u duru i molu: spontana i svjesna:

- melodijska: a) neutralnim slogom uz podržavanje metrike
b) solmizacijom i fonomimijom s podržavanjem metrike ili bez nje
 - ritamska: ritamskim slogovima uz podržavanje metrike
 - meloritamska: solmizacijom ili neutralnim slogom uz podržavanje metrike.
- Metodičke igre.

ISPITNO GRADIVO

Diktat:

- zapisati dvije melodijske cjeline u duru i dvije u istoimenom prirodnom molu
- ritamski diktat s kombinacijama ritmova »ta-te«.

A vista:

- otpjevati dva meloritamska primjera različitih tonaliteta (jedan durski i jedan molski) te različitih metrika i jedinica mjere
- izvesti jedan ritamski primjer.

Nastavni predmet: TEORIJA GLAZBE

Oblik nastave: skupna

CILJ

Teorijski sistematizirati slušno usvojenu građu.

ZADAĆE

Usvajanje znanja:

– osvijestiti, imenovati, analizirati i sistematizirati slušno usvojene glazbene pojmove s područja

- tonских visina, ljestvica, intervala i akorada
- harmonijskih funkcija i odnosa
- notnog pisma.

Razvoj djetetove osobnosti:

– razvijati analitičke sposobnosti učenika, apstraktno mišljenje te njegovu percepciju, koncentraciju i memoriju.

I. TEORIJA GLAZBE

NASTAVNI SADRŽAJI

Ljestvice

Dijatonske: dur, tri vrste mola, modusi.

Kromatske: dur.

Tetrakordi.

Intervali

Po veličini do oktave uzlazno.

Po vrsti: mali, veliki, smanjeni i povećani.

Po zvučnosti: konsonancije i disonancije.

Obrati intervala.

Akordi

Kvintakordi: dur, mol, smanjeni, povećani i njihovi odnosi u tonalitetu.

D7 u duru i molu.

Ostala građa

Tonski sustav, ključevi.

Istoimeni i paralelni tonaliteti.

Kvintni krug.

Kromatike, alteracija, enharmonija.

ISHODI UČENJA

Minimalni: ovladavanje problematikom uz nastavnikovu pomoć.

Optimalni: samostalno ovladavanje problematikom.

Izgraditi, prepoznati i međusobno sadržajno povezati:

- ljestvice
- intervale do oktave
- kvintakorde i D7.

Prepoznati naučene pojmove u primjerima iz glazbene literature.

NASTAVNI POSTUPCI

Analiza te pismena i usmena izrada ljestvica, intervala do oktave, kvintakorda i D7

Metodičke igre.

ISPITNO GRADIVO

Pismeno:

- izgraditi kromatsku dursku ljestvicu
- izgraditi i odrediti intervale po vrsti i veličini
- izgraditi i odrediti sve vrste kvintakorda
- izgraditi i odrediti D7 s rješenjima disonancija.

II. TEORIJA GLAZBE

NASTAVNI SADRŽAJI

Ljestvice

Kromatske: mol.

Moldur.

Folklorne.

Specifične stilske.

Intervali

Po veličini do decime, uzlazno i silazno.

Obrati intervala.

Rješenja disonantnih intervala.

Enharmonijski intervali.

Akordi

Obrati kvintakorda.

Obrati D7.

D9.

Mnogostranost kvintakorda.

Ostala građa

Harmonijske funkcije i odnosi.

Homofonija i polifonija informativno.

ISHODI UČENJA

Minimalni: ovladavanje problematikom uz nastavnikovu pomoć.

Optimalni: samostalno ovladavanje problematikom.

Izgraditi, prepoznati i međusobno sadržajno povezati:

- ljestvice:
 - kromatske: mol
 - moldur
 - folklorne
 - specifične stilske

- b) intervale do decime uzlazno i silazno te obrate intervala
- c) obrate kvintakorda i D7
- d) D9.

Prepoznati naučene pojmove u primjerima iz glazbene literature.

NASTAVNI POSTUPCI

Analiza te pismena i usmena izrada svih navedenih teorijskih sadržaja.

Metodičke igre.

ISPITNO GRADIVO

Pismeno:

- a) izgraditi kromatsku molsku ljestvicu
- b) izgraditi i odrediti intervale po vrsti i veličini
- c) izgraditi i odrediti kvintakorde i obrate
- d) izgraditi i odrediti D7 i obrate s rješenjima disonancija na tonu i u tonalitetu
- e) izgraditi i odrediti četiri vrste kvintakorda i njihovu mnogostranost.

Nastavni predmet: GLAZBENA UMJETNOST —
(za učenike B programa unutar III. etape)

Oblik nastave: skupna

CILJ

U skladu s osnovnim ciljevima cjelokupnog programa FMP cilj je ovog predmeta je odgoj glazbenih amatera, obrazovane glazbene publike, poznavatelja i ljubitelja glazbe i umjetnosti općenito.

ZADAĆE

Zadatak predmeta je pobuditi kod učenika pozitivan stav prema djelima klasične glazbe i svim kvalitetnim djelima ostalih vrsta glazbe.

Raznoliki sadržaji i način rada trebaju pridonijeti formiranju osobnosti učenika i usmjeriti njihovo zanimanje prema događajima u raznim područjima kulturnog života bez obzira na buduće profesionalno opredjeljenje.

NASTAVNI SADRŽAJI

- upoznavanje raznih vrsta glazbe, sastavnica glazbenog djela te slijeda stilova klasične glazbe
- slušanje, gledanje ili izvođenje glazbenih djela
- organizirani kontinuirani odlasci na kazališne predstave ili koncerte te na izložbe u muzeje ili galerije
- čitanje novinskih osvrti i kritika, pisanje komentara za koncerte i predstave
- svake školske godine potrebno je ponovno kreiranje nastavnog programa ovog predmeta (ovisno o koncertnim, kazališnim, likovnim i ostalim kulturnim zbivanjima u pojedinoj sezoni).

ISHODI UČENJA

- prepoznati razne vrste glazbe te usvojiti nazive i slušno uočiti sastavnice glazbenog djela

- uočiti i usvojiti vremenski slijed stilova klasične glazbe i povezati s njima neke skladatelje
- zapamtiti, prepoznati te ponekad odsvirati određeni broj skladba klasične glazbe (jazz, musical...)
- upoznati razne kazališne, koncertne, muzejske prostore u gradu te doživjeti njihovo ozračje
- razvijati glazbeni ukus i kritičko mišljenje o živim izvedbama glazbenih djela
- razvijati usmeni i (ili) pismeni stil izražavanja.

NASTAVNI POSTUPCI

- slušanjem glazbe uočiti značajke glazbenih vrsta i sastavnica glazbe
- djela i skladatelje upoznavati pripremljenim samostalnim izlaganjima učenika (skupine učenika) ili aktivnim skupnim radom u školi
- pojedina djela upoznati kroz izvedbe učenika na njihovu instrumentu ili izvedbe izvedbe uz uporabu Orffova instrumentarija (katkad zajedno s ostalim učenicima glazbene škole)
- prije odlaska u kazalište ili na koncert obavezno upoznati djelo i skladatelja
- usmene usporedbe individualnih doživljaja pojedinih izvedaba oblikovati u argumentirane i demokratske rasprave
- u odabiru tema i skladbi uvažiti primjedbe i sugestije nastavnika instrumentalne nastave koji poznaju sposobnosti i afinitete učenika
- organiziranje »kvizova« (često natjecateljskog tipa) u kojima učenici sudjeluju individualno ili u skupinama.

ISPITNO GRADIVO

Godišnju ocjenu zaključuje predmetni nastavnik nakon praćenja rada učenika tijekom cijele školske godine, u nju uključuje aktivnosti na nastavi, učestalost odlazaka na predstave i koncerte te uspješnost u redovitim provjerama znanja.

Nastavni predmet: UVOD U POLIFONI SLOG —

Oblik nastave: skupna

NASTAVNI SADRŽAJI

- značajke monofonog i polifonog sloga
- vodoravni način glazbenog mišljenja
- zakonitosti polifonih tehnika
- glazbeni oblici monofonog i polifonog sloga
- načela gradnje polifonih oblika
- stilska obilježja glazbe srednjeg vijeka, renesanse i baroka
- predstavnici pojedinih razdoblja
- povijesni razvoj izvodilačkog aparata.

NASTAVNI POSTUPCI

- razviti i poticati maštu i kreativnost spontanom i svjesnom melodijskom, ritamskom i meloritamskom improvizacijom
- svjesna improvizacija glazbenih oblika monofonog i polifonog sloga

- razvoj aktivnog slušanja glazbenog djela
- razvijati želje, zapažanja i potrebu za razgovorom o glazbenom djelu
- razvijati deduktivno analiziranje strukture i oblika glazbenog djela
- sustavno razviti simultano praćenje slušanoga glazbenog djela iz notnog teksta, odnosno partiture
- aktivirati interes učenika za značajne događaje glazbene sezone kao i za sva ostala umjetnička područja.

ISHODI UČENJA

- senzibilizirati učenika na tonske kvalitete u izvedbi glazbe pojedinih razdoblja, na kvalitetu tona glasa i instrumenata
- spoznati skladateljska načela i tehnike polifonog sloga
- senzibilizirati učenika na različite izvedbe glazbenog djela.

ISPITNO GRADIVO

Učenik ne polaže ispit i ne ocjenjuje se, već se njegov razvoj prati tijekom nastavne godine s pomoću samostalnih seminarskih radova vezanih uz nastavne sadržaje, kritičkih osvrti na glazbene događaje te razgovora s učnikom o nastavnim sadržajima.

Nastavni predmet: UVOD U HOMOFONI SLOG —

Oblik nastave: skupna

NASTAVNI SADRŽAJI

- zanačajke homofonog sloga
- okomiti način glazbenog mišljenja
- zakonitosti harmonijskog kretanja
- glazbeni oblici homofonog sloga
- načela gradnje homofonih oblika
- stilska obilježja glazbe u razdobljima klasičke, romantizma i XX. stoljeća
- predstavnici pojedinih razdoblja
- instrumentalne skupine te kvalitete pojedinih instrumenata.

NASTAVNI POSTUPCI

- razviti i poticati maštu i kreativnost spontanom i svjesnom melodijskom, ritamskom i meloritamskom improvizacijom
- svjesna improvizacija glazbenih oblika homofonog sloga
- spoznati kroz improvizaciju skladateljska načela i tehnike homofonog sloga
- razvoj aktivnog slušanja glazbenog djela
- razvijati želje, zapažanja i potrebu za razgovorom o glazbenom djelu.

ISHODI UČENJA

- senzibilizirati učenika na tonske kvalitete u izvedbi glazbe razdoblja klasičke, romantizma i XX. stoljeća te na kvalitetu tona glasa i instrumenata
- senzibilizirati učenika na različite izvedbe glazbenog djela
- spoznati skladateljske principe i tehnike homofonog sloga
- razvijati deduktivno analiziranje strukture i oblika glazbenog djela
- simultano praćenje slušanoga glazbenog djela iz notnog teksta, odnosno partiture

- aktivirati zanimanje učenika za važne događaje glazbene sezone i za sva ostala umjetnička područja.

ISPITNO GRADIVO

Učenik ne polaže ispit i ne ocjenjuje se, već se njegov razvoj prati tijekom nastavne godine s pomoću samostalnih seminarskih radova vezanih uz nastavne sadržaje, kritičkih osvrti na glazbene događaje te razgovora s učnikom o nastavnim sadržajima.

PROGRAM INSTRUMENTALNE NASTAVE

CILJ

Razvoj učenikovih sposobnosti, vještina te usvajanje znanja potrebnih za razumijevanje i izvođenje glazbe, i razvoj muzikalne, senzibilne i kreativne osobnosti.

ZADAĆE

Razvoj tehnika, umijeća, vještina i usvajanje znanja

- pismenost u violinskom i bas-ključu
- razumijevanje znakova u notnom tekstu (verbalnih, grafičkih, brojčanih)
- razvoj glazbenog mišljenja, te glazbene i tehničke snalazljivosti kao uvjeta za kvalitetan samostalni rad
- stečena znanja povezivati u svrhu integriranja u nove glazbene zadatke
- sustavno obogaćivati asocijativni pristup u radu na glazbenom i tehničkom zadatku u svrhu širenja konteksta glazbenog djela
- kod rada na novim spoznajama aktivirati učenikovo mišljenje, emocije, psihu kako bi te spoznaje postale njegovom trajnom svojinom.

Razvoj učenikova razumijevanja glazbe

- sustavno poticanje na živ i aktivan odnos prema klavirskom zvuku.
- razvoj unutarnjeg sluha i tonske predodžbe.

Razvoj djetetove osobnosti

- izgrađivati povjerenje u vlastite sposobnosti i uklanjati strah od neuspjeha
- poticati kreativnost
- razvijati percepciju, memoriju, koncentraciju
- razvijati radne navike i upornost u svladavanju teškoća
- razvijati kritički odnos prema vlastitim postignućima
- poticati socijalizaciju učenika
- poticati interes za glazbu, ljubav za instrument te odgovornost prema glazbenom djelu
- osposobljavati učenika za samostalno muziciranje.

Nastavni predmet: KLAVIR

Oblik nastave: individualna

I. ETAPA

NASTAVNI SADRŽAJI

Škole za klavir

A. Nikolajev, A. Milič, J. Thompson, B. Zorić te bilo koja druga škola koja omogućava razvoj i napredovanje učenika u skladu s naprijed

nabrojenim glazbenim i tehničkim zahtjevima I. etape i općim programskim načelima funkcionalne muzičke pedagogije.

Tehničke vježbe

E. Timakin: Vježbe za koordinaciju

Etide

C. Czerny: Erster Lehrmeister, op. 559

H. L. Ch. Duvernoy: Etide, op. 176

H. Lemoine: Etida, op. 37

E. F. Gnesina: Male etida

C. Gurlitt: Male melodijske etide za početnike

Etide i drugih autora odgovarajuće težine

Uvod u polifoniju

Skladbe autora XVII. i XVIII. stoljeća

K. M. Kunz: 200 kratkih kanona

J. S. Bach: Knjižica za Annu Magdalenu Bach

Sonatine

– Sonatine sljedećih autora: J. Vanhal, I. J. Pleyel, J. Schnitt, T. Haslinger,

W. A. Mozart, L. van Beethoven, J. L. Dussek, F. Kuhlau, A. Diabelli,

M. Clementi, B. Bjelinski, R. Matz, M. Miletić, M. Cipra, I. Lhotka Kalinski

Skladbe autora XIX. i XX. stoljeća

B. Bartók: Mikrokosmos I.

A. Goedicke: 60 lakih kompozicija, op. 36

C. Franck: Tužaljka lutke

A. Grečanjnov: Dječji album, op. 98.

P. I. Čajkovski: Album za mladež

R. Schumann: Album za mladež

H. Rowley: Dječji komadi

S. Majkapar: 12 listova iz albuma, op. 16

D. Kabalevski: – 24 lake kompozicije, op. 39

– 15 kompozicija za djecu

D. Šostakovič: Za najmlađe

C. M. Scott: Kutija igračaka

M. Tajčević: Za male

I. Zajc: Dvije mazurke

R. Matz: Moj prvi nastup

I. Lhotka Kalinski: – Iverje

– Lepo moje Zagorje

– Međimurje malo

S. Šulek: Malo pa ništa

E. Bašić: Groteskna suita

METODIČKA OBJAŠNJENJA

- prvi susret s instrumentom i istraživanje klavirskog zvuka i svega što on nudi
- improvizacija spontana i svjesna
- sviranje dječjih i narodnih pjesmica na sluh
- svladavanje pismenosti: u violinskom i bas-ključu istovremeno u

rasponu male, prve i druge oktave, osnovnih dinamičkih oznaka, osnovnih agogičkih oznaka

- svladavanje skladbs na temelju notnog zapisa iz klavirske literature za I. etapu
- ljestvice
- čitanje *à vista*.

ISHODI UČENJA

- slobodno kretanje unutar mogućnosti klavirskog zvuka
- samostalna uporaba svih sredstava izraza i tehnika pri improvizaciji
- sviranje melodijskih cjelina s pravim ritmičkim pokretom, pulsom i karakterom
- poznavanje raznih načina uzimanja tona, tonsko oblikovanje cjeline, sviranje jednostavne polifonije, uporaba pedala, ritma i metrike, oznaka tempa i njihova karaktera
- sviranje ljestvica u rasponu dvije oktave paralelno (C, G, D, A, E, F-dur) i u protupomaku, tonički kvintakord dura i mola s obratima rastavljeno i istodobno
- percepcija cjelina u susretu s novim notnim tekstom.

ISPITNO GRADIVO – na kraju I. etape*

- jedna etida
- jedna skladba autora XVII. i XVIII. stoljeća (uvod u polifoniju)
- jedan stavak sonatine
- jedna skladba po slobodnom izboru.

Program se izvodi napamet.

U trajanju I. etape učenik je dužan pristupiti jednom kolokviju na kojem svira najmanje tri skladbe različita karaktera i tehničkih i glazbenih zahtjeva.

Program se izvodi napamet.

II. ETAPA

NASTAVNI SADRŽAJI

Tehničke vježbe

E. Timakin: Vježbe za koordinaciju

Ch. L. Hanon: Pijanist virtuoz

Ljestvice

- dur i istoimeni mol (prirodni, harmonijski, melodijski – informativno), paralelno i u protupomaku kroz četiri oktave
- tonički kvintakordi dura i mola istodobno i rastavljeno, troglasno i četveroglasno, velika rastvorba kroz dvije oktave
- dominantni i smanjeni septakord kroz dvije oktave (mala rastvorba).

Etide

C. Czerny, op. 849. i op. 299

H. Bertini, op. 29, 32 i op. 100

Ch. L. H. Köhler, op. 242

A. Loeschorn

St. Heller

H. Berens: Etide op. 61 (I. i II. svezak)

K. Biehl, op. 30

F. Lecoppé

Moguće i etide ostalih autora za razne vrste tehnika odgovarajuće težine (Toch, Loeschorn, Kabalevski, Nazorova i dr.).

Polifone kompozicije

J. S. Bach: Knjižica za Annu Magdalenu Bach

Dvanaest malih preludija

Šest malih preludija

Sonatine i sonate

M. Clementi: Šest sonatina (teže)

W. A. Mozart: Bečke sonatine

J. Haydn: Lakše sonate (mogu i pojedini stavci)

Divertimenti

L. van Beethoven: Sonata u G-duru, op. 49

Skladbe autora XVIII, XIX. i XX. stoljeća

J. Haydn: Varijacije (Roxelane)

L. van Beethoven: Dvanaest njemačkih plesova

A. T. Grečanjnov: Dan djeteta

Na zelenoj livadi

P. I. Čajkovski: Album za mladež

R. Schumann: Album za mladež

Dječja sonata G-dur

E. Grieg: Lirski komadi

F. Chopin: Poloneze g-mol i B-dur (op. posth.)

F. Mendelssohn: Šest dječjih komada op. 72

F. Schmitt: Osam komada za klavir

B. Bartók: Za djecu

Mikrokozmos II. i III.

D. Kabalevski: Petnaest kompozicija za djecu, op. 27

Dvadeset i četiri lake kompozicije op. 39

I. Stravinski: Muzika za djecu

S. Prokofjev: Muzika za djecu, op. 65

S. M. Majkapar: Varijacije f-mol, op. 16 i op. 33

A. N. Čerepnjin: Dvanaest jednostavnih komada

F. Pintarić: Skladbe za klavir

B. Kunc: Mali komadi za mali narod

E. Bašić: Basnica

M. Miletić: Djeca plešu

R. Matz: Stara ura igra polku

B. Bjelinski: Muzika za djecu

M. Cipra: Suita za pet prstiju desne ruke

P. Dumičić: Preludij c-mol

METODIČKA OBJAŠNJENJA

- tonsko oblikovanje uz razvoj sposobnosti za vodoravno tonsko vođenje i okomiti tonski balans
- upoznavanje razvijenijih oblika ritmičkog oblikovanja
- tehnički razvoj unapređivanjem brzine mišljenja i brzine izvođenja
- unapređivanje glazbene pismenosti
- improvizacija uz oslonac na glazbene oblike i karaktere iz literature
- glazbeni oblici
- čitanje à vista

ISHODI UČENJA

- vijest o glazbenoj frazi, artikulacija motiva, sviranje melodije uz pratnju na odgovarajući način, mogućnost polifonog vođenja dviju dionica
- razumijevanje i izvođenje razvijenijih ritmičkih struktura isključujući mehaničku pomoć
- sviranje svih durskih i mol-ljestvica paralelno i u protupomaku kroz četiri oktave; tonički kvintakordi dura i mola istodobno i rastavljeno, troglasno i četveroglasno, mala i velika rastvorba kroz dvije oktave; dominantni i smanjeni septakord kroz dvije oktave – mala rastvorba; transpozicija jednostavnih figura iz literature etidnog karaktera; dvohvati non legato;
- prepoznavanje notnog zapisa u širem rasponu; doživljaj, razumijevanje i izvođenje osnovnih agogičkih oznaka; izražajno izvođenje dinamičkih stupnjeva, naglasaka, osnovnih ukrasa iz baroknog i klasičnog razdoblja, prepoznavanje i izvođenje osnovnih karaktera različitih tempa izvođenja
- improvizacija spontana i svjesna, ali i u jednostavnim oblicima plesova ili varijacija
- poznavanje trodijelne forme, plesova iz doba baroka i klasičnog razdoblja, teme s varijacijama, preludiji
- sviranje à vista složenijih notnih zapisa.

ISPITNO GRADIVO – na kraju II. etape*

- jedna etida
- jedna polifona skladbe
- jedan stavak sonatine ili sonate
- jedna skladba po slobodnom izboru.

Program se izvodi napamet.

* U trajanju II. etape učenik je dužan pristupiti jednom kolokviju na kojem svira:

- jednu etidu ili drugu skladbu po slobodnom izboru
- jednu polifonu skladbu
- jedan stavak sonatine.

Program se izvodi napamet.

III. ETAPA

NASTAVNI SADRŽAJI

Tehničke vježbe

E. Timakin

Ch. L. Hanon

Ljestvice

- sve durske i molske ljestvice kroz četiri oktave, paralelno i u protupomaku, u razmaku terce, sekste i oktave, paralelno
- tonički kvintakord, smanjeni i dominantni septakord, istodobno i rastavljeno, u velikoj rastvorbi kroz četiri oktave
- oktave istodobno i rastavljeno
- kromatska ljestvica kroz dvije oktave

Etide

C. Czerny, op. 299 i op. 740 (početi)

H. Bertini, op. 32

J. B. Cramer – H. von Bülow

C. Berens *op. 61*

K. Biehl: Oktavne etide

Moguće i etide ostalih autora za razne vrste tehnika odgovarajuće težine (Majkapar, Hačaturjan, Horakova, Kabalevski, Moškovski, Pozzoli, Loeschhorn i dr.).

Polifone kompozicije

– G. F. Händel – H. von Bülow: Dvanaest lakih kompozicija

– J. S. Bach: Šest malih preludija

Dvoglasne invencije

Mali preludiji i fughette

Francuske suite (pojedini stavci)

– Polifone kompozicije drugih autora (Ljadov, Glinka, Kabalevski, Majkapar)

Sonate i koncerti

J. Ch. Bach: Koncert u B-duru

J. Haydn: *Sonatine i sonate*

Koncerti G-dur, D-dur

W. A. Mozart: Sonate

L. van Beethoven: Sonate g-mol, op. 49 i G-dur, op. 79

K. D. von Dittersdorf: Koncert G-dur

T. Giordani: Koncert D-dur

Skladbe autora XVIII., XIX. i XX. stoljeća

F. Couperin: Izbor lakih komada (red. S. Stančić)

J. Daquin: Kukavica

J. Haydn: Varijacije C-dur

W. A. Mozart: Fantazija d-mol

Rondo D-dur

L. van Beethoven: Paisiello varijacije

Eccossaises

Šest lakih varijacija

R. Schumann: Dječja sonata G-dur

Albumblätter op. 124

Bunteblätter op. 99

E. Grieg: Lirski komadi

Poetične slike op. 3.

F. Mendelssohn: Pjesme bez riječi

Šest dječjih komada op. 72

F. Schubert: Dva Scherza

Impromptus Es-dur, op. 142

Impromptus As-dur, op. 142

F. Chopin: Za najmlađe (red. M. Lorković)

P. I. Čajkovski: Godišnja doba (izbor lakših)

S. Prokofjev: Muzika za djecu op. 65

A. Casella: 11 dječjih komada

B. Bartók: Mikrokozmos III. i IV.

Za djecu

J. Turina: Minijature

A. N. Čerepnjin: Bagatele

Dvanaest jednostavnih komada

C. Debussy: Mali crnac

I. Stravinski: Suita za pet prstiju

M. P. Musorgski: Četrnaest komada za klavir

B. Smetana: Poetična polka

F. Pintarić: Kompozicije za klavir

I. Lhotka-Kalinski: Dvije sonatine

Dva plesa s otoka Krka

S. Šulek: Muzika za mališane

M. Kelemen: Magarac šeće pored mora

L. Županović: Male forme za male ruke

D. Pejačević: Život cvijeća (Ljubica, Potočnica); Barkarola

B. Bjelinski: Muzika za djecu

Pinocchio

B. Kunc: Prizori iz crtanog filma

Mlado lišće

M. Miletić: Sonatina

METODIČKA OBJAŠNJENJA

- tonsko oblikovanje radm na vodoravnoj i okomitoj slušnoj osjetljivosti, na intervalskoj intonaciji, razvoj unutarnje muzičke predodžbe
- tehnički razvoj ide k povećavanju tehničkih zahtijeva i znanja, ali tako da se svaki tehnički zadatak glazbeno i tonski osmisli
- proširivanje znanja o muzičkim znakovima i glazbenom rječniku
- vodoravna i okomita poliritmija
- upoznavanje novih glazbenih stilova i oblika
- improvizacija
- skupno muziciranje
- čitanje à vista.

ISHODI UČENJA

- izvođenje melodije uz pratnju, polifono vođenje dviju i triju linija, jasno oblikovanje motiva i fraze
- sviranje svih durskih i molskih ljestvica kroz četiri oktave paralelno i u protupomaku, te u razmaku terce, sekste i decime; tonički kvintakord, smanjeni i dominantni septakord istovremeno i rastavljeno u velikoj rastvorbi kroz četiri oktave; oktave istodobno i rastavljeno kroz dvije oktave; kromatska ljestvica kroz 2 oktave; počeci sviranja dvohvata legato
- Poznavanje, razumijevanje i pravilno izvođenje novih oznaka tempa, agogike i dinamike
- ukrasi, artikulacija, u. c. pedal
- u realizaciji vertikalne poliritmije učenik treba svladati vodoravno vođenje dviju različito strukturiranih ritmičkih linija
- učenik bi trebao s razumijevanjem izvoditi skladbe raznih stilskih razdoblja, kao što su barok, klasika, romantika i suvremena glazba; od glazbenih oblika poznavati osnovne značajke sonatnog oblika, varijacija, velikog ronda, suite, invencije i fughette
- improvizacija spontana i svjesna, ali intenzivnije povezana s novim oblicima i stilovima te se eventualno i zapisuje
- učenik se glazbeno socijalizira svirajući u četveroručno ili na dva klavira s nastavnikom ili kolegom
- sviranje à vista složenijih notnih zapisa.

ISPITNO GRADIVO – na kraju III. etape

U trajanju III. etape učenik polaže dva ispita pred povjerenstvom. Na prvom ispitu izvodi:

- jednu ljestvicu
 - jednu etidu
 - jedan stavak teže sonatine ili lakše sonate
 - jednu polifonu skladbu
 - jednu skladbu po slobodnom izboru iz bilo kojeg razdoblja
- Na kraju III. etape učenik polaže drugi ispit pred povjerenstvomna kojem izvodi:
- dvije ljestvice (dur i istoimeni mol)
 - jednu etidu
 - jednu polifonu skladbu (J.S. Bach: Dvoglasne invencije ili teže)
 - I. i II. stavak sonate
 - jednu skladbu po slobodnom izboru iz bilo kojeg razdoblja.

Program se izvodi napamet.

III. ETAPA – B program

NASTAVNI SADRŽAJI

Skladbe lakših programskih zahtjeva III. etape A programa

Skladbe iz bogate literature četveroručnog muziciranja, obrade djela iz klavirske, operne, simfonijske i baletne literature:

- M. Clementi: Sonate, ed. Peters (izbor lakših)
- W. A. Mozart: Originalne kompozicije I. i II. sv. K. V. 358, K. V. 381, K. V. 401
- W. A. Mozart: Sonate, ed. Peters (lakše)
- L. van Beethoven: Njemački plesovi, ed. Peters 4399.
- A. Diabelli: Sonatine op. 24, op. 54, op. 60 (original 4-ručno)
- F. Schubert: Plesovi (valceri, Laendleri)
- J. Brahms: Valceri. op. 39 (lakši) Universal ed.
- A. Dvôrak: Slavenski plesovi, op. 46 (e-mol) – J. Haydn: Izbor – Simfonije Hob 86, Hob 95, Hob 97
- W. A. Mozart: Mala noćna muzika
- W. A. Mozart: Simfonije (klavirski izvadak)
- g-mol K. V. 550 I. st.
 - C-dur K.V. 551 (Jupiter) I. i II. st.
- L. van Beethoven: V. simfonija, I. st. (Ed. Peters)
- B. Britten: Simple simphony
- C.M. von Weber: Poziv na ples, op. 65 (Ricordi)
- P. I. Čajkovski: Orašar (balet, pojedini stavci – izbor)

METODIČKA OBJAŠNJENJA

- glazbeno oblikovanje kroz emocionalni doživljaj glazbenog djela
- tehnički razvoj temelji se na podržavanju stečenih vještina
- komorno muziciranje potiče zanimanje za glazbu
- improvizacija podržava učenikove potrebe za izražavanjem glazbom
- slušanje glazbe donosi širi uvod u druge glazbene sadržaje.

ISHODI UČENJA

- cilj je svladavanje gradiva unutar programskih zahtjeva II. etape s prelaskom na lakše zahtjeve III. etape A-programa

- učenik svira lakše skladbe etidnog karaktera; ljestvice se ne sviraju
- muziciranje četveroručno s nastavnikom, s drugim učenikom.
- improvizacija spontana i svjesna s osloncem na usvojena znanja o stilovima i glazbenim formama
- učenik upoznaje nove skladbe iz klavirske literature preko snimaka ili sviranja nastavnika uz komentar i razgovor.

ISPITNO GRADIVO – na kraju III. etape B programa

Unutar III. etape B-programa učenik je obvezan pristupiti jednom kolokviju na kojem izvodi:

- tri skladbe različitog karaktera i stilskih razdoblja po slobodnom izboru

Na kraju etape pristupa ispitu na kojem izvodi:

- tri skladbe raznih karaktera i stilskih razdoblja po slobodnom izboru
- jednu skladbu za klavir četveroručno.

Sve se skladbe izvode napamet.

U svjedodžbu se unosi napomena o pohađanju B-programa.

Nastavni predmet: KLAVIR FAKULTATIVNO —

Oblik nastave: individualna

Pohađaju ga učenici instrumentalnih odjela (gudači, duhači, gitaristi i harmonikaši) koji školovanje žele nastaviti na Teorijskom odjelu u Srednjoj školi.

Nastava se odvija u V. i VI. razredu osnovne škole.

PETI RAZRED

NASTAVNI SADRŽAJI

Škole za klavir

A. Nikolajev, A. Milič, J. Thompson, B. Zorić te bilo koja druga škola koja omogućava razvoj i napredovanje učenika u skladu s glazbenim i tehničkim zahtjevima I. etape i općim programskim načelima funkcionalne muzičke pedagogije.

Tehničke vježbe

E. Timakin: Vježbe za koordinaciju

Etide

C. Czerny: Erster Lehrmeister, op. 559

H. L. Ch. Duvernoy: Etide, op. 176

H. Lemoine: Etida, op. 37

E. F. Gnesina: Male etide

C. Gurlitt: Male melodijske etide za početnike

Etide i drugih autora odgovarajuće težine.

Uvod u polifoniju

Skladbe autora XVII. i XVIII. stoljeća

K. M. Kunz: 200 kratkih kanona

J. S. Bach: Knjižica za Annu Magdalenu Bach

Sonatine

Sonatine sljedećih autora: J. Vanhal, I. J. Pleyel, J. Schnitt, T. Haslinger,

W. A. Mozart, L. van Beethoven, J. L. Dussek, F. Kuhlau, A. Diabelli,

M. Clementi, B. Bjelinski, R. Matz, M. Miletić, M. Cipra, I. Lhotka Kalinski

Skladbe autora XIX. i XX. stoljeća

B. Bartók: Mikrokosmos I.

A. Goedicke: 60 lakih kompozicija op. 36.

C. Franck: Tužaljka lutke

A. Grečanjnov: Dječji album op. 98.

P. I. Čajkovski: Album za mladež

R. Schumann: Album za mladež

H. Rowley: Dječji komadi

S. Majkapar: 12 listova iz albuma op. 16

D. Kabalevski: 24 lake kompozicije op. 39

15 kompozicija za djecu

D. Šostakovič: Za najmlađe

C. M. Scott: Kutija igračaka

M. Tajčević: Za male

I. Zajc: Dvije mazurke

METODIČKA OBJAŠNJENJA

- prvi susret s instrumentom i istraživanje klavirskog zvuka i svega što on nudi
- sviranje dječjih i narodnih pjesmica na sluh
- svladavanje skladba na temelju notnog zapisa iz klavirske literature za I. etapu
- čitanje à vista.

ISHODI UČENJA

- slobodno kretanje unutar mogućnosti klavirskog zvuka
- sviranje melodijskih cjelina s pravim ritmičkim pokretom, pulsom i karakterom
- poznavanje raznih načina uzimanja tona, sviranje jednostavne polifonije, uporaba pedala
- sviranje ljestvica u rasponu 2 oktave paralelno (C, G, D, A, E, F-dur) i u protupomaku, tonički kvintakord dura i mola s obratima rastavljeno i istodobno
- percepcija cjelina u susretu s novim notnim tekstom.

ISPITNO GRADIVO

Učenik se ocjenjuje na temelju praćenja njegova razvoja tijekom nastavne godine.

ŠESTI RAZRED

NASTAVNI SADRŽAJI

Tehničke vježbe

E. Timakin: Vježbe za koordinaciju

Ch. L. Hanon: Pijanist virtuoz

Ljestvice

- dur i istoimeni mol (prirodni, harmonijski, melodijski – informativno), paralelno i u protupomaku kroz četiri oktave

- tonički kvintakordi dura i mola istodobno i rastavljeno, troglasno i četveroglasno, velika rastvorba kroz dvije oktave
- dominantni i smanjeni septakord kroz dvije oktave (mala rastvorba).

Etide

C. Czerny, op. 849. i op. 299

H. Bertini, op. 29, 32 i op. 100

Ch. L. H. Köhler op. 242

A. Loeschorn

St. Heller

H. Berens: Etide, op. 61 (I. i II. svezak)

K. Biehl, op. 30

F. Lecoppé

Moguće i etide ostalih autora za razne vrste tehnika odgovarajuće težine (Toch, Loeschorn, Kabalevski, Nazorova i dr.).

Polifone kompozicije

J. S. Bach: Knjižica za Annu Magdalenu Bach

Dvanaest malih preludija

Šest malih preludija

Sonatine i sonate

M. Clementi: Šest sonatina (teže)

W. A. Mozart: Bečke sonatine

J. Haydn: Lakše sonate (mogu i pojedini stavci)

Divertimenti

L. van Beethoven: Sonata u G-duru, op. 49

Skladbe autora XVIII, XIX. i XX. stoljeća

J. Haydn: Varijacije (Roxelane)

L. van Beethoven: Dvanaest njemačkih plesova

A. T. Grečanjnov: Dan djeteta

Na zelenoj livadi

P. I. Čajkovski: Album za mladež

R. Schumann: Album za mladež

Dječja sonata G-dur

E. Grieg: Lirski komadi

F. Chopin: Poloneze g-mol i B-dur (op. posth.)

F. Mendelssohn: Šest dječjih komada, op. 72

F. Schmitt: Osam komada za klavir

B. Bartók: Za djecu

Mikrokozmos II. i III.

D. Kabalevski: Petnaest kompozicija za djecu, op. 27

Dvadeset i četiri lake kompozicije, op. 39

I. Stravinski: Muzika za djecu

S. Prokofjev: Muzika za djecu, op. 65

S. M. Majkapar: Varijacije f-mol, op. 16 i op. 33

A. N. Čerepnjin: Dvanaest jednostavnih komada

F. Pintarić: Skladbe za klavir

B. Kunc: Mali komadi za mali narod

E. Bašić: Basnica

METODIČKA OBJAŠNJENJA

- tonsko oblikovanje uz razvoj sposobnosti za vodoravno tonsko vođenje

- tehnički razvoj unapređivanjem brzine mišljenja i brzine izvođenja
- čitanje à vista.

ISHODI UČENJA

- sviranje melodije uz pratnju na odgovarajući način, mogućnost polifonog vođenja dviju dionica
- sviranje svih durskih i molskih ljestvica paralelno i u protupomaku kroz četiri oktave; tonički kvintakordi dura i mola istodobno i rastavljeno, troglasno i četverglasno, mala i velika rastvorba kroz dvije oktave; dominantni i smanjeni septakord kroz dvije oktave – mala rastvorba
- prepoznavanje notnog zapisa u širem rasponu
- sviranje à vista složenijih notnih zapisa.

ISPITNO GRADIVO

Učenik na kraju godine ne polaže ispit, već se tijekom nastave prati njegov razvoj te je obvezan nastupiti na internoj produkciji.

IV. ETAPA – B program

NASTAVNI SADRŽAJI

Izbor iz programa I. godine srednje škole prema afinitetu učenika i njegovu tehničkom dometu

Skladbe za klavir četveroručno:

- M. Clementi: Sonate, ed. Peters (izbor lakših)
- W. A. Mozart: Originalne kompozicije I i II sv., K. V. 358, K. V. 381, K. V. 401
- W. A. Mozart: Sonate, ed. Peters (lakše)
- L. van Beethoven: Njemački plesovi, ed. Peters 4399.
- A. Diabelli: Sonatine op. 24, op. 54, op. 60 (original četveroručno)
- F. Schubert: Plesovi (valceri, Laendleri)
- J. Brahms: Valceri op. 39 (lakši) Universal ed.
- A. Dvôrak: Slavenski plesovi op. 46 (e-mol)
- E. Grieg: Peer Gynt, suitea op. 41. (original četveroručno, ed. Peters)
- Cl. Debussy: Mali crnac (četveroručno)
- A. Rowley: Šest malih plesnih kompozicija
- S. Joplin: 14 izabranih Rag-times (Ed. Schirmer)
- S. Prokofjev: Romeo i Julija, suitea op. 175, br. 3 (izbor)

Skladbe za dva klavira (izbor izvadaka lakših klavirskih koncerata i drugih kompozicija)

- C. Ditters von Dittersdorf: Koncert B-dur, (Universal ed)
- A. Soler: Concerti (izbor) (Schirmer)
- G. Giordani: Koncert D-dur (Peters, Ricordi)
- G. Paisiello: Koncert G-Dur (Ricordi)
- J. S. Bach: Koncert f-mol
- J. Haydn: Koncert D-dur
- E. Grieg: Peer Gynt op. 46 za dva klavira (lakši stavci)
- B. Bjelinski: Koncert za jednog dječaka

Obradbe simfonijskih, opernih djela, baleta i ostalih glazbeno-scenskih djela kao što su

- J. Haydn: Izbor – Simfonije Hob 86, Hob 95, Hob 97
- W. A. Mozart: Mala noćna muzika

W. A. Mozart: Simfonije (klavirski izvadak)

- g-mol K.V.550 I. st.
- C-dur K.V. 551 (Jupiter) I. i II. st.
- L. van Beethoven: V. simfonija, I. st. (Ed. Peters)
- B. Britten: Simple simphony
- C.M. von Weber: Poziv na ples, op. 65 (Ricordi)
- P. I. Čajkovski: Orašar (balet, pojedini stavci – izbor)
- B. Smetana: Prodana nevjesta (Peters)
- J. Offenbach: Hofmanove priče (izbor)
- D. Šostakovič: Petruška (Ruski ples)
- A. Ponchielli: Gioconda (Ples satova)
- V. Lisinski: Ljubav i zloba
- I. Zajc: Nikola Šubić Zrinski
- K. Baranović: Licitarsko srce
- I. Tijardović: Mala Floramy

Polifone kompozicije

- J. S. Bach: Knjižica za Annu Magdalenu Bach
- Dvanaest malih preludija
- Šest malih preludija

Sonatine i sonate

- W. A. Mozart: Bečke sonatine
- J. Haydn: Lakše sonate (mogu i pojedini stavci)
- Divertimenti

METODIČKA OBJAŠNENJA

- izvođenje glazbenog djela motivirano je željom za muziciranjem, znatiželjom za novim glazbenim spoznajama uz razvoj zanimanja za glazbu i umjetnost
- komorno muziciranje potiče glazbene interese i razvija izvođačke mogućnosti.

ISHODI UČENJA

- izvođenje jednostavnijih dijela iz nastavnog sadržaja za srednju školu i upoznavanje s obradama za klavir važnih djela operne, simfonijske i baletne literature
- izvođenje skladba za klavir četveroručno, lakše obrade poznatih djela na dva klavira ili muziciranje s drugim instrumentima (duo, trio).

ISPITNO GRADIVO

Učenik ne polaže ispit, već u toku jedne školske godine najmanje jedanput javno nastupa u prostoru škole pred roditeljima, nastavnicima i drugim učenicima radi praćenja rada i postignutih dometa. *Program se izvodi prema osobnim potrebama.*

Naziv predmeta: GITARA

Oblik nastave: individualna

I. ETAPA

NASTAVNI SADRŽAJI

Etide

- D. Aguado
- F. Carulli, op. 333

F. Sor, op. 44, 60, 31.

Skladbe renesansnih, baroknih, klasičnih i suvremenih autora koje se mogu naći u sljedećim zbirkama

M. Carcassi: Brevier

J. Horáček: Moje kytara (Supraphon)

S. Rak: Rozmary (Panton)

F. Spiller: Škola za gitaru, I. i II. stupanj

Picture Book for Guitar Players (Editio Musica)

J. W. Duarte: Youth at the Strings (Ricordi)

S. Rak: 15 Descriptive Pieces for Guitar (Elderslie Music)

S. Rak: Minutová Sola (Supraphon)

A. Tansman: Douze Pièces Faciles (Eschig)

M. Tesař: Album dvaceti gitarskich skladeb (Reflex)

Solo Now (Chanterelle)

Modern Times, I. (Chanterelle)

R. de Viseé: Menuet C-dur

Skladbe sličnih zahtjeva hrvatskih skladatelja

Glazba hrvatskih gitarista (Music Play, Zagreb)

METODIČKA OBJAŠNJENJA

Prvi susret s instrumentom i istraživanje gitarističkog zvuka

– postava tijela i gitare

Improvizacija spontana

– svladavanje pismenosti u violinskom ključu istovremeno u rasponu triju oktave, osnovnih dinamičkih i agogičkih oznaka

– postava desne ruke

– vježbe na slobodnim žicama

– trzanje uz upotrebu nokta (ako to dopuštaju okolnosti)

– postava lijeve ruke

– I. položaj

– utvrđivanje I. položaja

– II. položaj

– prijelaz iz I. u II. položaj i obratno

– jednostavni primjeri jednokratnog uzlaznog i silaznog legata

– barré informativno

– razvijanje spretnosti desne ruke – rastavljeni akordi

– arpeggio u užem smislu

– promjena boje tona (sul tasto, sul ponticello)

– ljestvice

– ugađanje gitare

– preugađanje žica

– čitanje à vista.

ISHODI UČENJA

– slobodno kretanje unutar mogućnosti gitarističkog zvuka

– samostalna korištenje svih sredstava izraza i tehnika pri improvizaciji

– sviranje melodijskih cjelina s pravim ritmičkim pokretom, pulsom i karakterom

– sviranje dječjih i narodnih pjesmica na sluh

– svladavanje skladba na temelju notnog zapisa iz predložene literature

– poznavanje raznih načina uzimanja tona, tonsko oblikovanje cjeline, sviranje

– jednostavne polifonije, uporaba ritma i metrike, oznaka tempa i njihova karakterna dur-ljestvice kroz jednu oktavu u I. položaju; dur i mol ljestvice kroz dvije oktave u I. položaju

Giuliani: Vježbe rastavljenih akorda, op. 1, br. 1-3, 7-15, 18-33, 35

ISPITNO GRADIVO na kraju I. etape*

– jedna ljestvica s kadencijom

– jedna etida

– dvije skladbe po slobodnom izboru

Program se izvodi napamet.

* U trajanju I. etape učenik je dužan pristupiti jednom kolokviju na kojem svira najmanje tri skladbe različitog karaktera i tehničkih i glazbenih zahtjeva.

Program se izvodi napamet.

II. ETAPA

NASTAVNI SADRŽAJI

Etide

D. Aguado

L. Brouwer: Etudes simples, I i II (Eschig)

F. Carulli op. 333

K. Scheit: Tonbildungs-Studien

F. Sor, op. 44, 60, 31.

F. Tárrega

N. Coste: Mazurka

R. de Viseé: Menuet D-dur

I. Padovec: Polka

E. Pujol: II Triquilanda (Max Eschig)

Skladbe sličnih zahtjeva renesansnih, baroknih, klasičnih i suvremenih autora, koje se mogu naći u sljedećim zbirkama

B. Bartók: Album za djecu (Musica Budapest)

J. W. Duarte: Youth at the Strings (Ricordi)

J. W. Duarte: Some of the Noah's Ark, op. 55 (Ricordi)

J. W. Duarte: Six Easy Pictures, op. 57 (Novello)

J. W. Duarte: Within Easy Reach (Ricordi)

J. W. Duarte: Corals for Guitar (Novello)

F. Kleynjans: Le coin de l'enfance, op. 97 (Lemoine)

N. Koškin: Mascarades (Lemoine)

C. Machado: Trois Toadas (Lemoine)

C. Negri: Le Gratie d'Amore (Universal Edition)

S. Rak: Minutová sola (Supraphon)

S. Rak: Rozmary (Panton)

S. Rak: 15 Descriptive Pieces for Guitar (Elderslie Music)

H. Quine: Easy Modern Guitar Music (Oxford University Press)

F. Spiller: Škola za gitaru, II. i III. stupanj

A. Tansman: Douze Pièces Faciles (Eschig)

M. Tesař: Album dvaceti gitarskich skladeb (Reflex)

Modern Times, I, II, III (Chanterelle).

Skladbe sličnih zahtjeva hrvatskih skladatelja
Glazba hrvatskih gitarista (Music Play, Zagreb)

METODIČKA OBJAŠNJENJA

- kretanje po hvataljci prema XII. polju
- daljnji rad na jednoglasnom legatu
- daljnji rad na barréu
- dljnji rad na rastavljenim akordima
- artikulacija – staccato i tenuto
- vibrato
- prirodni flageoletni tonovi
- svi oblici uzlaznog i silaznog jednoglasnog jednokratnog legata
- glissando
- daljnji rad na promjeni položaja
- veliki barré
- daljnji rad na razvijanju spretnosti desne ruke
- daljnji rad na vibratu
- tonsko oblikovanje uz razvoj sposobnosti za vodoravno tonsko vođenje i okomiti tonski balans
- upoznavanje razvijenijih oblika ritmičkog oblikovanja
- tehnički razvoj unapređivanjem brzine mišljenja i brzine izvođenja
- unapređivanje glazbene pismenosti
- improvizacija uz oslonac na glazbene oblike i karaktere iz literature
- upoznavanje jednostavnih glazbenih oblika
- čitanje à vista

ISHODI UČENJA

- svijest o glazbenoj frazi, artikulacija motiva, sviranje melodije uz pratnju na odgovarajući način, mogućnost polifonog vođenja dviju dionica
- razumijevanje i izvođenje razvijenijih ritmičkih struktura isključujući mehaničku pomoć
- sviranje ljestvica tipiziranih prstometa (bez upotrebe slobodnih žica) bez promjene položaja, ljestvica tipiziranih prstometa s promjenom položaja kroz dvije oktave
- M. Giuliani: Vježbe rastavljenih akorda, op. 1, br. 36-88
- prepoznavanje notnog zapisa u širem rasponu; doživljaj, razumijevanje i izvođenje osnovnih agogičkih oznaka; izražajno izvođenje dinamičkih stupnjeva, naglasaka, osnovnih ukrasa iz baroknog i klasičnog razdoblja, prepoznavanje i izvođenje osnovnih karaktera različitih tempa izvođenja
- improvizacija spontana i deskriptivna, ali i u jednostavnim oblicima plesova ili varijacija
- poznavanje trodijelne forme, plesova iz doba baroka i klasičnog razdoblja, teme s varijacijama, preludija
- sviranje à vista složenijih notnih zapisa.

ISPITNO GRADIVO na kraju II. etape*

- jedna ljestvica s kadencijom
 - jedna etida
 - dvije skladbe različitih stilskih razdoblja po slobodnom izboru.
- Program se izvodi napamet.*

* U trajanju II. etape učenik je dužan pristupiti jednom kolokviju na kojem svira:

- jednu ljestvicu s kadencijom
 - jednu etidu
 - dvije skladbe različitih stilskih razdoblja po slobodnom izboru.
- Program se izvodi napamet.*

III. ETAPA

NASTAVNI SADRŽAJI

Etide

D. Aguado

L. Brouwer: Etudes simples, II. i III. (Eschig)

M. Carcassi, op. 60

A. Carlevaro: Microestudios, I, II i III (Chanterelle)

F. Kleynjans: Estudines (Leduc)

F. Sor, op. 60, 31, 35

F. Tárrega

J. Ibert: Ariette (Leduc)

L. Milan: Pavana C-dur

F. Poulenc: Sarabande (Ricordi)

Anon.: Ljubavna serenada

J. S. Bach: Bouree iz Suite BWV 996

A. Barrios-Mangore: Villancico de Navidad

L. von Call: Sonatina, op. 22

F. Sor: Menuet D-dur, op. 11, br. 5

Skladbe sličnih zahtjeva renesansnih, baroknih, klasičnih i suvremenih autora, koje se mogu naći u sljedećim zbirkama

F. Kleynjans: Le coin de l'enfance, op. 97 (Lemoine)

H. Quine: Easy Modern Guitar Music (Oxford University Press)

F. Spiller: Škola za gitaru, III. i IV. stupanj

A. Tansman: Douze Pieces Faciles (Eschig)

Klassiker der Gitarre, I i II (Vebeutscher Verlag)

Modern Times, III, IV, V (Chanterelle)

J. Hand: Fifteen Minutes (Ricordi)

N. Koškin: Mascarades (Lemoine)

Lagane skladbe hrvatskih skladatelja

Glazba hrvatskih gitarista (Music Play, Zagreb)

METODIČKA OBJAŠNJENJA

- višekratni jednoglasni legato
- ukrasi
- pizzicato
- umjetni flageoletni tonovi
- daljnji rad na barréu
- rasgueado
- tambora
- tonsko oblikovanje radom na vodoravnoj i okomitoj slušnoj osjetljivosti, na intervalskoj intonaciji, razvoj unutarnje glazbene predodžbe
- tehnički razvoj ide k povećavanju tehničkih zahtjeva i znanja, ali tako da se svaki tehnički zadatak muzički i tonski osmisli

- proširivanje znanja o glazbenim znakovima i glazbenom rječniku
- vodoravna i okomita poliritmija
- upoznavanje novih glazbenih stilova i oblika
- improvizacija
- skupno muziciranje
- čitanje à vista

ISHODI UČENJA

- suvereno izvođenje melodije uz pratnju, polifono vođenje dviju i triju linija, jasno oblikovanje motiva i fraze
- durske i molske ljestvice tipiziranih prstometa s promjenom položaja kroz dvije oktave
- Giuliani: Vježbe rastavljenih akorda op. 1, br. 4-6, 16, 17, 34, 89-120
- poznavanje, razumijevanje i pravilno izvođenje novih tempovskih, agogičkih i dinamičkih znakova kao što su ukrasi i artikulacija
- u realizaciji okomite poliritmije učenik treba svladati vodoravno vođenje dviju različito strukturiranih ritmičkih linija
- učenik bi trebao s razumijevanjem izvoditi skladbe raznih stilskih razdoblja, kao što su barok, klasika, romantika i suvremena glazba; od glazbenih oblika poznavati osnovne značajke sonatnog oblika, varijacija, velikog ronda, suite, invencije i fughette
- improvizacija je i dalje spontana, ali intenzivnije povezana s novim oblicima i stilovima, a eventualno se i zapisuje
- učenik se glazbeno socijalizira svirajući u duu s nastavnikom ili kolegom
- sviranje à vista složenijih notnih zapisa.

ISPITNO GRADIVO na kraju III. etape

U trajanju III. etape učenik polaže dva ispita pred povjerenstvom. Na prvom se ispitu izvodi:

- jedna ljestvica s kadencijom
- dvije etide
- dvije skladbe različitih stilskih razdoblja

Program se izvodi napamet.

Na drugom se ispitu izvodi:

- jedna ljestvica s kadencijom
- jedna etida
- tri kompozicije različitih stilskih razdoblja po slobodnom izboru.

III. ETAPA – B program

NASTAVNI SADRŽAJI

- jednostavnije skladbe iz literature III. etape A-programa
- obrade skladba iz operne, simfonijske i baletne literature.

METODIČKA OBJAŠNJENJA

- glazbeno oblikovanje kroz emocionalni doživljaj glazbenog djela
- tehnički razvoj temelji se na podržavanju stečenih vještina
- komorno muziciranje potiče zanimanje za glazbu
- improvizacija podržava učenikove potrebe za izražavanjem glazbom
- upoznavanje glazbene literature.

ISHODI UČENJA

- svladavanje gradiva unutar lakših programskih zahtjeva III. etape A – programa
- učenik svira lakše skladbe etidnog karaktera; ljestvice nisu obvezne
- muziciranje s nastavnikom ili s drugim učenikom
- improvizacija spontana i svjesna s osloncem na usvojena znanja o stilovima i glazbenim oblicima
- učenik upoznaje nove skladbe iz gitarističke literature iz snimaka ili nastavnikova sviranja uz komentar i razgovor.

ISPITNO GRADIVO na kraju III. etape B programa

Unutar III. etape B-programa učenik je obavezan pristupiti jednom kolokviju na kojem izvodi:

- tri skladbe različita karaktera i stilskih razdoblja po slobodnom izboru.

Na kraju etape pristupa ispitu na kojem izvodi:

- tri skladbe raznih karaktera i stilskih razdoblja po slobodnom izboru
- jednu skladbu za dvije gitare.

Sve se skladbe izvode napamet.

U svjedodžbu se unosi napomena o pohađanju B-programa.

IV. ETAPA – B program

NASTAVNI SADRŽAJI

- izbor iz programa I. godine srednje škole prema učenikovu afinitetu i njegovu tehničkom dometu

Tehničke vježbe

S. Tennant: Pumping Nylon (Nathaniel Gunod)

Etide

D. Aguado: Etide (Suvini-Zerboni)

L. Brouwer: Etudes simples, sv. 3 i 4 (Eschig)

M. Carcassi: Etide, op. 60 (Pan Music, Zagreb)

N. Coste: Etide, op. 38

M. Giuliani: Etide, op. 100 – lakše

Skladbe XVI. i XVII. stoljeća

J. Dowland: skladbe po izboru

G. Ph. Telemann: Fantazije (Suvini-Zerboni)

S. L. Weiss: skladbe po izboru

Skladbe XIX. i XX. stoljeća

A. Barrios-Mangore: skladbe po izboru

G. Biberian: Preludiji (Orphée)

C. Domeniconi: Quaderno Brasiliano (Bote & Bock)

A. A. Sardinha (Garoto): Izabrane skladbe, sv. 1 i 2 (Guitar Solo Publications)

M. Giuliani: skladbe po izboru

A. Lauro: skladbe po izboru

M. Llobet: Izabrane skladbe (Chanterelle)

J. Morel: Izabrane skladbe, sv. 1-4 (Ashley Mark)

F. Moreno-Torroba: Musica para guitarra, sv. 1 i 2 (Opera tres)

M. M. Ponce: Estrellita (Ed. Musicales Yolot)

D. Reis: skladbe po izboru

F. Sor: skladbe po izboru

F. Tárrega: skladbe po izboru

Sonate, sonatine, teme s varijacijama, fantazije

F. Carulli: sonate po izboru

A. Diabelli: Sonata u C-duru

M. Giuliani: Tri sonate, op. 96

M. Giuliani: Sonatine, op. 71, br. 1 i 2

Suite

F. Moreno-Torroba: Suite miniature (Bčrben)

J. W. Duarte: Miniature Suite (Schott)

Skladbe hrvatskih skladatelja

M. Majdak: Mali plac – rag (Music Play, Zagreb)

I. Padovec: Četiri plesa (Prek, Orlić)

METODIČKA OBJAŠNJENJA

- izvođenje glazbenog djela motivirano je željom za muziciranjem, znatiželjom za novim glazbenim spoznajama uz razvoj zanimanja za glazbu i umjetnost
- komorno muziciranje potiče glazbene interese i razvija izvođačke mogućnosti.

ISHODI UČENJA

- izvođenje jednostavnijih dijela iz nastavnog sadržaja za srednju školu i upoznavanje s obradama za gitaru važnih djela klasične literature
- izvođenje skladba za dvije gitare, lakših obrada poznatih djela za komorno muziciranje (duo, trio, kvartet).

ISPITNO GRADIVO

Učenik ne polaže ispit, već u tijeku jedne školske godine najmanje jedanput javno nastupa u prostoru škole pred roditeljima, nastavnicima i drugim učenicima radi praćenja rada i postignutih dometa.

Program se izvodi prema osobnim potrebama.

Naziv predmeta: VIOLINA

Oblik nastave: individualna

I. ETAPA

NASTAVNI SADRŽAJI

K. Rodionov: Škola za violinu, ZND

O. Parhomenko – V. Zeljdis: Škola za violinu, ZND

G. Grigorjan: Početna škola za violinu, ZND

E. Doflein: Škola za violinu I, II

M. Skalar: 40 lakih etida za violinu

K. A. Fortunatov: Izabrane etide

F. Wohlfart: Etide, op. 45

H. Sitt: Etide, op. 32

Izabrane etide, I. i II. svezak, Muzička Ukrajina, Kijev

R. Matz: U bašči

R. Matz: Proljetni dan

L. Miranov: Nina nana, Bumbar

D. Kabalewski: Albumstücke za violinu i klavir

K. Rodionov: Album

M. Skalar: Lahke skladbe

Hrestomatija 1 – 2 (Muzika Moskva)

A. Cofalik-R. Twardowski: Idemo u Zoo

F. Kuchler: Concertino G-dur, op. 11

O. Rieding: Concertino h-mol, op. 35

S. Mach: Concertino facile

N. Baklanova: Concertino d-mol

P. Nikolić: Concertino G dur

METODIČKA OBJAŠNJENJA

- opuštena postava instrumenta prema učenikovo anatomskoj građi
- vježbe za držanje gudala i prste lijeve ruke
- upotreba cijelog i manjih dijelova gudala uz prenošenje sa žice na žicu
- početni razvoj osjećaja za kvalitetan ton u detaché i staccato potezu
- spontana improvizacija
- čitanje a vista.

ISHODI UČENJA

- sposobnost izvođenja djela u svim tonalitetima, pisanih u prvom položaju, uz uporabu osnovnih poteza gudalom.
- osnove dinamičkog i muzikalnog oblikovanja fraze

ISPITNO GRADIVO na kraju I. etape*

- ljestvica s trozvucima.
- dvije etide različitih karaktera
- skladba uz pratnju klavira.

Program se izvodi napamet.

* U trajanju I. etape učenik je dužan pristupiti jednom kolokviju na kojem svira najmanje dvije skladbe uz pratnju klavira

II. ETAPA

NASTAVNI SADRŽAJI

Izbor iz niže navedenog programa

E. Doflein: Škola za violinu III, IV

S. Jardanyi: Škola za violinu III, IV

O. Ševčík: op. 6, svezak VI, VII

H. Sitt: op. 32, svezak II, III

H. Kayser: op. 20

K. A. Fortunatov: Izabrane etide, svezak II., III.

Izabrane etide, III. i IV. svezak, Muzička Ukrajina, Kijev

O. Rieding: Concertino G-dur, op. 34

O. Rieding: Concertino D-dur, op. 36

F. Kuchler: Concertino D-dur, op. 12
 F. Kuchler: Concertino D-dur, u stilu Vivaldija, op. 15
 A. Vivaldi: G-dur, op. 7 br. 2
 G. F. Telemann: Koncert a-mol
 F. Seitz: Koncert br.1, G-dur
 P. Essek: Koncert, op. 4, G-dur
 N. Bermel: Koncert, op. 1, G-dur
 L. Portnoff: Koncert, op.13, e-mol
 M. Šlik: Uspavanka, Kolo (iz četiri skladbe)
 M. Miletić: Male skladbe
 D. Kabalewski: Albumstucke za violinu i klavir E. P. 4783
 B. Bartók: Djeci
 J. Takacs: Osam malih skladbi za violinu i klavir, op. 50
 I. Lhotka-Kalinski: Tri bagatele
 Hrestomatija 2 – 4 (Muzika Moskva)
 F. Pleyel: Dueti, op. 8

METODIČKA OBJAŠNJENJA

- postava II. i III. položaja s prijelazima, upoznavanje IV. i V. položaja
- razvijanje vibrata
- učenje spiccata
- dvohvati i lomljeni akordi
- razvoj dinamičkog oblikovanja.
- improvizacija spontana i svjesna
- čitanje a vista.

ISHODI UČENJA

- sposobnost izvođenja djela pisana kroz tri položaja tonski i dinamički muzikalno oblikovano.

ISPITNO GRADIVO na kraju II. etape*

- ljestvica i trozvuci u položajima
- dvije etide različitih karaktera
- skladba uz klavir: prema izboru jedna od dolje navedenih mogućnosti
- I. stavak koncerta
- II. i III. stavak koncerta
- tema s varijacijama
- brzi i polagani stavak sonate.

Program se izvodi napamet.

* U trajanju II. etape učenik je dužan pristupiti jednom kolokviju na kojem svira ljestvicu, etidu i djelo uz pratnju klavira.

III. ETAPA

NASTAVNI SADRŽAJI

O. Ševčík: op. 1, 2, 7, 8, 9
 G. Grigorjan: Škola ljestvica
 J. F. Mazas: op. 36
 J. Dont: op. 37
 K. A. Fortunatov: Izabrane etide, III. svezak

E. Kayser: op. 20, III. svezak
 Izabrane etide, III. i IV. svezak, Muzička Ukrajina, Kijev
 Hrestomatija 5 – 6 (Muzika Moskva)
 F. Seitz: Violinski koncert br. 2, A-dur
 S. Jardanyi: Concertino a-mol, op.14
 O. Rieding: Concertino a-mol, op. 21
 L. Miranov: Concertino u starom stilu
 J. B. Accolay: Concertino a-mol
 W. A. Mozart: Mali violinski koncert F-dur
 A. Komarowski: Violinski koncert e-mol, br. 1
 A. Komarowski: Violinski koncert A-dur, br. 2
 A. Vivaldi: Koncert a-mol, op. 3, br. 6
 A. Vivaldi: Koncert G-dur, op. 3, br. 3
 B. Bartók: Deset slovačkih narodnih pjesama iz zbirke »Djeci«
 J. Takacs: Osam malih skladbi za violinu i klavir op. 50
 M. Miletić: Male skladbe
 A. Corelli: XII. sonata za violinu i čembalo
 A. Bjelinski: Šest invencija
 M. Šlik: Udaralo u tamburu đaće, Međimurska, Momačka, Igra
 F. Mazas: op. 39
 B. Bartók: 44 dueta, svezak II.
 M. Šlik: Obrade narodnih melodija za dvije violine

METODIČKA OBJAŠNJENJA

- postava do VIII. položaja
- daljnji razvoj dvohvata, akorada i vibrata
- daljnji razvoj pokretljivosti i brzine lijeve ruke
- improvizacija spontana i svjesna
- čitanje a vista.

ISHODI UČENJA

- sviranje uz prirodno, slobodno i skladno kretanje obiju ruka, što također omogućuje aktivno kreativno sudjelovanje učenika u studiranju određenog djela s obzirom na njegovu zrelost i dob
- osviještena interpretacija djela s obzirom na pripadnost različitim stilskim razdobljima.

ISPITNO GRADIVO na kraju III. etape*

- ljestvica i trozvuci kroz tri oktave
- dvije etide različitih karaktera
- skladba uz klavir: prema izboru jedna od dolje navedenih mogućnosti
- I. stavak koncerta
- II. i III. stavak koncerta
- tema s varijacijama
- brzi i polagani stavak sonate.

Program se izvodi napamet.

* Tijekom III. etape učenik je dužan pristupiti jednom kolokviju na kojem svira ljestvicu, etidu i djelo uz pratnju klavira.

III. ETAPA – B program

NASTAVNI SADRŽAJI

- izbor iz lakših skladba III. etape A programa prema učenikovim mogućnostima.

METODIČKA OBJAŠNJENJA

- glazbeno oblikovanje kroz emocionalni doživljaj glazbenog djela
- tehnički razvoj temelji se na podržavanju stečenih vještina
- komorno muziciranje potiče zanimanje za glazbu
- improvizacija podržava učenikove potrebe za izražavanje glazbom
- slušanje glazbe donosi širi uvod u druge glazbene sadržaje.

ISHODI UČENJA

- svladavanje gradiva unutar programskih zahtjeva III. etape A-programa uz mogućnost komornog muziciranja.

ISPITNO GRADIVO na kraju III. etape B-programa*

- dvije skladbe različita karaktera uz pratnju klavira.

Program se ne mora izvoditi napamet.

* U svjedodžbu se unosi napomena o pohađanju B programa.

IV. ETAPA – B program

NASTAVNI SADRŽAJI

- Kammermusik für Fortgeschrittene Z 8714
- A. Corelli: 12 sonata za violinu i basso continuo, op. 5
- Djela ranog baroka za gudače (trio i kvarteti s continuo), Z 7262
- Djela nizozemskih majstora za 3 i 4 instrumenta: Bandt I, II
- A. Vivaldi: Sonate za dvije violine Z 8507
- Renesansna djela za četiri instrumenta po izboru (duhači, gudači ili miješana postava), Z 6974
- Plesovi i triosonate iz 17. stoljeća za 2 violine i vcello s continuo
- A. Vivaldi: Trio u C-duru za gitaru, violinu i vcello RV82, Z 8269
- Trio u g-molu za gitaru, violinu i vcello, RV82, Z 8422
- Dueti za violinu i vcello za početnike, Z 8733
- Violinski dueti za početnike, Z 8307
- Dueti za violinu i violu za početnike Z 12430
- I. Pleyel: Dueti za 2 violine
- I. Szeleny: 15 lakih violinskih dueta, Z 6282
- A. Moffat: Stari majstori mladim sviračima
- J. Ph. Rameau: Violinski komadi, I. i II. dio
- F. Schubert: Ave Maria, op. 52
- J. Strauss: Album, Z 3481
- A. Vivaldi: 12 sonata za violinu i basso continuo, Bandt I, II

METODIČKA OBJAŠNJENJA

- izvođenje glazbenog djela motivirano je željom za muziciranjem, znatiželjom za novim glazbenim spoznajama, uz razvoj interesa za glazbu i umjetnost
- komorno muziciranje potiče zanimanje za glazbu i razvija izvođačke mogućnosti.

ISHODI UČENJA

- izvođenje jednostavnijih djela iz nastavnog sadržaja
- percepcija cjelina u susretu s novim notnim tekstom.

ISPITNO GRADIVO

Učenik ne polaže ispit, već tijekom jedne školske godine najmanje jedanput javno nastupa u prostoru škole.

IV. etapa B programa izvodi se prema osobnim potrebama.

Nastavni predmet: VIOLONČELO

Oblik nastave: individualna

I. ETAPA

NASTAVNI SADRŽAJI

Ostvaruju se radom na literaturi za I. Etapu.

Škole za violončelo

Rudolf Matz: Zatvoreni stav prvog položaja

Suzuki: Prvi i drugi svezak

Hrestomatija

Sapožnjikov

Baklanova

Gardian

te bilo koja druga škola koja omogućuje razvoj i napredovanje učenika u skladu s prije nabrojenim glazbenim i tehničkim zahtjevima I. etape i općim programskim načelima funkcionalne glazbene pedagogije.

Tehničke vježbe

Rudolf Matz: *Tehničke vježbe*

Baklanova: *Melodijske vježbe*

Etide

R. Matz: 54 etude za mlade ruke (izbor)

R. Matz: 25 etuda (izbor)

Sapožnjikov: *Etude* (izbor)

S. Lee: *Etide* (izbor)

F. Kummer: *Etude* (izbor)

Skladbe uz pratnju glasovira

R. Matz: *Mala suita*

R. Matz: *Sonata u starom stilu*

R. Matz: *Sonata da camera*

Nagy-Čakmak: *Izbor kompozicija uz pratnju klavira I., II.*

Hrestomatija: *Svezak I.*

Suzuki: *Svezak I. i II.*

Gardian: *Svezak I.*

METODIČKA OBJAŠNJENJA

- prvi susret s instrumentom
- improvizacija: spontana (slika – priča – zvuk)
- čitanje a vista: sviranje dječjih ili narodnih pjesmica koje učenici već znaju »po sluhu«

- svladavanje pismenosti u bas-ključu u rasponu velike i male oktave, osnovnih dinamičkih i agogičkih oznaka.
- svladavanje skladba na temelju notnih zapisa iz literature za I. etapu.

ISHODI UČENJA

- slobodno kretanje unutar tehničkih dosega za I. etapu
- samostalna uporaba elemenata izraza i tehnike pri improvizaciji
- svladavanje tehnike lijeve i desne ruke motivirane kreativnim igrama i brojalicama
- poznavanje ljestvica i trozvuka (kroz dvije oktave)
- percepcija cjelina u susretu s novim notnim tekstom.

ISPITNO GRADIVO na kraju I. etape*

- ljestvice kroz dvije oktave (do IV položaja)
- dvije etide
- dvije kraće kompozicije ili stavak skladbe ili sonate uz pratnju klavira.

* U trajanju I. etape učenik mora pristupiti i jednom tehničkom kolokviju na kojem svira jednu ljestvicu i jednu etidu.

II. ETAPA**NASTAVNI SADRŽAJI**

Ostvaruje se radom na literaturi za II. Etapu.

Tehničke vježbe

Rudolf Matz: Tehničke vježbe II.

Dotzauer: Vježbe

Ljestvice

- durovi i melodijski molovi po jednoj žici kroz jednu oktavu kromatskim redom
- durovi kroz dvije oktave uporabom svih žica.

Etide

R. Matz: 54 etude za mlade ruke (izbor)

R. Matz: 25 etuda (izbor)

Sapožnjikov: Etude (izbor)

Dotzauer: Etide, op. 114

Kummer: Etide

S. Lee: Melodijske etide

Kompozicije uz pratnju klavira

Breval: Sonata C-dur

Breval: Concertino u F-duru

Breval: Concertino u A-duru

R. Matz: Sonata u G-duru

Romberg: Sonata B-dur

Hrestomatija III

Nagy-Čakmak: Izbor kompozicija uz pratnju klavira III

Suzuki: Svezak III. i IV.

Romberg: Sonata u e-molu

Jordan: Tema s varijacijama

Hrestomatija II

Matz: Lirske skice

Matz: Andante i rondo

METODIČKA OBJAŠNJENJA

- unapređivanje glazbene pismenosti
- tonsko oblikovanje razvojem uporabe gudala
- upoznavanje svih nižih položaja u zatvorenom i otvorenom stavu
- improvizacija na osnovi glazbenih oblika i karaktera
- upoznavanje razvijenijih ritmičkih oblika
- čitanje a vista.

ISHODI UČENJA

- svijest o glazbenoj frazi na temelju uporabe gudala
- izvođenje razvijenijih ritmičkih struktura
- prepoznavanje notnog zapisa u širem rasponu
- izvođenje dinamičkih i agogičkih oznaka
- poznavanje i izvođenje različitih tempa
- prepoznavanje i izvođenje ukrasa
- improvizacija osviještena u formi glazbenih oblika
- sviranje a vista složenijih notnih zapisa.

ISPITNO GRADIVO na kraju II. etape*

- ljestvice kroz tri oktave
- dvije etide
- dvije kraće skladbe ili stavak koncerta ili sonate uz pratnju glasovira.

* U trajanju II. etape učenik mora pristupiti na dva tehnička kolokvija na kojima svira jednu ljestvicu i jednu etidu.

III. ETAPA**NASTAVNI SADRŽAJI**

Ostvaruje se radom na literaturi za III. Etapu.

Tehničke vježbe

Rudolf Matz: Tehničke vježbe III.

Dotzauer: Vježbe

Cossmann: Vježbe za lijevu ruku

Ševčík: Varijacije za desnu ruku

Ljestvice

- durovi kroz tri oktave kroz sve četiri žice.

Etide

R. Matz: 30 etuda (izbor)

R. Matz: 12 etuda na palčaniku (izbor)

Duport: Etude (izbor)

Dotzauer: Etide, op.114

F. Kummer: Etide

S. Lee: Etide

D. Popper: Etide, op. 76

*Kompozicije uz pratnju klavira**Koncerti*

A. Vivaldi: Koncert u D-duru

A. Vivaldi: Koncert u a-molu

L. Leo: Koncert u d-molu

F. Seitz: Koncert u D-duru

G. Goltermann: Koncert u G-duru

B. Brevall: Koncert u G-duru

L. Boccherini: Koncert u D-duru

J. Haydn: Koncert u D-duru (mali)

Suite

R. Matz: Suita u C-duru

J. S. Bach: Suita G-dur (stavci pojedinačno)

D. Hervois: Suita d-mol

Ostale skladbe

Hrestomatija

Nagy-Čakmak: Izbor kompozicija uz pratnju klavira III.

R. Matz: Elegija i humoreska

J. Tkalčić: 16 Minijatura

G. Goltermann: Etude – Capriccio

G. Goltermann: Capriccio

S. Lee: Gavota

G. Faure: Sicilienne

J. Offenbach: Musette

METODIČKA OBJAŠNJENJA

- tehnički razvoj u službi težih glazbenih zahtjeva
- upoznavanje novih glazbenih stilova i oblika
- razvoj samostalnog mišljenja u oblikovanju glazbene misli korištenjem znanja o uporabi gudala i prstometa
- proširivanje znanja o glazbenim znakovima
- improvizacija
- čitanje a vista kroz skupno muziciranje.

ISHODI UČENJA

- suvereno izvođenje djela iz literature za III. etapu
- sviranje svih durskih ljestvica s pripadnim trozvucima i četverozvucima
- razumijevanje izvođenja raznih stilova i njihovih obilježja
- teži i skačući potezi gudala u svladavanju izvođenja različitih tempa i ritmičkih struktura
- improvizacija
- čitanje a vista težih notnih zapisa.

ISPITNO GRADIVO na kraju III. etape*

- ljestvice kroz četiri oktave
- dvije etide
- dvije kraće skladbe ili stavak koncerta ili sonate uz pratnju klavira.

* U trajanju III. etape učenik mora pristupiti na dva tehnička kolokvija na kojima svira jednu ljestvicu i jednu etidu.

IV. ETAPA – B program

NASTAVNI SADRŽAJI

Etide

Grutzmacher: Etude

Kummer: Etude

Matz: 30 etuda

Sonate

Schubert: Sonatina

Suite

J. S. Bach: Suita G-dur, d-mol

Ostale skladbe

Van Goenc: Scherzo

Faure: Sicilien

Matz: In modo Rapsodico

Tkalčić: Minijature

Obrade skladba iz litarature

METODIČKA OBJAŠNJENJA

- razvijati želju za muziciranjem kako samostalno, tako i komorno
- razvijati izvodičke sposobnosti
- poticati zanimanje za slušanje glazbe.

ISHODI UČENJA

- sposobnost izvođenja djela samostalno ili uz pratnju
- brže snalaženje u percepciji složenijeg notnog teksta.

ISPITNO GRADIVO

Učenik ne polaže ispit, već se tijekom godine prati njegov razvoj te je obavezan jedanput nastupiti na javnome školskom koncertu.

Program se izvodi prema osobnim potrebama.

Naziv predmeta: KONTRABAS

Oblik nastave: individualna

I. ETAPA

NASTAVNI SADRŽAJI

L. Streicher: My way of playing double bass, I. i II. svezak

J. Novosel: Škola za kontrabas, I. svezak

N. Prosenik: Deset etida

J. Novosel: Četrdeset malih etida (III. dio škole)

F. Simandl: Trideset etida

Ljestvice s trozvucima: B-dur, F-dur, C-dur, H-dur, Fis-dur kroz jednu oktavu

METODIČKA OBJAŠNJENJA

- stav uz instrument (preporučeno stojeći)
- široki pokret cijelom rukom i cijelim gudalom
- manji potezi na raznim dijelovima gudala
- temeljni potezi gudalom: legato detaché
- postava lijeve ruke u prvi položaj na sve četiri žice
- razvijanje samostalnosti svakog prsta
- predvježbe za vibrato
- improvizacija (spontana)

ISHODI UČENJA

- sposobnost izvođenja djela pisanih u prvom položaju uz uporabu osnovnih poteza gudaalom
- osnove muzikalnog oblikovanja fraze.

ISPITNO GRADIVO na kraju I. etape*

- durska i molska ljestvica s trozvucima
- jedna etida
- dvije kraće skladbe uz pratnju klavira.

* U trajanju I. etape učenik je dužan pristupiti jednom kolokviju na kojem svira najmanje dvije skladbe uz pratnju klavira.

II. ETAPA

NASTAVNI SADRŽAJI

- L. Streicher: My way of playing double bass, I. i II. svezak
- J. Novosel: Škola za kontrabas, I. svezak
- N. Prosenik: Deset etida
- J. Novosel: Četrdeset malih etida (III. dio škole)
- F. Simandl: Trideset etida
- Giovannino: Sonata u G-duru
- J. Galliard: Sonata
- B. Marcello: Šest sonata
- N. Bukalski: Minijature različitih autora uz pratnju glasovira
- Sve durske i molske ljestvice s trozvucima kroz jednu i dvije oktave
- Stari načini: primjereno tehnici instrumenta

METODIČKA OBJAŠNJENJA

- osnovni elementi tehnike gudaala svladani tijekom prve etape i dalje se nadziru i razvijaju
- dinamika: povećanjem ili smanjivanjem opterećenja gudaala
- staccato
- razvijanje fleksibilnosti šake u smislu prijelaza
- svladavanje daljnjih položaja (do VII.)
- vibrato
- improvizacija (spontana)

ISHODI UČENJA

- sposobnost izvođenja djela pisana kroz sedam položaja, tonski i dinamički muzikalno oblikovano.

ISPITNO GRADIVO na kraju II. etape*

- ljestvica kroz dvije oktave s rastavljenim trozvucima
- jedna etida
- dva stavka sonate
- jedna kraća skladba uz pratnju klavira.

* U trajanju II. etape učenik je dužan pristupiti jednom kolokviju na kojem svira ljestvicu, etidu i djelo uz pratnju klavira.

III. ETAPA

NASTAVNI SADRŽAJI

- L. Streicher: My way of playing double bass, II. svezak
- J. Novosel: Škola za kontrabas, I., II., i III. svezak

J. Hrabe: I. i II. svezak

J. E. Storch: II. svezak

J. Novosel: Četrdeset malih etida (III. dio škole)

F. Simandl: Trideset etida

J. Novosel: Dvanaest etida

J. Galliard: Sonata

Giovannino: Sonata

B. Marcello: Šest sonata

W. de Fesch: Sonata u G-duru

G. Ph. Telemann: Sonata u h-molu

A. Vivaldi: Sonata u h-molu, br. 3

J. Novosel: Šest capriccia uz pratnju klavira

L. Montag: Skladbe mađarskih skladatelja uz pratnju klavira

Orkestralne dionice

Durske i molske ljestvice s trozvucima kroz tri oktave

Stari načini

METODIČKA OBJAŠNJENJA

- razvijanje poteza gudaala iz prethodnih etapa
- barokni potezi ležećim i skaćućim gudaalom
- elementi virtuoznih poteza: spiccato, staccato, leggiero
- srednježbe za prijelaz na palčanik s pomoću palca ili prvog, drugog ili trećeg prsta
- sviranje a vista
- improvizacija: spontana i svjesna (metodički razvojno).

ISHODI UČENJA

- sviranje uz prirodno, slobodno i skladno kretanje obiju ruka, što također omogućuje aktivno kreativno sudjelovanje učenika u studiranju određenog djela s obzirom na njegovu zrelost i dob
- osviještena interpretacija djela s obzirom na pripadnost različitim stilskim razdobljima

ISPITNO GRADIVO na kraju III. etape*

- jedna ljestvica kroz dvije (tri) oktave s rastavljenim trozvucima
- jedna etida
- cijela sonata
- jedna kraća skladba uz pratnju klavira.

* U trajanju III. etape učenik je dužan pristupiti jednom kolokviju na kojem svira ljestvicu, etidu i djelo uz pratnju klavira.

III. ETAPA – B program

NASTAVNI SADRŽAJI

Učenik uključen u B-program svladava tehničke zahtjeve u skladu sa zahtjevima iz prethodne etape, a skladbe se odabiru prema afinitetu i mogućnostima pojedinaca.

METODIČKA OBJAŠNJENJA

- glazbeno oblikovanje kroz emocionalni doživljaj glazbenog djela
- tehnički razvoj temelji se na podržavanju stečenih vještina
- komorno muziciranje potiče zanimanje za glazbu
- improvizacija podržava učenikove potrebe za izražavanje glazbom
- slušanje glazbe donosi širi uvod u druge glazbene sadržaje.

ISHODI UČENJA

– svladavanje gradiva unutar programskih zahtjeva III. etape – A-programa i sposobnost komornog muziciranja.

ISPITNO GRADIVO na kraju III. etape – B program*

– dvije skladbe uz pratnju klavira različita karaktera

Program se ne mora izvoditi napamet.

* U svjedodžbu se unosi napomena o pohađanju B-programa

IV. ETAPA – B program

NASTAVNI SADRŽAJI

– osnovni potezi gudaalom (spiccato, staccato, detache, leggiero)

– ornament: mordent, triler i dr.

Etide

J. Hrade: I.

Libon: 12 etida

Ostale kompozicije

J. Novosel: Šest capriccia

L. Montag: Skladbe mađarskih skladatelja

J. Novosel: Trinaest studija

J. Novosel: Petnaest etida capriccia

K. Dumitresku: Seljački ples

Skladbe drugih autora sličnih težina

Orkestralne dionice

– obrade skladba iz litreture

METODIČKA OBJAŠNJENJA

– razvijati želju za muziciranjem kako samostalno tako i komorno

– razvijati izvodilačke sposobnosti

– poticati zanimanje za slušanje glazbe.

ISHODI UČENJA

– sposobnost izvođenja djela samostalno ili uz pratnju

– brže snalaženje u percepciji složenijega notnog teksta.

ISPITNO GRADIVO

Učenik ne polaže ispit, već se tijekom godine prati njegov razvoj te je obvezan jedanput nastupiti na javnome školskom koncertu.

Program se izvodi prema osobnim potrebama.

Naziv predmeta: FLAUTA

Oblik nastave: individualna

I. ETAPA

NASTAVNI SADRŽAJI

Škole

E. Prill: Škola za flautu, op. 7, I. svezak (od 1. do 92.)

T. Tabaka: Škola za flautu, I. dio

M. Moyse: Le debutant Flautiste

G. Gariboldi: Übungsstücke

Buch-Tomšič: Škola za flautu

Herfurt-Stuart: A tune a day

G. Lyons: Take up the flute

P. Wastal: Learn as you play flute

G. Gariboldi: 30 laganih etida

G. Gariboldi: Études mignones op. 131

T. Tabaka: Škola za flautu, II. dio (vježbe s ukrasima)

Ljestvice

– I god. – dur i istoimeni mol u umjerenom tempu

– II god. – sve dur i mol ljestvice s rastavljenim trozvucima u umjerenom tempu i na različite artikulativne načine.

Skladbe s glasovinom

H. Purcell: Rigaudon

Anonymus: Pavana

J. Haydn: Njemački ples

J. Playford: Lanina pjesma

A. Krasev: Andantino

B. Bartok: Andante

A. Corelli: Sarabanda

J. Haydn: Sekin plač i druge slične skladbe i dueti

E. Köhler: 25 Progressive Duette op. 55, I. svezak

M. Deutremere: A petit pas

E. Kronke: Album colibri

Anonymus: Majski ples

J. Haydn: Arieta

J. Ph. Rameau: Tambourin, Rigaudon

Ch. W. Glück: Ples

G. F. Händel: Boure

J. B. Lully: Mala pjesma

A. Uhl: Cirkuska koračnica

M. Mower: Landscapes

H. Purcell: Arija i druge slične skladbe i dueti

METODIČKA OBJAŠNJENJA

– upoznavanje s instrumentom: upoznavanje mehanike, načina stvaranja tona, održavanja i čuvanja instrumenta.

– oblikovanje tona na glavi flaute, preponsko disanje, uloga jezika u produkciji tona (nonlegato, legato, staccato itd.)

– osnovne vrste atacca, kartki i dugi ton

– pismenost u violinskom ključu do treće oktave

– pojam metra, ritma, tempa, osnovne oznake dinamike, agogike

– ostvarivanje melodijske cjeline, ritmičkog pokreta

– vježbe za čistu intonaciju

– razvijanje slušnih spoznaja

– čitanje à vista

– komorno muziciranje uz pomoć nastavnika (dueti, terceti)

– zadani program iz literature obvezno se izvodi uz pratnju klavira radi doživljaja harmonijskog zvuka

– sviranje dječjih i narodnih pjesmica na sluh.

ISHODI UČENJA

- samostalno korištenje sredstava izraza i tehnika
- sviranje melodijskih cjelina s pravim ritmičkim pokretom, pulsom i karakterom
- sviranje ljestvica u rasponu dvije oktave do tri povisilice ili tri snizilice (C, G, D, A, E, F-dur)
- percepcija cjelina u susretu s novim notnim tekstom.

ISPITNO GRADIVO na kraju I. etape*

- ljestvica do tri predznaka u četvrtinkama
- jedna etida
- jedna kompozicija uz pratnju glasovira.

Program se izvodi napamet.

* U trajanju I. etape učenik je dužan pristupiti jednom kolokviju na kojem svira ljestvicu u polovinkama, etidu i jednu skladbu uz pratnju glasovira.

Program se izvodi napamet.

II. ETAPA

NASTAVNI SADRŽAJI

Škole

- G. Gariboldi: op. 131 i 20 petites Études, op. 132
 J. Andersen: 18 malih etida, op. 41
 G. Gariboldi: op. 88, Etudes chantantes
 E. Prill: Škola za flautu op. 7, II. svezak (vježbe staccata, dvostruki jezik) – izbor etida

Ostale skladbe

- W. Popp: Valcer, Koračnica, Glas srca
 Fibich: Poem a
 E. Köhler: 25 Progressive Duette op. 55, I. svezak
 M. Moyse: 40 razvojnih skladbi uz pratnju glasovira lakše barokne sonate – Marcello, Telemann
 IV god.
 F. Devienne: 18 kleine Flötenduetten
 C. Stamitz: Duettchen
 G. F. Händel: Sonata I. (iz Hallenser Sonaten)
 A. Vivaldi: Sonata C-dur
 B. Marcello: Sonata G dur
 H. Andriessen: Mala suita
 W. Roehr: Sonatina br. 1 i br. 2
 G. F. Händel: Hallenser sonata br. 1
 J. Gardner: Suita u C-duru
 Ph. Lavigne: Sonata u C-duru
 G. Faure: Siciliana
 W. Popp: Idila
 M. Glinka: Ševa
 F. Crosley-Holland: Mala suita
 Ch. Dieupart: Suita u a-molu

Ljestvice

- III god. – mol tonaliteti i ljestvice u tercama
- IV. god. – ljestvice do četiri predznaka, u raznim artikulacijama.

METODIČKA OBJAŠNJENJA

- unutarnja zvučna predodžba i tehnike slušanja
- upoznaje s temeljnim vrstama ukrasa (triler, paltriler, mordent i dr.)
- kontinuirano radi na pravilnom fraziranju i preponskom disanju te čistoj intonaciji.
- učenika se upoznaje s tehnikama dvostukog i trostrukog jezika te vježbama za vibrato
- sve durske i molske ljestvice s rastavljenim toničkim trozvukom u brzom tempu na razne artikulativne načine
- unapređivanje pismenosti u skladu s literaturom
- razumijevanje novih agogičkih oznaka
- izražajno izvođenje dinamičkih stupnjeva od pp do ff
- osnovni ukrasi iz baroknog i klasičnog razdoblja
- svijest o glazbenoj frazi
- artikulacija motiva
- sviranje uz klavirsku pratnju (doživljaj harmonijskog zvuka)
- usvajaju se osnovni glazbeni oblici (oblici pjesme, varijacije, barokni i klasični plesovi)
- komorno muziciranje
- spontana improvizacija
- upotreba vibrata
- kontrola fleksibilnosti dinamike
- spontana improvizacija
- upoznavanje razvijenijih oblika ritmičkog oblikovanja
- tehnički razvoj unapređivanjem brzine mišljenja i brzine izvođenja
- čitanje à vista.

ISHODI UČENJA

- svijest o muzičkoj frazi, sviranje melodije uz pratnju na odgovarajući način
- razumijevanje i izvođenje razvijenijih ritmičkih struktura isključujući mehaničku pomoć
- sviranje svih durskih i molskih ljestvica na razne artikulativne načine
- doživljaj, razumijevanje i izvođenje osnovnih agogičkih oznaka; izražajno izvođenje dinamičkih stupnjeva, naglasaka, osnovnih ukrasa iz baroknog i klasičnog razdoblja, prepoznavanje i izvođenje osnovnih karaktera različitih tempa izvođenja.

ISPITNO GRADIVO na kraju II. etape*

- ljestvica do tri predznaka u četvrtinkama
- jedna etida
- dva stavka cikličkog djela, spori i brzi iz sonate ili I. st. koncerta, tj. II. i III. st. koncerta.

Program se izvodi napamet.

* U trajanju II. etape učenik je dužan pristupiti jednom kolokviju na kojem svira:

- ljestvicu u polovinkama
- jednu etidu
- jednu skladbu uz pratnju glasovira.

Program se izvodi napamet.

III. ETAPA

NASTAVNI SADRŽAJI

Škole

- G. Gariboldi: Études Journaliers, op. 89
 E. Köhler: Der Fortschrittim Flötenspiel, op. 33, I. svezak
 (15 leichte Übungsstücke)
 E. Köhler: Der Fortschrittim Flötenspiel, op. 33, I. i II. svezak
 (12 mittelschwer Übungsstücke)
 Romantische etüden op. 66
 L. Drouet: 25 Études celebres (bez 25. završne etide)
 T. Wye: Practise books for flute, vol. 1-5 (izbor)
 M. Moyses (Demerseman): 50 Melodic etudes (od 15. do 25.)

Ostala literatura

- G. Ph. Telemann: Sonata F-dur, Sonata C-dur
 J. Gardner: Suita u C-duru
 G. F. Händel: Hallenser sonata, br. 3.
 L. Vinci: Sonata G-dur
 H. Berlioz: Aria i Ples
 E. Köhler: Valse espagnol
 L. Berbiguier: 6 petits Duos faciles, op. 59
 J. Donjon: Pan
 J. Andersen: Scherzino
 W. Popp: Idila, Intermezzo, Španjolska serenada
 W. A. Mozart: Allegretto
 E. Köhler: 25 progresivnih dueta op. 55, II. svezak
 J. C. Bach: Sonata za 2 flaute
 G. Ph. Telemann: Sonata G-dur, Sonata e-mol
 L. van Beethoven: Sonata B-dur
 A. Vivaldi: Koncert op. 10, br. 5.
 J. Benda: Sonata e-mol
 Sonata C-dur
 G. F. Händel: Sonate po izboru
 J. Haydn: 3 sonate
 W. A. Mozart: Andante za flautu i klavir u C-duru
 J. Ch. Bach: Drei Sonaten für Flöte und Violine
 G. Faure: Sicilliene
 Piece
 S. Shers: Sonata e-mol, br. 1.
 S. Lapis: Tri lagane sonate
 A. Hasse: Sonata u C-duru
 Sonata u G-duru
 Ch. Naudot: Sonata u A-duru
 J. B. Loeillet: Sonata u C-duru
 J. Ibert: Entracte
 J. Massenet: Morceau
 A. Glazunov: Valcer
 B. Godart: Allegretto
 J. Jampolski: Šala
 J. B. Lully: Gavota
 I. Vanhal: Sonata

Ljestvice

- sve durske i molske ljestvice, kroz tri oktave s rastavljenim trozvucima na razne artikulativne načine
- u tercama i kvartama, s raznim artikulacijama, kroz dvije oktave
- kromatske ljestvice.

METODIČKA OBJAŠNJENJA

- razvija se tehnika unutarnje glazbene predodžbe
- ustrajati na čistoj intonaciji i vibratu
- obraditi sve vrste ukrasa
- usavršavanje tehnike dvostrukog i trostrukog jezika
- raditi na daljnjem osvješćivanju glazbenih oblika (sonatni oblik, varujacije, veliki rondo, suita, koncert) i značajki glazbenih stilova (barok, klasika, romantizam i suvremena glazba)
- čitanje à vista
- spontana i svjesna improvizacija
- proširuju se izražajna sredstva (accelerando, rubato, sostenuto i dr.).
- njegovanje muzičke fraze pomoću daha
- obrađuju se osnovne vrste ukrasa
- usvajaju se tonovi treće oktave
- tehnički razvoj ide k povećavanju tehničkih zahtjeva i znanja, ali tako da se svaki tehnički zadatak muzički i tonski osmisli
- proširivanje znanja o glazbenim znakovima i glazbenom rječniku
- skupno muziciranje.

ISHODI UČENJA

- suvereno izvođenje melodije uz jasno oblikovanje motiva i fraze
- sviranje svih durskih i molskih ljestvica kroz tri oktave, tonički kvintakord
- poznavanje, razumijevanje i pravilno izvođenje novih oznaka tempa, agogike i dinamičkih znakova
- težište na ukrasima i artikulaciji
- učenik bi trebao s razumijevanjem izvoditi skladbe raznih stilskih razdoblja poznavati osnovne značajke sonatnog oblika
- improvizacija je i dalje spontana
- sviranje à vista složenijih notnih zapis
- komorno muziciranje s učenicima iste dobi i razreda.

ISPITNO GRADIVO na kraju III. etape*

U trajanju III. etape učenik polaže dva ispita pred povjerenstvom. Na prvom ispitu izvodi:

- jednu ljestvicu
- jednu etidu
- dva stavka teže sonate ili I st. koncerta, tj. II. i III. st.

Program se izvodi napamet.

*Na kraju III. etape učenik polaže drugi ispit pred povjerenstvom na kojem izvodi:

- jednu ljestvicu
- jednu etidu
- I. i II. stavak sonate tj. I. ili II. i III. sr. koncerta

Program se izvodi napamet.

III. ETAPA – B program

NASTAVNI SADRŽAJI

- jednostavnija djela iz literature III. etape u skladu s mogućnostima učenika
- sviranja obrada za flautu iz poznatih djela operne, simfonijske, baletne i solističke literature
- komorno muziciranje (dueti, terceti)

METODIČKA OBJAŠNJENJA

- učenik upoznaje nove skladbe iz flautističke literature iz snimaka ili sviranja nastavnika uz komentar i razgovor.
- glazbeno oblikovanje kroz emocionalni doživljaj glazbenog djela
- tehnički razvoj se temelji na podržavanju stečenih vještina
- komorno muziciranje potiče zanimanje za glazbu
- improvizacija spontana i svjesna, podržava učenikove potrebe za izražavanje glazbom.

ISHODI UČENJA

- učenik svira lakše skladbe etidnog karaktera; ljestvice nisu obavezne
- muziciranje s nastavnikom ili s drugim učenikom (dueti, terceti)
- improvizacija spontana i svjesna s osloncem na usvojena znanja o stilovima i glazbenim oblicima
- učenik upoznaje nove kompozicije iz literature preko snimaka ili nastavnikova sviranja uz komentar i razgovor.

ISPITNO GRADIVO na kraju III. etape – B program*

Unutar III. Etape – B programa učenik je obavezan pristupiti jednom kolokviju na kojem izvodi:

- jednu etidu
- jednu skladbu po slobodnom izboru uz pratnju glasovira.

Na kraju etape pristupa ispitu na kojem izvodi:

- jednu etidu
- jednu skladbu po slobodnom izboru uz pratnju glasovira.

Program se ne mora izvoditi napamet.

* U svjedodžbu se unosi napomena o pohađanju B programa.

IV. ETAPA – B program

NASTAVNI SADRŽAJI

Izbor iz programa I. godine srednje škole prema afinitetu učenika i njegovu tehničkom dometu

Literatura

- L. Drouet: 25 etudes celebres
- M. Moyse: 18 Exercices au Etudes de Berbiguier
- E. Köhler: op. 33, II. dio
- G. Gariboldi: Grandes etudes de Style, op. 134
- J. B. Loillet: Sonata in Ut (C-dur)
sonate iz opusa 1, 2, 3, 4
- G. F. Händel: sonate iz op. 1, br. 1a, 1b, 5 i 9 (te br. 2, 4, 7 i 11)
- M. Blavet: sonate iz op.2, br. 1, 2 i 5
- C. P. E. Bach: Sonate Wq 85, 86, 87 te 123, 124
- A. Vivaldi: Koncerti iz op. 10, br. 1, 4 i 5

G. Faure: Berceuse op. 16

Sicilienne

Piece

B. Marcello: sonate iz op. 2

J. Ibert: Histoires (izbor)

Entracte

L. van Beethoven: Sonata a due flauti (Brodzsky)

Kuhlau: Tri koncertna dueta op. 10.

I. Kuljerić: Jutro

D. Bobić: Karakteristična suita

Skladbe s glasovinom po slobodnom izboru

METODIČKA OBJAŠNJENJA

- muziciranjem, znatizeljom za novim glazbenim spoznajama razvijati interes za glazbu i umjetnost uopće
- komornim muziciranjem poticati glazbene interese i razvijati izvodilačke mogućnosti.

ISHODI UČENJA

- izvođenje jednostavnijih dijela iz nastavnog sadržaja za srednju školu i upoznavanje s obradama za flautu značajnih djela operne, simfonijske i baletne literature
- izvođenje skladba lakših obrada poznatih djela i muziciranje s drugim instrumentima (duo, trio).

ISPITNO GRADIVO

Učenik ne polaže ispit, već tijekom jedne školske godine najmanje jedanput javno nastupa u školi pred roditeljima, nastavnicima i drugim učenicima radi praćenja rada i postignutih dometa.

Nastavni predmet: OBOA

Oblik nastave: individualna

I. ETAPA

NASTAVNI SADRŽAJI

Škole

T. Niemann: Škola za obou, I. dio (1-17)

Barret: Methode de hautbois

T. Niemann: Škola za obou, I. dio (18-21)

T. Niemann: Škola za obou, II. dio (C-dur – h-mol)

Szeszler: Škola za obou

Skladbe s glasovinom

METODIČKA OBJAŠNJENJA

- upoznavanje mehanike, načina stvaranja tona, održavanja i čuvanja instrumenta
- oblikovanje tona, preponsko disanje, uloga jezika u produkciji tona (nonlegato, legato, staccato itd.)
- osnovne vrste atacca, kratki i dugi ton
- ljestvice

- pismenost u violinskom ključu do treće oktave
- pojam metra, ritma, tempa, osnovne oznake dinamike, agogike
- ostvarivanje melodijske cjeline, ritmičkog pokreta
- vježbe za čistu intonaciju
- razvijanje slušnih spoznaja
- čitanje a vista
- komorno muziciranje uz pomoć nastavnika (dueti, terceti)
- zadani program iz literature obvezno se izvodi uz pratnju klavira radi doživljaja harmonijskog zvuka
- sviranje dječjih i narodnih pjesmica na sluh.

ISHODI UČENJA

- samostalna uporaba sredstava izraza i tehnika
- sviranje melodijskih cjelina s pravim ritmičkim pokretom, pulsom i karakterom
- sviranje ljestvica u rasponu dvije oktave do tri povisilice ili tri snizilice (C, G, D, A, E, F-dur)
- percepcija cjelina u susretu s novim notnim tekstom.

ISPITNO GRADIVO na kraju I. etape*

- jedna ljestvica
- jedna etida
- jedna skladba uz pratnju glasovira.

Program se izvodi napamet.

* U trajanju I. etape učenik je dužan pristupiti jednom kolokviju na kojem svira ljestvicu u polovinkama, etidu i jednu skladbu uz pratnju glasovira.

Program se izvodi napamet.

II. ETAPA

NASTAVNI SADRŽAJI

Škole

- T. Niemann: Škola za obou, II. dio (A-dur – b-mol)
- T. Niemann: Škola za obou, II. dio (H-dur – es-mol)
- Salviani: Etide (izbor)
- Szeszler: Škola za obou

Ljestvice

- III. god. – molski tonaliteti i ljestvice u tercama
- IV. god. – ljestvice do četiri predznaka, u raznim artikulacijama.

Ostale skladbe

- A. Barret: 40 progresivnih melodija (izbor)
- Jednostavačne kompozicije baroknih skladatelja (Bach, Pergolesi...)
- A. Corelli: Koncert u F-duru, III. i IV. stavak
- Godard: Lamento
- Album klasičnih komada za obou (B&H)

METODIČKA OBJAŠNJENJA

- poboljšanje kvalitete tona s pravilnim fokusiranjem i mogućnošću nadziranja crescenda i dimiduenda
- usavršavanje artikulacije staccata, legata i portata u svim kombinacijama

- usvajanje brzog čitanja notnog teksta
- upotreba vibrata
- nadzor fleksibilnosti dinamike
- poboljšanje intonacije
- spontana improvizacija
- upoznavanje s trilerom
- upoznavanje razvijenijih oblika ritmičkog oblikovanja
- tehnički razvoj unapređivanjem brzine mišljenja i brzine izvođenja
- unapređivanje glazbene pismenosti
- improvizacija uz oslonac na glazbene oblike i karaktere iz literature
- čitanje a vista.

ISHODI UČENJA

- svijest o glazbenoj frazi, sviranje melodije uz pratnju na odgovarajući način
- razumijevanje i izvođenje razvijenijih ritmičkih struktura isključujući mehaničku pomoć
- sviranje svih durskih i molskih ljestvica na razne artikulativne načine
- doživljaj, razumijevanje i izvođenje osnovnih agogičkih oznaka; izražajno izvođenje dinamičkih stupnjeva, naglasaka, osnovnih ukrasa iz baroknog i klasičnog razdoblja, prepoznavanje i izvođenje osnovnih karaktera različitih tempa izvođenja.

ISPITNO GRADIVO na kraju II. etape*

- jedna ljestvica
- jedna etida
- dva stavka cikličkog djela, spori i brzi iz sonate ili I st. koncerta, ili pak iz II. i III. stavka koncerta.

Program se izvodi napamet.

*U trajanju II. etape učenik je dužan pristupiti jednom kolokviju na kojem svira:

- jednu etidu
- jednu skladbu uz pratnju glasovira

Program se izvodi napamet.

III. ETAPA

NASTAVNI SADRŽAJI

Škole

- F. Gillet: Methode pour le debut (uključujući i transponiranje)
- F. Gillet: Methode pour le debut (uključujući i transponiranje)

Etide

- F. Blatt: Etide, op. 24
- F. Blatt: Etide, op. 24
- Widemann: Etide (izbor)

Ostale skladbe

- Paessler: 24 Larga (izbor)
- Babić: Rondo
- Pomykalo: Mali ples
- A. Corelli: Koncert u F-duru, I. i II. stavak

T. Valentine: Sonata za obou i B.C.

E. Geminiani: Sonata u e-molu

G. F. Händel: Sonata u F-duru

B. Britten: 2 insekta

M. Strahuljak: Sonatina

Ljestvice

– u tercama i kvartama, s raznim artikulacijama, kroz dvije oktave.

METODIČKA OBJAŠNJENJA

- njegovanje glazbene fraze s pomoću daha
- obrađuju se osnovne vrste ukrasa
- inzistira se na pravilnoj upotrebi vibrata
- svajaju se tonovi treće oktave
- izražajna sredstva (accelerando, rubato, calando, sostenuto)
- upotreba odnosa boje i tona, dinamike i artikulacije
- upoznaju se s oblicima i stilskim značajkama (posebno baroknim)
- spontana i svjesna improvizacija
- tehnički razvoj ide k povećavanju tehničkih zahtjeva i znanja, ali tako da se svaki tehnički zadatak glazbeno i tonski osmisli
- proširivanje znanja o glazbenim znakovima i glazbenom rječniku
- upoznavanje novih glazbenih stilova i oblika
- komorno muziciranje
- čitanje à vista.

ISHODI UČENJA

- izvođenje melodije uz jasno oblikovanje motiva i fraze
- sviranje svih durskih i molskih ljestvica kroz tri oktave, tonički kvintakord
- poznavanje, razumijevanje i pravilno izvođenje novih oznaka tempa, agogičkih i dinamičkih znakova
- ukrasi, artikulacija
- učenik bi trebao s razumijevanjem izvoditi skladbe raznih stilskih razdoblja kao što su barok, klasika, romantika, poznavati osnovne značajke sonatnog oblika
- improvizacija je i dalje spontana
- sviranje à vista složenijih notnih zapisa
- komorno muziciranje s učenicima iste dobi i razreda.

ISPITNO GRADIVO na kraju III. etape*

U trajanju III. etape učenik polaže dva ispita pred povjerenstvom.

Na prvom ispitu izvodi:

- jednu ljestvicu
- jednu etidu
- dva stavka teže sonate ili I. stavak koncerta, ili pak II. i III. stavak koncerta

Program se izvodi napamet.

*Na kraju III. etape učenik polaže drugi komisijski ispit na kojem izvodi:

- jednu ljestvicu
- jednu etidu
- I. i II. stavak sonate ili I. ili II. i III. stavak koncerta

Program se izvodi napamet.

III. ETAPA – B program

NASTAVNI SADRŽAJI

- jednostavnija djela iz literature III. etape – A-programa u skladu s mogućnostima učenika
- sviranje obrada za obou iz poznatih djela operne, simfonijske, baletne i solističke literature
- komorno muziciranje (dueti, terceti).

METODIČKA OBJAŠNJENJA

- učenik upoznaje nove skladbe iz oboističke literature iz snimaka ili nastavnikova sviranja uz komentar i razgovor
- podržavanje učenikove potrebe za improvizacijom (spontanom ili svjesnom)
- glazbeno oblikovanje kroz emocionalni doživljaj glazbenog djela
- tehnički razvoj temelji se na podržavanju stečenih vještina
- komorno muziciranje potiče zanimanje za glazbu
- improvizacija podržava učenikove potrebe za izražavanje glazbom.

ISHODI UČENJA

- svladavanje gradiva unutar lakših programskih zahtjeva III. etape – A programa
- učenik svira lakše skladbe etidnoga karaktera; ljestvice nisu obvezne
- muziciranje s nastavnikom, s drugim učenikom (dueti, terceti)
- improvizacija spontana i svjesna s osloncem na usvojena znanja o stilovima i glazbenim oblicima
- učenik upoznaje nove skladbe iz literature iz snimaka ili nastavnikova sviranja uz komentar i razgovor.

ISPITNO GRADIVO na kraju III. etape B programa*

Unutar III. etape – B programa učenik je obavezan pristupiti jednom kolokviju na kojem izvodi:

- jednu etidu
- jednu skladbu po slobodnom izboru uz pratnju glasovira.

Na kraju etape učenik pristupa ispitu na kojem izvodi:

- jednu etidu
- jednu skladbu po slobodnom izboru uz pratnju glasovira.

Sve se skladbe izvode napamet.

* U svjedodžbu se unosi napomena o pohadanju B programa.

IV. ETAPA – B program

NASTAVNI SADRŽAJI

Izbor iz programa I. godine srednje škole prema učenikovu afinitetu i njegovu tehničkom dometu.

Literatura

J. Sellner: Methode pour hautbois (u raznim artikulacijama)

Schmitt: I. dio

Wiedmann: 45 etuda za obou (izbor od 10)

T. Albinoni: Koncert za obou u D-duru ili C-duru

G. F. Händel: Sonata za obou u c-molu

METODIČKA OBJAŠNJENJA

- izvođenje glazbenog djela motivirano je željom za muziciranjem, znatiželjom za novim glazbenim spoznajama uz razvoj zanimanja za glazbu i umjetnost
- komorno muziciranje potiče glazbene interese i razvija izvođačke mogućnosti.

ISHODI UČENJA

- izvođenje jednostavnijih djela iz nastavnog sadržaja za srednju školu i upoznavanje s obradama za obou važnih djela operne, simfonijske i baletne literature
- izvođenje lakših obrada poznatih djela i muziciranje s drugim instrumentima (duo, trio).

ISPITNO GRADIVO

Učenik ne polaže ispit, već u tijeku jedne školske godine najmanje jedanput javno nastupa u prostoru škole pred roditeljima, nastavnicima i drugim učenicima radi praćenja rada i postignutih dometa.

Program se izvodi po osobnim potrebama.

Nastavni predmeta: KLARINET

Oblik nastave: individualna

I. ETAPA

NASTAVNI SADRŽAJI

Škole

- L. Vlahović: Naučimo svirati klarinet
- H. Klose: Methode Complete, I. dio
- X. Rozanov: Klarinet tutor

Zbirke skladbi

- N. Drugović, S. Hrašovec: Mladi klarinetist
- Skladbe uz glasovir po slobodnom izboru
- W. Van Dorsselaer: Bella Venezia
- W. A. Mozart: Menuet (samo za II. god.)
- P. I. Čajkovski: Stara francuska pjesma (samo za II god.)

Ljestvice

- I. god. – dur i istoimeni mol u umjerenom tempu
- II. god. – sve durske i molske ljestvice s rastavljenim trozvucima u umjerenom tempu i na različite artikulativne načine.

METODIČKA OBJAŠNJENJA

- upoznavanje mehanike instrumenta
- pravilno držanje tijela
- način stvaranja tona – ambažura (impostacija usnika)
- održavanje i čuvanje glazbala
- uči se oblikovanju tona na glazbalu, kostoabdominalnom disanju, ulozi jezika u produkciji tona (non legato, legato, staccato itd.)
- pismenost u violinskom ključu
- upozna se pojam metra, ritma i tempa
- osnovni elementi dinamike, agogike i fraze

- oznake za karakter skladbe
- razvijanje slušnih spoznaja
- čitanje à vista
- komorno muziciranje (duo, triji uz nastavnikovu pomoć).
- zadani program iz literature obvezno se izvodi uz pratnju klavira radi doživljaja harmonijskog zvuka.

ISHODI UČENJA

- samostalno uporaba sredstava izraza i tehnika
- sviranje melodijskih cjelina s pravim ritmičkim pokretom, pulsom i karakterom
- sviranje ljestvica u rasponu dvije oktave do tri povisilice ili tri snizilice (C, G, D, A, E, F-dur)
- percepcija cjelina u susretu s novim notnim tekstom.

ISPITNO GRADIVO na kraju I. etape*

- ljestvica do tri predznaka u četvrtinkama
- jedna etida
- jedna skladba uz pratnju glasovira.

Program se izvodi napamet.

* U trajanju I. etape učenik je dužan pristupiti jednom kolokviju na kojem svira ljestvicu u polovinkama, etidu i jednu skladbu uz pratnju glasovira.

Program se izvodi napamet.

II. ETAPA

NASTAVNI SADRŽAJI

Škole

- L. Vlahović: Zbirka etida za 3. i 4. godinu učenja klarineta
- H. Klose: Methode complete, I. dio
- J. Nocht: Tehnika klarineta, I. dio
- U. Delecluse: Vingt etudes faciles
- G. Cavalin: Domaći autori

Skladbe uz glasovir

- W. Van Dorsselaer: Reverie et Scherzetto
- W. Van Dorsselaer: Invocatin et Danse
- Beaucamp: Complainte
- P. M. Dubois: Romance
- R. Clerisse: Vieille Chanson (IV god.)
- H. Vachey: Elegie et Danse (IV god.)

Ljestvice

- III god. – mol tonaliteti i ljestvice u tercama
- IV god. – ljestvice do četiri predznaka, u raznim artikulacijama.

METODIČKA OBJAŠNJENJA

- inzistirati na pravilnu držanju tijela
- rješavati problem držanja klarineta na palcu desne ruke
- inzistirati na pravilnoj ambažuri
- tehnika izvođenja crescendo i decrescendo
- vježbe za rad jezika
- upoznavanje temeljnih vrsta ukrasa

- kontinuirano se radi na pravilnu fraziranju i kostoabdominalnom disanju te čistoj intonaciji
- u obradi glazbenih djela osvješćuju se osnovni glazbeni oblici (oblici pjesme, varijacije i dr.)
- ovladavanje sviranjem u svim dinamikama
- komorno muziciranje
- improvizacija – spontana, prema mogućnostima učenika
- čitanje a vista.

ISHODI UČENJA

- svijest o glazbenoj frazi, sviranje melodije uz pratnju na odgovarajući način
- razumijevanje i izvođenje razvijenijih ritmičkih struktura isključujući mehaničku pomoć
- sviranje svih durskih i molskih ljestvica na razne artikulativne načine
- doživljaj, razumijevanje i izvođenje osnovnih agogičkih oznaka; izražajno izvođenje dinamičkih stupnjeva, naglasaka, osnovnih ukrasa iz baroknog i klasičnog razdoblja, prepoznavanje i izvođenje osnovnih karaktera različitih tempa izvođenja.

ISPITNO GRADIVO na kraju II. etape*

- ljestvica do tri predznaka u četvrtinkama
- jedna etida
- dva stavka cikličkog djela, spori i brzi iz sonate ili I. stavak koncerta, ili pak II. i III. stavak koncerta

Program se izvodi napamet.

* U trajanju II. etape učenik je dužan pristupiti jednom kolokviju na kojem svira:

- ljestvicu u polovinkama
- jednu etidu
- jednu skladbu uz pratnju glasovira.

Program se izvodi napamet.

III. ETAPA

NASTAVNI SADRŽAJI

Ostvaruje se radom na djelima iz literature za III. Etapu.

Škole

V. Gambaro: 21 Capricci

L. Vlahović: Zbirka etida za 5. i 6. godinu učenja klarineta

H. Klose: Methode complete

J. Nocht: Tehnika klarineta, I. dio

U. Delecluse: Vingt etudes faciles

Skladbe uz glasovir

J. Ed Barat: Chant slave

R. Clerisse: Promenade

H. Ferguson: Four short pieces

M. Delguidice: Chanson exotique

E. Bozza: Aria (VI god.)

P. Jeanjean: Clair Matin (VI. god.)

Jedan od koncerata

N. Rimski – Korsakov: Koncert za klarinet i orkestar (VI. god.)

K. Stamitz: Koncert za klarinet i orkestar (VI. god.)

V. Bellini: Koncert za klarinet i orkestar

J. Matanović: Archangelo, concertino za klarinet i klavir (VI. god.)

J. Kazić: Školski koncert

Ljestvice

- u tercama i kvartama, s raznim artikulacijama, kroz dvije oktave
- sve durske i molske ljestvice, kroz tri oktave s rastavljenim trozvucima na razne artikulativne načine
- kromatske ljestvice.

METODIČKA OBJAŠNJENJA

- u potpunosti razviti sve do sada navedene tehnike držanja i sviranja klarineta
- proširuju se izražajna sredstva (accelerando, rubato, sostenuto i dr.)
- ustrajati na čistoj intonaciji
- obraditi sve vrste ukrasa
- raditi na daljnjem usvajanju glazbenih oblika i značajka glazbenih stilova
- čitanje a vista
- spontana i svjesna improvizacija
- obrađuju se osnovne vrste ukrasa
- inzistira se na pravilnoj upotrebi vibrata
- usvajaju se tonovi treće oktave
- povećavanje tehničkih zahtjeva i znanja
- proširivanje znanja o glazbenim znakovima i glazbenom rječniku
- komorno muziciranje.

ISHODI UČENJA

- suvereno izvođenje melodije uz jasno oblikovanje motiva i fraze
- sviranje svih durskih i molskih ljestvica kroz tri oktave, tonički kvintakord
- poznavanje, razumijevanje i pravilno izvođenje novih oznaka tempa, agogičke i dinamičke oznake
- učenik bi trebao s razumijevanjem izvoditi skladbe raznih stilskih razdoblja kao što su barok, klasika, romantika, poznavati osnovne značajke sonatnog oblika
- improvizacija je i dalje spontana
- sviranje a vista složenijih notnih zapis
- komorno muziciranje s učenicima iste dobi i razreda.

ISPITNO GRADIVO na kraju III. etape*

U trajanju III. etape učenik polaže dva ispita pred povjerenstvom. Na prvom ispitu izvodi.

- jednu ljestvicu
- jednu etidu
- dva stavka teže sonate ili I stavak koncerta, ili pak II. i III. stavak koncerta

Program se izvodi napamet.

*Na kraju III. etape učenik polaže drugi povjerenstveni ispit na kojem izvodi:

- jednu ljestvicu
- jednu etidu
- I. i II. stavak sonate tj. I. ili II. i III. stavak koncerta.

Program se izvodi napamet.

III. ETAPA – B program

NASTAVNI SADRŽAJI

- jednostavnija djela iz literature III. etape u skladu s mogućnostima učenika
- sviranje obrada za klarinet poznatih djela operne, simfonijske, baletne i solističke literature
- komorno muziciranje (dueti, terceti)

METODIČKA OBJAŠNJENJA

- omogućiti muziciranje u okviru učenikovih realnih mogućnosti, lakša djela iz programa III. etape, pri čemu je bitno da dijete u okviru svojih mogućnosti, sa smanjenim vremenskim opterećenjem vježbanja, što više muzicira
- manji naglasak dati na učenikov tehnički razvoj, a veći na njegov emocionalni kontakt i zanimanje za samo muziciranje
- učenik upoznaje nove skladbe iz klarinetističke literature iz snimaka ili nastavnikova sviranja uz komentar i razgovor
- glazbeno oblikovanje kroz emocionalni doživljaj glazbenog djela
- tehnički razvoj temelji se na podržavanju stečenih vještina
- komorno muziciranje potiče zanimanje za glazbu
- improvizacija spontana ili svjesna podržava učenikove potrebe za izražavanjem glazbom
- slušanje glazbe donosi širi uvod u druge glazbene sadržaje.

ISHODI UČENJA

- svladavanje gradiva unutar programskih zahtjeva III. etape
- učenik svira lakše skladbe etidnoga karaktera; ljestvice se ne sviraju
- muziciranje s nastavnikom, s drugim učenikom (dueti, terceti)
- improvizacija spontana i svjesna s osloncem na usvojena znanja o stilovima i glazbenim oblicima
- učenik upoznaje nove skladbe iz literature iz snimaka ili nastavnikova sviranja uz komentar i razgovor.

ISPITNO GRADIVO III etape B programa*

Unutar III. etape B-programa učenik je obvezan pristupiti jednom kolokviju na kojem izvodi:

- jednu etidu
- jednu skladbu po slobodnom izboru uz pratnju glasovira.

Na kraju etape pristupa ispitu na kojem izvodi:

- jednu etidu
- jednu skladbu po slobodnom izboru uz pratnju glasovira.

Program se izvodi napamet.

* U svjedodžbu se unosi napomena o pohađanju B-programa.

IV. ETAPA – B program

NASTAVNI SADRŽAJI

Izbor iz programa I. godine srednje škole prema učenikovu afinitetu i njegovu tehničkom dometu

Literatura

J. Nohta: Tehnika klarineta, I. dio (do 4 predznaka)

J. Tonžetić: 28 progresivnih etida (6 etida)

J. Lancelot: 15 etudes

P. Jeanjean: Etudes progressives et melodiques – 1 er cahier

V. Gambaro: 21 capricci (5 capricci)

Jedan od koncerata ili concertino

Jedna skladba s klavirom po slobodnom izboru

METODIČKA OBJAŠNJENJA

- izvođenje glazbenog djela motivirano je željom za muziciranjem, znatiželjom za novim glazbenim spoznajama, uz razvoj zanimanja za glazbu i umjetnost
- komorno muziciranje potiče glazbene interese i razvija izvođačke mogućnosti.

ISHODI UČENJA

- izvođenje jednostavnijih dijela iz nastavnog sadržaja za srednju školu i upoznavanje s obradama za klarinet važnih djela operne, simfonijske i baletne literature
- izvođenje skladba lakših obrada poznatih djela i muziciranje s drugim instrumentima (duo, trio).

ISPITNO GRADIVO

Učenik ne polaže ispit, već tijekom jedne školske godine najmanje jedanput javno nastupa u prostoru škole pred roditeljima, nastavnicima i drugim učenicima radi praćenja rada i postignutih dometa.

Program se izvodi po osobnim potrebama.

Nastavni predmeta: TRUBA

Oblik nastave: individualna

I. ETAPA

NASTAVNI SADRŽAJI

Wilhelm Würm: I. dio

Jean Baptiste Arban: I. dio – po mogućnostima učenika

Domenico Gatti: I. dio

Paul Clodomir: Male etide, I. dio

Paul Clodomir: Izabrane etide, I. dio

Jean Baptiste Arban: Škola za trubu, I. dio: Izabrane etide (1-25)

Domenico Gatti: Mali dueti

Muziciranje uz pratnju glasovira za potpuniji harmonijski doživljaj

Ljestvice

- durske i paralelne molsle do tri predznaka te istoimene vokalizacije u legatissimu s crescendom i decrescendom, odvojeno (non legato).

METODIČKA OBJAŠNJENJA

- učenik ostvaruje najvažniju sastavnicu – ispravnu uporabu daha kao osnove za vladanje instrumentom.
- upoznaje tri faze udisaja i izdisaja bez instrumenta, a poslije s instrumentom, ali bez produkcije tona

- disanje s upotrebom samoglasnika: za duboku poziciju »O«, za srednju poziciju A za višu poziciju E, za visoku poziciju I, za visoku u legatu HI
- produkcija prvih tonova (za manje uzraste do c1) nakon dobre pripreme udisaja
- produkcija tona najprije bez atakiranja, poslije s mekanim anacom (T) – isto ponoviti nekoliko puta na usnik pa na instrument naizmjenice
- dugački (čisti) tonovi pian i forte na usnik – na instrument
- upoznaje najvažnije čimbenike za ljepotu tona: brzina i volumen zračne struje, položaj korijena jezika i otvor (aperturu) usana u svim registrima.
- polutonski pomaci u legatu u polaganom tempu u cijelim notama s crescendom i decrescendom, što upućuje na osjećaj za glazbenu rečenicu – frazu
- polutonski pomaci u staccatu sa osminkama, poslije šesnaestinkama, s istim protokom daha kroz instrument kao i u legatu
- legato-tehnika (lip-technic) na istoj poziciji s upotrebom cjelokupnog uzetog daha
- male vokalizacije u polaganom tempu uz »strogu« kontrolu protoka i upotrebe daha
- početak komornog muziciranja uz točnu intonaciju – vježbe sviranja donje oktave (nastavnik ili kolega svira gornju) – »štimanje«
- proširene vokalizacije do decime
- svladavanje pismenosti u G-ključu
- osnovne dinamičke i agogičke oznake
- sviranje dječjih i narodnih pjesmica na sluh
- ostvarivanje melodijskih cjelina i pulsa
- upoznati oznake tempa i njihova karaktera
- čitanje à vista.

ISHODI UČENJA

- samostalna uporaba sredstava izraza i tehnika
- sviranje melodijskih cjelina s pravim ritmičkim pokretom, pulsom i karakterom
- percepcija cjelina u susretu s novim notnim tekstom

ISPITNO GRADIVO na kraju I. etape*

- ljestvica u jednoj oktavi
- istoimena vokaliza
- jedna etida iz zadanog programa
- skladba uz glasovir

Program se izvodi napamet.

* U trajanju I. etape učenik je dužan pristupiti jednom kolokviju na kojem svira ljestvicu u polovinkama, etidu i jednu skladbu uz pratnju glasovira. Program se izvodi napamet.

II. ETAPA

NASTAVNI SADRŽAJI

James Stamp: Daily Drill

Tilman Susato: Rondo i Saltarello

Jean Baptiste Arban: I. dio do kraja; II. dio – vježbe legata na istoj poziciji

Domenico Gatti: I. dio – izabrane etide

Paul Clodomir: I. dio – izabrane etide

Georg Friedrich Händel: Largo

Ivan Šček: Chaterbox

Marijan Novak: Priča o vojniku

Paul Clodomir: Petits exercices (1-20) uz pažljiv nadzor uporabe daha

Paul Clodomir: Dueti (po mogućnosti učenika); svirati i prvu i drugu trubu s kolegom ili s nastavnikom

Edgar Wallace: Stokes Stomp

Geoffrey Robins: Mont Saint Michel

Marijan Novak: Surprise

Marijan Novak: Samoborska zvona (trio)

Ljestvice

- III god. – mol tonaliteti i ljestvice u tercama
- IV god. – ljestvice do četiri predznaka, u raznim artikulacijama.

METODIČKA OBJAŠNJENJA

- proširuju se dnevne vježbe polutonskih pomaka alikvotnih nizova
- vokaliza do gornje dominante
- tehnika legata na istoj poziciji (lip-technic)
- samokontrola upotrebe daha u frazi
- kontrola mirnoće »maske« kod mijenjanja pozicija
- upotreba slogova O, A, E, I
- »štimanje« donje oktave ili sviranje tonova unisono uz klavir samo na usnik te na instrument u komornom muziciranju
- kvinte, kvarte i terce u legatu – odvojeno i u kombinacijama
- durske vokalizacije do gornje dominante, uzlazno-silazno, dominantni septakord, u različitim tempima, legatissimo i odvojeno;
- osvješćivanje složenijih ritmičkih odnosa
- svijest o glazbenoj frazi
- artikulacija motiva
- sviranje uz klavirsku pratnju radi doživljaja harmonijskog zvuka
- upoznavanje temeljnih vrsta ukrasa (triler, praltriler, mordent)
- izražajno izvođenje dinamičkih stupnjeva (od pp do ff)
- improvizacija (spontana)
- osvješćivanje glazbenih oblika (trodijelna forma, barokni plesovi, klasični plesovi, tema s varijacijama...)
- čitanje à vista.

ISHODI UČENJA

- svijest o glazbenoj frazi, sviranje melodije uz pratnju na odgovarajući način
- razumijevanje i izvođenje razvijenijih ritmičkih struktura isključujući mehaničku pomoć
- sviranje svih durskih i molskih ljestvica na razne artikulativne načine
- doživljaj, razumijevanje i izvođenje osnovnih agogičkih oznaka; izražajno izvođenje dinamičkih stupnjeva, naglasaka, osnovnih ukrasa iz baroknog i klasičnog razdoblja, prepoznavanje i izvođenje osnovnih karaktera različitih tempa izvođenja.

ISPITNO GRADIVO na kraju II. etape*

- jedna ljestvica
- vokaliza
- etida iz navedenog programa
- čitanje s lista (lakši detalji gradiva iz prethodnog razreda)
- skladba uz klavir.

Program se izvodi napamet.

* U trajanju II. etape učenik je dužan pristupiti jednom kolokviju na kojem svira:

- ljestvicu u polovinkama
- jednu etidu
- jednu skladbu uz pratnju glasovira.

Program se izvodi napamet.

III. ETAPA

NASTAVNI SADRŽAJI

Jean Baptiste Arban: II. dio: Legato, tehnika. Pripremne vježbe za izvođenje trilera i ukrasa; III. dio

Daniel Steibelt: Ballo

Carl Orff: Odlomak iz Catulli carmina za tri trube (obrada M. Novak);

Marijan Novak: Scherzo za tri trube

Robert Clerisse: Noce villagoise

Robert Getchel: Proclamation, Serenade und Frolic

James Stamp: Daily Drill – Pedal Notes

Domenico Gatti: II. Dio

Paul Clodomir: 12 dueta, br. 3, 5, 12

Franz Schubert: Ave Maria

Johann Nepomuk Hummel: Indijanski rondo

Julien Porret: Concertino no. 12

Henry Purcell: Sonata in B

Vladimir Šelokov: Dječji koncert za trubu

Ljestvice

- u tercama i kvartama, s raznim artikulacijama, kroz dvije oktave
- sve durske i molske ljestvice, kroz tri oktave s rastavljenim trozvucima na razne artikulativne načine
- kromatske ljestvice.

METODIČKA OBJAŠNJENJA

- načini izvođenja trilera i mordenta
- čitanje à vista
- prošireni alikvotni nizovi
- vokalize u legatissimu i odvojeno
- upotreba pedálnih tonova u smislu građenja rezistencije u visokim pozicijama
- upotreba vibrata
- povećati tehničke zahtjeve
- sve durske ljestvice s istoimenim vokalizama; paralelni molovi i rastavljeni akordi
- proširiti razumijevanje glazbenih znakova i glazbenog rječnika

- svratiti pozornost na razne stilove: od starih majstora do suvremenih
- transponirati jednostavnije motive
- nova znanja o glazbenim oblicima (sonatni oblik, varijacije, veliki rondo, suita, koncert)
- improvizacija (spontana i svjesna)
- čitanje à vista.

ISHODI UČENJA

- izvođenje melodije uz jasno oblikovanje motiva i fraze
- sviranje svih durskih i molskih ljestvica kroz tri oktave, tonički kvintakord
- poznavanje, razumijevanje i pravilno izvođenje novih tempovskih, agogičkih i dinamičkih znakova kao što su ukrasi, artikulacija
- učenik bi trebao s razumijevanjem izvoditi skladbe raznih stilskih razdoblja, kao što su barok, klasika, romantika, poznavati osnovne značajke sonatnog oblika,
- sviranje à vista složenijih notnih zapis
- komorno muziciranje s učenicima iste dobi i razreda

ISPITNO GRADIVO na kraju III. etape*

U trajanju III. etape učenik polaže dva ispita pred povjerenstvom. Na prvom ispitu izvodi:

- jednu proširenu vokalizu
- jednu etidu
- cikličko djelo (sonata ili koncert, I. ili II. i III. stavak)

Program se izvodi napamet.

*Na kraju III. etape učenik polaže drugi povjerenstveni ispit na kojem izvodi:

- jednu ljestvicu
- jednu etidu
- I. i II. stavak sonate ili I. ili II. i III. stavak koncerta.

Program se izvodi napamet.

III. ETAPA – B program

NASTAVNI SADRŽAJI

- jednostavnija djela iz literature III. etape – A programa u skladu s mogućnostima učenika
- sviranje obrada za trubu iz poznatih djela operne, simfonijske, baletne i solističke literature
- komorno muziciranje (dueti, terceti).

METODIČKA OBJAŠNJENJA

- učenik upoznaje nove skladbe iz literature za trubu iz snimaka ili nastavnikova sviranja uz komentar i razgovor
- podržavanje učenikove potrebe za improvizacijom (spontanom ili svjesnom)
- glazbeno oblikovanje kroz emocionalni doživljaj glazbenog djela
- tehnički razvoj temelji se na podržavanju stečenih vještina
- komorno muziciranje potiče zanimanje za glazbu
- improvizacija podržava učenikove potrebe za izražavanjem glazbom.

ISHODI UČENJA

- svladavanje gradiva unutar lakših programskih zahtjeva III. etape
 - A programa
- učenik svira lakše skladbe etidnoga karaktera; ljestvice nisu obavezne
- muziciranje s nastavnikom, s drugim učenikom (dueti, terceti)
- improvizacija spontana i svjesna s osloncem na usvojena znanja o stilovima i glazbenim oblicima
- učenik upoznaje nove skladbe iz literature iz snimaka ili nastavnikovo sviranje uz komentar i razgovor.

ISPITNO GRADIVO na kraju III. etape – B programa*

Unutar III. etape – B programa učenik je obavezan pristupiti jednom kolokviju na kojem izvodi:

- jednu etidu
- jednu skladbu po slobodnom izboru uz pratnju glasovira.

Na kraju etape pristupa ispitu na kojem izvodi:

- jednu etidu
- jednu skladbu po slobodnom izboru uz pratnju glasovira.

Sve se skladbe izvode napamet.

*U svjedodžbu se unosi napomena o pohađanju B programa.

IV. ETAPA – B program

NASTAVNI SADRŽAJI

Izbor iz programa I. godine srednje škole prema učenikovu afinitetu i njegovu tehničkom dometu.

Literatura

Luceon Thérét: 15 vježbi za promjenu transpozicija

Jacques Eduard Bârat: Orientale

Paul Clodomir: Vingt etudes chantantes

Paul Clodomir: Vingt etudes de mecanisme

Julien Porret: Concertino br. 20

Emanuel de Coriolis: Intrada et Fandanquillo

METODIČKA OBJAŠNJENJA

- izvođenje glazbenog djela motivirano je željom za muziciranjem, znatiželjom za novim glazbenim spoznajama uz razvoj zanimanja za glazbu i umjetnost
- komorno muziciranje potiče glazbene interese i razvija izvođačke mogućnosti.

ISHODI UČENJA

- izvođenje jednostavnijih dijela iz nastavnog sadržaja za srednju školu i upoznavanje s obradama za trubu važnih djela operne, simfonijske i baletne literature
- izvođenje skladba lakših obrada poznatih djela i muziciranje s drugim instrumentima (duo, trio).

ISPITNO GRADIVO

Učenik ne polaže ispit, već u tijeku jedne školske godine najmanje jedanput javno nastupa u prostoru škole pred roditeljima, nastavnicima i drugim učenicima radi praćenja rada i postignutih dometa.

Program se izvodi po osobnim potrebama.

Naziv predmeta: SAKSOFON

Oblik nastave: individualna

I. ETAPA

NASTAVNI SADRŽAJI

PRVA GODINA

Ljestvice

- durske i molske ljestvice do dva predznaka

Etide

H. Prati: 29 etudes progressives (ed. Billaudot)

G. Lacour: 50 etudes progressives, cahier 1 (ed. Billaudot)

M. Mariot: 25 etudes faciles et progressives et variees (ed. Leduc)

Škole

DELANGLE-BOIS: Le saxophoniste debutant

PRATI: L' alphabet du saxophoniste

LONDEIX: Le saxophone en jouant, prvi dio

BICHON: Jouez du saxophone, prvi dio

Literatura

DELANGLE-BOIS: Le saxophoniste debutant, skladbe iz udžbenika za početnike (ed. Lemoine)

DELANGLE-BOIS: Jouons ensemble (ed. Lemoine)

DELANGLE – GROUVEL: Premier voyage 1.(ed. Lemoine)

M. MERIOT: Romance (ed. Philipo)

G. LACOUR: Tendre melodie (ed. Billaudot)

P. AUCLERT: Comme un vieux Noel (ed. Billaudot)

W. van DORSSELAER: Musicolor (ed. Billaudot)

A. GHIDONI: Mes huit premiers solos (ed. Leduc)

M. CECCONI: Ariette (ed. Philipo),

E. BOZZA: Le Campanile (ed. Leduc)

i ostale skladbe primjerene težine

Komorna glazba

DELANGLE-BOIS: Le saxophoniste debutant, dueti, triji, varteti iz udžbenika za početnike

DELANGLE-BOIS: Jouons ensemble, prvi dio (ed. Lemoine)

SEJOURNE – VELLUET: Les saxophones parcourent le monde 1. (skladbe s CD-om) (ed. Alfonse production)

Metode i priručnici za učenike

Claude DELANGLE, Christophe BOIS: LE SAXOPHONISTE DEBUTANT

Edicija: Editions Henry LEMOINE 17, Rue Pigalle 75009 PARIS (preporuka za najmlađe saksofoniste)

Hubert PRATI: L' ALPHABET DU SAXOPHONISTE

Edicija: Editions Gerard BILLAUDOT 14, Rue de l'Échiquier 75010 PARIS (preporuka za početnike stare 10-11 godina)

Serge BICHON: JOUEZ DU SAXOPHONE, premier cahier

Edicija: Editions CHOUDENS 38, Rue Jean Mermoz 75008 PARIS (preporuka za starije početnike)

Jean – Marie LONDEIX: LE SAXOPHONE EN JOUANT, premier cahier

Edicija: Editions Henry LEMOINE 17, Rue Pigalle 75009 PARIS
(preporuka za starije početnike)

DRUGA GODINA

Etide

Hubert PRATI: 29 etudes progressives (ed. Billaudot)

Guy LACOUR: 50 etudes

Michel MERIOT: 25 etudes faciles et progressives et variees (ed. Leduc)

Marcel MULE: 24 ETUDES FACILES d'apres Samie (ed. Leduc)

Metode

DELANGLE-BOIS: Le saxophoniste debutant

PRATI: L' alphabet du saxophoniste

LONDEIX: Le saxophone en jouant

BICHON: Jouez du saxophone

Literatura

DELANGLE-BOIS: Le saxophoniste debutant, skladbe iz udžbenika za početnike (ed. Lemoine)

DELANGLE-BOIS: Jouons ensemble (ed. Lemoine)

DELANGLE – GROUVEL: Premier voyage 1. i 2.(ed. Lemoine)

Marc CARLES: Cantilene (ed. Leduc)

Roger CALMEL: Nocturne (ed. Philipo)

Andre AMELLER: Lirico (ed. Philipo)

Jean ABSIL: Pieces faciles (2 i 3) (ed. Lemoine)

Eugene BOZZA: Menuet des Pages (ed. Leduc)

Andre AMELLER: Gypsophile (ed. Martin)

Andre AMELLER: La Plata (ed. Philipo)

Armando GHIDONI: Mes huit premiers solos (ed. Leduc)

Marcel PERRIN: Berceuse (ed. Leduc)

Eugene BOZZA: Le Campanile (ed. Leduc)

Alain CREPIN: Lélephant et la poupee (ed. Robert Martin)

i ostale skladbe primjerene težine.

Komorna glazba

DELANGLE-BOIS: Le saxophoniste debutant, dueti, tria i kvarteti iz udžbenika početnike

DELANGLE-BOIS: Jouons ensemble, prvi dio (ed. Lemoine)

DELANGLE – GROUVEL: Premier voyage 1. i 2. (ed. Lemoine)

SEJOURNE – VELLUET: Les saxophones parcourent le monde 1. (skladbe s CD-om) (ed. Alfonse production)

Etide za učenike

Guy LACOUR: 50 ETUDES PROGRESSIVES pour saxophone, cahier 1

Edicija: Editions Gerard BILLAUDOT 14, Rue de l'Echiquier, 75010 PARIS

Hubert PRATI: 29 ETUDES PROGRESSIVES

Edicija: Editions Gerard BILLAUDOT 14, Rue de l'Echiquier 75010 PARIS

Michel MERIOT: 25 ETUDES FACILES ET PROGRESSIVES ET

VARIEES Edicija: Editions Alphonse LEDUC, 175, Rue Saint-Honore, PARIS

Marcel MULE: 24 ETIDES FACILES

Edicija: Editions Alphonse LEDUC, 175, Rue Saint-Honore, PARIS

Jean-Marie LONDEIX: EXERCICES MECANIKES, cahier 1

Edicija: Editions Henry LEMOINE 17, Rue Pigalle, PARIS

METODIČKA OBJAŠNJENJA

– upoznavanje s instrumentom, održavanje i higijena usnika i instrumenta

– uvid u tabulaturu (sve metode)

– tehnika puhanja

– stav pri sviranju

– položaj usnika u ustima

– pravilna postava usnih mišića

– tehničke vježbe uzastopnog ponavljanj jednog intervala ili niza tonova

– kromatika: u vrlo sporom tempu, u raznim artikulacijama.

– tehnika vibrata (za naprednije učenike).

– ljestvice: dur i istoimeni mol u opsegu jedne oktave, a zatim u cijelom registru saksofona (do tri predznaka – legato i non legato)

– tonički trozvuk u opsegu jedne oktave, a zatim u cijelom registru saksofona (do tri predznaka – legato i non legato).

– sviranje po sluhu

– variranje tema iz obrađenih skladba

– glazbeno opismenjavanje: note u G-ključu od b do fis3, povisilice (fis, cis, gis i dis), snizilice (b, es, as)

– razrješilica, korona, znak ponavljanja

– osnovne ritamske vrijednosti i vrste mjera

– osnovne dinamičke i agogičke oznake

– oznake za artikulaciju (legato, non gato, tenuto, staccato)

– oznake tempa

– poznavanje motiva, rečenice, periode, dvodijelne i trodijelne pjesme

– sviranje à vista.

ISHODI UČENJA

– samostalna uporaba sredstava izraza i tehnika

– sviranje melodijskih cjelina s pravim ritmičkim pokretom, pulsom i karakterom

– sviranje ljestvica u rasponu dvije oktave do tri povisilice ili tri snizilice (C, G, D, A, E, F-dur)

– percepcija cjelina u susretu s novim notnim tekstom.

ISPITNO GRADIVO na kraju I. etape*

– jedna durska ili molska harmonijska ljestvica do tri predznaka s toničkim trozvukom

– jedna etida

– skladba uz pratnju klavira.

Program se izvodi napamet.

* U trajanju I. etape učenik je dužan pristupiti jednom kolokviju na kojem svira ljestvicu u polovinkama, etidu i jednu skladbu uz pratnju glasovira.

Program se izvodi napamet.

II. ETAPA

NASTAVNI SADRŽAJI

TREĆA GODINA

Etide

Guy LACOUR: 50 ETUDES PROGRESSIVES (ed. Billaudot)
 Marcel MULE: 24 ETUDES FACILES d'apres Samie (ed. Leduc)
 Michel MERIOT: 25 PETITES PIECES EN FORME D'ETUDES (ed. Combres)

Glazbena literatura

Pierre PETIT: Saxopera (ed. Leduc)
 J. M. LONDEIX: Tableaux Aquitaines (ed. Leduc)
 R. BARILLER: Fann' Jazz (ed. Leduc)
 P. M. DUBOIS: Dix figures a danser (ed. Leduc)
 Roger GALLET: Berceuse et promenade (ed. Billaudot)
 Jerome NAULAIS: Kansax city (ed. Billaudot)
 Armando GHIDONI: Promenade (ed. Leduc)
 Alain CREPIN: Le jeux de panda (ed. Robert Martin)
 Alain CREPIN: L'elephant et la poupee (ed. Robert Martin)
 Jean BOUVARD: Chant elegiaque et final (ed. Billaudot)
 Armando GHIDONI: Easy blues (ed. Leduc)
 Armando GHIDONI: Ballade et divertissement (ed. Leduc)
 i ostale skladbe primjerene težine.

Komorna glazba

Dueti, tria i kvarteti za saksofone primjerene težine, npr.
 Jean BOUVARD: 21 mini dueti sur les chansons populaires francaises (ed. Billaudot) (duet)
 Jean BOUVARD: 13 chansons et danses (ed. Billaudot) (duet)
 Jean BOUVARD: 12 pieces breves (ed. Billaudot) (trio)
 Pierre M. DUBOIS: Miniatures (dva alt + tenor saksofon)
 SEJOURNE-VELLUET: Les saxophones parcourent le monde 1. (skladbe s CD-om) (ed. Alfonse production).

ČETVRTA GODINA

Etide

Guy LACOUR: 50 ETUDES PROGRESSIVES (ed. Billaudot)
 Marcel MULE: 24 ETUDES FACILES d'apres Samie (ed. Leduc)
 Michel MERIOT: 25 PETITES PIECES EN FORME D'ETUDES (ed. Combres)
 Henry KLOSE: 25 EXERCICES JOURNALIERS (ed. Leduc)
 Hubert PRATI: 23 MINI-PUZZLES (ed. Billaudot)

Glazbena literatura

Jerome NAULAIS: Sax symbole (ed. Robert Martin)
 Charles JAY: Aria et scherzetto (ed. Lemoine)
 Jeanne LELEU: Danse nostalgique (ed. Billaudot)
 Rene DUCLOS: Piece breve (ed. Leduc)
 Jeanine RUEFF: Chanson et passepied (ed. Leduc)
 Jerome NAULAIS: Kansax city (ed. Billaudot)
 Jean AVIGNON: Spiritual et danse exotique (ed. Billaudot)

Alain CREPIN: Le jeux de panda (ed. Robert Martin)

Alain CREPIN: Celine mandarine (ed. Lemoine)
 Armando GHIDONI: Douce chansonette (ed. Leduc)
 i ostale skladbe primjerene težine

Komorna glazba

Dueti, tria i kvarteti za saksofone primjerene težine, npr.
 Jean BOUVARD: 12 pieces breves (ed. Billaudot) (trio alt saksofona)
 Hubert PRATI: Neuf negro spirituals (ed. Billaudot) (kvartet alt saksofona)
 Jacques PETIT: Variations (ed. Billaudot) (kvartet alt saksofona)
 SEJOURNE – VELLUET: Les saxophones parcourent le monde 1. (skladbe s CD-om) (ed. Alfonse production)

Ljestvice

– III. god. – mol tonaliteti i ljestvice u tercama.
 – IV. god. – ljestvice do četiri predznaka, u raznim artikulacijama.

METODIČKA OBJAŠNJENJA

- preponsko disanje
- vježbe za čistu intonaciju
- tehnika vibrata
- tehničke vježbe uzastopnog ponavljanja jednog intervala
- kromatika u sporom tempu u raznim artikulacijama
- u opsegu jedne oktave, a zatim u cijelom registru saksofona (do tri predznaka – legato i non legato)
- durske i molske ljestvice do pet predznaka
- tonički trozvuk, dominantni septakord (smanjeni septakord informativno)
- melodijski ukrasi: kratki predudar, dvostruki predudar, praltriler, mordent
- sviranje skladba s posebnom naglaskom na dinamiku, fraziranje, artikulaciju, zadani tempo, agogiku itd.
- sviranje à vista
- improvizacija (spontana)
- glazbeni oblici (trodijelna forma, barokni plesovi, klasični plesovi, tema s varijacijama)
- sviranje na sluh.

ISHODI UČENJA

- svijest o glazbenoj frazi, sviranje melodije uz pratnju na odgovarajući način
- razumijevanje i izvođenje razvijenijih ritmičkih struktura isključujući mehaničku pomoć
- sviranje svih durskih i molskih ljestvica na razne artikulativne načine
- doživljaj, razumijevanje i izvođenje osnovnih agogičkih oznaka; izražajno izvođenje dinamičkih stupnjeva, naglasaka, osnovnih ukrasa iz baroknog i klasičnog razdoblja, prepoznavanje i izvođenje osnovnih karaktera različitih tempa izvođenja.

ISPITNO GRADIVO na kraju II. etape*

- jedna durska ili molska (harmonijska) ljestvica s toničkim trozvukom
- jedna etida
- skladba uz pratnju klavira.

Program se izvodi napamet.

* U trajanju II. etape učenik je dužan pristupiti jednom kolokviju na kojem svira:

- ljestvicu u polovinkama
- jednu etidu
- jednu skladbu uz pratnju glasovira.

Program se izvodi napamet.

III. ETAPA

NASTAVNI SADRŽAJI

PETA GODINA

Etide

Henry KLOSE: 25 EXERCICES JOURNALIERS (ed. Leduc)

Marcel MULE: EXERCICES JOURNALIERS d'après TERSCHAK (ed. Leduc)

Joachim ANDERSEN: 18 PETITES ETUDES op. 41 (ed. Billaudot)

Marcel MULE: 18 EXERCICES OU ETUDES d'après BERBIGUIER (ed. Leduc)

Marcel MULE: 48 ETUDES d'après FERLING (ed. Leduc)

Hubert PRATI: 23 MINI-PUZZLES (ed. Billaudot)

Glazbena literatura

Charles JAY: Aria et Scherzetto (ed. Lemoine)

Rene DUCLOS: Piece breve (ed. Leduc)

Andre CHAILLEUX: Andante et allegro (ed. Leduc)

David L. Walters: Andante and scherzo (ed. Southern music company)

Jeanne LELEU: Danse nostalgique (ed. Billaudot)

Rene DUCLOS: Piece breve (ed. Leduc)

Jeanine RUEFF: Chanson et passepied (ed. Leduc)

Jerome NAULAIS: Sax symbole (ed. Robert Martin)

Armando GHIDONI: Es (ed. Robert Martin)

Komorna glazba

Dueti, tria i kvarteti za saksofone primjerene težine, npr.

J. S. BACH: Dvoglasne invencije (prerada Larry TEAL)

Hubert PRATI: Neuf negro spirituals (ed. Billaudot) (kvartet alt saksofona)

SEJOURNE – VELLUET: Les saxophones parcourent le monde 1. (skladbe s CD-om) (ed. Alfonse production)

ŠESTA GODINA

Etide

Henry KLOSE: 25 EXERCICES JOURNALIERS (ed. Leduc)

Marcel MULE: EXERCICES JOURNALIERS d'après TERSCHAK (ed. Leduc)

Joachim ANDERSEN: 18 PETITES ETUDES op. 41 (ed. Billaudot)

Marcel MULE: 18 EXERCICES OU ETUDES d'après BERBIGUIER (ed. Leduc)

Marcel MULE: 48 ETUDES d'après FERLING (ed. Leduc)

Hubert PRATI: 23 MINI-PUZZLES (ed. Billaudot)

Glazbena literatura

Andre CHAILLEUX: Andante et allegro (ed. Leduc)

David L. WALTERS: Andante and scherzo (ed. Southern music company)

Denis JOLY: Cantilene et danse (ed. Leduc)

Paul HINDEMITH: Sonate (ed. Schott)

Alexandre TCHEREPNINE: Sonatine sportive (ed. Leduc)

Tomislav UHLIK: Jazz sonatina (MIC-KDZ)

Komorna glazba

Dueti, tria i kvarteti za saksofone primjerene težine, npr.

J. S. BACH: Dvoglasne invencije (prerada Larry TEAL)

Hubert PRATI: Neuf negro spirituals (ed. Billaudot) (kvartet alt saksofona)

SEJOURNE-VELLUET: Les saxophones parcourent le monde 1. (skladbe s CDom) (ed. Alfonse productio)

Ljestvice

– u tercama i kvartama, s raznim artikulacijama, kroz dvije oktave

– sve durske i molske ljestvice, kroz tri oktave s rastavljenim trozvucima na razne artikulativne načine

– kromatske ljestvice.

METODIČKA OBJAŠNJENJA

– preponsko disanje

– njegovanje intonacije

– ugađanje s klavirom i drugim instrumentima

– tehničke vježbe uzastopnog ponavljanja jednog intervala (J. M. Londeix: Exercices mecaniques 1)

– tehničke vježbe uzastopnog ponavljanja motiva od četiri tona (J. M. Londeix: Exercices mecaniques 2)

– tehničke vježbe (J. M. Londeix: Exercices mecaniques 3)

– sve durske i molske ljestvice s toničkim trozvukom, dominantnim i smanjenim septakordom u raznim artikulacijama

– kromatska ljestvica u brzom tempu u raznim artikulacijama

– proširiti izražajna sredstva, agogičke i dinamičke znakove te oznake tempa

– obraditi sve vrste ukrasa

– usavršavanje čitanja à vista

– s razumijevanjem svirati skladbe raznih stilskih razdoblja

– proširiti znanja o glazbenim oblicima (sonatni oblik, varijacije, veliki rondo, suite, koncert)

– improvizacija (spontana i svjesna).

ISHODI UČENJA

– suvereno izvođenje melodije uz jasno oblikovanje motiva i fraze

– sviranje svih durskih i molskih ljestvica kroz tri oktave, tonički kvintakord

– poznavanje, razumijevanje i pravilno izvođenje novih tempovskih, agogičkih i dinamičkih znakova kao što su: ukrasi, artikulacija

– učenik bi trebao s razumijevanjem izvoditi skladbe raznih stilskih razdoblja kao što su barok, klasika, romantika, poznavati osnovne značajke sonatnog oblika,

– improvizacija je i dalje spontana

- sviranje à vista složenijih notnih zapisa
- komorno muziciranje s učenicima iste dobi i razreda.

ISPITNO GRADIVO na kraju III. etape*

U trajanju III. etape učenik polaže dva ispita pred povjerenstvom. Na prvom ispitu izvodi.

- Jedna durska ili molska (harmonijska) ljestvica s toničkim trozvukom
- Jedna etida
- Skladba uz pratnju klavira

Program se izvodi napamet.

*Na kraju III. etape učenik polaže drugi povjerenstveni ispit na kojem izvodi:

- jednu dursku ili molsku (harmonijsku) ljestvicu s toničkim trozvukom
- jedna etidu
- skladbu uz pratnju klavira

Program se izvodi napamet.

III. ETAPA – B program

NASTAVNI SADRŽAJI

- jednostavnija djela iz literature III. etape – A-programa u skladu s mogućnostima učenika
- sviranje obrada za saksofon iz poznatih djela operne, simfonijske, baletne i solističke literature
- komorno muziciranje (dueti, terceti)

METODIČKA OBJAŠNJENJA

- učenik upoznaje nove skladbe iz literature za saksofon iz snimaka ili nastavnikova sviranja uz komentar i razgovor
- podržavanje učenikove potrebe za improvizacijom (spontanom ili svjesnom)
- glazbeno oblikovanje kroz emocionalni doživljaj glazbenog djela
- tehnički razvoj temelji se na podržavanju stečenih vještina
- komorno muziciranje potiče zanimanje za glazbu
- improvizacija podržava učenikove potrebe za izražavanjem glazbom
- slušanje glazbe donosi širi uvod u druge glazbene sadržaje

ISHODI UČENJA

- svladavanje gradiva unutar lakših programskih zahtjeva III. etape – A programa
- učenik svira lakše skladbe etidnoga karaktera; ljestvice nisu obvezne
- muziciranje s nastavnikom, s drugim učenikom (dueti, terceti)
- improvizacija spontana i svjesna s osloncem na usvojena znanja o stilovima i glazbenim oblicima
- učenik upoznaje nove kompozicije iz literature preko snimaka ili nastavnikova sviranja uz komentar i razgovor.

ISPITNO GRADIVO na kraju III. etape B programa*

Unutar III. etape – B programa učenik je obvezan pristupiti jednom kolokviju na kojem izvodi:

- etidu
- jednu skladbu po slobodnom izboru uz pratnju glasovira.

Na kraju etape pristupa ispitu na kojem izvodi:

- etidu
 - jednu skladbu po slobodnom izboru uz pratnju glasovira.
- Program se izvodi napamet.*

* U svjedodžbu se unosi napomena o pohađanju B-programa.

IV. ETAPA – B program

NASTAVNI SADRŽAJI

Izbor iz programa I. godine srednje škole prema učenikovu afinitetu i njegovu tehničkom dometu

Literatura

- H. Klose: 25 etudes de mecanisme, ed. Leduc
 - J. Andersen: 24 etudes instructives op. 30, ed. Billaudot
 - L. Niehaus: Basic jazz conception for saxophone
 - R. Berthelot: Adage et arabesque, ed. Leduc
 - J. Ibert: Histoires, ed. Leduc
 - P. Hindemith: Sonate, ed. Schott
 - P. Bonneau: Suite, ed. Leduc
 - A. Cherepnine: Sonatine sportive, ed. Leduc
 - A. Jolivet: Fantasie-impromptue, ed. Leduc
 - R. Planel: Prelude et saltarelle, ed. Leduc
- Druge skladbe slične razine

METODIČKA OBJAŠNJENJA

- izvođenje glazbenog djela motivirano je željom za muziciranjem, znatiželjom za novim glazbenim spoznajama uz razvoj zanimanja za glazbu i umjetnost
- komorno muziciranje potiče glazbene interese i razvija izvođačke mogućnosti
- sviranje à vista na nastavnom satu u težini gradiva IV. i V. godine osnovne glazbene škole.

ISHODI UČENJA

- izvođenje jednostavnijih djela iz nastavnog sadržaja za srednju školu i upoznavanje s obradama za saksofon važnih djela operne, simfonijske i baletne literature
- muziciranje s drugim instrumentima (duo, trio).

ISPITNO GRADIVO

Učenik ne polaže ispit, već u tijeku jedne školske godine najmanje jedanput javno nastupa u prostoru škole pred roditeljima, nastavnicima i drugim učenicima radi praćenja rada i postignutih dometa.

Program se izvodi po osobnim potrebama.

Nastavni predmet: HARMONIKA

Oblik nastave: individualna

I. ETAPA

NASTAVNI SADRŽAJI

Realizira se radom na djelima iz literature za I. etapu:
V. Odak-Jembrih: Ljestvice za harmoniku (1. dio)

V. Odak-Jembrih: Čudesni svijet harmonike 1

V. Odak-Jembrih: Čudesni svijet harmonike 2

Izbor etida raznih autora (L. Kohler, E. Gnesina, V. Odak – Jembrih, L. Schitte, C. Czerny, A. Žilinski, Njuborskij, A. Goedicke, C. Duvernoy i dr.)

Izbor skladba starih majstora (D. G. Turk, J. G. Withauer, L. Mozart, J. A. Hasse, G. Ph. Telemann i dr.)

Izbor skladbi raznih autora (W. Bernau, H. Luders, B. Bartok, A. Gračanin, H. Brandle, W. A. Mozart)

Hrvatske narodne pjesme (obrada V. O. Jembrih)

Czerny-Vrhovski: Etide

H. Luders: Album lakih skladbi za harmoniku

V. Bernau: Male skladbe za harmoniku (ed. Hohner 10302)

Š. Ban: Kartke studije za harmoniku

METODIČKA OBJAŠNJENJA

- upoznavanje harmonike, njezinih dijelova i osnovnih svojstava
- držanje instrumenta, postava ruku i prstiju
- obrada dviju oktava desnom rukom, podmetanje i prebacivanje palca, promjene položaja desne ruke, sviranje dvohvata u desnoj ruci
- postava lijeve ruke na osnovni, terčni bas, durski akord, molski akord, dominantni septakord
- improvizacija spontana
- sviranje dječjih i narodnih pjesmica na sluh
- svladavanje pismenosti u violinskom i bas ključu
- osnovne dinamičke, artikulacijske i agogičke oznake
- ljestvice
- čitanje à vista.

ISHODI UČENJA

- slobodno kretanje unutar mogućnosti zvuka harmonike
- samostalna uporaba svih sredstava izraza i tehnika pri improvizaciji
- sviranje melodijskih cjelina s pravim ritmičkim pokretom, pulsom i karakterom
- sviranje dur ljestvica C, G, D, A i F kroz dvije oktave paralelno, mala rastvorba toničkog trozvuka te trozvuk istodobno; istoime-na molska ljestvica (c, g, d, a, f), harmonijska i melodijska kroz jednu oktavu samo desnom rukom
- tonsko oblikovanje cjeline, sviranje jednostavne polifonije, ritma i metrike, oznaka tempa i njihova karaktera
- percepcija cjeline u susretu s novim notnim tekstom.

ISPITNO GRADIVO na kraju I. etape*

- jedna durska ljestvica kroz dvije oktave paralelno i protupomak
- jedna etida
- dvije skladbe različita karaktera (jedna skladba starih majstora i jedna skladba po slobodnom izboru).

Program se izvodi napamet.

* U trajanju I. etape učenik je dužan pristupiti jednom kolokviju na kojem svira najmanje tri skladbe različitog karaktera i tehničkih zahtjeva.

Program se izvodi napamet.

II. ETAPA

NASTAVNI SADRŽAJI

Ostvaruje se radom na djelima iz literature za II. etapu:

V. Odak-Jembrih: Čudesni svijet harmonike 2

V. Odak-Jembrih: Čudesni svijet harmonike 3 (izbor etida različitih autora, polifone skladbe i skladbe raznih autora)

V. Odak-Jembrih: Čudesni svijet harmonike 4 (izbor etida različitih autora, polif. skladbe i skladbe raznih autora)

W. Richter: Mala suite

H. Boll: Tri komada

J. Matanović: Suite Cirkus (iz zbirke Bijeli put)

M. Ivanov: Sonatina za harmoniku u D-duru

J. Matanović: Album Novi put (po izboru)

L. Međeri: 12 Minijatura (najlakše)

M. Buchberger-Karlo: Polifonijom kroz stoljeća

METODIČKA OBJAŠNJENJA

- tehnički razvoj unapređivanjem brzine mišljenja i brzine izvođenja
- unapređivanje glazbene pismenosti
- improvizacija uz oslonac na glazbene oblike i karaktere iz literature
- upoznavanje glazbenih oblika (varijacije, sonatina, kanon, imitacija, trodijelna pjesma)
- čitanje à vista.

ISHODI UČENJA

- ljestvice – durske i istoimene molske do četiri predznaka, kroz dvije oktave (paralelno i u protupomaku), durski i molski trozvuci četveroglasno u maloj rastvorbi, dominantni septakord četveroglasno u maloj rastvorbi, smanjeni septakord istodobno samo uz upotrebu osnovnog tona akorda (informativno)
- usavršavanje tehnike mijeha
- primjena svladanih vrsta artikulacije kroz odgovarajući stil i karakter kompozicije
- obrada ukrasa: dugi i kratki predudar
- upoznavanje osnova polifonije
- upoznavanje kromatskog basa
- improvizacija: spontana.

ISPITNO GRADIVO na kraju II. etape*

- jedna molska ljestvica
- jedna etida
- jedna ciklična originalna skladba (dva stavka)
- jedna polifona skladba
- jedna skladba po izboru.

Program se izvodi napamet.

* U trajanju II. etape učenik je dužan pristupiti jednom kolokviju na kojem svira ljestvicu, etidu i najmanje dvije skladbe različita karaktera i tehničkih i glazbenih zahtjeva.

Program se izvodi napamet.

III. ETAPA**NASTAVNI SADRŽAJI**

Ostvaruje se radom na djelima iz literature za II. etapu:

V. Odak-Jembrih: Ljestvice za harmoniku (II. dio)

V. Odak-Jembrih: Čudesni svijet harmonike 4, 5 i 6 (izbor etida različitih autora, polifone skladbe i skladbe raznih autora)

G. Sviridov: Četiri komada

B. Dowlasz: Sonatina minima

J. Matanović: Svemirska impresija (zbirka Novi put)

J. Matanović: Sonatina (zbirka Novi put)

N. Rakov: Četiri pjesme

W. Richter: Suita

H. Boll: Mala suita u pet stavaka

W. Bernau: Sonatina u C-duru

I. Bogar: Sonatina

Sugar: Sonatina

N. Rakov: Mala suita

L. von Knorr: 12 komada (ed. Hohner 10285)

H. Reinbothe: Suita U kazalištu lutaka

I. Havliček: Šest varijacija u a-molu

H. Boll: Četiri minijature

METODIČKA OBJAŠNJENJA

- rad na osvješćivanju i analizi glazbenih oblika (dvodijelna, trodijelna pjesma, imitacija, fuga)
- proširivanje znanja o glazbenim znakovima i glazbenom rječniku
- vodoravna i okomita poliritmija
- upoznavanje novih glazbenih stilova
- improvizacija: spontana i svjesna
- komorno muziciranje
- čitanje à vista.

ISHODI UČENJA

- suvereno izvođenje polifonih skladba, jasno oblikovanje motiva i fraza
- sve durske i molske ljestvice kroz dvije oktave paralelno i u protupomaku, sve durske i molske ljestvice u tercama i sekstama (odnos lijeve i desne ruke), svi durski i molski trozvuci u velikoj rastvorbi i istodobno (četveroglasno) paralelno, dominantni i smanjeni septakordi u velikoj rastvorbi i istodobno (peteroglasno) paralelno
- poznavanje, razumijevanje i pravilno izvođenje novih oznaka tempa, agogike i dinamike
- ukrasi i artikulacija
- usavršavanje tehnika mijeha (belows shake, tremolando)
- improvizacija je intenzivnije povezana s novim oblicima i stilovima, a eventualno se i zapisuje
- učenik se glazbeno socijalizira svirajući s nastavnikom ili kolegom
- sviranje à vista složenijih notnih zapisa.

ISPITNO GRADIVO

U trajanju III. etape učenik plaže dva ispita pred povjerenstvom. Na prvom ispitu izvodi program:

- jedna ljestvica
- jedna etida
- jedna polifona skladba
- jedna ciklička skladba (dva stavka).

Na kraju III. etape učenik polaže drugi povjerenstveni ispit na kojem izvodi program:

- jedna ljestvica
- jedna etida
- jedna polifona skladba
- jedna cijela ciklička skladba
- jedna skladba po izboru

Program se izvodi napamet.

III. ETAPA – B program**NASTAVNI SADRŽAJI**

- lakše skladbe programskih zahtjeva III. etape – A-programa
- učenik upoznaje nove skladbe iz harmonikaške literature iz snimaka ili nastavnikova sviranja uz komentar i razgovor.

METODIČKA OBJAŠNJENJA

- razvijanje već stečenih vještina (učenik svira lakše skladbe etidnoga karaktera u skladu sa svojim mogućnostima)
- podržavanje učenikove potrebe za improvizacijom (spontanom ili svjesnom)
- glazbeno oblikovanje kroz emocionalni doživljaj glazbenog djela
- tehnički razvoj temelji se u skladu s mogućnostima učenika
- komorno muziciranje potiče zanimanje za glazbu.

ISHODI UČENJA

- svladavanje gradiva unutar lakših programskih zahtjeva III. etape – A-programa
- učenik svira lakše skladbe etidnog karaktera; ljestvice nisu obvezne
- muziciranje s nastavnikom ili s drugim učenikom
- improvizacija spontana i svjesna s osloncem na usvojena znanja o stilovima i glazbenim oblicima.

ISPITNO GRADIVO

- tri skladbe različitog karaktera i stilskih razdoblja po slobodnom izboru

Sve skladbe se izvode napamet.

U svjedodžbu se unosi napomena o pohađanju B programa.

IV. ETAPA – B program**NASTAVNI SADRŽAJI**

Izbor iz programa I. godine srednje škole prema učenikovu afinitetu i njegovu tehničkom dometu

J. S. Bach: Osam malih preludija i fuga za orgulje (po izboru)

V. Zolotarjov: Dječje suite (po izboru)

A. Rjepnjikov: Dječja suita Suvenir

I. Bogar: Sonatina

N. Derbenko: Dječja suita
 H. Bol: Tema s varijacijama
 G. Grudzinski: Sonatina
 V. Pomezov: Tri komada
 D. Bobić: Dječja suita Varaždinska
 V. Mjerkušić: Mala suita
 E. L. Knorr: Suita
 E. Poletzki: Tri komada za harmoniku
 I. Rozenetzky: Sonatina
 M. Brajković: Scherzino
 M. Brajković: For
 Đ. Dekleva-Radaković: Istarska fantazija
 D. Detoni: Devet prizora iz Danijelova sna (u transkripciji)
 Đ. Dekleva-Radaković: Dječja suita Vrtuljak vremena
 J. Benda: Sonatina
 O. Gerster: Polka, Serenada i Gavotte
 H. Brehme: Elegija

METODIČKA OBJAŠNJENJA

- izvođenje glazbenog djela motivirano je željom za muziciranjem, znatiželjom za novim glazbenim spoznajama uz razvoj zanimanja za glazbu i umjetnost
- komorno muziciranje potiče glazbene interese i razvija izvođačke mogućnosti.

ISHODI UČENJA

- izvođenje jednostavnijih dijela iz nastavnog sadržaja za srednju školu i upoznavanje s obradama važnih djela operne, simfonijske i baletne literature

ISPITNO GRADIVO

Učenik ne polaže ispit, već u tijeku jedne školske godine najmanje jedanput javno nastupa u prostoru škole pred roditeljima, nastavnicima i drugim učenicima radi praćenja rada i postignutih dometa.

Program se izvodi po osobnim potrebama.

Nastavni predmet: SKUPNO MUZICIRANJE —

Oblik nastave: skupna

CILJ

Stjecanje iskustva skupnog muziciranja

ZADAĆE

- razvijati izvodilačke i perceptivne sposobnosti i vještine u jednoglasju i višeglasju homofonog i polifonog sloga
- razvijati vještinu i usklađenost skupnog muziciranja (vokalnog i vokalno-instrumentalnog)
- razvijati komunikaciju i socijalizaciju učenika
- navikavanje na gledanje i realiziranje dirigentskih uputa.

ZBOR

NASTAVNI SADRŽAJI

- jednoglasne pjesme (folklorne i iz umjetničke literature) uz klavirsku pratnju i a capella

- jednostavne dvoglasne i troglasne pjesme homofonog sloga (folklorne i iz umjetničke literature) uz klavirsku pratnju i a capella (originalne ili obrađene za dječji zbor)
- jednoglasne i višeglasne pjesme uz pratnju instrumentalnog ansambla (gudačkog, gitarističkog ili harmonikaškog orkestra te raznih kombinacija komornih sastava)
- društveni kanoni (dvoglasni, troglasni i četveroglasni) renesansnog, baroknog, klasičnog i ranoromantičnog stila
- božićne, fašničke i ostale prigodne pjesme.

ISHODI UČENJA

- uživanje u zajedničkom pjevanju
- stjecanje osnovnih vještina i znanja potrebnih za pjevanje u zboru, što će omogućiti učeniku nastavak aktivnog muziciranja u daljnjem životu.

ISPITNO GRADIVO

Konačna ocjena donosi se na temelju praćenja rada učenika tijekom cijele nastavne godina.

GUDAČKI ORKESTAR

NASTAVNI SADRŽAJI

R. Matz: Mladi gudači (sedamaka za dvije violine i violončelo)

W. A. Mozart: Ples

Pratnje dječjih pjesmica u izvođenju zbora osnovnih škola (obrađa A. Tavčar)

S. M. Nelson: Tunes for my String Orchestra

Four Negro Spiritual, arr. Daniel Scott

Travels in style

S. M. Nelson: Quartet club II

Tony Osborne: Curtain raisers

ISHODI UČENJA

- razvijanje pozitivnog osjećaja prema glazbi kroz užitek u zajedničkom muziciranju
- stjecanje osnovnih vještina i znanja potrebnih za sviranje u orkestru, što će omogućiti učeniku nastavak aktivnog muziciranja u drugom orkestru (npr. orkestru obližnjeg KUD-a ili srednjoškolskom orkestru).

ISPITNO GRADIVO

Konačna ocjena donosi se na temelju praćenja rada učenika tijekom cijele nastavne godine.

Nastavni predmet: KOMORNO MUZICIRANJE I. i II.

Oblik nastave: skupna

NASTAVNI SADRŽAJI

Nastavni se program dijelom prilagođava prema karakteru skupine s obzirom na različitu dob učenika, različite razine njihove intelektualne i mentalne zrelosti te specifičnosti njihovih osobnih interesa. Konačnu verziju sastavlja nastavnik prema dobivenim obavijestima o slijedu kulturnih zbivanja tijekom nastavne godine.

Program je sastavljen od raznih skladba iz klasične literature, skladba popularne literature i izvorne narodne glazbe, koje učenici uz pomoć nastavnika obrađuju za odabrani ansambl.

ISHODI UČENJA

Nastava komornog muziciranja pruža idealnu priliku za usklađivanje umjetničke individualnosti i skupnog stvaranja glazbe. Poseban je naglasak na komornom muziciranju, gdje učenik doživljava svu

ljepotu druženja uz glazbu te razvija sposobnost tolerancije i međusobnog poštovanja. Važnost treba pridavati emocionalnom doživljaju i zanimanju za glazbeno djelo, a ne gomilanju programa.

ISPITNO GRADIVO

Učenik ne polaže ispit i ne ocjenjuje se, već se njegov razvoj prati tijekom nastavne godine s pomoću rada na nastavnim sadržajima te obveznih javnih nastupa.

Nastavni plan i program za osnovnu školu klasičnog baleta

NASTAVNI PROGRAM PREDŠKOLSKOG OBRAZOVANJA

Cilj je predškolskog obrazovanja približiti djeci predškolskog uzrasta svijet baletne umjetnosti kroz elementarne kombinacije različitih jednostavnih plesnih oblika.

Prilagođenim programom stječu se radne navike i disciplina, razvijaju se plesne i glazbene predispozicije koje su posebno važne za daljnje obrazovanje u osnovnoj i srednjoj školi.

Trajanje: jedna školska godina s 2 sata tjedno po 60 minuta

Uzrast djece: 8 godina

1. Postavljanje nogu i stopala.
2. Postavljanje tijela.
3. Pozicije nogu: I., II., III., V.
4. Pripremni položaj ruku i formiranje šaka.
5. Pozicije ruku: I., II., III.
6. Demi plie u I., II., III. i V. poziciji.
7. Battement tendu:
 - a) iz I. pozicije u stranu, naprijed i natrag
 - b) iz demi plie u I. poziciju, u stranu, naprijed i natrag
 - c) s opuštanjem pete u II. poziciju iz I. pozicije
 - d) passé par terre.
8. Demi rond de jambe par terre en dehors i en dedans.
9. Usvajanje pojma en dehors i en dedans.
10. Battement tendu jete:
 - a) iz I. pozicije u stranu, naprijed i natrag.
11. Položaj nogu sur le cou-de-pied naprijed i natrag (obuhvatni za battement frappe).
12. Battement frappe u stranu, naprijed i natrag, vrhom prstiju na pod.
13. Releves na poluprstima u I., II., i V. poziciji s ispruženim nogama i s demi plie.
14. Battements tendu plie-soutenu naprijed, u stranu i natrag.
15. Preparation za rond de jambe par terre en dehors i en dedans.
16. Položaj nogu sur le cou-de-pied (uvjetni naziv za battement fondu).
17. Battements fondus u stranu, naprijed i natrag, vrhom prstiju na pod.
18. Battements soutenus naprijed, u stranu i natrag, vrhom prstiju na pod.

19. Battements releves lents na 45°, u stranu, naprijed i natrag iz I. pozicije.
20. Battements releves lents na 90°, u stranu i naprijed (leđima štapu).
21. Vježbe na podu:
 - a) za otvaranje nogu
 - b) za rad stopala i razvijanje rista
 - c) za razvijanje leđnih i trbušnih mišića.
22. Vježbe za šake.
23. Vježbe glavom:
 - a) naklon i otkloni glavom
 - b) okreti glavom
 - c) prijelazi glavom.
24. Reverence.
25. Marš:
 - a) po ravnoj crti
 - b) po krugu
 - c) s ubrzavanjem i usporavanjem tempa
26. Baletni hod
27. Pas valse:
 - a) po ravnoj crti
 - b) po krugu
 - c) na poluprstima i s radom glave.
28. Poskoci po ravnoj liniji i po krugu sa zatvorenim passeom.
29. Pas polke:
 - a) po ravnoj crti naprijed
 - b) po dijagonalni
 - c) prema natrag
 - d) po krugu
 - e) držeći se za ruke.
30. Pas polke s poskocima.
31. Galop u stranu i u raznim smjerovima.
32. Poloneza:
 - a) po ravnoj liniji naprijed
 - b) po dijagonalni
 - c) po krugu.
33. Poskoci s naprijed pruženim nogama kao tarantella i savijenim kao pas emboite.

34. Pas de grace:
 a) u parovima
 b) u raznim formacijama.
35. Trampolini.
36. Saute po I. i II. poziciji.
37. Pas echappe iz I. u II. poziciju.
38. Reverance.

UVOD U NASTAVNE SADRŽAJE OSNOVNE ŠKOLE

I. KLASIČNI BALET – osnovna nastavna disciplina u školi, uči se tijekom cijelog školovanja.

Učenje klasičnog baleta razvija kod učenika izvođačku tehniku, izražajnost, koordinaciju pokreta, izdržljivost i pomaže skladnu fizičkom razvoju, tj. formira profesionalna baletnog plesača. Tijekom nastavnog procesa nastavnik treba nastojati kod učenika postići izražajnost pokreta u svim njegovim dijelovima.

Kroz nastavu je nužno naučiti djecu pravilnu usvajanju glazbe i osposobiti ih kako glazbeni sadržaj izraziti plesom. Nastavnik i korepetitor moraju pažljivo odabrati glazbu za nastavu, i paziti da glazba odgovara plesnim kombinacijama te iz godine u godinu obogaćivati i proširivati njezin sadržaj. Za vrijeme rada vježba na sredini nastavnik mora kod učenika razvijati osjećaj ansambla i vještine ovladavanja prostorom.

U skladu sa zadacima postavljenima pred izučavanje predmeta klasičnog baleta sadržaj programa razvrstan je na sljedeći način:

- predškolsko obrazovanje jednu godinu
- u I. i II. razredu osnovne škole težište je programa na učenju osnovnih pokreta klasičnog baleta, postupno od lakših prema težima
- tijekom III. i IV. razreda osnovne škole slijedi daljnje usvajanje pokreta klasičnog baleta, razvoj tehničkih navika u izvođenju i početak otkrivanja individualnih sposobnosti učenika
- pripremni razred za srednju školu.

U programu su sustavno, od lakšega prema težem u izloženi osnovni elementi vježba, adaggia, allegra, tehnike na prstima, skokova, i različitih pokreta.

U svakom razredu, paralelno s usvajanjem novih pokreta mora se utvrđivati i ponavljati i cijelo prethodno usvojeno gradivo. Zbog toga treba obrađeno gradivo sustavno uključivati u složenije kombinacije pokreta te s učenicima raditi na izdržljivosti i volji za prevladavanje teškoća. Izvođenje složenijih plesnih kombinacija razvija kod učenika glazbenost, plastičnost i izražajnost pokreta. Također treba napomenuti da je ovaj program proširen i obogaćen pokretima koji nisu bili uključeni u prijašnje obrazovne programe. U sadašnjem programu znatno je prošireno područje razdjela poluokreta, okreta i vježbu »en tournant«, u vježbama kraj štapa i na sredini. Specifične plesne kombinacije grade se na usvojenom gradivu i u programu se posebno ne navode.

U I. i II. razredu osnovne škole nastava plesnih predmeta izvodi se 8 sati u tjednu.

U III. i IV. razredu osnovne škole nastava plesnih predmeta izvodi se 12 sati u tjednu.

U pripremnom razredu za srednju školu nastava plesnih predmeta izvodi se 12 sati u tjednu.

Obvezatna praksa učenika u kazalištu dopunjava rad na klasičnom baletu u razredu. Nastavnik je dužan pratiti kako učenici provode praksu te s njima u razredu usavršavati korake nužne za izvođenje scenskih zadataka koji su im povjereni.

II. SOLFEGGIO – uči se u II. razredu i traje jednu nastavnu godinu. Svrha je predmeta da učenici nauče osnovne pojmove glazbene teorije, pismenost u G i F ključu, osnovne ritmičke figure i metričke odnose te razvijanje glazbenog izričaja. Plan i program osmišljen je tako da se učenici što bolje teoretski pripreme za nastavu glasovira, koja počinje u trećem razredu. Budući da nastava glasovira zahtijeva daljnje usvajanje teoretskih znanja i pojmova, nastavnik će glasovira, uz praktičan rad, nastaviti razvijati i proširivati učenikove teoretske spoznaje.

III. POVIJESNI PLESovi – u zajednici s karakternim plesovima i ostalim plesnim predmetima daju zaokruženu cjelinu u odgoju mladog plesača.

Poznavanje i vrednovanje kulturne baštine čovječanstva te razvojnog puta umjetnosti, a posebno glazbenoplesne umjetnosti daje budućem mladom baletnom umjetniku sigurnu osnovu za pristup i shvaćanje umjetničkih djela baletne umjetnosti i umjetnosti uopće kao i stvaralački impuls u samostalnom osmišljavanju umjetničkih djela.

Zadatak je nastave povijesnih plesova usmjeren da:

- učenika osposobi za scensko izvođenje povijesnih plesova
 - učenika upozna sa stilskim karakteristikama pojedinih povijesnih razdoblja, njihovom kvalifikacijom stilske kvalitete, njihovim odgovarajućim plesnim izrazom te s likovnim umjetnostima, glazbom i kostimografijom
 - učenika dovede do samostalnog uočavanja stilskih kvaliteta i stilske interpretacije plesova pojedinih povijesnih razdoblja.
- Nastava povijesnih plesova obuhvaća sljedeće sadržaje:

1. Posebnu plesnu tehniku
2. Osnovne plesne elemente sistematizirane po vrstama
3. Oblikovanje osnovnih plesnih elemenata u plesne cjeline s karakterističnim plesnim figurama i prostornim kretanjem
4. Izučavanje određenih plesnih primjera na temelju izvornih zapisa
5. Upoznavanje s originalnim plesovima iz tradicionalnog opernog i baletnog repertoara:

– P. I. Čajkovski:	EVGENIJ ONJEGIN	M. Petipa
– S. Prokofjev:	ROMEO I JULIJA	L.Lavrovski
– W. A. Mozart:	DON JUAN	M. Petipa
– A. Glazunov:	RAYMONDA	M. Petipa
– A. Asafjev:	PLAMEN PARIZA	V. Vojnonen, itd.

Program nastave povijesnih plesova razrađen je na osnovi dvogodišnjeg učenja, tj. jednu nastavnu godinu u osnovnoj školi i jednu nastavnu godinu u srednjoj školi, po dva sata u tjednu (u III. razredu osnovne škole i III. razredu srednje škole).

IV. GLASOVIR – kao nastavni predmet u školi za klasični balet nužan je i neophodan element u formiranju baletnog plesača s obzirom na usku povezanost baletne umjetnosti i glazbe.

Učenjem glasovira učenik ne ovladava samo osnovnim vještinama sviranja, već neprestano razvija sluh, osjećaj za ritam, glazbenu memoriju i sposobnost čitanja s lista. Obvezatna nastava glasovira traje četiri nastavne godine. Učenje glasovira počinje u III. razredu osnovne škole, i traje zaključno do II. razreda srednje škole. Na kraju II. razreda srednje škole učenici polažu završni ispit. Završni ispit

može se u iznimnim i opravdanim slučajevima odgoditi, ali se mora položiti najkasnije do kraja I. polugodišta III. razreda srednje škole.

Nastava glasovira u školi za klasični balet treba biti prilagođena potrebama i zahtjevima baletne umjetnosti uopće. Učenjem glasovira učenici stječu znanja i vještine sviranja glasovira, ali najvažnije je da u izravnom dodiru s glazbom učenici razvijaju vlastitu muzikalnost i interpretaciju koja će im pomoći u shvaćanju i razumijevanju glazbe te im pomoći u plesnom oblikovanju i plesnom izrazu. Drugim riječima, nastava glasovira pomaže učenicima da vlastitom glazbenom interpretacijom utječu na vlastiti plesni izraz, što je jedan od osnovnih obrazovnih i profesionalnih elemenata svakog plesača.

Umjesto raznih etida, sonata i sonatina, koji su elementarna obuka svakoga glasovirača, težište će biti na skladbama koje imaju plesni karakter (te ujedno pružiti učenicima mogućnost uvida u povijesni pregled glazbenih i plesnih stilova, plesova, skladatelja). Kao osnovni udžbenik preporučujemo »Škola sviranja na klaviru« A. Nikolajeva, koja se pokazala metodički i didaktički prilagođenija počecima učenja glasovira. Istovremeno, pokušat ćemo stvoriti vlastiti, prilagođen način učenja glasovira s vlastitim odabirom skladba i literature te ćemo se truditi da zastupljenost domaćih skladatelja i njihovih djela, kroz povijest, bude što je moguće veća i svrhovitija.

Nastavnik može s pojedinim, osobito nadarenim učenicima obraditi više gradiva nego što je to određeno programom, ili usvajati teže gradivo, što će ovisiti o učenikovim mogućnostima i sposobnostima.

Iz svega navedenoga proizlazi i nastavnikova obveza praćenja literature kojom upotpunjuje ili proširuje nastavni program odgovarajućim skladbama.

V. KARAKTERNI PLESOVI – zauzimaju istaknuto mjesto u plesnom odgoju mladog plesača, pred kojeg se postavljaju sve veći tehnički i izvođački zadaci. Pravilnim usvajanjem nastavnog plana i programa karakternih plesova, ta velika i važna grana plesne umjetnosti s osnovom na nacionalnim plesnim izrazima, nije više nepoznanica školovanom mladom plesaču te će jue s razumijevanjem i lakoćom interpretirati na pozornici.

Nastava karakternih plesova usmjerena je da:

- učenika osposobi za scensko izvođenje karakternih plesova
- učenika upozna s bitnim karakteristikama, osebujnošću i specifičnostima karakternih plesova
- kod učenika razvije sposobnost brza prilagođavanja i razlikovanja raznorodnih karaktera nacionalnih plesova
- učenika dovede do uočavanja i plesnog oblikovanja osnovnoga karaktera određenoga nacionalnog plesa.

Nastava karakternih plesova obuhvaća sljedeće sadržaje:

1. Posebnu plesnu tehniku:
 - osnovnu tehniku držanja, stavova i pozicija tipičnih za karakter pojedinih plesova
 - tehničku spremnost za izvođenje pojedinih plesova,
 - osnove za usavršavanje daljnje tehničke bravuroznosti toliko svojstvene karakternim plesovima.
2. Osnovne plesne elemente nacionalnih plesova sistematizirane prema vrstama.
3. Oblikovanje osnovnih plesnih elemenata u plesne cjeline s karakterističnim plesnim figurama u prostornom kretanju, upoznavanje učenika s karakterom pojedinih nacionalnih plesova. Dobro razrađena i usvojena tehnička strana plesova omogućuje pravilno scensko izvođenje i individualnu interpretaciju.

4. Originalne plesove iz tradicionalnoga baletnog i opernog repertoara: P. I. Čajkovski: »Labuđe jezero«, »Orašar«, »Trnoružica«, A. Borodin: »Knez Igor« – Polovječki plesovi itd.

Program karakternih plesova razrađen je na osnovi pet nastavnih godina: jedna nastavna godina u osnovnoj školi (IV. razred), te četiri nastavne godine u srednjoj školi (I., II., III., i IV. razred).

NASTAVNI PLAN

R.br.	PREDMET	Broj sati nastave u tjednu po razredu				
		I.	II.	III.	IV.	Pripremni r.
1.	Klasični balet	8	8	10	10	10
2.	Povijesni plesovi			2		
3.	Karakterni plesovi				2	2
4.	Solfeggio		2			
5.	Glasovir			1	1	1
	UKUPNO:	8	10	13	13	13

NASTAVNI PROGRAM

PRVI RAZRED

KLASIČNI BALET

Osnovni je zadatak nastavnog programa prvog razreda postava nogu, tijela (prsni koš i leđa), ruku i glave uz štap i na sredini.

Učenje osnovnih koraka postupno se otežava tražeći sve veće zalaganje učenika.

U elementarnim kombinacijama koje sadrže korake iz skokova (allegro) i rada na vrhovima prstiju (špica), učenici trebaju svladati osnovne navike koordinacije pokreta i usklađenost s glazbom.

KORACI UZ ŠTAP

1. Pozicija nogu – I., II., III., V., i IV. pozicija.
2. Pozicija ruku pripremni položaj, 1., 3., 2., pozicija (počinje se učiti na sredini dvorane uz nepotpunu otvorenost pozicije nogu).
3. Demi plie u I., II., III., V., i IV. poziciji.
4. Battement tendu:
 - a) iz I. pozicije u stranu, naprijed i natrag
 - b) iz demi plie u I. poziciju, u stranu, naprijed i natrag
 - c) iz V. pozicije u stranu, naprijed i natrag
 - d) iz demi plie u V. poziciju, u stranu, naprijed i natrag
 - e) s opuštanjem pete u II. poziciju iz I. i V. pozicije
 - f) s demi plie u II. poziciju bez prijelaza iz potporne noge, i u IV. poziciju bez prijelaza i s prijelazom na potpurnu nogu, s I. i V. pozicijom
 - g) passé par terre (prevođenje noge naprijed i natrag kroz I. poziciju)
5. Pojam smjerova »en dehors« i »en dedans«.
6. Demi rond de jambe par terre en dehors i en dedans.
7. Rond de jambe par terre en dehors i en dedans.
8. I. i III. port de bras, kao završetak različitih vježba.
9. Battement tendu jete:
 - a) iz I. i V. pozicije u stranu, naprijed i natrag

- b) s demi plie u I. i V. poziciju u stranu, naprijed i natrag
 c) pique u stranu, naprijed i natrag
10. Položaj nogu sur le cou-de-pied naprijed i natrag (obuhvatni za battement frappe).
 11. Battement frappe u stranu, naprijed i natrag (u početku se uči prstima na podu pique a poslije na 30°).
 12. Releves na poluprstima u I., II., i V. poziciji s ispruženim nogama i s demi plie.
 13. Battements tendu plie-soutenu naprijed, u stranu i natrag. Poslije se radi s podizanjem na poluprste u V. poziciju.
 14. Preparation za rond de jambe par terre en dehors i en dedans.
 15. Položaj nogu sur le cou-de-pied (uvjetni naziv za battement fondus).
 16. Battements fondus u stranu, naprijed i natrag (u početku se uči prstima na podu – pique – a poslije na 45°).
 17. Battements soutenus naprijed, u stranu i natrag (u početku se uči prstima na podu – pique – a poslije na 45°).
 18. Petits battements sur le cou-de-pied (ravnomjernim prijenosom nogu i s akcentom naprijed i natrag).
 19. Battements double frappes u stranu, naprijed i natrag (u početku se uči prstima na podu, a poslije na 30°).
 20. Battements releves lents na 45° i 90° iz I. i V. pozicije u stranu, naprijed i natrag.
 21. Grand plie u I., II., III., i V. poziciji. IV. pozicija se uči poslije.
 22. Grand battemants jetes iz I. i V. pozicije u stranu, naprijed i natrag.
 23. Battements retires (podizanje noge iz V pozicije u položaj sur le cou-de-pied i passe. Vraćanje u V. poziciju naprijed ili natrag).
 24. Battements developpes:
 - a) naprijed, u stranu i natrag
 - b) passe u svim pravcima
 25. Rond de jambe en l'air (uči se s gibanjem i razgibavanjem nogu otvorenih u stranu na 45°).
 26. Rond de jamb par terre en dehors i en dedans na demi plie.
 27. Savijanje tijela natrag i u stranu (stajati licem prema štapu).
 28. Pas de bourree simple (s promjenom nogu, stajati licem prema štapu).
 29. Pas de bourree suivi na poluprstima, bez kretanja (stajati licem prema štapu).
 30. Poluokreti u V. poziciji na dvije noge s promjenom nogu na poluprste.

KORACI NA SREDINI

1. Pozicija ruku – pripremni položaj, 1., 3., i 2., pozicija.
2. Poklon.
3. Demi plie po I. i II. poziciji en face, po III., V. i IV. poziciji en face i epaulment.
4. Battement tendu:
 - a) iz I. i V. pozicije naprijed, u stranu i natrag
 - b) s demi plie u I. i V. poziciji naprijed, u stranu i natrag
 - c) s demi plie u II. i IV. poziciju (bez prijelaza i s prijelazom na drugu nogu)
 - d) passe par terre (provođenje nogu naprijed i natrag kroz I. poziciju).

5. Battement tendu jete:
 - a) iz I. i V. pozicije naprijed, u stranu i natrag
 - b) s demi plie u I. i V. poziciju u svim smjerovima
6. Demi rond i rond de jambe par terre en dehors i en dedans.
7. Preparation za rond de jambe par terre en dehors i en dedans.
8. Grand plie u I. i II. poziciji en face i u V. poziciji en face i epaulment.
9. Battement frappes
 - a) prstima na podu u svim smjerovima (pique)
 - b) na 30° u svim smjerovima
10. Battement double frappes
 - a) prstima na podu u svim smjerovima
 - b) na 30° u svim smjerovima
11. Položaj epaulement croisee i effacee.
12. Osnovne poze: croisee, effacee, ecartee, naprijed i natrag; I., II. i III. arabesques.
13. Battement tendu plie-soutenu u svim smjerovima na cijelom stopalu.
14. Battement fondus
 - a) prstima na podu u svim smjerovima
 - b) na 45° u svim smjerovima
15. Battement soutenus en face prstima na podu u svim smjerovima i na cijelom stopalu (po nastavnikovu izboru).
16. Petits battements sour le cou-de-pied s ravnomjernim prijenosom noge i akcentom naprijed i natrag (po nastavnikovu izboru).
17. Battement releves lents u svim smjerovima.
18. Battement developpes u svim smjerovima.
19. Grand battements jetes u I. i V. poziciji naprijed, u stranu i natrag.
20. Rond de jambe en l'air en dehors i en dedans (prema kraju školske godine).
21. Port de bras bez pokreta tijela en face i epaulment.
22. I., II. i III. port de bras.
23. Releves na poluprstima u I., II., i V. poziciji s demi plie i s pruženim nogama
24. Pas de bourree simple (s promjenom nogu) en face.
25. Pas de bourree suivi en face na poluprstima na mjestu i s kretanjem u stranu.
26. Okretanje na dvije noge u V poziciji na poluprstima na jednom mjestu (s okretom glave u ogledalo).
27. Temps lie par terre naprijed i natrag.
28. Pas polke en face.
29. Reverence (ženski razred).

SKOKOVI Allegro

1. Temps leve saute po I., II., i V. poziciji.
2. Changement de pieds.
3. Pas echappe u II. poziciju.
4. Pas assemble (s otvaranjem nogu u stranu).
5. Pas glissade (s kretanjem u stranu).
6. Pas balance.
7. Sissonne simple (prema kraju školske godine).
8. Sissonne fermee u stranu.

9. Petits pas chasse en face naprijed.
10. Pas de basque naprijed (scenski oblik).

KORACI NA VRHOVIMA PRSTIJU (ŠPICA)

1. Releves po I., II. i V. poziciji.
2. Pas echappe u II. poziciju iz I i V pozicije.
3. Pas assemble soutenu en face (s otvaranjem nogu u stranu).
4. Pas de bourree simple en face (s promjenom nogu).
5. Pas de bourree suivi en face na mjestu i s kretanjem u stranu.
6. Pas couru en face po I. poziciji naprijed i natrag.
7. Pas glissade (s kretanjem u stranu).

DRUGI RAZRED

KLASIČNI BALET

Razvijanje fizičke snage učenika, ponavljanje i učenje prijednih koraka i vježba uz štap s dizanjem na poluprste. Prvo upoznavanje s tehnikom okreta na dvije noge. Učenje skokova s doskokom na jednu nogu. Rad na pozama u vježbama uz štap, na sredini i na vrhovima prstiju (špici). Razvijanje koordinacije pokreta u složenijim kombinacijama. Uvođenje elementarnog adagija, postavljenog na usvojenim pozama i u kombinacijama s koracima nabrojenim u programu.

KORACI UZ ŠTAP

1. Male poze: croisee, effacee, ecartee, naprijed i natrag i II. arabesques prstima na podu na ispruženoj nozi i na demi plie. Poslije se poze unose u različite vježbe.
2. Battement tendu:
 - a) double (s dvojnim opuštanjem u II. poziciju)
 - b) u svim malim i velikim pozama
 - c) pour le pied
3. Battement tendu jete:
 - a) balancoire
 - b) u svim malim i velikim pozama
4. Demi rond de jambe na 45° en dehors i en dedans na cijelom stopalu i na poluprstima.
5. Ronde de jambe na 45° en dehors i en dedans na cijelom stopalu.
6. Battement fondus:
 - a) u pozama na cijelom stopalu vrhom prstiju na podu i na 45°
 - b) en face i u pozama na poluprstima
 - c) s plie releve na cijelom stopalu i na poluprstima en face i u pozama
 - d) double na cijelom stopalu i na poluprstima (po nastavnikovu izboru).
7. Battement soutenu na cijelom stopalu i s podizanjem na poluprste u svim smjerovima en face i u pozama, prstima na podu i na 45°.
8. Battement frappes u svim smjerovima na poluprstima.
9. Battement double frappes u svim smjerovima na poluprstima.
10. Petit battement sur le cou-de-pied na poluprstima.
11. Flic naprijed i natrag na cijelom stopalu i s podizanjem na poluprste.
12. Pas coupe na cijelom stopalu i na poluprstima.

13. Pas tombe na mjestu, druga noga u položaju sur le cou-de-pied.
14. Rond de jambe en l'air en dehors i en dedans na poluprstima.
15. Petit temps releve en dehors i en dedans na cijelom stopalu i na poluprstima.
16. Battement releves lents na 90° i battement developpes u pozama croisee, effacee, ecartee naprijed i natrag, attitude effacee i croisee, II. arabesque.
17. Demi rond de jambe i grand rond de jambe developpe en dehors i en dedans.
18. Grand battement jetes:
 - a) u svim pozama
 - b) pointes u svim smjerovima en face i u pozi.
19. Učenje port de bras radi se nogom ispruženom na prste naprijed, natrag i u stranu. III. port de bras radi se također u demi plie na potpornoj nozi.
20. Releve na poluprstima u IV. poziciji, noga koja radi u položaju je sur le cou-de-pied i na 45°.
21. Poluokreti en dehors i en dedans na dvije noge u V. poziciji s promjenom noge, radi se s ispruženim nogama i s demi plie.
22. Okret fouette en dehors i en dedans za ¼ i ½ kruga, iz poze u pozu prstima na podu (pique) na ispruženoj nozi i na demi plie.
23. Preparation za pirouette sur le cou-de-pied en dehors i en dedans iz V. pozicije.

KORACI NA SREDINI

Vježbe se rade en face i epaulement na cijelom stopalu.

1. Male poze: croisee, effacee, ecartee, naprijed i natrag, I., II., i III. arabesque prstima na podu, na ispruženoj nozi i na demi plie.
2. Grand plie u IV. poziciji en face i epaulement croisee i effacee.
3. Battement tendu:
 - a) u malim i velikim pozama
 - b) double po II. poziciji.
4. Battement tendu jete:
 - a) u malim i velikim pozama
 - b) pique en face u malim i velikim pozama.
5. Rond de jambe par terre en dehors i en dedans na demi plie.
6. Demi rond de jambe na 45° en dehors i en dedans.
7. Battement fondus u malim i velikim pozama prstima na podu (pique) na 45° samo en face.
 - a) u malim i velikim pozama prstima na podu (pique) i na 45°
 - b) s plie releve en face i u pozama
 - c) double en face (po nastavnikovu izboru).
8. Battement soutenus en face u malim i velikim pozama prstima na podu i na 45° na cijelom stopalu.
9. Petits pas jetes na poluprstima s kretanjem naprijed, u stranu i natrag.
10. Battement frappe u malim i velikim pozama prstima na podu i na 30°.
11. Battement double frappes u malim i velikim pozama prstima na podu i na 30°.
12. Petits battements sur le cou-de-pied ravnomjerno s akcentom naprijed i natrag en face i epaulement.

13. Flic naprijed i natrag na cijelom stopalu.
14. Pas coupe na cijelom stopalu.
15. Pas tombe na mjestu, druga noga u položaju sur le cou-de-pied.
16. Rond de jambe en l'air en dehors i en dedans.
17. Petit temps releve en dehors i en dedans.
18. Battement releves lents i battement developpes en face i u pozama: croisee, effacee, ecartee, naprijed i natrag, attitude effacee i croisee, i I., II., III. arabesques.
19. Battement developpes passe en face i u pozama.
20. Demi rond de jambe developpe en dehors i en dedans en face.
21. Grand battement jete i grand battement jete pointes u svim pozama (osim IV arabesques).
22. Port de bras s nagibom tijela u stranu.
23. Različiti port de bras s nagibom i gibanjem tijela, s nogom ispruženom na podu naprijed i natrag.
24. IV. i V. port de bras u V. poziciji.
25. Poza IV. arabesque prstima na podu.
26. Temps lie par terre s port de bras: nagib natrag i u stranu.
27. Releve na poluprstima:
 - a) u IV poziciji croisee i effacee
 - b) noga koja radi u položaju je sur le cou-de-pied ili podignuta na 45° u bilo kojem smjeru.
28. Pas de bourree de cote prstima na podu (pique) i na 45°.
29. Pas de bourree ballote na effacee i croisee s prstima na podu na 45°.
30. Poluokret na dvije noge u V poziciji s promjenom noge, radi se s ispruženim nogama i s demi plie.
31. Preparation za pirouettes sur le cou-de-pied en dehors i en dedans iz V., II. i IV. pozicije.

SKOKOVI ALLEGRO

1. Temps leve saute po IV. poziciji.
2. Grand changment de pieds.
3. Petit changment de pieds.
4. Changment de pieds en tournant na 1/4, 1/2 i cijeli okret (muški razred).
5. Grand pas echappe na II. i IV. poziciji na croisee i effacee.
6. Petit pas echappe na II. i IV. poziciji na croisee i effacee.
7. Pas echappe na II. i IV. poziciji sa završetkom na jednoj nozi, druga je noga u položaju sur le cou-de-pied naprijed i natrag.
8. Pas assemble en face s otvaranjem nogu naprijed i natrag, poslije na croisee i effacee.
9. Double pas assemble.
10. Sissonne simple en face i u malim pozama.
11. Petit pas jete en face, poslije sa završetkom u maloj pozi.
12. Pas glissade u svim smjerovima en face i u malim pozama.
13. Pas coupe.
14. Petit pas chasse u svim smjerovima en face i u pozama.
15. Pas de chat.
16. Temps leve s nogom u položaju sur le cou-de-pied (po nastavnikovu izboru).
17. Sissonne ferme u svim smjerovima i malim pozama.
18. Sissonne ouverte par developpe na 45° naprijed i u stranu en face.

19. Sissonne ouverte u svim smjerovima en face.
20. Pas emboites naprijed sur le cou-de-pied na 45° na mjestu i s kretanjem.
21. Pas de basque naprijed i natrag.
22. Pas de basque en tournant po 1/4 kruga.
23. Pas balance en tournant po 1/4 kruga.
24. Temps leve u poze I. i II. arabesques (scensi oblik sissonne).
25. Tour en l'air (muški razred, individualno).

KORACI NA VRHOVIMA PRSTIJU (ŠPICA)

1. Releve po IV. poziciji en face, criosee i effacee.
2. Pas echappe po IV. poziciji criosee i effacee.
3. Pas echappe po II. i IV. poziciji sa završetkom na jednu nogu, druga je noga u položaju sur le cou-de-pied naprijed ili natrag.
4. Pas assemble soutenu s otvaranjem noge naprijed, u stranu i natrag, en face i u pozama.
5. Pas de bourree simple (s promjenom nogu) sa završetkom u malu pozu.
6. Pas de bourree de cote.
7. Pas de bourree ballote na croisee i effacee.
8. Pas de bourree suivi en face, u malim i velikim pozama s kretanjem u stranu, naprijed i natrag.
9. Pas de bourree suivi en tournant.
10. Pas couru naprijed i natrag en face i epaulement.
11. Pas glissade s kretanjem naprijed, u stranu, natrag, en face, epaulement i u pozama.
12. Temps lie par terre naprijed i natrag.
13. Sissonne simple en face, epaulement, i u pozi.
14. Poluokreti i okreti u V poziciji.
15. Sous-sous u malim i velikim pozama.
16. Petit pas jete s otvaranjem nogu u stranu na mjestu.
17. Petit pas jete s kretanjem naprijed, u stranu i natrag, druga je noga u položaju sur le cou-de-pied.
18. Pas polke en face i epaulement.
19. Pas coupe ballonne s otvaranjem nogu u stranu.

SOLFEGGIO

Nastavni predmet Solfeggio izvodi se u II. razredu. Svrha je predmeta da učenici nauče osnovne pojmove glazbene teorije, pismenost u G i F – ključu te osvijeste temeljne ritmičke figure i metričke odnose. Plan i program zato je koncipiran tako da se učenici teoretski što bolje pripreme za nastavu glasovira, koja počinje u III. razredu.

LITERATURA:

Adalbert Marković:	555 odabranih primjera za Solfeggio
Tomislav Adamić:	Solfeggio (I. i II. knjiga)
Miroslav Magdalenić:	Solfeggio I. knjiga
Branko Lazarin:	Solfeggio (I. i II. knjiga)
Ivan Golčić:	Solfeggio (I.-VI.)

Osnovni pojmovi glazbene teorije:

1. Vrste nota, trajanje, takt, taktzna crta, znak za mjeru.
2. Ritam.
3. Mjera.

4. Vrste mjera – dvodobna, trodobna, četverodobna.
5. Točka iza note.
6. Stanka.
7. Ligatura.
8. Predtakt i uzmah.
9. Glazbena pismenost u G i F ključu.
10. Oktave – prva oktava, druga oktava, itd.
11. Intervali.
12. Predznaci – snizilica, povelilica, razrješilica.
13. Glazbene ljestvice – C-dur, G-dur, F-dur, itd.
14. Kvintni i kvartni krug do četiri predznaka.
15. Glavni stupnjevi ljestvice.
16. Ritmički diktati – ritmovi i ritmičke kombinacije sa stankama.
17. Melodijsko-ritmički jednoglasni diktati jednostavnog tipa.

TREĆI RAZRED

KLASIČNI BALET

Završava se rad na postavljanju nogu, tijela, ruku i glave. Tijekom nastave svladava se tehnika poluokreta i okreta uz štap, na sredini, na poluprstima i vrhovima prstiju (špici). Koraci na sredini rade se na poluprstima. Počinje učenje pirouetta i battua. Adagio se gradi na složenijim kombinacijama pokreta usvojenih u ovom i prethodnim razredima. Posebno se pazi na izražajnost poza. Učenici moraju steći fizičku snagu mišića, koordinaciju pokreta, bez čega ne će moći svladavati program viših razreda.

KORACI UZ ŠTAP

1. Grand plie s port de bras (samo s radom ruku).
2. Battement tendu pour batterie.
3. Demi rond de jambe na 45° en dehors i en dedans na poluprstima i na demi plies.
4. Battement fondus:
 - a) double na poluprstima
 - b) s plie releve i demi rond de jambe na 45° en face i iz poze u pozu
 - c) s plie releve i rond de jambe na 45°
5. Battement soutenus na 90° u svim smjerovima en face i u pozi na poluprstima.
6. Battement frappes:
 - a) u svim pozama s prstima na podu (pique) na 30° na cijelom stopalu, na poluprstima i sa završetkom u demi plie.
 - b) s releve na poluprstima.
7. Battement double frappe:
 - a) u svim pozama prstima na podu, na 30° na cijelom stopalu i na poluprstima
 - b) s releve na poluprstima
 - c) u svim smjerovima sa završetkom u demi plie.
8. Petits battement sur le cou-de-pied s plie releve na cijelom stopalu i na poluprstima s akcentom naprijed i natrag.
9. Flic-flac en face.
10. Pas tombe:
 - a) s kretanjem, noga koja radi u položaju je sur le cou-de-pied prstima na podu i na 45°

- b) na mjestu s poluokretima en dehors i en dedans, noga koja radi u položaju je sur le cou-de-pied.
11. Rond de jamb en l'air en dehors i en dedans s završetkom u demi plie.
12. Battement releves lents i battement developpes u svim pravcima en face i u pozi s podizanjem na poluprste i na demi plie.
13. Releve na poluprstima, a noga koja radi podignuta je na 90° u bilo kojem smjeru.
14. Demi rond de jambe developpe en dehors i en dedansna demi plie (po nastavnikovu izboru).
15. Grand battement jetes passe par terre sa završetkom na vrhove prstiju naprijed i natrag.
16. Port de bras:
 - a) III. port de bras s nogom pruženom na vrhove prstiju natrag na plie bez prijelaza s potporne noge, i s prijelazom.
 - b) V. port de bras u V. poziciji s nogom pruženom na vrhove prstiju naprijed i natrag.
17. Okret na dvije noge u V. poziciji s promjenom nogu, počevši s pruženih nogu i s demi plie.
18. Soutenu en tournant en dehors i en dedans ½ i cijeli okret počevši prstima na podu i na 45°.
19. Poluokreti na jednoj nozi en dehors i en dedans:
 - a) noga koja radi u položaju je sur le cou-de-pied
 - b) s nogom na cijelom stopalu i na poluprstima.
20. Pirouettes iz V. pozicije en dehors i en dedans.

KORACI NA SREDINI

1. Grand plie s port de bras (samo s radom ruku).
2. Battement tendus en tournant en dehors i en dedans za 1/8 kruga.
3. Battement tendu jete balancoire en face i u pozi.
4. Demi rond de jambe na 45° en dehors i en dedans na poluprstima i na demi plie.
5. Rond de jambe na 45° en dehors i en dedans na cijelom stopalu.
6. Battement fondus:
 - a) na poluprstima en face i u pozi
 - b) s plie releve i demi rond de jambe na 45° en face, na cijelom stopalu i na poluprstima
 - c) double na cijelom stopalu i na poluprstima en face i u pozama.
7. Battement soutenus na 90° en face, i u pozi na cijelom stopalu.
8. Battement frappes:
 - a) na poluprstima
 - b) sa završetkom u demi plie
 - c) s releve na poluprstima.
9. Battement double frappes:
 - a) na poluprstima
 - b) s završetkom u demi plie en face i u pozi
 - c) s releve na poluprstima.
10. Petit battement sur le cou-de-pied:
 - a) na poluprstima ravnomjerno, sa zadržavanjem i akcentom naprijed i natrag
 - b) s plie releve na cijelom stopalu.
11. Flic-flac en face.
12. Pas coupe na poluprstima.

13. Pas tombe s kretanjem, noga koja radi u položaju je sur le cou-de-pied, prstima na podu i na 45°.
14. Rond de jambe en l'air en dehors i en dedans na poluprstima.
15. Petit temps releve en dehors i en dedans na poluprstima.
16. Battement releves lents: en face i u pozama (osim IV arabesques):
 - a) en face i u pozama (osim IV arabesques i ecartee) s podizanjem na poluprste, i u demi plie.
17. Battement developpes:
 - a) en face i u pozama (osim IV arabesques i ecartee) s podizanjem na poluprste, i u demi plie.
 - b) s demi plie i prijelazom s noge na nogu en face i u pozi.
18. Demi rond de jambe developpe en dehors i en dedans en face i iz poze u pozu na cijelom stopalu.
19. Grand rond de jambe developpe en dehors i en dedans en face i iz poze u pozu na cijelom stopalu.
20. Temps lie na 90° s prijelazom na cijelom stopalu.
21. Grand battement jetes passe par terre (kroz I. poziciju) sa završetkom na vrhove prstiju naprijed ili natrag en face i u pozi.
22. Port de bras:
 - a) III. port de bras s nogom pruženom na prste naprijed ili natrag na demi plie
 - b) V. port de bras s nogom pruženom na prste naprijed ili natrag na demi plie
 - c) III. port de bras s nogom ispruženom na prste natrag na plie bez prijelaza s potporne noge, i s prijelazom.
23. Pas de bourree desus-dessous en face.
24. Pas de bourree ballote en tournant po 1/4 kruga.
25. Pas de bourree simple (s promjenom nogu) en tournant en dehors i en dedans.
26. Pas couru.
27. Pas jete fondu s kretanjem naprijed i natrag.
28. Poluokreti en dehors i en dedans s promjenom nogu na cijelom stopalu i na poluprstima.
29. Okret na dvije noge u V. poziciji na poluprstima (počinje se raditi s pruženim nogama i u demi plie).
30. Soutenu en tournant en dehors i en dedans za 1/2 i cijeli okret počevši prstima na podu i na 45°.
31. Pas glissade en tournant en dehors i en dedans za 1/2 i cijeli okret.
32. Okret fouette en dehors i en dedans za 1/8, 1/4 i 1/2 kruga iz poze u pozu s prstima na podu.
33. Pirouette en dehors i en dedans iz V., IV. i II. pozicije sa završetkom u V., IV. poziciju (jedan okret).

SKOKOVI ALLEGRO

1. Temps saute iz V. pozicije s kretanjem naprijed, u stranu i natrag.
2. Petit changement de pied s kretanjem naprijed, natrag i en tournant po 1/8 i 1/4 okreta.
3. Grand changement de pied s kretanjem naprijed, natrag i en tournant po ¼ i ½ okreta.
4. Pas echappe na II. i IV. poziciju en tournant po ¼ i ½ okreta.
5. Pas assemble s kretanjem en face i u pozi.
6. Sissonne simple en tournant po ½ okreta (muški razred).

7. Petit pas jette s kretanjem u svim smjerovima, en face i u malim pozama s nogom u položaju sur le cou-de-pied, i na 45°.
8. Pas de chat (s nogama savijenim natrag).
9. Temps leve s nogom u položaju sur le cou-de-pied.
10. Sissonne ouverte par developpe na 45° u svim smjerovima en face i u malim pozama.
11. Sissonne ouverte na 45° u malim pozama.
12. Sissonne tombe en face i u pozi.
13. Temps lie saute.
14. Pas coupe ballonne i pas ballonne u stranu, naprijed i natrag en face i u pozi, na mjestu i s kretanjem.
15. Pas emboites natrag sur le cou-de-pied na 45° na mjestu i s kretanjem naprijed.
16. Pas echappe battu.
17. Entrechat-quatre.
18. Royale.
19. Pas assemble battu (muški razred).
20. Tour en l'air (muški razred).

KORACI NA VRHOVIMA PRSTIJU (ŠPICA)

1. Pas echappe en tournant po II. poziciji po 1/4 okreta.
2. Pas assemble soutenu en tournant en dehors i en dedans po 1/2 okreta. Prema kraju školske godine radi se cijeli okret sa završetkom u pozi na prstima.
3. Pas de bourree dessus-dessous.
4. Pas glissade en tournant po 1/2 okreta.
5. Sissonne simple en tournant po ¼ i 1/2 okreta.
6. Sissonne ouverte na 45° u svim smjerovima i pozama (bez kretanja).
7. Sissonne ouverte par developpe na 45° u svim pravcima i pozama.
8. Pas tombe iz poze u pozu na 45°.
9. Releve na jednoj nozi, druga je noga u položaju sur le cou-de-pied.
10. Pas ballonne naprijed na effacee i u stranu, na mjestu i s kretanjem (2-4).
11. Pas jete u pozi na 45° s završetkom u demi plie.
12. Pas jete fondu po dijagonali naprijed i natrag.
13. Pas polke u svim smjerovima.
14. Preparation za pirouette iz V. pozicije.
15. Pirouette en dehors i en dedans iz V. pozicije.

SKOKOVI NA VRHOVIMA PRSTIJU (ŠPICA)

16. Temps saute po V. poziciji na mjestu.
17. Changement de pied en face.

POVIJESNI PLESIVI

Zadatak je nastavnog predmeta Povijesni plesovi upoznavanje s plesnim elementima povijesnih plesova. Jednostavnim kombinacijama plesnih elemenata i plesnim etidama razvija se koordinacija i plastičnost pokreta, plesnost i glazbenost izvođenja te se stječu prva iskustva u odnosu s partnerom (djevojčica – dječak). Također je važno usvajanje staccato i legato izvođenja pokreta, shvaćanje koreografskog crteža određenog plesa, s naglaskom na stilskoj maniri »gracioznost i uskladenost«.

1. Postavljanje nogu, korpusa, ruku i glave.
2. Pozicije nogu i ruku.
3. Koraci: obični, plesni (lagani), na različita tempa i ritmove.
4. Pas degage.
5. Različiti port de bras na 3/4 i 4/4 mjeru.
6. Pokloni i reverancije na 2/4, 3/4 i 4/4 mjeri.
7. Klizeći korak (pas glisse) na 2/4 i 3/4 mjeru.
8. Double klizeći korak (pas chasse) na 2/4 mjeru.
9. Sitni oštri koraci oko noge s dizanjem na poluprste (pas eleve).
10. Galop.
11. Sve forme chasse (I., II., III., IV.) i double chasse.
12. Pas balance:
 - a) na mjestu
 - b) u kretanju naprijed i natrag
13. Pas balance – Menuet.
14. Poloneza:
 - a) pas poloneze
 - b) pas poloneze u parovima i po krugu
 - c) jednostavna kombinacija poloneze.
15. Pas de basque.
16. Polka:
 - a) pas polke na mjestu, naprijed i natrag
 - b) pas polke s kretanjem naprijed i natrag
 - c) bočni pas polke na mjestu i u stranu
 - d) jednostavne kombinacije polke.
17. Pas de patineur.
18. Pas de grace.
19. Valcer sa tri pas:
 - a) pas valcera po crti i po krugu s okretanjem solo u desnu stranu
 - b) razne jednostavne kombinacije.
20. Francuska kadrila (I., II., III. figura).

GLASOVIR

I. godina nastave glasovira

1. Osnovni sadržaji: postava ruku na klavijaturi; tehnički elementi: sviranje staccato, non legato, legato; vrijednosti nota, mjera i jednostavne ritmičke kombinacije, trajanje nota, tempo i puls.
2. Izvođački sadržaji: osnovni dinamički odnosi: glasno, tiho (forte, piano); fraziranje: vezano oblikovanje glazbene rečenice ili glazbenih odlomaka (legato); dinamika glasovirskog tona; dinamika melodije; artikulacija: izmjenjivanje vezanog i odvojenog sviranja; agogičke značajke: usporavanje na završetku (rallentando).
3. Razvijanje tehnike sviranja: tehničke vježbe: izgrađuju izdržljivost i razgibavanje mišića prstiju za dugotrajno i kvalitetno sviranje; ljestvice – koje se pojavljuju u vježbama.

Literatura:

1. A. Nikolajev: Škola sviranja na klaviru (I. dio – do 66. vježbe, a od 78.-100. obvezatno)
2. Ljestvica: C-dur kroz jednu oktavu. Trozvuk: razloženo i simultano.

ČETVRTI RAZRED

KLASIČNI BALET

Nastavni program IV. razreda počinje učenjem polaganih okreta kao uvjeta za brze okrete u velikim pozama.

Svladavanje tehnike pirouettesa i izvođenje koraka en tournant.

Učenje malih skokova sa zanoskom (battua) sa završavanjem na jednu nogu te prvo upoznavanje s velikim skokovima.

Razvija se stabilnost na poluprstima, a na vrhovima prstiju (špi-ca) uče se koraci u velikim pozama.

Adagio se obogaćuje uvođenjem sve složenijih plesnih pokreta, s inzistiranjem na koordinaciji tijela, ruku i glave.

KORACI UZ ŠTAP

1. Battement fondus na 90° en face i u pozi na cijelom stopalu i na poluprstima.
2. Battement double frappes:
 - a) s releve na poluprstima i završetkom u demi plie en face i u pozi
 - b) s okretom za 1/4 i 1/2 kruga
3. Battement battus sur le cou-de-pied naprijed i natrag en face i epaulement.
4. Flic-flac en tournant en dehors i en dedans.
5. Rond de jambe en l'air en dehors i en dedans s plie-releve i releve na poluprstima.
6. Battement releve lent i battement developpe en face i u pozi:
 - a) na poluprstima
 - b) s plie releve
 - c) s plie releve i demi rond de jambe en face i iz poze u pozu.
7. Battements developpes ballottes.
8. Demi i grand rond de jambe developpe na poluprstima i na demi plie en face i iz poze u pozu.
9. Grand rond de jambe jete en dehors i en dedans.
10. Grand battement jete developpe (mekani battement) na cijelom stopalu.
11. Okret fouette en dehors i en dedans za 1/8, 1/4 i 1/2 kruga s nogom podignutom naprijed ili natrag na 45°:
 - a) na poluprstima
 - b) s plie releve završavajući na poluprstima
 - c) s poluprstiju završavajući na demi plie.
12. Soutenu en tournant en dehors i en dedans za 1/2 i cijeli okret, počevši iz velike poze.
13. Temp releve en dehors i en dedans – preparation za pirouette.
14. Pirouette en dehors i en dedans počinje se s nogom u položaju sur le cou-de-pied.

KORACI NA SREDINI

1. Battement tendu en tournant en dehors i en dedans po 1/4 i 1/2 kruga.
2. Battement tendu jete en tournant en dehors i en dedans po 1/8 i 1/4 kruga.
3. Rond de jambe par terre en tournant en dehors i en dedans po 1/8, ¼ i ½ kruga.
4. Rond de jambe na 45° na poluprstima i na demi plie.
5. Battement fondus:
 - a) s plie releve i demi rond de jambe na 45° en face i iz poze u pozu na poluprstima
 - b) s plie releve i rond de jambe na 45° en face i iz poze u pozu na cijeloj nozi i na poluprstima
 - c) na 90° en face i u pozi na cijelom stopalu i na poluprstima.
6. Battement soutenus na 90° u svim smjerovima en face i u pozi na poluprstima.
7. Petit pas jetes en tournant po ½ okreta s kretanjem u stranu.
8. Battement frappes u pozi na poluprstima.
9. Battement double frappes s plie releve en face i u pozi na poluprstima.
10. Petits battements sur le cou-de-pied s plie releve na poluprstima s akcentom naprijed i natrag.
11. Rond de jambe l'air en dehors i en dedans sa završetkom u demi plie.
12. Battement releve lents i battement developpes:
 - a) u pozi IV. arabesques i ecartee, naprijed i natrag s podizanjem na poluprste i u demi plie
 - b) na poluprstima en face i u pozi
 - c) s plie releve en face i u pozi
 - d) s demi rond de jambe na poluprstima i na demi plie en face iz poze u pozu
 - e) s plie releve i demi rond de jambe en face i iz poze u pozu.
13. Pas tombe:
 - a) na mjestu s poluokretom en dehors i en dedans, noga koja radi u položaju je sur le cou-de-pied
 - b) iz poze u pozu na 45° i 90°, završava prstima na podu i na 90°.
14. Temps lie na 90° s prijelazom na poluprste.
15. Tours lents en dehors i en dedans:
 - a) u svim velikim pozama
 - b) iz poze u pozu kroz passe na 90°.
16. Grand battement jete:
 - a) u pozu IV arabesque
 - b) developpes (meki battement) en face i u pozi.
17. Petit port de bras s demi plie po IV. poziciji, i s nogom ispruženom na podu u demi plie.
18. Šesti port de bras.
19. Pas de bourree dessus-dessous en tournant en dehors i en dedans.
20. Soutenu en tournant en dehors i en dedans za ½ i cijeli okret iz velike poze.
21. Okret fouette en dehors i en dedans za 1/8, ¼ i ½ kruga s nogom podignutom naprijed ili natrag na 45°.
22. Pirouettes en dehors i en dedans iz V., II. i IV. pozicije s završetkom u V. i IV. poziciju, i u pozu prstima na podu (2 okreta).

23. Preparation za tour en dehors i en dedans iz IV. i II. pozicije u velikim pozama: a la seconde, attitude, arabesque.

SKOKOVI ALLEGRO

1. Pas echappe battu (s battu iz V. i iz II. pozicije).
2. Pas echappe battu sa završetkom na jednoj nozi.
3. Grand pas echappe en tournant po 1/4 i 1/2 okreta.
4. Pas assemble battu.
5. Double pas assemble.
6. Entrechat – trois.
7. Entrechat – cinq.
8. Pas brise naprijed i natrag (po nastavnikovu izboru).
9. Temps leve s nogom ispruženom na 45° u svim smjerovima i pozama.
10. Pas assemble s kretanjem: pas glissade, coupe-korak.
11. Grande sissonne ouverte u svim pozama (bez kretanja).
12. Grande sissonne ouverte par developpe u svim pozama.
13. Pas emboite en tournant na mjestu.
14. Grand pas emboite.
15. Grand pas chasse u svim smjerovima i pozama.
16. Sissonne simple en tournant po cijelom okretu en dehors i en dedans (muški razred).

KORACI NA VRHOVIMA PRSTIJU (ŠPICA)

1. Pas echappe en tournant po IV poziciji za 1/4 okreta.
2. Pas echappe en tournant po II poziciji za ½ okreta.
3. Pas de bourree en tournant:
 - a) simple
 - b) dessus-dessous
 - c) ballote en tournant za ¼ okreta.
4. Pas couru krećući se naprijed po krugu.
5. Pas glissade en tournant s kretanjem u stranu i po dijagonali (4-8).
6. Sissonne ouverte na 45° u pozama I., II., III. arabesque, attitude croisee i effacee (s kretanjem).
7. Grande sissonne ouverte u svim smjerovima i pozama (bez kretanja).
8. Grande sissonne ouverte par developpe u svim smjerovima i pozama.
9. Pas jete u velikoj pozi, završava s demi plie.
10. Releve na jednoj nozi u različite poze (bez kretanja), druga je noga na 45° i 90° (2-4).
11. Releve en tournant na jednu nogu po ¼ i ½ okreta, druga noga je u položaju sur le cou-de-pied.
12. Pas ballonne s kretanjem u svim smjerovima i pozama.
13. Preparation i pirouette iz IV. pozicije en dehors i en dedans.
14. Pirouette en dehors iz V. pozicije po jedan za redom.

SKOKOVI NA VRHOVIMA PRSTIJU (ŠPICA)

15. Temps saute po V., I. i II. poziciji na mjestu i s kretanjem u svim smjerovima.
16. Changement de pied s kretanjem u svim smjerovima i en tournant.

KARAKTERNI PLESOVI

U prvoj godini učenja karakternih plesova učenike upoznajemo s bitnim karakteristikama, osebujnošću i specifičnostima nacionalnih plesova. To omogućuje posebna plesna tehnika bazirana na postavi držanja tijela, ruku, glave i pozicijama nogu tipičnih za karakter pojedinih plesova.

Osnovni koraci i vježbe uz štap i na sredini uz postupno razvijanje čvrstoće nogu te koordinacije pokreta glave, ruku i tijela dat će spremnost za izvođenje zadanih plesova i plesnih kombinacija.

U prvoj godini učenja zastupljeni su sljedeći plesovi:

1. Ruski narodni ples (spori)
2. Talijanski scenski ples – Tarantella
3. Poljski scenski ples – Mazurka
4. Elementi mađarskog scenskoga plesa.

KORACI UZ ŠTAP

1. Pozicije nogu:
 - a) pet otvorenih pozicija – (kao i u klasičnom baletu) I., II., III., V. i IV. pozicija
 - b) pet zatvorenih pozicija:
 - I. zatvorena pozicija – stopalo jedno do drugoga (dodiruju se unutrnjim stranama)
 - II. zatvorena pozicija – noge postavljene usporedno, a među njima je razmak od jednog stopala
 - III. zatvorena pozicija – noge postavljene jedna do druge, samo što je peta jedne noge na sredini stopala druge
 - IV. zatvorena pozicija – noge su postavljene jedna ispred druge, a među njima je razmak jednog stopala
 - V. zatvorena pozicija – noge su postavljene po pravoj crti, tj. prsti stražnje noge dodiruju petu prednje
 - c) pet slobodnih pozicija – položaj je tih pet pozicija između zatvorenih i otvorenih pozicija nogu.
2. Različiti prijelazi nogu iz pozicije u poziciju:
 - a) klizanjem stopala po podu
 - b) izbacivanjem noge na 35° (jete)
 - c) okretanjem stopala.
3. Pozicije i položaji ruku:
 - a) šest pozicija:
 - 1., 2., i 3. pozicija – istovjetne su 1., 2., i 3. poziciji ruku u klasičnom baletu
 4. pozicija – ruke su postavljene na struku. Palac je iza tijela, a ostala četiri prsta postavljena su naprijed, jedan do drugoga
 5. pozicija – ruke su prekrivene ispred tijela. Prsti su zajedno i postavljene su malo iznad jednog i drugog lakta, a dlanovi su okrenuti prema dolje
 6. pozicija – obje ruke su savijene u laktima i dodiruju prstima zatiljak, a dlanovi su okrenuti naprijed

b) pripremni položaj i dva osnovna položaja:

pripremni položaj	– obje ruke slobodno opuštene kraj tijela
1. osnovni položaj	– obje ruke okrugle u laktima i otvorene u stranu između pripremnog položaja i 2. pozicije, a dlanovi su lagano okrenuti gore
2. osnovni položaj	– obje ruke okrugle u laktima i otvorene u stranu na visini 3. i 2. pozicije, a dlanovi lagano okrenuti prema vrhu.

4. Priprema za početak vježbe (preparation).
5. Demi i grand plie u I., II., IV. i V. otvorenim i zatvorenim pozicijama:
 - a) lagani
 - b) oštri.
6. Battement tendu:
 - a) s dizanjem pete potporne noge
 - b) s dizanjem potporne noge u demi plie
 - c) s tombe coupe i s jednim do dva udara
 - d) s prijelazom s prsta na petu i opet na prste (taj battement tendu možemo raditi s udarom ili dvostrukim udarom cijelog stopala u III. poziciji)
 - e) s izlaskom noge na petu.
(Svi oblici battement tendu rade se naprijed, u stranu i natrag.)
7. Battement tendus jete:
 - a) klasični oblik battement tendu jete
 - b) sa spuštanjem pete potporne noge
 - c) s demi plie na potpornoj nozi
 - d) u demi plie
 - e) s demi plie na potpornoj nozi i dizanjem pete te noge
 - f) s releve na potpornoj nozi
 - g) sa skraćenim stopalom (prsti–peta–prsti u zraku)
 - h) sa spuštanjem na petu (demi plie na potpornoj nozi)
8. Rond de jambe par terre:
 - a) ispružena potporna noga
 - b) na demi plie
 - c) radna noga na 45°.
9. Rond de pied:
 - a) ispružena potporna noga
 - b) na demi plie
 - c) radna noga na 45°
10. Pas tortille – s udarom i bez udara.
11. Srednji battement ili priprema za flic-flac:
 - a) jednostavni oblik (od sebe – k sebi) u stranu na 25°
 - b) na croisee (od sebe – k sebi)
 - c) složeniji oblik (s udarom ili dvojnim udarom)
12. Veriovočka – passe (priprema za passe na cijelom stopalu i na releve).
13. Vježbe za bedra.
14. Ritmička udaranja petama i prstima po I. zatvorenoj poziciji.

15. Vadičep.
16. Golubec:
 - a) s jednim udarcem
 - b) s dva udarca.
17. Battement developpe:
 - a) lagani
 - b) oštri
 - c) s udarom pete potporne noge.
18. Grand battement jete:
 - a) s demi plie na potpornoj nozi
 - b) s dizanjem potporne noge na poluprste
 - c) sa spuštanjem radne noge petom na pod.
19. Vježbe za razvijanje plastike i koordinacije pokreta ruku.

SREDINA

RUSKI PLES – SPORI

1. Osnovni položaji i pozicije ruku u ruskom plesu.
2. Jednostavni port de bras (ruski).
3. Pas balance.
4. Obični korak.
5. Vučeći ili klizeći korak.
6. Promjenljiv korak.
7. Korak u stranu (upadanje).
8. Udarajući korak.
9. Pritop – ključ.
10. Korak naprijed s udarom pete.
11. Scenski korak.
12. Scenski korak u brzom tempu.
13. Bočni korak.

TALIJANSKI SCENSKI PLES – TARANTELLA

1. Pozicije nogu.
2. Pozicije ruku.
3. Pokreti ruku s tamburinom.
4. Klizanje stopalom (ristom) naprijed, u otvorenom položaju, s istodobnim klizećim kretanjem natrag s drugom nogom u demi plie, na mjestu i s kretanjem natrag.
5. Mali pique naprijed u otvorenom položaju:
 - a) s kretanjem naprijed i natrag
 - b) sa sljedećim udarom rista po podu i istodobnim poskocom na poluprste druge noge u demi plie, na mjestu i s kretanjem
 - c) s uzastopnim udarima prstima i petom po podu i istodobnim poskocima na poluprste druge noge u demi plie, na mjestu i s kretanjem natrag.
6. Pas balance (korak u stranu s dva preštanja po III. slobodnoj poziciji).
7. Pas emboite:
 - a) mali skok na jednu nogu naprijed s istodobnim prijelazom druge noge i istegnutim stopalom do cou-de-pied natrag, na mjestu s kretanjem naprijed

- b) mali skok na jednu nogu naprijed s istodobnim držanjem druge noge natrag na attitude na 45° i 90°, na mjestu s kretanjem naprijed.
8. Suhi skok u II. poziciju na cijela stopala u demi plie.
9. Poskoci po III. slobodnoj ili V. otvorenoj poziciji na poluprstima u demi plie, na mjestu i s okretom.

POLJSKI SCENSKI PLES – MAZURKA

1. Pozicija ruku.
2. Pozicija nogu.
3. Port de bras ruku.
4. Ključ (udar petama):
 - a) jednostruki
 - b) dvostruki.
5. Pas ballance (korak u stranu s dva preštanja po slobodnoj III. poziciji).
6. Golubec – (podbiti nogu, koja je u stranu u zatvorenoj široj II. poziciji, s kretanjem u stranu).
7. Pas de bourre (iz strane u stranu u laganom plie po I. zatvorenoj poziciji).
8. Pas galla (korak mazurke (osnovni) s kretanjem naprijed).

ELEMENTI MAĐARSKOGA SCENSKOG PLESA

1. Pozicije nogu.
2. Pozicije ruku.
3. Port de bras.
4. Ključ (udar unutarnjih strana peta):
 - a) jednostruki
 - b) dvostruki.
5. Pas ballance.
6. Osmica (završetak na kraju kombinacije s rukama).

GLASOVIR

II. godina nastave glasovira

1. Osnovni sadržaji: sviranje na većem dijelu klavijature, rabimo jednostavne i složene kombinacije ritmova s notama s točkom, sinkopiranog ritma i izvođenje ukrasa.
2. Izvođački sadržaji: sviranjem raznih skladbi raznih skladatelja i stilova učenici razvijaju i usvajaju elemente izvođenja:

dinamika – izvođenje ff, pp i nagle promjene jačine s naglaskom (sfz)

fraziranje – češće izmjenjivanje načina udaranja

agogika – usvajanje agogike ritmova s točkom, izdržavanje tempa skladbe s odmjenim usporavanjem završetka (rall.), portato sviranje, primjena pedala (vježbanje pedala svakom rukom posebno, a nakon svladane vještine suradnje noge i ruku vježbanje pedala s obje ruke).

3. Razvijanje tehnike sviranja: učenici sviraju ljestvice koje se pojavljuju u literaturi koju sviraju.

Sviranjem tehničkih vježba razvijamo izdržljivost i gipkost prstiju u sviranju istovrsnog tehničkog problema sviranjem tehničkog zadatka na razne načine: legato, non legato, staccato te udara u stranu i akorda.

LITERATURA

1. A. Nikolajev: Škola sviranja na klaviru
2. Ljestvica:
Dur i mol do 3 predznaka.
Kroz dvije oktave: paralelno, protupomak. Trozvuk razložno i simultano; mala rastvorba četverozvuka.
3. Skladbe po nastavnikovu izboru:
J. S. Bach: Male kompozicije
G. F. Handel: Lagani plesovi i komadi
Aleksandar Grečaninov: Dječji album
Ivo Lhotka Kalinski: Međimurje malo
J. Thompson: Male skladbe I – II
E. Gurliitt: Dječji vrtić
G. F. Handel: Lagani plesovi i komadi
Domenico Scarlatti: Male kompozicije
Dražen Mioč: Varijacije I – III

PROVJERA ZNANJA

Ljestvica

Dvije skladbe po nastavnikovu i učenicovu izboru.

OBRAZLOŽENJE UVOĐENJA PRIPREMNOG RAZREDA ZA SREDNJU ŠKOLU

Učenici koji su tijekom III. razreda osnovne škole pokazali talent i sposobnosti, a nemaju dovoljne psihofizičke zrelosti za potpuno svladavanje predviđenog nastavnog programa u okviru 4 godine, imaju mogućnost za kvalitetno obrazovanje još dvije godine.

Za takvu skupinu učenika nastavni program IV. godine učenja preinačen je i daje mogućnost da se u pripremnom razredu za srednju školu kvalitetno usvoji nastavni program osnovne škole.

ČETVRTI RAZRED

KLASIČNI BALET

Nastava klasičnog baleta u IV. razredu bazira se na razvijanju čvrstoće nogu, muskulature, stabilnosti na poluprstima i koordinacije, što je uvjet za tehničku izvedbu pojedinih koraka.

Uvodi se učenje polaganih okreta, kao priprema za brze okrete u velikim pozama.

Svladavanje tehnike pirouetta i izvođenje koraka en tournant.

Učenje malih skokova sa zanoskom (battua) sa završavanjem na dvije i na jednu nogu.

Adagio se obogaćuje uvođenjem sve složenijih plesnih pokreta s naglaskom na čistoći i izražajnosti.

KORACI UZ ŠTAP

1. Battement fondus na 90° en face i u pozi na cijelom stopalu i na poluprstima – forma kroz passe.
2. Battement double frappes s releve na poluprstima i završetkom u demi plie i u pozi.
3. Battement battus sur le cou-de-pied naprijed i natrag en face i epaulement.
4. Flic-flac en tournant en dehors i en dedans.
5. Battement releve lent i battement developpe en face i u pozama:
a) na poluprstima
b) s plie releve.
6. Grand rond de jambe jete en dehors i en dedans.
7. Demi rond de jambe developpe na poluprstima i na demi plie en face i iz poze u pozu.
8. Grand battement jete developpe (»mekani« battement) na cijelom stopalu.
9. Okret fouette en dehors i en dedans za 1/8, 1/4 i 1/2 kruga s nogom podignutom naprijed ili natrag na 45° na poluprstima.
10. Soutenu en tournant en dehors i en dedans za 1/2, počevši iz velike poze.

KORACI NA SREDINI

1. Battement tendu en tournant en dehors i en dedans za 1/4 kruga.
2. Battement tendu jete en tournant en dehors i en dedans za 1/8 i 1/4 kruga.
3. Battement fondus s plie releve i demi rond de jambe na 45° en face i iz poze u pozu na poluprstima.
4. Battement soutenus na 90° en face i u svim smjerovima na cijelom stopalu.
5. Battement frappes u pozama na poluprstima.
6. Battement double frappes s plie releve en face i u pozama na poluprstima.
7. Petits battements sur le cou-de-pied s plie releve na poluprstima s akcentom naprijed i natrag.
8. Rond de jambe l'air en dehors i en dedans sa završetkom u demi plie.
9. Battement releve lents i battement developpes:
a) na poluprstima en face i u pozama
b) s plie releve en face i u pozama.
10. Pas tombe na mjestu s poluokretom en dehors i en dedans:
a) noga koja radi u položaju je sur le cou-de-pied
b) iz poze na 45° i 90°, završava prstima na podu.
11. Temps lie na 90° s prijelazom na poluprste.
12. Tours lents en dehors i en dedans:
a) u svim velikim pozama
b) iz poze u pozu kroz passe na 90° – jednostavnije poze.
13. Grand battement jete developpes (»meki« battement) en face.
14. V. port de bras s demi plie po IV. poziciji i sa jednom nogom ispruženom, a druga se nalazi u demi plie.
15. Soutenu en tournant en dehors i en dedans za 1/2 okreta.
16. Okret fouette en dehors i en dedans za 1/8 i 1/4 kruga s nogom podignutom naprijed ili natrag na 45°.
17. Pirouettes en dehors i en dedans iz V., II. i IV. pozicije sa završetkom u V. i IV. poziciji i u pozu prstima na pod (1 okret).

SKOKOVI ALLEGRO

1. Pas echappe battu (s battu iz V. i iz II. pozicije).
2. Grand pas echappe en tournant za $\frac{1}{4}$ okreta.
3. Double pas assemble.
4. Pas assemble s kretanjem sa coupe-korakom (coupe – šag).
5. Grand pas emboite.
6. Grand pas chasse u svim smjerovima i pozama.
7. Sissonne simple en tournant cijeli okret en dehors i en dedans (muški razred).

KORACI NA VRHOVIMA PRSTIJU (ŠPICA)

1. Pas echappe en tournant po IV poziciji za $\frac{1}{4}$ okreta.
2. Pas de bourree en tournant simple.
3. Pas couru krećući se naprijed po krugu.
4. Pas glissade en tournant s kretanjem u stranu (4 – 8).
5. Sissonne ouverte na 45° u pozama I., II., III. arabesque, attitude croisee i effacee (s kretanjem).
6. Releve na jednoj nozi u različitim pozama (bez kretanja), druga je noga na 45° (2 – 4).
7. Releve en tournant na jednoj nozi za $\frac{1}{4}$ i $\frac{1}{2}$ okreta, druga je noga u položaju sur le cou-de-pied.
8. Preparation i pirouette iz IV. pozicije en dehors i en dedans.
9. Pirouette en dehors iz V. pozicije po jedan za redom.

SKOKOVI NA VRHOVIMA PRSTIJU (ŠPICA)

15. Temps saute po V., I. i II. poziciji na mjestu i s kretanjem u svim smjerovima.

KARAKTERNI PLESIVI

U prvoj godini učenja karakternih plesova učenike upoznajemo s bitnim karakteristikama, osebujnošću i specifičnostima nacionalnih plesova. To omogućuje posebna plesna tehnika bazirana na postavi držanja tijela, ruku, glave i pozicijama nogu tipičnih za karakter pojedinih plesova.

Osnovni koraci, vježbe uz štap i na sredini uz postupno razvijanje čvrstoće nogu te koordinacije pokreta glave, ruku i tijela dat će spremnost za izvođenje plesova i plesnih kombinacija zadanih za ovaj razred.

U prvoj godini učenja zastupljeni su sljedeći plesovi:

1. Ruski narodni ples (spori)
2. Talijanski scenski ples – Tarantella, elementarno

KORACI UZ ŠTAP

1. Pozicije nogu:
 - a) pet otvorenih pozicija – (kao i u klasičnom baletu) I., II., III., V. i IV. pozicija
 - b) pet zatvorenih pozicija:
 - I. zatvorena pozicija – stopalo jedno do drugog (dodiruju se unutarnjim stranama)
 - II. zatvorena pozicija – noge postavljene usporedno, a među njima je razmak od jednog stopala

- III. zatvorena pozicija – noge postavljene jedna do druge, samo što je peta jedne noge na sredini stopala druge
 - IV. zatvorena pozicija – noge su postavljene jedna ispred druge, a među njima je razmak jednog stopala
 - V. zatvorena pozicija – noge su postavljene po pravoj crti tj. prsti stražnje noge dodiruju petu prednje noge
- c) pet slobodnih pozicija – položaj je tih pet pozicija između zatvorenih i otvorenih pozicija nogu.
2. Različiti prijelazi nogu iz pozicije u poziciju:
 - a) klizanjem stopala po podu
 - b) izbacivanjem noge na 35° (jete)
 - c) okretanjem stopala
 3. Pozicije i položaji ruku:
 - a) šest pozicija:
 - 1., 2., i 3. pozicija – istovjetne su 1., 2., i 3. poziciji ruku u klasičnom baletu
 4. pozicija – ruke su postavljene na struku. Palac je iza tijela, a ostala četiri prsta postavljena su naprijed, jedan do drugoga
 5. pozicija – ruke su prekržiene ispred tijela. Prsti su zajedno i postavljene su malo iznad jednog i drugog lakta, a dlanovi su okrenuti dolje
 6. pozicija – obje ruke su savijene u lakima i dodiruju prstima zatiljak, a dlanovi su okrenuti naprijed
 - b) pripremni položaj i dva osnovna položaja:
 1. osnovni položaj – obje ruke slobodno opuštene kraj tijela
 2. osnovni položaj – obje ruke okrugle u laktovima i otvorene u stranu između pripremnog položaja i 2. pozicije, a dlanovi su lagano okrenuti prema vrhu.
 4. Priprema za početak vježbe (preparation).
 5. Demi i grand plie u I., II., IV. i V. otvorenim i zatvorenim pozicijama:
 - a) lagani
 - b) oštri.
 6. Battement tendu:
 - a) s dizanjem pete potporne noge
 - b) s dizanjem potporne noge u demi plie
 - c) s tombe coupe i s jednim do dva udara
 - d) s prijelazom s prsta na petu i opet na prste (taj battement tendu možemo raditi s udarom ili dvostrukim udarom cijelog stopala u III. poziciji)
 - e) s izlaskom noge na petu

(Svi oblici battement tendu rade se naprijed, u stranu i natrag.)

7. Battement tendus jete:
 - a) klasični oblik battement tendu jete
 - b) sa spuštanjem pete potporne noge
 - c) s demi plie na potpornoj nozi
 - d) u demi plie
 - e) s demi plie na potpornoj nozi i dizanjem pete te noge
 - f) s releve na potpornoj nozi
 - g) sa skraćenim stopalom (prsti–peta–prsti u zraku)
 - h) sa spuštanjem na petu (demi plie na potpornoj nozi).
8. Rond de jambe par terre:
 - a) ispružena potporna noga
 - b) na demi plie
 - c) radna noga na 45°.
9. Rond de pied:
 - a) ispružena potporna noga
 - b) na demi plie
 - c) radna noga na 45°
10. Pas tortille – s udarom i bez udara.
11. Srednji battement ili priprema za flic-flac:
 - a) jednostavni oblik (od sebe – k sebi) u stranu na 25°
 - b) na croisee (od sebe – k sebi)
 - c) složeniji oblik (s udarom ili dvojnim udarom).
12. Veriovočka – passe (priprema za passe na cijelom stopalu i na releve).
13. Vježbe za bedra.
14. Ritmička udaranja petama i prstima po I. zatvorenoj poziciji.
15. Vadičep.
16. Golubec:
 - a) s jednim udarcem
 - b) s dva udarca.
17. Battement developpe:
 - a) lagani
 - b) oštri
 - c) s udarom pete potporne noge.
18. Grand battement jete:
 - a) s demi plie na potpornoj nozi
 - b) s dizanjem potporne noge na poluprste
 - c) sa spuštanjem radne noge petom na pod.
19. Vježbe za razvijanje izražajnosti i koordinacije pokreta ruku.

SREDINA

RUSKI PLES – SPORI

1. Osnovni položaji i pozicije ruku u ruskom plesu.
2. Jednostavni port de bras (ruski).
3. Pas balance.
4. Obični korak.
5. Vučeći ili klizeći korak.
6. Promjenljiv korak.
7. Korak u stranu (upadanje).
8. Udarajući korak.
9. Pritop – ključ.
10. Korak naprijed s udarom pete.

11. Scenski korak.
12. Scenski korak u brzom tempu.
13. Bočni korak.

TALIJANSKI SCENSKI PLES – TARANTELLA elementarno

1. Pozicije nogu.
2. Pozicije ruku.
3. Pokreti ruku s tamburinom.
4. Klizanje stopalom (ristom) naprijed u otvorenu položaju, s istodobnim klizećim kretanjem natrag s drugom nogom u demi plie, na mjestu i s kretanjem natrag.
5. Mali pique naprijed u otvorenu položaju:
 - a) s kretanjem naprijed i natrag
 - b) sa sljedećim udarom rista po podu i istodobnim poskocom na poluprste druge noge u demi plie, na mjestu i s kretanjem
 - c) s uzastopnim udarima prstima i petom po podu i istodobnim poskocima na poluprste druge noge u demi plie, na mjestu i s kretanjem natrag.
6. Pas balance (korak u stranu s dva prestupanja po III slobodnoj poziciji).
7. Pas emboite:
 - a) mali skok na jednu nogu naprijed s istodobnim prijelazom druge noge i istegnutim stopalom do cou-de-pied natrag, na mjestu s kretanjem naprijed
 - b) mali skok na jednu nogu naprijed s istodobnim držanjem druge noge natrag na attitude na 45° i 90°, na mjestu s kretanjem naprijed.
8. Suhi skok u II. poziciju na cijela stopala u demi plie.
9. Poskoci po III. slobodnoj ili V. otvorenoj poziciji na poluprstima u demi plie, na mjestu i s okretom.

GLASOVIR

II. godina nastave glasovira

1. Osnovni sadržaji: sviranje na većem dijelu klavijature, rabi-mo jednostavne i složene kombinacije ritmova s notama s točkom, sinkopiranog ritma i izvođenje ukrasa.
2. Izvođački sadržaji: sviranjem raznih skladbi raznih skladatelja i stilova učenici razvijaju i usvajaju elemente izvođenja:

dinamika – izvođenje ff, pp, i nagle promjene jačine s naglaskom (sfz)

fraziranje – češće izmjenjivanje načina udara

agogika – usvajanje agogike ritmova s točkom, izdržavanje tempa skladbe s odmjerenim usporavanjem završetka (rall), portato sviranje, primjena pedala (vježbanje pedala svakom rukom posebno, a nakon svladane vještine suradnje noge i ruku vježbanje pedala s obje ruke).
3. Razvijanje tehnike sviranja: učenici sviraju ljestvice koje se pojavljuju u literaturi koju sviraju.

Sviranjem tehničkih vježba razvijamo izdržljivost i gipkost prstiju u sviranju istovrsnoga tehničkog problema sviranjem tehničkog zadatka na razne načine: legato, non legato, staccato te udara u stranu i akorda.

LITERATURA

1. A. Nikolajev: Škola sviranja na klaviru
2. Ljestvica:
Dur i mol do 3 predznaka
Kroz dvije oktave: paralelno, protupomak. Trozvuk razložno i simultano; mala rastvorba četverozvuka.
3. Skladbe po izboru nastavnika:
J. S. Bach: Male kompozicije
G. F. Handel: Lagani plesovi i komadi
Aleksandar Grečaninov: Dječji album
Ivo Lhotka-Kalinski: Međimurje malo
J. Thompson: Male skladbe I – II
E. Gurlitt: Dječji vrtić
G. F. Handel: Lagani plesovi i komadi
Domenico Scarlatti: Male kompozicije
Dražen Mioč: Varijacije I – III

PROVJERA ZNANJA

Ljestvica.

Dvije kompozicije po izboru nastavnika i učenika.

PRIPREMNI RAZRED ZA SREDNJU ŠKOLU

KLASIČNI BALET

Nastava klasičnog baleta u pripremnom razredu za srednju školu usmjerena je osposobljavanju učenika tehnički spremnim za ulazak u srednju školu.

Utvrđuju se svi zadani polagani okreti (štap i sredina) kao priprema za brze okrete u velikim pozama.

Svladavanje tehnike pirouettea i izvođenje koraka en tournant dovodi se u potpunu usklađenost sa zadanim programom završnog razreda osnovne škole.

Učenje malih skokova sa zanoskom (battua) sa završavanjem na jednu nogu, te prvo upoznavanje s velikim skokovima.

Tehnička spremnost rada na vrhovima prstiju (špica) daje mogućnost izvođenja koraka u velikim pozama.

Adagio se obogaćuje uvođenjem sve složenijih plesnih pokreta.

KORACI UZ ŠTAP

1. Battement fondus na 90° en face i u pozi na cijelom stopalu i na poluprstima – oblik kroz cou-de-pied.
2. Battement double frappes s okretom za 1/4 i 1/2 kruga.
3. Rond de jambe en l'air en dehors i en dedans s plie-releve i releve na poluprstima.
4. Battement releve lent i battement developpe en face i u pozama: s plie releve i demi rond de jambe en face i iz poze u pozu.

5. Battements developpes ballottes.
6. Grand rond de jambe developpe na poluprstima i na demi plie en face i iz poze u pozu.
7. Okret fouette en dehors i en dedans za 1/8, 1/4 i 1/2 kruga s nogom podignutom naprijed ili natrag na 45°:
 - a) s plie releve završavajući na poluprstima
 - b) s poluprstiju završavajući na demi plie.
8. Temps releve en dehors i en dedans – preparation za pirouette.
9. Pirouette en dehors i en dedans počinje se s nogom u položaju sur le cou-de-pied.

KORACI NA SREDINI

1. Battement tendu en tournant en dehors i en dedans za 1/2 kruga.
2. Rond de jambe par terre en tournant en dehors i en dedans po 1/8, 1/4 i 1/2 kruga.
3. Rond de jambe na 45° na poluprstima i na demi plie.
4. Battement fondus:
 - a) s plie releve i demi rond de jambe na 45° en face i iz poze u pozu na poluprstima
 - b) na 90° en face i u pozama na cijelom stopalu i na poluprstima.
5. Battement soutenus na 90° u svim smjerovima i pozama na poluprstima.
6. Petit pas jetes en tournant za 1/2 okreta s kretanjem u stranu.
7. Battement releve lents i battement developpes:
 - a) u pozi IV arabesques i ecartee, naprijed i natrag s podizanjem na poluprste i u demi plie
 - b) s plie releve i demi rond de jambe en face i iz poze u pozu.
8. Pas tombe iz poze u pozu na 45° i 90°, završava na 90°.
9. Tours lents en dehors i en dedans:
 - a) u svim velikim pozama
 - b) iz poze u pozu kroz passe na 90° – složenije poze.
10. Grand battement jete:
 - a) u pozu IV. arabesque
 - b) developpes (»meki« battement) u pozama.
11. VI port de bras.
12. Pas de bourree – dessous en tournant en dehors i en dedans.
13. Soutenu en tournant en dehors i en dedans za cijeli okret.
14. Okret fouette en dehors i en dedans za 1/2 kruga s nogom podignutom naprijed ili natrag na 45°.
15. Pirouettes en dehors i en dedans iz V., II. i IV. pozicije (2 okreta).
16. Preparation za tour en dehors i en dedans iz IV. i II. pozicije u velikim pozama: a la seconde, attitude, arabesque.

SKOKOVI ALLEGRO

1. Pas echappe battu sa završavanjem na jednoj nozi.
2. Grand pas echappe en tournant za 1/2 okreta.
3. Pas assemble battu.
4. Entrechat – trois.
5. Entrechat – cinq.
6. Pas brise naprijed i natrag (po nastavnikovu izboru).

7. Pas assemble s kretanjem: sa pas glissade.
8. Grand sissonne ouverte par developpe u svim pozama.
9. Pas emboite en tournant na mjestu.

KORACI NA VRHOVIMA PRSTIJU (ŠPICA)

1. Pas echappe en tournant po II. poziciji za 1/2 okreta.
2. Pas de bourree en tournant:
 - a) dessus-dessous
 - b) ballote en tournant za 1/4 okreta.
3. Pas glissade en tournant po dijagonali (4-8).
4. Grande sissonne ouverte u svim smjerovima i pozama (bez kretanja).
5. Grande sissonne ouverte par developpe u svim smjerovima i pozama.
6. Pas jete u velikim pozama, završavajući u demi plie.
7. Releve na jednoj nozi u različitim pozama (bez kretanja), druga je noga na 90° (2-4).
8. Pas ballonne s kretanjem u svim smjerovima i pozama.
9. Pirouette iz IV pozicije en dehors i en dedans.
10. Pirouette en dehors iz V pozicije za redom (8-16).

SKOKOVI NA VRHOVIMA PRSTIJU (ŠPICA)

1. Changement de pied s kretanjem u svim smjerovima i en tournant.

KARAKTERNI PLESIVI

Daljnje upoznavanje učenika s tehnikom karakternih plesova.

Proširuje se krug plesnih elemenata baziranih na već usvojenoj tehničkoj spremnosti kod štapa i na sredini. Zadane plesne cjeline omogućuju svladavanje stila i tehničkog izvođenja novih nacionalnih plesova.

U drugoj godini učenja zastupljeni su sljedeći plesovi:

1. Talijanski scenski ples – Tarantella
2. Poljski scenski ples – Mazurka
3. Elementi mađarskoga scenskoga plesa.

KORACI UZ ŠTAP – razrada obrađenih tehničkih elemenata iz jednostavnih oblika do složenih kombinacija

1. Pozicije nogu:
 - a) pet otvorenih pozicija – (kao i u klasičnom baletu) I., II., III., V. i IV. pozicija
 - b) pet zatvorenih pozicija:
 - I. zatvorena pozicija – stopalo jedno do drugog (dodiruju se unutarnjim stranama)
 - II. zatvorena pozicija – noge postavljene usporedno, a među njima je razmak od jednog stopala
 - III. zatvorena pozicija – noge postavljene jedna do druge, samo što je peta jedne noge na sredini stopala druge
 - IV. zatvorena pozicija – noge su postavljene jedna ispred druge, a među njima je razmak jednog stopala

- V. zatvorena pozicija – noge su postavljene po pravoj crti, tj. prsti stražnje noge dodiruju petu prednje
- c) pet slobodnih pozicija – položaj je tih pet pozicija između zatvorenih i otvorenih pozicija nogu
2. Različiti prijelazi nogu iz pozicije u poziciju:
 - a) klizanjem stopala po podu
 - b) izbacivanjem noge na 35° (jete)
 - c) okretanjem stopala.
3. Pozicije i položaji ruku:
 - a) šest pozicija:
 - 1., 2., i 3. pozicija – istovjetne su 1., 2., i 3. poziciji ruku u klasičnom baletu
 4. pozicija – ruke su postavljene na struku. Palac je iza tijela, a ostala su četiri prsta postavljena naprijed, jedan do drugoga
 5. pozicija – ruke su prekržiene ispred tijela. Prsti su zajedno i postavljeni su malo iznad jednog i drugog lakta, a dlanovi su okrenuti dolje
 6. pozicija – obje su ruke savijene u laktima i dodiruju prstima zatiljak, a dlanovi su okrenuti naprijed
 - b) pripremni položaj i dva osnovna položaja:
 - pripremni položaj – obje ruke slobodno opuštene kraj tijela
 1. osnovni položaj – obje ruke okrugle u laktima i otvorene u stranu između pripremnog položaja i 2. pozicije, a dlanovi su lagano okrenuti gore
 2. osnovni položaj – obje ruke okrugle u laktima i otvorene u stranu na visini 3. i 2. pozicije, a dlanovi lagano okrenuti prema vrhu.
4. Priprema za početak vježbe (preparation).
5. Demi i grand plie u I., II., IV. i V. otvorenim i zatvorenim pozicijama:
 - a) lagani
 - b) oštri.
6. Battement tendu:
 - a) s dizanjem pete potporne noge
 - b) s dizanjem potporne noge u demi plie
 - c) s tombe coupe i s jednim do dva udara
 - d) s prijelazom s prsta na petu i opet na prste (taj battement tendu možemo raditi s udarom ili dvostrukim udarom cijelog stopala u III. poziciji)
 - e) s izlaskom noge na petu
(Svi oblici battement tendu rade se naprijed, u stranu i natrag.)
7. Battement tendus jete:
 - a) klasični oblik battement tendu jete
 - b) sa spuštanjem pete potporne noge
 - c) s demi plie na potpornoj nozi
 - d) u demi plie
 - e) s demi plie na potpornoj nozi i dizanjem pete te noge

- f) s releve na potpornoj nozi
 - g) sa skraćenim stopalom (prsti–peta–prsti u zraku)
 - h) sa spuštanjem na petu (demi plie na potpornoj nozi).
8. Rond de jambe par terre:
 - a) ispružena potporna noga
 - b) na demi plie
 - c) radna noga na 45°
 9. Rond de pied:
 - a) ispružena potporna noga
 - b) na demi plie
 - c) radna noga na 45°.
 10. Pas tortille s udarom i bez udara.
 11. Srednji battement ili priprema za flic-flac:
 - a) jednostavni oblik (od sebe – k sebi) u stranu na 25°
 - b) na croisee (od sebe – k sebi)
 - c) složeniji oblik (s udarom ili dvojnim udarom).
 12. Veriovočka passe (priprema za passe na cijelom stopalu i na releve).
 13. Vježbe za bedra.
 14. Ritmička udaranja petama i prstima po I. zatvorenoj poziciji.
 15. Vadičep.
 16. Golubec:
 - a) s jednim udarcem
 - b) s dva udarca.
 17. Battement developpe:
 - a) lagani
 - b) oštri
 - c) s udarom pete potporne noge.
 18. Grand battement jete:
 - a) s demi plie na potpornoj nozi
 - b) s dizanjem potporne noge na poluprste
 - c) sa spuštanjem radne noge petom na pod.
 19. Vježbe za razvijanje plastike i koordinacije pokreta ruku.

SREDINA

TALIJANSKI SCENSKI PLES – TARANTELLA

1. Pozicije nogu.
2. Pozicije ruku.
3. Pokreti ruku s tamburinom.
4. Klizanje stopalom (ristom) naprijed u otvorenu položaju, s istodobnim klizećim kretanjem natrag s drugom nogom u demi plie, na mjestu i s kretanjem natrag.
5. Mali pique naprijed u otvorenom položaju:
 - a) s kretanjem naprijed i natrag
 - b) sa sljedećim udarom rista po podu i istodobnim poskocom na poluprste druge noge u demi plie, na mjestu i s kretanjem
 - c) uzastopnim udarima prstima i petom po podu i istodobnim poskocima na poluprste druge noge u demi plie, na mjestu i s kretanjem natrag.
6. Pas balance (korak u stranu s dva preštanja po III. slobodnoj poziciji).
7. Pas emboite:

- a) mali skok na jednu nogu naprijed s istodobnim prijelazom druge noge i istegnutim stopalom do cou-de-pied natrag, na mjestu s kretanjem naprijed
 - b) mali skok na jednu nogu naprijed s istodobnim držanjem druge noge natrag na attitude na 45° i 90°, na mjestu s kretanjem naprijed.
8. Suhi skok u II. poziciju na cijela stopala u demi plie.
 9. Poskoci po III. slobodnoj ili V. otvorenoj poziciji na poluprstima u demi plie, na mjestu i s okretom.

POLJSKI SCENSKI PLES – MAZURKA

1. Pozicija ruku.
2. Pozicija nogu.
3. Port de bras ruku.
4. Ključ (udar petama):
 - a) jednostruki
 - b) dvostruki
5. Pas ballance (korak u stranu s dva preštanja po slobodnoj III. poziciji).
6. Golubec – (podbiti nogu, koja je u stranu u zatvorenoj široj II. poziciji, s kretanjem u stranu.
7. Pas de bourre (iz strane u stranu u laganom plie po I. zatvorenoj poziciji).
8. Pas galla (korak mazurke (osnovni) s kretanjem naprijed).

ELEMENTI MAĐARSKOGA SCENSKOG PLESA

1. Pozicije nogu.
2. Pozicije ruku.
3. Port de bras.
4. Ključ (udar unutrašnjih strana peta):
 - a) jednostruki
 - b) dvostruki
5. Pas ballance.
6. Osmica (završetak na kraju kombinacije s rukama).

GLASOVIR

III. godina nastave glasovira

1. Osnovni sadržaji: sviranje na većem dijelu klavijature te upotreba jednostavnih i složenih kombinacije ritmova s notama s točkom, sinkopiranog ritma, i izvođenja ukrasa.
2. Izvođački sadržaji: sviranjem raznih skladbi raznih skladatelja i stilova učenici razvijaju i usvajaju elemente izvođenja:
 - dinamika* – izvođenje ff (jako glasno), pp (jako tiho) i nagle promjene jačine s naglaskom (sfz)
 - fraziranje* – češće izmjenjivanje načina udara
 - agogika* – usvajanje agogike ritmova s točkom, izdržavanje tempa skladbe s odmjerenim usporavanjem završetka (rall.), uporaba i sviranje rubata, portato sviranje, primjena pedala.

3. Razvijanje tehnike sviranja: učenici sviraju ljestvice koje se pojavljuju u literaturi koju sviraju, veliku rastvorbu trozvuka i malu rastvorbu četverozvuka. Sviranjem tehničkih vježba razvijamo izdržljivost i gipkost prstiju u sviranju istovrsnoga tehničkog problema sviranjem na razne načine: legato, non legato, staccato, te udara u stranu i akorda.

LITERATURA

1. Ljestvica: Dur i mol do 4 predznaka.
Kroz dvije oktave: paralelno, protupomak. Trozvuk razložno i simultano; mala rastvorba četverozvuka.
2. Etide: Duvernoy op. 176: po nastavnikovu izboru – 18-24.
Lemoine op. 37: po nastavnikovu izboru – 4-20.
Bertini op. 28: po nastavnikovu izboru – 1-10.
4. Polifone skladbe: J. S. Bach: Male kompozicije
G. F. Handel: Lagani plesovi i komadi
D. Scarlatti: Male kompozicije

5. Sonatine: Margita Matz: Izbor sonatina
Dražen Mioč: Sonatine
po nastavnikovu izboru: cijele sonatine, ili instruktivni stavci raznih sonatina
6. Skaldbe majstora XIX. – XX. stoljeća (po nastavnikovu izboru)
Aleksandar Grečaninov: Dječji album
Ivo Lhotka-Kalinski: Medimurje malo
L. van Beethoven: Njemački plesovi
Kabalevski: Album za mladež
Dražen Mioč: Varijacije I – III
J. Thompson: Male skladbe I – II

GODIŠNJI ISPIT

- Ljestvica.
Etida.
Polifona skladba.
Sonatina.
Skaldbe majstora XIX. – XX. stoljeća

Nastavni plan i program za osnovnu školu suvremenog plesa

UVOD

Plesno obrazovanje je umjetnički odgojno-obrazovni proces, koji ujedinjuje tjelesne, emotivne i intelektualne sposobnosti učenika. Tijekom školovanja obrazuje se stvaralačka osobnost s razvijenim sposobnostima izražavanja pokretom.

Cij obrazovanja u osnovnoj školi suvremenog plesa jest stjecanje osnovnih znanja i vještina za daljnje profesionalno školovanje, otkrivanje i razvijanje plesne darovitosti u skladu s psihofizičkim predispozicijama učenika, poticanje stvaralaštva u izražavanju pokretom, približavanje plesne umjetnosti što većem broju djece kroz doživljaj izražavanja pokretom, odgajanje plesno obrazovane publike, razvijanje navika za posjećivanje umjetničkih plesnih priredaba. Osnovno načelo na kojem se temelji cjelokupno obrazovanje jest stvaralaštvo učenika. U školi suvremenog plesa ne uče se gotovi obrasci pokreta, nego se tijekom nastavnog procesa neprestano istražuju nove mogućnosti kretanja i novi oblici pokreta. Na taj se način obogaćuje plesni rječnik i izražajne sposobnosti učenika. Poticanjem stvaralaštva kroz improvizaciju u pokretu i plesu, odnosno uporabom stečenog znanja uvijek na nov svakom pojedincu svojstven način, suvremeni plesni odgoj obogaćuje učenikovu osobnost i razvija njegov umjetnički senzibilitet.

Osnovna škola suvremenog plesa traje četiri godine. Nastava je organizirana kao predmetna nastava. Temeljni predmet struke je suvremeni ples, a ostali predmeti su ritmika i glazba, klasični balet te

glasovir kao izborni predmet. Nastavni sat traje 45 minuta. Nastava svih predmeta izvodi se kao skupna nastava u razrednim odjelima, osim individualne nastave glasovira. Nastava je organizirana kao redovita, izborna i dodatna nastava.

Nastava plesnih predmeta odvija se uz glasovirsku pratnju (korepeticiju).

Redovita nastava obvezatna je za sve učenike, a ostvaruje se Nastavnim planom i programom. Redovita nastava se osvaruje unutar jednoga razrednog odjela sastavljena od učenika istog razrednog odjela ili u kombiniranom razrednom odjelu.

Izborna nastava je obvezatna za one učenike koji su se za izborni program opredijelili.

Izbornom se nastavom učenicima želi omogućiti proširivanje znanja i stjecanje novih vještina.

Prema potrebi škola može organizirati dodatnu nastavu plesnih predmeta za učenike koje treba pripremiti za razna natjecanja, susrete ili smotre.

Škola je dužna omogućiti završavanje osnovne škole u vremenu kraćemu od propisanoga za učenike koji se ističu znanjem, sposobnostima i vještinama. Talentirani učenici mogu tijekom jedne školske godine završiti dva razreda.

Usvojenost gradiva u pravilu se prikazuje na kraju školske godine u obliku javnog sata u prvom, drugom i trećem razredu te ispita

na kraju četvrtog razreda. Svrha javnog sata je stjecanje iskustva za scenske nastupe, a ispita provjeravanje znanja i vještina.

Učenikova će se uspješnost vrednovati ocjenama uz vođenje bilježaka o individualnom napretku tijekom školske godine. Bilješkama će se sustavno pratiti razvoj sposobnosti, stjecanja vještina, aktivnosti u nastavnom procesu te motivacije za rad.

Za predmet **Suvremeni ples** i **Ritmika** i **glazba** ocjenu daju učitelji nastavnih područja dogovorno. Predmet **Klasični balet** ocjenjuje predmetni učitelj. Ispit na kraju četvrtog razreda se odvija u nazočnosti tročlanog ispitnog povjerenstva (predmetni učitelj i dva sustručnjaka) te ostalih učitelja škole. Ocjenu daje ispitno povjerenstvo.

Javna djelatnost škole sastavni je dio cjelokupnog obrazovanja, a ostvaruje se javnim satima i nastupima učenika na školskim predstavama, natjecanjima, smotrama, TV emisijama i gostovanjima u gradovima izvan mjesta škole.

U prvi razred osnovne škole suvremenog plesa djeca se u pravilu upisuju s navršenih 9 godina. Uvjet za upis je provjera sposobnosti spontana kretanja (improvizacije) uz glazbu različita karaktera, provjera motoričkih sposobnosti i osjećaja za metar i ritam.

NASTAVNI PLAN

REDOVITA NASTAVA

NASTAVNI PREDMET	I.	II.	III.	IV.
SUVREMENI PLES	4	4	6	6
KLASIČNI BALET	2	2	2	2
RITMIKA I GLAZBA	2	2	2	2
UKUPNO	8	8	10	10

Napomena:

Nastava predmeta **Suvremeni ples** odvija se uz glasovirsku pratnju 3 sata u tjednu u svim razredima. Nastava predmeta **Klasični balet** odvija se uz glasovirsku pratnju u svim razredima u potpunosti. Nastava nastavnog područja **Ritmika** odvija se uz glasovirsku pratnju u svim razredima u potpuosti.

IZBORNA NASTAVA

NASTAVNI PREDMET	I.	II.	III.	IV.
GLASOVIR	-	1	1	1

NASTAVNI PROGRAMI

SUVREMENI PLES

UVOD

Naziv nastavnog predmeta: **SUVREMENI PLES**

Trajanje nastavnog predmeta: 4 godine

Oblik nastave: skupna nastava

Nastavni predmet **Suvremeni ples** obuhvaća dva nastavna područja:

- suvremeni ples
- plesna tehnika

Nastavna područja su samostalne cjeline koje se čvrsto povezuju u nastavu predmet prema načelima unutarnjeg suodnosa/korelacije. Nazivom nastavnog područja ističu se sadržaji i svrha učenja te djelatnosti kojima se ta svrha postiže.

Sadržaji nastavnih područja su obvezatni.

SUVREMENI PLES temeljni je predmet struke. Program suvremenog plesa uspostavlja stupnjevit sustav odgoja i obrazovanja od prvoga do četvrtog razreda. Stupnjevitost se ostvaruje uspostavljanjem primjerenih sadržajnih i spoznajnih razina u okomitu slijedu od prvoga do četvrtog razreda. Pri tome se ostvaruju načela postupnosti i kontinuiteta. Nastavni se sadržaji s godinama upotpunjuju novim sadržajima i izvode se na nov i složeniji način.

Zadaća ovog predmeta je osposobiti učenike za izvođenje i stvaranje plesnih kompozicija. Na osnovnoškolskom uzrastu podrazumijeva se stvaranje plesnih cjelina koje se u terminologiji suvremenog plesa zovu fraza, sekvenca, etida. Ti se nazivi svojim sadržajem razlikuju od istih naziva u glazbi.

Nastavno područje suvremeni ples proizlazi iz teorije R. Labana koji je svoje ideje o plesu u pedagoške svrhe uobličio u osam osnovnih tema i osam tema nadgradnje. Za osnovno je obrazovanje po Labanovu shvaćanju dovoljno svladavanje sadržaja osnovnih tema:

I. tema: Svijest o svojem tijelu u pokretu

Nastavnim sadržajima prve teme kod učenika se budi i razvija kinestetički osjećaj za pokrete čitavog tijela i njegovih dijelova.

II. tema: Spoznaja vremenskog trajanja i dinamike pokreta

Nastavnim sadržajima druge teme u učeniku se budi i razvija subjektivan i objektivni osjećaj za brzinu izvođenja pokreta i za snagu pokreta.

III. tema: Spoznaja prostora i prostorne orijentacije

Nastavnim sadržajima treće teme učenici stječu znanja o odnosu tijela prema prostoru koji ih okružuje.

IV. tema: Tijek pokreta

Nastavnim sadržajima četvrte teme učenici razvijaju kinestetički osjećaj za tijelo u kretanju i mirovanju, za izvođenje pokreta u slijedu iz zgloba u zglob (sukcesivno) i iz nekoliko zglobova istovremeno (simultano).

V. tema: Prilagođavanje partneru i suradnja s drugima

Nastavni sadržaji ove teme bave se socijalnim aspektom plesa u plesu u paru i skupini.

VI. tema: Tijelo kao instrument u plesu

Nastavnim sadržajima ove teme bavi se nastavno područje plesne tehnike.

VII tema: Spoznaja osnovnih izražajnih akcija

Nastavnim sadržajima sedme teme budi se i razvija kinestetički osjećaj za izražajnost pokreta.

VIII. tema: Radni ritmovi i plesovi rada

Nastavnim sadržajima osme teme učenici razvijaju osjećaj za metar i produbljuju kinestetički osjećaj za izražajnost pokreta.

Zadaća nastavnog područja plesna tehnika je osposobljavanje tijela kao plesnog instrumenta u tjelesnom i izražajnom smislu. Laban u svojoj VI. temi, čiji se sadržaj bavi tijelom kao instrumentom, nije odredio jednu detaljno razrađenu plesnu tehniku. On daje samo opće smjernice za raznovrsne pristupe plesnoj tehnici, naglašujući jedinstvo duha i tijela. Nastavni sadržaji ovog područja su spoj elemenata raznih plesnih tehnika. Svladavanjem nastavnih sadržaja stječe se opća tjelesna pripremljenost kao uvjet za pravilno izvođenje pokreta, preciznost izvođenja i koordinaciju.

PRVI RAZRED

Nastavno područje: **SUVREMENI PLES**

NASTAVNI SADRŽAJI

I. tema

- buđenje kinestetičkog osjećaja i upoznavanje s mogućnostima kretanja pojedinih dijelova tijela i čitavog tijela
- karakteristične kretnje pojedinih dijelova tijela
- kontakti i podupiranje.

II. tema

- buđenje osjećaja za subjektivni i objektivni doživljaj brzine pokreta
- buđenje osjećaja za subjektivni i objektivni doživljaj jačine pokreta.

III. tema

- doživljaj prostora u odnosu na vlastito tijelo (blizu-daleko)
- upoznavanje s osnovnim smjerovima u prostoru (naprijed-natrag, gore-dolje, desno-lijevo)
- upoznavanje s mogućnosti prodiranja, dijeljenja, obuhvaćanja i ispunjavanja prostora
- buđenje osjećaja za pokrete gornjih i donjih dijelova tijela (zone).

IV. tema

- oblikovanje plesnih cjelina slobodnog i vezanog tijeka pokreta u jednostavnim primjerima hoda, trka, gesta, poskoka, skokova i kotrljanja
- povezano i isprekidano kretanje.

V. tema

- suradnja pri oblikovanju cjeline pokreta u paru.

VI. tema

- pomoćna tema svim ostalim temama, jer je detaljno razrađena u nastavnom području plesna tehnika.

VII. tema

- zvuk, šum i ton kao poticaj za razvijanje kinestetičkog osjećaja za osnovne izražajne akcije.

VIII. tema

- prenošenje radnih pokreta neobičnih zanimanja u stilizirane plesne cjeline.

ISHODI UČENJA

Na razini spoznaje

- pomak u osviještenosti kretanja čitavog tijela i pojedinih dijelova tijela
- orijentacija u prostoru u osnovnim smjerovima
- pojam blizu i daleko od tijela
- prekid tijeka pokreta
- povezano i isprekidano kretanje (*legato* i *staccato*)
- pomak u osvješćivanju osnovnih izražajnih kvaliteta pokreta (*effort*)
- pomak u osvješćivanju kretanja u objektivnom osjećaju brzine i jačine pokreta
- pomak u vještini spontana kretanja uz glazbu (*improvizacija*)
- »razgovor« pokretom u paru (pitanje – odgovor)
- samostalno oblikovanje malih plesnih cjelina u paru na zadanu temu.

PROVJERA ZNANJA I VJEŠTINA

Izvođenje triju koreografija temeljenih na nastavnim sadržajima.

Nastavno područje: **PLESNA TEHNIKA**

NASTAVNI SADRŽAJI

- Vježbe za pravilno držanje tijela u ležećem, sjedećem i stojećem položaju
- Vježbe istezanja i jačanja pojedinih mišićnih skupina
- Vježbe za poboljšanje pokretljivosti pojedinih dijelova tijela

Geste nogu

Ležeći položaj na leđima:

- simultana gesta u stranu i naprijed (tendu) s otvorenim i usporednim položajem noge.

Stojeći položaj uz štap i u sredini prostora:

- simultana gesta u stranu i naprijed (tendu) s usporednim položajem noge.

Čučnjevi

Na podu u ležećem i sjedećem položaju:

- privlačenje koljena (*plié*) u usporednom i otvorenom položaju nogu.

U stojećem položaju uz štap:

- polučučanj (*demi plié*) i duboki čučanj (*grand plié*) s usporednim i otvorenim položajem nogu u prvoj poziciji.

Kretanje kroz prostor (lokomocija)

Kolutanje

- kotrljanje.

Hod

- plesni hod, hod na poluprstima.

Koraci

- priključni korak na cijelom stopalu s usporednim položajem nogu u smjeru naprijed, u stranu i natrag.

Trk

- prema naprijed i unatrag.

Skokovi (elevacija)

- skokovi s odrazom i doskokom na dvije noge
- skok s odrazom i doskokom na istoj nozi – poskok
- skok s odrazom na jednoj nozi i doskokom na drugu nogu – galopni skok.

Okreti

- ishodani okret za 90° na cijelom stopalu kojemu prethodi promjena smjera pažnje u smjer okretanja.

Ravnoteža

- održavanje ravnoteže na više uporišnih točaka
- održavanje ravnoteže na poluprstima obiju nogu u usporednom položaju nogu.

ISHODI UČENJA

Na spoznajnoj razini

- pomak u osviještenosti kretanja čitavog tijela i pojedinih dijelova tijela (razvoj kinestetičkog osjećaja)
- pomak u osviještenosti pravilna držanja tijela u svim trima položajima
- pomak u osviještenosti pravilna držanja tijela u kretanju prostorom
- izvođenje polučučnja i dubokog čučnja s usporednim položajem nogu

- geste nogu na podu
- geste nogu u stojećem položaju uz štap i u sredini prostora s usporednim položajem nogu
- plesni hod
- pomak u održavanju ravnoteže na poluprstima obiju nogu
- pomak u osvježavanju pripreme za skok i mekanoadaskoka u skoku s odrazom i doskokom na dvije noge, poskoku i galopnom skoku.

Na razini vještina

- pravilno disanje
- izvođenje polučučnja s usporednim položajem nogu
- geste nogu na podu (tendu)
- priključni korak na cijelom stopalu
- održavanje ravnoteže na više uporišnih točaka
- ishodani okret
- samostalno oblikovanje malih cjelina pokreta iz zadanih elemenata
- iskustvo na javnim nastupima.

PROVJERA ZNANJA I VJEŠTINA

Izvođenje jedne ili više cjelina pokreta koje prikazuju preciznost izvođenja elemenata obrađenih u nastavnom programu.

DRUGI RAZRED

Nastavno područje: **SUVREMENI PLES**

NASTAVNI SADRŽAJI

I. tema

- osvježavanje izražajnih kretanja ruku (geste kao dopuna izražajnosti pokreta) i ramena
- prenošenje karakterističnih pokreta pojedinih dijelova tijela na druge dijelove tijela
- pronalaženje novih mogućnosti dodira, hvata i podupiranja

II. tema

- razvijanje subjektivna i objektivna osjećaja za brzinu i jačinu pokreta kroz dinamičke i vremenske kontraste.

III. tema

- osvježavanje kretanja u prostornim razinama
- osvježavanje izravnih i neizravnih prostornih putova kretanjem općim prostorom.

IV. tema

- buđenje osjećaja za izmjeničnost tijeka i zastoja pokreta
- osvježavanje osjećaja za simultani i sukcesivni slijed pokreta
- osvježavanje dramatskog značenja prekida toka pokreta.

V. tema

- razvijanje osjećaja za razgovor pokretom u paru: pitanje i odgovor, zrcalno kretanje.

VI. tema

- pomoćna tema svim ostalim temama jer je detaljno razrađena u nastavnom području plesna tehnika.

VII. tema

- razvijanje kinestetičkog osjećaja za osnovne izražajne kvalitete pokreta.

VIII. tema

- prenošenje radnih pokreta neobičnih zanimanja u stilizirane plesne cjeline.

ISHODI UČENJA

Na razini spoznaje

- pomak u osvježavanju kretanja pojedinih dijelova tijela
- pomak u osvježavanju osjećaja za brzinu i jačinu pokreta
- kretanje u razinama prostora u jednostavnim plesnim cjelinama
- preorijentacija u prostoru (promjena fronte)
- pomak u osvježavanju pojma fraze pokreta (kretanje između dvaju zastoja)
- razgovor pokretom u radu s partnerom (oponašanje pokreta
 - imitacija, suprotno kretanje)
- pomak u razvijanju kinestetičkog osjećaja za izražajnost pokreta
- pomak u vještini spontana kretanja uz glazbu (improvizacija)
- pomak u vještini zapamćivanja i izvođenja zadanih plesnih cjelina
- pomak u vještini samostalna oblikovanja malih plesnih cjelina na zadanu temu
- stjecanje scenskog iskustva na javnim nastupima.

PROVJERA ZNANJA I VJEŠTINA

Izvođenje triju koreografija temeljenih na nastavnim sadržajima. Izvođenje plesnog sastava učenika u paru na zadanu temu.

Nastavno područje: **PLESNA TEHNIKA**

NASTAVNI SADRŽAJI

- Vježbe za pravilno držanje tijela u svim položajima
- Vježbe istezanja i jačanja pojedinih mišićnih skupina
- Vježbe za poboljšanje pokretljivosti pojedinih dijelova tijela

Geste nogu

Ležeći položaj na leđima:

- simultana i sukcesivna gesta na visinu 45° s usporednim i otvorenim položajem noge.

Ležeći položaj na trbuhu

- simultana gesta noge (tendu) u stranu i natrag s usporednim i otvorenim položajem noge.

Stojeći položaj uz štap i u sredini prostora

- simultana gesta noge (tendu) u stranu i naprijed s otvorenim položajem noge.

Čučnjevi

U stojećem položaju uz štap i na sredini prostora:

- polučučanj (demi plié) i duboki čučanj (grand plié) iz prvoga i drugoga usporednog i otvorenog položaja nogu.

Kretanje kroz prostor (okomocija)

Prijenos težine tijela

- prenošenje težine tijela preko poluprstiju s usporednim i otvorenim položajem nogu.

Koraci

- priključni koraci u sve smjerove s otvorenim položajem nogu
- križani korak.

Trk

- plesni trk.

Skokovi

- skokovi s odrazom i doskokom na dvije noge u prvome usporednom i otvorenom položaju (trampolin, sauté)
- poskok s otvorenim položajem radne noge
- galopni skok s otvorenim položajem obiju nogu.

Okreti

- prekriženi okret za 360°

Ravnoteža

- održavanje ravnoteže na poluprstima obiju nogu u otvorenom položaju nogu
- održavanje ravnoteže na cijelom stopalu potporne noge.

ISHODI UČENJA

Na spoznajnoj razini

- pomak u osvješćivanju kretanja čitavog tijela i pojedinih dijelova tijela (razvoj kinestetičkog osjećaja)
- pomak u pravilnu držanju tijela
- izvođenje dubokog čučnja s otvorenim položajem nogu
- simultana gesta noge (tendu) u stranu i naprijed s otvorenim položajem noge u stojećem položaju uz štap
- prijenos težine tijela preko poluprstiju
- klizeći trk
- prekriženi okret za 360°
- pomak u izvođenju pripreme za skok i mekana doskoka u izvođenju poskoka i galopnog skoka s otvorenim položajem nogu.

Na razini vještina

- izvođenje dubokog čučnja s usporednim položajem nogu uz štap i u sredini postora
- izvođenje polučučnja s otvorenim položajem nogu uz štap i u sredini prostora
- izvođenje dubokog čučnja s otvorenim položajem nogu uz štap
- simultana i sukcesivna gesta na visinu 45° s usporednim i otvorenim položajem noge u ležećem položaju na leđima
- simultana gesta noge (tendu) u stranu i natrag s usporednim i otvorenim položajem noge u ležećem položaju na trbuhu
- geste nogu u stojećem položaju uz štap i u sredini prostora i s usporednim položajem nogu (tendu)
- priključni korak na cijelom stopalu s otvorenim položajem nogu
- križani korak
- plesni hod
- održavanje ravnoteže na poluprstima obiju nogu
- izvođenje pripreme za skok i mekana doskoka u skoku s odrazom i doskokom na dvije noge, poskoku i galopnom skoku s usporednim položajem nogu.

PROVJERA ZNANJA I VJEŠTINA

Izvođenje jedne ili više cjelina pokreta koje prikazuju preciznost izvođenja elemenata obrađenih u nastavnom programu.

TREĆI RAZRED

Nastavno područje: **SUVREMENI PLES**

NASTAVNI SADRŽAJI

I. tema

- osvješćivanje simetrije i asimetrije unutar tijela, para i skupine
- osvješćivanje stabilnosti i labilnosti stavova.

II. tema

- razvijanje osjećaja za prirodni naglasak impulsnih pokreta.

III. tema

- buđenje svijesti o trodimenzionalnosti prostora (osnovne prostorne akcije)
- razvijanje osjećaja za prostornu preorijentaciju (promjena fronte).

IV. tema

- sekvence slobodnog i vezanog tijeka pokreta s dinamičkim obilježjima snage i lakoće
- osvješćivanje dramatskog značenja prekida tijekom pokreta.

V. tema

- svi oblici razgovora i suradnje pokretom (u paru, pojedinac i skupina, dvije ili više skupina)

VI. tema

- pomoćna tema svim ostalim temama jer je detaljno razrađena u nastavnim sadržajima nastavnog područja plesna tehnika.

VII. tema

- usvojeni nastavni sadržaji izvode se na nov i složeniji način
- primjena usvojenih znanja o osnovim izražajnim akcijama kao dopuna ostalim temama.

ISHODI UČENJA

Na spoznajnoj razini

- pomak u osviještenosti mogućnosti kretanja čitavog tijela i pojedinih dijelova tijela (razvoj kinestetičkog osjećaja)
- pojam simetrije i asimetrije stavova i pokreta
- pojam stabilnosti i labilnosti stavova
- pomak u osviještenosti doživljaja brzine i jačine u subjektivnom osjećaju za kretanje
- prirodni naglasci pokreta (impuls)
- pojam trodimenzionalnosti prostora (osnovne prostorne akcije)
- pomak u razvijanju kinestetičkog osjećaja za izražajnost pokreta
- izražajnost završne kretnje (kadencija).

Na razini vještina

- pomak u vještini spontana kretanja uz glazbu (improvizacija)
- pomak u izražajnosti pokreta
- pomak u vještini samostalna oblikovanja cjelina pokreta na zadanu temu ili temu po izboru učenika
- kretanje u razinama prostora u složenijim plesnim cjelinama
- prirodni naglasci pokreta (njihaj i zamah)
- preorijentacija u prostoru (promjena fronte)
- izvođenje jednostavnih sekvencija slobodna i vezana tijekom pokreta u dinamičkim kontrastima
- prekid tijekom pokreta (dramatsko značenje)

- rad s partnerom (zrcalno kretanje)
- stjecanje scenskog iskustva na javnim nastupima.

PROVJERA ZNANJA I VJEŠTINA

Izvođenje triju koreografija temeljenih na nastavnim sadržajima.

Izvođenje plesnog sastava učenika u paru ili manjoj skupini na temu po izboru učenika.

Nastavno područje: PLESNA TEHNIKA

NASTAVNI SADRŽAJI

Vježbe za pravilno držanje tijela

Vježbe istezanja i jačanja pojedinih mišićnih skupina

Vježbe za poboljšanje pokretljivosti pojedinih dijelova tijela

Geste nogu

Ležeći položaj na leđima:

- simultana i sukcesivna gesta na visinu 90° u smjeru naprijed (s otvorenim i usporednim položajem nogu) i u stranu (s otvorenim položajem nogu).

Ležeći položaj na boku:

- simultana i sukcesivna gesta na visinu 90° (s otvorenim i usporednim položajem nogu).

Ležeći položaj na trbuhu:

- simultana gesta noge natrag i u stranu na visinu 30° (s otvorenim i usporednim položajem nogu).

Stojeći položaj uz štap i u sredini prostora:

- simultana i sukcesivna gesta do visine 45° u stranu i naprijed (s otvorenim i usporednim položajem nogu).

Prijenos težine tijela

- prenošenje težine tijela kroz polučučanj
- ispad izveden simultanom kretanjom čitavog tijela s cijelog stopala potporne noge okomito osi tijela, kojemu prethodi gesta noge (na 45°). Ispad se izvodi u smjeru naprijed i u stranu s usporednim i otvorenim položajem nogu.

Skokovi

- sauté iz drugog usporednog i otvorenog položaja
- sauté s okretom za 180° iz prvog usporednog i otvorenog položaja
- poskok s okretom za 180°
- galopni skok s okretom za 180°.

*Skokovi se izvode na mjestu i kroz prostor.

Okret

- okret na poluprstima potporne noge oko okomite osi tijela za 180° izveden s pripremom kroz polučučanj.

Ravnoteža

- održavanje ravnoteže na jednom uporištu s okomito osi tijela i s nagibom tijela.

ISHODI UČENJA

Na spoznajnoj razini

- pomak u pravilnu držanju tijela u stojećem položaju
- pomak u osviještenosti kretanja čitavog tijela i pojedinih dijelova tijela (razvoj kinestetičkog osjećaja)

- simultana i sukcesivna gesta na visinu 90° (s otvorenim i usporednim položajem nogu) u ležećem položaju na boku
- simultani i sukcesivni gest na visinu 45° u stranu i naprijed (s otvorenim i usporednim položajem nogu) u stojećem položaju uz štap i u sredini prostora
- prenošenje težine tijela kroz polučučanj
- ispad
- pomak u tehnici izvođenja skokova: sauté iz drugoga usporednoga i otvorenoga položaja
- sauté s okretom za 180° iz prvog usporenog i otvorenog položaja
- pomak u tehnici izvođenja okreta
- održavanje ravnoteže na jednom uporištu s okomito osi tijela i s nagibom tijela.

Na razini vještina učenici će biti osposobljeni za sljedeće:

- izvođenje gesta nogu u ležećem položaju na leđima na visinu 90°
- simultana gesta noge (tendu) u stranu i naprijed s otvorenim položajem nogu uz štap i u sredini prostora
- izvođenje gesta nogu u stojećem položaju uz štap i u sredini prostora
- izvođenje prijenosa težine tijela preko poluprstiju
- izvođenja skokova: sauté iz prvoga usporednog i otvorenog položaj, poskok i galopni
- skok s otvorenim položajem nogu
- izvođenje okreta: prekriveni okret za 360°, okret na poluprstima potporne noge oko okomite osi tijela za 180° izveden s pripremom kroz polučučanj
- poskok i galopni skok sa okretom za 180°
- održavanje ravnoteže na jednoj nozi s okomito osi tijela.

PROVJERA ZNANJA I VJEŠTINA

Izvođenje jedne ili više cjelina pokreta koje prikazuju preciznost izvođenja elemenata obrađenih u nastavnim programima.

ČETVRTI RAZRED

Nastavno područje: SUVREMENI PLES

NASTAVNI SADRŽAJI

I. tema

- usvojeni nastavni sadržaji izvode se na nov i složeniji način.

II. tema

- stupnjevanje brzine i jačine pokreta u subjektivnu osjećaju.

III. tema

- pronalaženje novih mogućnosti kretanja u osnovnim prostornim akcijama.

IV. tema

- oblikovanje cjeline pokreta osvješćivanjem pojmova početni stav i završna kretnja
- oblikovanje cjeline pokreta u subjektivnu i objektivnu osjećaju dinamike i vremena u kojima će biti primijenjeno stečeno znanje o tijeku, zastoju i prekidu tijeka pokreta.

V. tema

- usvojeni nastavni sadržaji izvode se na nov i složeniji način
- pomoćna tema ostalim temama.

VI. tema

- pomoćna tema svim ostalim jer je detaljno razrađena u nastavnim sadržajima nastavnog područja plesna tehnika.

VII. tema

- usvojeni nastavni sadržaji se izvode na nov i složeniji način
- primjena usvojenih znanja o osnovnim izražajnim akcijama kao dopuna ostalim temama.

ISHODI UČENJA

Na razini vještina učenici će biti osposobljeni:

- za svjesno kretanje čitavog tijela i pojedinih dijelova tijela
- za svjesno kretanje u objektivnu i subjektivnu doživljaju brzine i jačine pokreta
- za svjesno kretanje prostornim smjerovima i prostornim razinama
- za stvaranje plesnih cjelina na zadanu temu ili temu po izboru učenika
- za »razgovor« pokretom u svim oblicima u radu s partnerom i u skupini
- za izražajno izvođenje pokreta
- za vještije izvođenje duljih plesnih cjelina – koreografija
- za javni nastup.

PROVJERA ZNANJA I VJEŠTINA

Samostalno oblikovane plesne cjeline izvedene solo ili u paru, na zadanu temu.

Izvođenje samostalno oblikovane plesne cjeline za par ili manju skupinu na temu po izboru učenika.

Izvođenje dviju koreografija koje je pripremio učitelj.

Nastavno područje: PLESNA TEHNIKA**NASTAVNI SADRŽAJI**

Vježbe za pravilno držanje tijela

Vježbe istezanja i jačanja pojedinih mišićnih skupina

Vježbe za povećanje pokretljivosti pojedinih dijelova tijela

Geste nogu

Ležeći položaj na leđima:

- simultana i sukcesivna gesta na visinu više od 90°.

Stojeći položaj uz štap:

- simultana i sukcesivna gesta na 90° u stranu i naprijed.

Stojeći položaj u prostoru:

- simultana i sukcesivna gesta na 90° u stranu i naprijed (potporna noga u polučučnju)
- simultana i sukcesivna gesta unatrag na visinu 45° (koljeno potporne noge pruženo).

Prijenos težine tijela

- ispad izveden simultanom kretanjom čitavog tijela s cijelog stopala potporne noge okomitom osi tijela, kojemu prethodi gesta noge (na 45°). Ispad se izvodi u smjeru naprijed i u stranu s usporednim i otvorenim položajem nogu.

Skokovi

- galopni skok unatrag
- sauté s okretom za 360° iz prvoga i drugoga usporednoga i otvorena položaja

- poskok i galopni skok s okretom za 360°
- izbor učenja drugih vrsta skokova prema mogućnostima učenika.

*Skokovi se izvode na mjestu i kroz prostor

Okret

- okret na poluprstima potporne noge oko okomite osi tijela.

Ravnoteža

- održavanje ravnoteže na poluprstima obiju nogu u polučučnju
- održavanje ravnoteže na poluprstima potporne noge
- održavanje ravnoteže na cijelom stopalu potporne noge uz gestu radne noge iznad 90° (uz pomoć hvata rukom).

ISHODI UČENJA

Na razini vještina

- osviještena okomita os tijela
- izvođenje gesta nogu u stojećem položaju na sredini prostora na 90°
- pravilno izvođenje prijenosa težine tijela preko poluprstiju i kroz polučučanj, ispad
- pravilan odraz i doskok
- održavanje ravnoteže na jednom uporištu (na jednoj nozi) s nagibom tijela, na poluprstima obiju nogu u polučučnju i na poluprstima potporne noge
- okret na jednoj nozi sa ravnom osi tijela za 360°
- skokovi s okretom za 360°.

PROVJERA ZNANJA I VJEŠTINA

Izvođenje osnovnih pokreta (obrađenih tijekom cijelog školovanja):

- geste nogu u stojećem položaju na sredini prostora
- prijenosi težine
- skokovi
- okreti.

Izvođenje kombinacija osnovnih pokreta (obrađenih tijekom cijelog školovanja):

- ravnoteža, prijenosi težine, geste nogu, skokovi i okreti.

METODIČKE NAPOMENE

U nastavnim sadržajima nastavnog područja suvremeni ples nema precizno zadanih pokreta. Teme se obrađuju potpuno slobodno. Svakom je učitelju ostavljeno da odabere one pokrete i načine kretanja kojima će po njegovu mišljenju najbolje učenicima približiti propisane nastavne sadržaje. U pripremi za izvođenje nastavnog sata potrebno je slijediti didaktička načela. Svi se pojmovi uvode gotovo neprimjetno. Temeljna metoda je metoda spontanog kretanja – improvizacije uz dramaturgiju i samostalne sastave učenika. Pomoćne metode su metoda demonstracije i metoda razgovora.

Kako bi se kod učenika razvio smisao za vrednovanje umjetničkih plesnih sadržaja, preporučljivo je, da učenici aktivno promatraju i iznose svoja opažanja o izvedbi samostalnog sastava drugih učenika iz razrednog odjela.

U nastavnim sadržajima nastavnog područja plesna tehnika temeljna je metoda demonstracije. Pomoćna metoda jest metoda usmenog izlaganja.

Vježbe uz štap na javnom se satu i ispitu ne izvode jer su to razvojni stupnjevi učenja.

Nastavni sadržaji predmeta suvremeni ples izvode se u trajanju od 90 minuta (blok sat). Nastavni sadržaji nastavnog područja plesna tehnika izvode se neposredno prije nastavnih sadržaja nastavnog područja suvremeni ples.

Korepetitor i učitelj plesnih predmeta moraju odabrati glazbu koja odgovara nastavnim sadržajima. Glazbeni primjeri moraju svojim tonskim materijalom i ritmičkom strukturom potaknuti učenike na bolje i potpunije usvajanje nastavnih sadržaja. Nadalje je potrebno izabrati glazbene primjere koje će u plesnoj izvedbi učenici moći izvesti u originalnom tempu.

NASTAVNA SREDSTVA I POMAGALA:

Tijekom svih godina učenja u plesnoj dvorani će se rabiti glasovir te sredstva za reprodukciju zvuka (CD player ili kasetofon), mediji sa zvučnim zapisom i video.

KLASIČNI BALET

UVOD

Naziv nastavnog predmeta: **KLASIČNI BALET**

Trajanje nastavnog predmeta: 4 godine

Oblik nastave: skupna nastava

Program klasičnog baleta uspostavlja stupnjevit sustav odgoja i obrazovanja od prvoga do četvrtog razreda. Stupnjevitost se ostvaruje uspostavljanjem primjerenih sadržajnih i spoznajnih razina u okomitosti slijedu od prvoga do četvrtog razreda. Pri tome se ostvaruju načela postupnosti i kontinuiteta. Nastavni sadržaji se s godinama upotpunjuju novim sadržajima i izvode se na nov i složeniji način.

Zadaća je ovog predmeta u školi suvremenog plesa da pridonose kvalitetnijoj izvedbi nastavnih sadržaja u temeljnom predmetu struke. Sustavom precizno razrađenih vježba Barre á terre i vježbama uz štap, te na sredini prostora pomaže pri pravilnom izvođenju pokreta. Razvija koordinaciju pokreta različitih dijelova tijela, razvija koncentraciju, preciznost izvođenja i plesnost.

PRVI RAZRED

NASTAVNI SADRŽAJI

Vježbe u sjedećem položaju

- postava glave, tijela, ruku i nogu – vježbe za stopala
- vježbe za natkoljenu i potkoljenu
- demi-plié zatvoreni i otvoreni
- grand-plié
- battements tendus simples
- battements tendus pour les pieds
- položaj šake u osnovnom položaju.

Vježbe u ležećem položaju na leđima

- postava glave, tijela, ruku i nogu
- mali plié zatvoreni i otvoreni
- veliki plié par terre i u zraku
- battements tendus simples

- battements tendus pour les pieds
- battements tendus jetés
- battement relevé lent na 45° i na 90°
- demi-rond de jambe en dehors et en dedans na 45° i na 90°
- vježbe za jačanje trbušnih mišića
- položaji ruku (pripremni, prvi, treći i drugi).

Vježbe u ležećem položaju na trbuhu i na boku

- položaj glave, tijela, nogu i ruku (mali i veliki položaj)
- demi-plié zatvoreni i otvoreni
- grand-plié par terre i u zraku
- battements tendus pour les pieds
- battements tendus jetés.

Vježbe u sredini prostora

- révérence
- baletno stapanje
- baletno hodanje.

ISHODI UČENJA

Na razini vještina

- razvijena svijest o pojedinim dijelovima tijela
- rad pojedinih skupina mišića
- bolja gipkost tijela
- usklađenost izvođenja pokreta s različitim karakterom glazbe
- svijest o disanju u mirovanju i kretanju.

PROVJERA ZNANJA I VJEŠTINA

Nastavne sadržaje učenici izvode uz glazbu, zajedno, u zadanim vježbama koje obuhvaćaju cjelokupni nastavni program.

DRUGI RAZRED

NASTAVNI SADRŽAJI

Vježbe na podu

- osnovne vježbe barre á terre

Vježbe uz štap

Položaji nogu: 1., 2., 3. i 5.

Položaji ruku: pripremni položaj, 1., 3. i 2. (uči se prvo na sredini dvorane uz nepotpunu otvorenost položaja nogu)

Plié:

- demi-plié licem štapu iz 1. i 2. pozicije
- grand-plié licem štapu iz 1. i 2. pozicije.

Battements tendus:

- battement tendu simple licem štapu iz 1. položaja u stranu, naprijed i natrag
- battement tendu demi-plié licem štapu iz 1. položaja u stranu, naprijed i natrag

Passé par terre:

- passé par terre licem štapu
- passé par terre s demi-plié u 2. položaj licem štapu bez prijenosa težine s noge oslonca

- passé par terre s demi-plié u 2. položaj licem štapu s prijenosom težine noge oslonca.

Battement tendu jeté licem štapu iz 1. pozicije u sve smjerove.

Pojam smjerova en dehors i en dedans.

Ronde de jambe

- demi-rond de jambe par terre en dehors i en dedans licem štapu
- ronde de jambe par terre en dehors i en dedans licem štapu.

Plié-soutenu licem štapu u stranu i naprijed.

Položaji noge sur-le-cou-de-pied naprijed, natrag i obuhvatni.

Relevé u 1. i 2. položaju istegnutih nogu i iz demi-plié licem štapu.

Nagib tijela natrag i u stranu licem štapu.

Vježbe u sredini prostora

- položaji ruku: pripremni položaj, 1., 3. i 2.
- demi-plié u 1. i 2. položaju, en face s rukama u pripremnom položaju
- relevé u 1. i 2. položaju en face s istegnutih nogu iz demi-plié
- 1. port de bras.

Allegro

- temps sauté po 1. i 2. položaju.

Révérance.

Baletno stupanje.

Baletno hodanje.

ISHODI UČENJA

Na razini vještina

- držanje tijela, nogu, ruku i glave u prirodnoj otvorenosti položaja nogu licem štapu i u sredini prostora
- razvijen osjećaj za tijelo i prostor.

PROVJERA ZNANJA I VJEŠTINA

Nastavne sadržaje učenici izvode uz glazbu, zajedno, u zadanim vježbama koje obuhvaćaju cjelokupni nastavni program.

TREĆI RAZRED

NASTAVNI SADRŽAJI

Vježbe na podu

- osnovne vježbe barre á terre.

Vježbe uz štap

Položaji nogu: 1., 2., 5. i 4.

Položaji ruku (naglasak na prijelaze iz položaja u položaj).

Plié:

- demi-plié licem štapu, 5. i 4. položaj
- demi-plié bokom štapu, 1. i 2. položaj s rukom u pripremnom položaju
- grand-plié licem štapu, 5. položaj
- grand-plié bokom štapu, 1. i 2. položaj s rukom u pripremnom položaju

Battements tendus:

- simple bokom štapu iz 1. položaja u stranu, naprijed i natrag s rukom u pripremnom položaju

- simple bokom štapu iz 1. položaja u stranu, naprijed i natrag s rukom u 2. položaju

- s demi-plié bokom štapu iz 1. položaja u stranu, naprijed i natrag s rukom u pripremnom položaju

- bokom štapu iz 1. položaja u stranu, naprijed i natrag s rukom u 2. položaju

- passé par terre bokom štapu s rukom u pripremnom položaju

- bokom štapu s rukom u 2. poziciji

- s demi-plié u 2. položaju bokom štapu bez prijenosa težine s noge oslonca

- s opuštanjem pete u 2. položaju licem štapu

- pour le pied licem štapu iz 1. položaja u stranu, naprijed i natrag.

Battement tendu jeté:

- licem štapu iz 5. položaja

- bokom štapu iz 1. položaja

- s demi-plié licem štapu u 1. položaju u stranu, naprijed i natrag

- pique licem štapu iz 1. i 5. položaja u stranu, naprijed i natrag.

Ronde de jambe:

- demi-ronde de jambe par terre bokom štapu

- ronde de jambe par terre bokom štapu.

Temps relevé par terre en dehors i en dedans licem štapu i bokom štapu.

Plié-soutenu licem i bokom štapu u stranu, naprijed i natrag.

Battement retiré (podizanje noge iz 5. položaja u položaj sur le cou de pied i passé i vraćanje u 5. poziciju naprijed i natrag) licem štapu.

Battement-frappé licem štapu u stranu, naprijed i natrag prstima na pod i na 30°.

Petit battement licem štapu s ravnomjernim prijenosom.

Battemen relevé lents licem štapu u stranu i naprijed na 45°.

Relevé u 5. položaju licem štapu.

Priprema za pas de bourre licem štapu.

Nagib tijela natrag i u stranu bokom štapu.

Vježbe u sredini prostora

Položaji epaulements croisé i effacé (mala i velika poza).

Plié:

- grand-plié iz 1. i 2. položaja en face

- demi-plié iz 5. položaja en face i u epaulement.

Battements tendus:

- simple iz 1. položaja u stranu, naprijed i natrag

- s demi-plié iz 1. položaju u stranu, naprijed i natrag

- s demi-plié u 2. položaju bez prijenosa težine s noge oslonca i s prijenosom težine.

Battement tendu jeté iz 1. pozicije u stranu, naprijed i natrag.

Demi-ronde de jambe par terre en dehors i en dedans.

Plié-soutenu u svim smjerovima iz 1. položaja.

2. port de bras.

Reveronce

Allegro

- temps sauté iz 5. položaja

- changement de pieds.

ISHODI UČENJA

Na razini vještina

- otvaranje nogu (en dehors)
- položaj tijela épaulements i poze croisé i effacé u vježbama kraj štapa i u sredini
- prijelazi ruku iz položaja u položaj
- podizanje na poluprste i spuštanje u početni položaj
- pravilan skok i doskok
- vladanje brzinom izmjene cou-de-pied-a.

PROVJERA ZNANJA I VJEŠTINA

Nastavne sadržaje učenici izvode uz glazbu, zajedno, u zadanim vježbama koje obuhvaćaju cjelokupni nastavni program.

ČETVRTI RAZRED

NASTAVNI SADRŽAJI

Vježbe na podu

- osnovne vježbe barre á terre.

Vježbe uz štap

Plié:

- demi-plié bokom štapa, 5. i 4. položaj s rukom u pripremnom položaju
- bokom štapa u 1., 2. i 5. položaju s pratnjom ruke
- grand-plié licem štapa u 4. položaju
- bokom štapa u 5. položaju s rukom u pripremnom položaju
- bokom štapa u 1., 2. i 5. položaj s pratnjom ruke

Battements tendus:

- simple bokom štapa iz 5. položaja s rukom u pripremnom položaju
- bokom štapa iz 5. položaja s rukom u 2. položaju
- s demi-plié licem štapa iz 5. položaja u stranu, naprijed i natrag
- bokom štapa iz 5. položaju ustranu, naprijed i natrag s rukom u pripremnom položaju
- s demi-plié u 2. položaju bokom štapa s prijenosom težine
- s opuštanjem pete u 2. položaju bokom štapa
- s demi-plié u 4. položaju licem štapa bez prijenosa težine s noge oslonca
- pour le pied licem štapa iz 5. položaja u stranu, naprijed i natrag
- bokom štapa iz 1. i 5. položaja u stranu, naprijed i natrag.

Battements tendus jetés:

- bokom štapa iz 5. položaja
 - s demi-plié licem štapa iz 5. položaja
 - bokom štapa iz 1. i 5. položaja
 - piqué bokom štapa iz 1. i 5. položaja u stranu, naprijed i natrag.
- Balançoire licem štapa.

Ronde de jambe par terre en dehors i en dedans s potpornom nogom u demi-plié licem i bokom štapa.

Temps relevé par terre bokom štapa s pratnjom ruke.

Frappé:

- battement frappé bokom štapa na piqué i na 30° u stranu, naprijed i natrag
- battement double frappé licem štapa na piqué i na 30° u stranu, naprijed i natrag.

Relevé:

- relevé na poluprste licem štapa iz 4. položaja s istegnutih nogu i iz demi-plié
 - bokom štapa iz 5. položaja s istegnutih nogu i iz demi-plié.
- Battement fondu licem štapa na piqué i na 45° u stranu, naprijed i natrag.

Battement soutenu licem štapa u stranu, naprijed i natrag na piqué i na 45°.

Petit battement sur le cou de pied bokom štapa s ravnomjernim prijenosom težine.

Pas coupé licem i bokom štapa na cijelom stopalu.

Battement relevé lent licem štapa natrag na 45°:

- bokom štapa ustranu i naprijed na 45° i 90°.

Battement retiré (podizanje nogu iz 5. položaja u položaj sur le cou-de-pied i passé i vraćanje u 5. položaj naprijed ili natrag) bokom štapa.

Rond de jambe en l'air licem štapa.

Pas de bourré licem štapa na poluprstima.

Priprema i poluokret na dvije noge iz 5. položaja en dehors i en dedans.

3. port de bras.

Vježbe u sredini prostora

Male i velike poze croisée i effacée naprijed i natrag.

Plié:

- demi-plié iz 4. položaja en face i u épaulement
- grand-plié iz 5. položaja en face i u épaulement.

Battements tendus:

- pour le pied iz 1. položaja en face u stranu, naprijed i natrag
- simple iz 5. položaju en face u stranu, naprijed i natrag
- s demi-plié u 5. položaju en face u stranu, naprijed i natrag.

Passé par terre s demi plié u 4. položaj bez prijenosa težine s noge oslonca i s prijenosom težine en face.

Battement tendu jeté:

- battement tendu jeté iz 5. pozicije en face u stranu, naprijed i natrag
- battement tendu jeté s demi-plié u 1. i u 5. položaja en face u stranu, naprijed i natrag.

Ronde de jambe par terre en dehors i en dedans.

Temps relevé par terre iz 1. položaja en dehors i en dedans en face.

Plié-soutenu iz 5. položaja en face ustranu, naprijed i natrag.

Relevé lent na 45° iz 1. i iz 5. položaja en face u stranu, naprijed i natrag.

Priprema za pas de bourré simple.

Allegro

- temps sauté iz 4. položaja
- pas echappé u 2. položaj

- petit pas chassé en face naprijed
- pas glissade (s kretanjem u stranu).

Polka

ISHODI UČENJA

Na razini vještina

- držanje tijela, nogu, ruku i glave u položajima (en dehors) licem štapu, bokom štapu i u sredini prostora
- tehnika poluokreta na dvije noge uz štap
- pravilni prijelazi iz elementa u element uz pravilnu pratnju ruku i glave
- pravilni prijenosi težine tijela
- razviti nogu na 90° u svim smjerovima
- usvajanje francuskih naziva elemenata.

PROVJERA ZNANJA I VJEŠTINA

Na ispitu nastavne sadržaje učenici izvode uz glazbu, zajedno, u zadanim vježbama koje obuhvaćaju cjelokupni nastavni program.

METODIČKE NAPOMENE

Nastavni sadržaji Klasičnog baleta u prvoj godini izvode se vježbama barre á terreia. Nastavni sat mora biti sastavljen od: zagrijavanja tijela, utvrđivanja naučenih nastavnih sadržaja te uzimanja novih plesnih elemenata. Na kraju sata preporučuje se istezanje tijela.

Teže oblike usvojenih koraka i nove korake učenici svladavaju najprije na podu i uz štap dok ne steknu osjećaj sigurnosti, a zatim ih prenosimo u sredinu prostora gdje se osobita pozornost poklanja držanju čitavog tijela, posebno ruku. U zadanim elementima kod štapa što prije dodati kretaje ruku i glave te povezati s drugim sličnim korakom.

Izbor glazbe mora metrom, karakterom i tempom odgovarati nastavnim sadržajima. Preporučuje se glazba iz poznatih baleta.

Ako za to postoje mogućnosti, uputno je u nastavi upotrebljavati videokameru jer gledanje snimljena procesa učenja pomaže učenicima da, gledajući sebe, lakše razumiju nastavnikove upute.

Tijekom svih godina učenja kao nastavno sredstvo u plesnoj dvorani rabi se glasovir, a po potrebi i sredstva za reprodukciju zvuka (CD player ili kasetofon) te mediji sa zvučnim zapisom i video.

RITMIKA I GLAZBA

UVOD

Naziv nastavnog predmeta: **RITMIKA I GLAZBA**

Trajanje nastavnog predmeta: 4 godina

Oblik nastave: skupna nastava

Ples i glazba oduvijek su bili tijesno povezani. Umjetnički ples razlikuje se od spontanog po svjesnoj uporabi svih elemenata koji se upotrebljavaju pri njegovoj umjetničkoj izvedbi. Kako se umjetnički ples najčešće odvija uz glazbu, potrebno je osigurati razumijevanje glazbe i osvješćivanje njezinih sastavnica umjesto njezina spontana doživljaja, svojstvena svim ljudima.

Slijedom učenja švicarskog muzikologa E. J. Dalcrozea stečenim vještinama, razvijanim sposobnostima, doživljajima i pojmovima osvješćenim u glazbenom dijelu predmeta, u plesnom dijelu predmeta dodaje se prostorna dimenzija i pokret, intenzivira emocionalni i

kognitivni doživljaj glazbe te se sve ukupno dovodi na viši stupanj osvješćenosti u odnosu na vlastito tijelo i prostor oko njega.

Kako u osnovnoj školi suvremenog plesa potpuno glazbeno opismenjavanje na način na koji to radi sustav glazbenih škola, nije prijeko potrebno, problematika područja svjesnog svladavanja intonacije neće se nalaziti u sadržaju ovog predmeta. Učenici će način zapisivanja tonskih visina upoznati onoliko koliko to bude nužno za aktivno muziciranje na instrumentima i udaraljka s određenom visinom tona.

Suodnosi (korelacije) između plesnog i glazbenog obrazovanja plesača prijeko su potrebni jer se predmeti njihova bavljenja isprepleću: ritam, metar, glazbeni oblik, dinamika, tempo, artikulacija izvođenja, agogika, slog, služenje udaraljka i vlastitim tijelom za realizaciju metroritamske i izražajne sastavnice glazbe.

Nastavna područja Ritmika i Glazba se sadržajno isprepliću u predmetima bavljenja, a to su metroritamski odnosi, glazbeni oblici i faktura glazbe. Ostale sastavnice glazbe ostvaruju tijesne suodnose (korelacije) s predmetom Suvremeni ples. Stoga je intenzivno povezivanje nastavnih sadržaja predmeta Glazba s nastavnim sadržajima predmeta Ritmika logičan put vođenja učenika k njihovom temeljitu spoznavanju. To omogućuje koordiniran i intenzivan rad kako učenika, tako i učitelja, rasterećuje učenika kvantitativno, a istovremeno omogućava kvalitetan interdisciplinarn pristup i rad.

Osnovni predmet bavljenja ovog predmeta je upoznavanje sastavnica glazbe te osvješćivanje onih koje služe osnovnom obrazovanju plesača. Kako je u plesu metroritamska komponenta glazbe najizraženija, njoj će biti posvećena i najveća pozornost. Slijedit će je glazbeni oblici, dinamika, tempo, slog (faktura), artikulacija izvođenja, agogika.

PRVI RAZRED

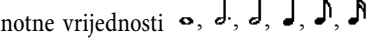

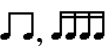
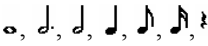
Nastavno područje: **RITMIKA**

NASTAVNI SADRŽAJI

Metar

- spontano kretanje u dvodobnom i trodobnom metru
- osvješćivanje teze i arze u dvodobnom i trodobnom metru
- ozvučenje teških doba u dvodobnom i trodobnom metru.

Ritam

- notne vrijednosti i stanke , obrađene pojedinačno u spontanom kretanju i prekidu kretanja u raznim kombinacijama
- podjela dobe na dva i četiri jednaka dijela
- zapamćivanje i izvođenje koracima i u slobodnom pokretu zadanih ritamskih kombinacija temeljenih na notnim vrijednostima i četvrtinskoj stanci
- izvođenje samostalno sastavljenih ritamskih primjera koracima i osmišljenih u plesnom pokretu (4 takta dvodobnog metra).

ISHODI UČENJA

Na razini vještina učenici će biti osposobljeni za sljedeće:

- izvođenje metra koracima i u spontanom kretanju
- izvođenje notnih trajanja i stanaka u spontanom kretanju i prekidu kretanja

- Izvođenje plesne cjeline koju je sastavio učitelj na glazbeni primjer u oblik male glazbene periode.

Nastavno područje: GLAZBA

NASTAVNI SADRŽAJI

Učenici će:

- prepoznavati i slušno razlikovati dvodobnu od četverodobne mjere
- upoznati i usvojiti nove ritamske obrasce i kombinacije koje uključuju ligaturu između dviju doba:

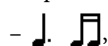

- ternarna podjela dobe

- sinkopa kroz četiri i dvije dobe:

- upoznati i usvojiti nove ritmove:

- podjela dobe na tri dijela

- te će ih u različitim kombinacijama čitati, svirati, prepoznavati i zapisivati

- upoznati i usvojiti relativnost mjere te će u dvodobnoj, trodobnoj i četverodobnoj četvrtinskoj, osminskoj i polovinskoj mjeri čitati i svirati ritamsko gradivo

- upoznati i usvojiti glazbene oblike male i velike glazbene rečenice i periode

- nastaviti s doživljavanjem, osvješćivanjem i nadopunjavanjem pojmova koji su povezani s izvođenjem glazbe i pravilnom primjenom: dinamika (mezzoforte, mezzopiano, pianissimo, fortissimo), tempo (imenovanje talijanskim nazivima), aktivnim muziciranjem na način pjevanja po sluhu ili aktivnim slušanjem glazbe

- slušanjem će upoznavati glazbena djela, poglavito ona kojima se služe u predmetu Suvremeni ples, te se reproduciranom glazbom koristiti i svrhu svladavanja sadržaja tog predmeta.

ISHODI UČENJA

Učenici će biti osposobljeni:

- razlikovati i prepoznati dvodobni od četverodobnog glazbenog metra te ih ozvučiti udaraljka ili vlastitim tijelom
- ritamski primjer u četvrtinskoj, osminskoj ili polovinskoj mjeri, koji sadrži usvojene ritamske obrasce, čitati ritamskim slogovima, samostalno odsvirati udaraljka ili vlastitim tijelom, u skupinama dvoglasno ili troglasno, te ih samostalno transkribirati iz mjere u mjeru
- prepoznati i samostalno zapisati usvojene ritamske obrasce
- prilikom pjevanja ili slušanja glazbe uočiti, prepoznati, služiti se i svjesno primijeniti usvojene pojmove koji se odnose na glazbeno izvođenje s područja tempa, dinamike, artikulacije i agogike
- slušno prepoznati i razlikovati glazbene oblike rečenice i periode.

PROVJERA ZNANJA I VJEŠTINA

- Samostalno čitanje ritamskog primjera ritamskim slogovima á vista u četvrtinskoj, osminskoj i polovinskoj mjeri.
- Samostalno sviranje ritamskog primjera na način bodypercussiona ili udaraljka u četvrtinskoj, osminskoj i polovinskoj mjeri.
- Samostalno zapisivanje zapamćene metroritamske fraze (diktat).
- Poznavanje i svjesna primjena usvojena glazbenog nazivlja te poznavanje i razlikovanje obrađenih glazbenih oblika.
- Aktivno sudjelovanje učenika u nastavnom procesu.

TREĆI RAZRED

Nastavno područje: RITMIKA

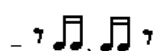
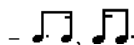
NASTAVNI SADRŽAJI

Metar

- taktiranje trodobnog i četverodobnog metra.

Ritam

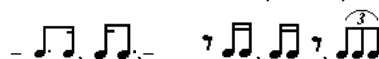
- ritamske kombinacije:

- triola (podjela dobe na tri jednaka dijela)

- sinkopa kroz četiri i dvije dobe:

- zapamćivanje i izvođenje koracima i u slobodnom pokretu zadanih ritamskih kombinacija temeljenih na notnim vrijednostima

- izvođenje samostalno sastavljenih i ritamskih primjera koracima i osmišljenih u plesnom pokretu (4 takta trodobnog ili četverodobnog metra)

Glazbeni oblici

- velika glazbena rečenica oblikovana pokretom
- velika glazbena perioda oblikovana pokretom
- glazbeni motiv oblikovan pokretom
- glazbena fraza oblikovana pokretom.

ISHODI UČENJA

Na razini vještina učenici će biti osposobljeni za sljedeće:

- ishodavanje ritma u trodobnom i četverodobnom metru uz istovremeno taktiranje metra
- zapamćivanje ritmova iz glazbenih primjera i njihovo izvođenje u plesnom pokretu
- samostalno sastavljanje ritma u obliku male periode i njegovo izvođenje u samostalno sastavljenom plesnom pokretu
- izvođenje triola u plesnom pokretu
- izvođenje sinkope kroz četiri i dvije dobe u plesnom pokretu.

PROVJERA ZNANJA I VJEŠTINA

- Izvođenje plesne cjeline koju je sastavio učitelj na glazbeni primjer u trodobnom metru, koji u svojoj ritamskoj strukturi sadrži

ritamske kombinacije obrađene u nastavnim sadržajima (najviše 16 taktova trodobnog metra). Prije plesne izvedbe ritam glazbenog primjera izvodi se pljeskanjem ritma uz istovremeno izvođenje metra koracima i koracima uz istovremeno taktiranje metra.

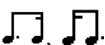
- Izvođenje samostalno sastavljene plesne cjeline na samostalno sastavljen ritam u obliku male glazbene periode (u paru ili manjoj skupini).
- Izvođenje plesne cjeline koju je sastavio učitelj na glazbeni primjer u obliku velike glazbene periode.

Nastavno područje: **GLAZBA**

NASTAVNI SADRŽAJI

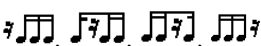
Učenici će:

- upoznati i usvojiti nove ritamske obrasce i kombinacije:

–

– sinkopa kroz jednu dobu

- šesnaestinska stanka kroz jednu dobu:

–

- stanka kroz triolu i ritamske varijante:

–

- nastaviti s upoznavanjem relativnosti mjere te će u dvodobnoj, trodobnoj i četverdobnoj četvrtinskoj, osminkoj i polovinskoj mjeri čitati i svirati sve obrađeno ritamsko gradivo, prepoznavati i zapisivati ritam te transkribirati primjere iz mjere u mjeru

- upoznati i usvojiti glazbene oblike male dvodijelne i trodijelne pjesme te uočavati glazbenu frazu i motiv

- aktivnim muziciranjem u kanonu bit će uvedeni u početnu polifoniju

- nastaviti s nadopunjavanjem pojmova koji su povezani s izvođenjem glazbe: dinamika, tempo, agogika i artikulacija, a u skladu s potrebama aktivnog muziciranja (pjevanja i sviranja) ili slušanja glazbe

- slušanjem će upoznavati glazbena djela, poglavito ona kojima se služe u predmetu Suvremeni ples, te se reproduciranom glazbom koristiti i svrhu svladavanja sadržaja tog predmeta.

ISHODI UČENJA

Učenici će biti osposobljeni za sljedeće:

- ritamski primjer u četvrtinskoj, osminkoj ili polovinskoj mjeri, koji sadrži usvojene ritamske obrasce (punktirani ritam, stanka tijekom triole, sinkopa kroz jednu dobu) čitati ritamskim slogovima, samostalno odsvirati udaraljka ili vlastitim tijelom, u skupinama višeglasno ili u kanonu, te ih samostalno transkribirati iz mjere u mjeru
- prepoznati i samostalno zapisati usvojene ritamske obrasce
- prilikom pjevanja ili slušanja glazbe uočiti, prepoznati, služiti se i svjesno primijeniti usvojene pojmove koji se odnose na glazbeno izvođenje s područja tempa, dinamike, artikulacije i agogike

- slušno prepoznati i razlikovati glazbene oblike male dvodijelne i trodijelne pjesme, uočavati manje cjeline: dvotaktnu frazu i motiv.

PROVJERA ZNANJA I VJEŠTINA

- Samostalno čitanje ritamskog primjera ritamskim slogovima á vista u četvrtinskoj, osminkoj i polovinskoj mjeri.
- Samostalno sviranje ritamskog primjera na način bodypercussiona ili udaraljka, u četvrtinskoj, osminkoj i polovinskoj mjeri.
- Samostalno zapisivanje zapamćene metroritamske fraze (diktat), transkribiranje ritamskog primjera iz mjere u mjeru.
- Poznavanje i svjesna primjena usvojena glazbenog nazivlja te poznavanje i razlikovanje obrađenih glazbenih oblika.
- Aktivno sudjelovanje učenika u nastavnom procesu.

ČETVRTI RAZRED

Nastavno područje: **RITMIKA**

NASTAVNI SADRŽAJI

Ritam

ritamske kombinacije:

- stanka kroz četvrtinu dobe

- stanka u trioli:

- sinkopa kroz jednu dobu

- zapamćivanje i izvođenje koracima i u slobodnom pokretu zadanih ritamskih kombinacija temeljenih na notnim vrijednostima i stankama

- izvođenje samostalno sastavljenih i ritamskih primjera koracima i osmišljenih u plesnom pokretu (8 taktova trodobnog ili četverdobnog metra).

Glazbeni oblici

- mala dvodijelna pjesma oblikovana pokretom

- mala trodijelna pjesma oblikovana pokretom.

Homofonija

- odnos melodije i pratnje oblikovan pokretom i izveden u paru ili u dvije skupine.

Polifonija

- kanon oblikovan pokretom i izveden u paru ili u dvije skupine.

ISHODI UČENJA

Na razini vještina učenici će biti osposobljeni za sljedeće:

- zapamćivanje ritmova iz glazbenih primjera i njihovo izvođenje u plesnom pokretu
- samostalno sastavlja ritmova s triolama i njihovo izvođenje u samostalno sastavljenom plesnom pokretu
- izvođenje sinkope kroz jednu dobu u plesnom pokretu.
- izvođenje u plesnom pokretu kanona kao jednostavnog oblika polifonije

- istovremeno izvođenje melodije i pratnje u plesnom pokretu u paru ili dvije skupine. Izvođenje male dvodijelne i trodijelne pjesme u plesnom pokretu.

PROVJERA ZNANJA I VJEŠTINA

- Solo izvođenje samostalno sastavljena ritamskog primjera četverodobnom metru u obliku male glazbene periode koja u svojoj ritamskoj strukturi sadrži sve do sada obrađene ritamske kombinacije.
- Izvođenje primjera u plesnom pokretu učenik upotpunjuje udaraljkom po vlastitom izboru. Prije plesne izvedbe učenik izvodi ritam svojega primjera koracima uz istovremeno taktiranje metra.
- Izvođenje plesne cjeline u obliku kanona u učiteljevoj koreografiji na glazbeni primjer ili uz zvučnu kulisu. Izvođenje plesne cjeline na glazbeni primjer ili uz zvučnu kulisu u obliku male trodijelne pjesme u učiteljevoj koreografiji.

Nastavno područje: GLAZBA

NASTAVNI SADRŽAJI

Učenici će:

- upoznati dvodobnu, trodobnu i četverodobnu složenu mjeru: $\frac{6}{8}$ $\frac{9}{8}$ $\frac{12}{8}$
- nastaviti rad na složenijim ritamskim kombinacijama koje uključuju ligaturu između dvije, tri (ili četiri) dobe npr.:

 kao i kombinacije sa šesnaestinskom stankom

 i sl.

 i sl.

- nastaviti s radom na relativnosti mjere te će u dvodobnoj, trodobnoj i četverodobnoj četvrtinskoj, osminskoj i polovinskoj mjeri čitati, svirati, prepoznavati i zapisivati obrađeno ritamsko gradivo te samostalno transkribirati primjere iz mjere u mjeru
- upoznati i usvojiti oblik ronda i teme s varijacijama
- uočavati fakturu glazbe, odnos melodije i pratnje te razlikovati homofoniju i polifoniju
- nastaviti s nadopunjavanjem pojmova koji su povezani s izvođenjem glazbe: dinamika, tempo, agogika i aritkulacija, a u skladu s potrebama aktivnog muziciranja (pjevanja i sviranja) ili slušanja glazbe
- slušanjem će upoznavati glazbena djela, poglavito ona kojima se služe u predmetu Suvremeni ples te se reproduciranjem glazbom koristiti i svrhu svladavanja sadržaja tog predmeta.

ISHODI UČENJA

Učenici će biti osposobljeni za sljedeće:

- ritamski primjer u četvrtinskoj, osminskoj ili polovinskoj mjeri, koji sadrži usvojene ritamske obrasce (ligature kroz dvije, tri do četiri dobe), čitati ritamskim slogovima, samostalno odsvirati udaraljka ili vlastitim tijelom, u skupinama višeglasno ili u kanonu, te ih samostalno transkribirati iz mjere u mjeru. Samostalno će svirati ritam dvoglasno svirajući istodobno puls i ritam

- prepoznati i samostalno zapisati usvojene ritamske obrasce
- ritamske primjere samostalno transkribirati iz mjere u mjeru
- samostalno čitati, svirati i zapisivati ritamske primjere u dvodobnoj, trodobnoj i četverodobnoj mjeri
- razlikovati homofoni od polifonoga glazbenog sloga.

PROVJERA ZNANJA I VJEŠTINA

- Samostalno čitanje ritamskog primjera ritamskim slogovima á vista u četvrtinskoj, osminskoj, polovinskoj te složenoj dvodobnoj, trodobnoj i četverodobnoj mjeri.
- Samostalno sviranje ritamskog primjera na način bodypercussiona ili udaraljka u četvrtinskoj, osminskoj, polovinskoj te složenoj dvodobnoj, trodobnoj i četverodobnoj mjeri.
- Samostalno zapisivanje zapamćene metroritamske fraze (diktat), transkribiranje primjera iz mjere u mjeru.
- Poznavanje i svjesna primjena usvojena glazbenog nazivlja te poznavanje i razlikovanje obrađenih glazbenih oblika i glazbene fakture.
- Aktivno sudjelovanje učenika u nastavnom procesu.

METODIČKE NAPOMENE

Nastavni sadržaji nastavnog područja Ritmika obrađuju se nakon što su prethodno obrađeni na nastavi Glazbe.

Tehnička preciznost izvođenja koraka pri ishodavanju notnih vrijednosti nije glavna zadaća nastavnog područja Ritmika, ali je potrebno učenike upozoravati na nepravilnosti u izvođenju.

Osvješćivanje metra

- slušanje naglašenih doba za vrijeme kretanja prostorom
- ozvučenje naglašenih doba na razne načine
- hodanje u metru i pljeskanje naglašene dobe
- izvođenje metra koracima (naglašena doba u polučučnju, a nenaglašena na poluprstima).

Izvođenje notnih vrijednosti

Pri ishodavanju zadanog ritma notna vrijednost za jednu dobu izvodi se kao plesni korak. Notne vrijednosti dulje od jedne dobe se izvode u polučučnju, a kraće na poluprstima. Triola se izvodi s malo istaknutijom prvim dijelom ternara, u polučučnju. Sinkopa se izvodi polučučnjem na težem dijelu ritamskog obrasca u skladu s metričkim pomakom. Stanka u glazbi izvodi se kao prekid kretanja i potpuno mirovanje.

Osvješćivanje ritma

- zapamćivanje ritma u spontanu kretanju uz glazbu i izgovaranje neutralnim slogom
- zapamćivanje ritma u spontanu kretanju uz glazbu i ostvarenje ritma izgovaranjem neutralnim slogom i pljeskanjem
- izvođenje ritma koracima uz pljeskanje i izgovaranje ritamskih slogova.

Uvježbavanje ritma

- istovremeno hodanje i pljeskanje ritma
- istovremeno hodanje metra i pljeskanje ritma
- istovremeno hodanje ritma i pljeskanje metra
- istovremeno hodanje ritma uz taktiranje mjere.

Ako se ritamski primjer izvodi bez glazbene pratnje, obvezno je ozvučiti metar.

Glazbeni primjeri koji se rabe u *Ritmici*, moraju svojim glazbenim obilježjima i ritamskom strukturom ilustrirati nastavne sadržaje koji se obrađuju. Potrebno je paziti na izbor tempa u glazbenom primjeru radi izvođenja primjera u plesnoj izvedbi, koja ne smije bitno odstupati od originalnog tempa glazbe.

Da bi učenicima omogućili raznolikost doživljaja zvuka, u nastavi se mogu rabiti udaraljke i zvučna kulisa.

U nastavi je, osim primjera i koreografija koje osmišljava učitelj, prisutno i učeničko stvaralaštvo u obliku stvaranja i uobličavanja ritamskih primjera te osmišljavanja plesnog pokreta.

Osnovno načelo nastavnog područja Glazba je glazbena aktivnost učenika: glazbeni doživljaj izvođenjem i slušanjem te glazbeno iskustvo na kojemu će se temeljiti osvješćivanje.

U radu na razvijanju i usvajanju osjećaja za glazbeni puls i metar, te usvajanju notnih vrijednosti i ritamskih obrazaca, uz početno razbrajanje brojalica, pjevanje pjesama ili slušanje glazbe učenici će ozvučivati puls ili metričke odnose služeći se vlastitim tijelom kao instrumentom (bodypercussion) ili udaraljka s neodređenom visinom tona pod vodstvom učitelja. Moguća je i uporaba udaraljki s određenom visinom tona kao ostinato pratnja pjesmama u iste svrhe, čime se potaknula glazbena aktivnost učenika te obogatio i intenzivirao glazbeni doživljaj. Mijenjanje vrste doživljaja tijekom svladavanja istog sadržaja pridonijet će zadržavanju pozornosti, produljiti razdoblje koncentracije, poticati aktivnost učenika te pridonositi stupnju motiviranosti učenika.

Ritamske primjere učenici će čitati ritamskim slogovima, svirati na udaraljka ili bodypercussioningom, kojima se služe u plesnom dijelu predmeta: ritmici, jednoglasno i u skupinama višeglasno ovisno o uzrastu. Glazbeni primjeri koji će se rabiti u nastavnom području Ritmika, prethodno će se obraditi i zapamtiti u okviru nastavnog područja Glazba.

Učenici će upoznati i usvojiti glazbene oblike iskustveno, na pjesmama koje će pjevati ili skladbama koje će slušati.

Popijevke će se učiti po sluhu, uz eventualno kasnije predočenje notnog teksta kako bi učenici mogli grafički pratiti melodijsko kretanje uz istovremeni doživljaj izvođenja melodije, kako je već uobičajeno kod amaterskog pjevanja.

Slušanje glazbe treba biti aktivno i kritičko jer na taj način učenik istovremeno upoznaje i pamti glazbeno djelo, upoznaje i uočava njegove sastavnice, obogaćuje svoje iskustvo, donosi vlastite prosudbe i izgrađuje stavove.

Radi povezanosti nastavnih područja, ostvarivanja tijesnih korelacija, intenzivne suradnje učitelja tijekom nastavnog procesa, što sustavnijeg praćenja napretka učenika poželjno bi bilo da nastavno područje ritmike korepetira učitelj glazbe, odnosno ista osoba koja poučava učenike u tom drugom nastavnom području istog predmeta.

NASTAVNA SREDSTVA I POMAGALA

Tijekom svih godina učenja:

Ritmika

Za nastavu ritmike u plesnoj je dvorani potrebno osigurati: glasovir, udaraljke te sredstva za reprodukciju zvuka (CD player, kasetofon, medije s tonskim zapisima).

Glazba

Uz ploču i kajdanke koje će učenici rabiti, potrebna su i sredstva za reprodukciju zvuka (CD player, kasetofon te mediji s tonskim zapisima), glasovir i udaraljke. Udaraljke koje će se koristiti u nastavi, ne trebaju biti propisane vrstom, već je poželjno da to budu instrumenti

kojima će se moći kvalitetno ostvariti traženi ritam, a ujedno da omogućavaju učeniku njihovo upoznavanje i vještinu uporabe prije primjene u plesnom dijelu predmeta.

Za nastavu je potreban i priručnik, zbirka (melo)ritamskih primjera i popjevaka ili unaprijed pripremljeni primjeri i popijevke koje će rabiti u nastavi.

Moguća i uporaba suvremene tehnologije, kao što su računalno, LCD projektor itd., ovisno o osposobljenosti učitelja te mogućnostima koje pojedina škola ima.

GLASOVIR

UVOD

Naziv nastavnog predmeta: **GLASOVIR**

Trajanje nastavnog predmeta: 3 godine

Oblik nastave: individualna nastava

Nastavni predmet Glasovir kao izborni predmet, sastavni je dio cjelokupnog plesnog obrazovanja učenika, kojemu pridonosi prvenstveno razvijanjem unutarnjeg sluha i realizacijom vlastitih muzikalnih predodžaba putem instrumenta.

Istodobno se osobita pozornost pridaje doživljavanju zajedništva te suzbijanju napetosti i osjećaja nelagode, koji nastaje pri sviranju pred publikom, na javnim, otvorenim satovima, skupno. muziciranju i kreativnim radionicama (skupni satovi razmjenjivanja glazbenih sadržaja, verbalna komunikacija o glazbenim doživljajima i osjećajima, zamjena funkcija učitelj/učenik, a u cilju osvješćivanja glazbenih prosudbi i percepcije).

Učenje glasovira puno je više nego razvoj same vještine. Ono neposredno utječe na razvoj mlade osobe.

Pojedinačni ciljevi takvog pristupa su:

- razvijanje zanimanja za sviranje i upoznavanje samog instrumenta
- razvijanje izvođačkih vještina i koordinacije pokreta
- učenje disanja s glazbom i doživljaja ritma
- razvijanje dosljednosti pri vježbanju
- razvijanje radnih navika
- razvijanje koncentracije na javnom nastupanju
- upoznavanje s različitim oblicima skupnog muziciranja
- obogaćivanje vlastite osobnosti otkrivanjem umjetničke vrijednosti glazbenih djela i oblikovanje stava prema glazbi, a time i prema općoj glazbenoj kulturi

PRVA GODINA UČENJA

NASTAVNI SADRŽAJI

Glazbena literatura

Klavirske početnice:

- A. Nikoalev: Ruska škola sviranja klavira. I. dio 1-48 (engl. izdanje)
- J. Thompson: Easiest Pano Course, I. i II.
- J. Kršić: Klavirska početnica
- B. Zorić: Klavirska početnica

literatura slične težine po izboru nastavnika, a ovisno o njegovu individualnom pristupu podučavanja i osobnosti učenika

Improvizacija i razvoj kreativnosti

- uglazbljivanje vlastitih doživljaja i osjećaja oblikovanjem zvučnih slika u formi male i velike rečenice
- sviranje zadane melodije na više različitih načina unutar različitih raspoloženja
- oblikovanje »odgovora« na zadani motiv ili melodiju uporabom ritamske ili melodijske sastavnice
- oblikovanje jednostavne ritamske pratnje zadanoj melodiji
- prenošenje slušnog sadržaja imitacijom (sviranje po sluhu)
- oblikovanje kratkih komada uz korištenje ostalih zvučnih kulisa
- uglazbljivanje ritamskih struktura svladanih na predmetu »ritmika i glazba« uz specifikaciju glazbenih sastavnica rabljenih u dosadašnjem školovanju.

ISHODI UČENJA

Na razini vještina učenik će:

- biti osposobljen orijentirati se na klavijaturi prepoznajući note u violinskom (G ključu), izvedeći notne vrijednosti i pauze do šesnaestinki, služeći se dvodobnom, trodobnom i četverodobnom četvrtinskom mjerom
- biti sposoban sjediti za glasovinom na način da nesmetano proizvede ton i koordinira osnovne pokrete ruku (s pravilnim osloncem, opuštenošću tijela)
- svladavati osnovne vrste udara (portato, staccato, non legato)
- biti osposobljen oblikovati ton te povezivati tonove u skupine
- biti osposobljen izvesti osnovni glazbeni oblik (malu i veliku rečenicu)
- zapažati i služiti se najjednostavnijim dinamskim kontrastima (glasno – tiho)
- svirati jednoglasnu melodiju uz pratnju učitelja
- doživjeti, prepoznati i izvesti glazbeni sadržaj na razini emotivnih komponenata (veselo, tužno, ljuto).

Na spoznajnoj razini učenik će:

- verbalno izražavati svoje mišljenje o dvjema različitim skladbama uporabom vlastitih riječi i izraza uspoređujući »dobro – loše«.

PROVJERA ZNANJA I VJEŠTINA

- izvođenje glazbenog sadržaja usvojenog tijekom godine, po izboru učitelja, a u skladu s individualnim mogućnostima učenika u obliku javnog sata.

DRUGA GODINA UČENJA

NASTAVNI SADRŽAJI

Glazbena literatura

Klavirske početnice:

- A. Nikolaev: Ruska škola sviranja klavira I. i II. dio (engl. izdanje)
- J. Thompson: Easiest Piano Course, III. i IV.
- B. Bartok: Mikrokozmos, I. i II.
- Burgmüller: 25 etida op.100
- C. Gurlitt: Zbirka djela I.

Zbirka Prvi koraci I.

literatura slične težine po izboru nastavnika, a ovisno o njegovu individualnom pristupu podučavanja i osobnosti učenika.

Improvizacija i razvoj kreativnosti

- uglazbljivanje vlastitih doživljaja i osjećaja oblikovanjem zvučnih slika
- sviranje zadane melodije na više različitih načina unutar različitih raspoloženja i kombinacijom raznovrsnih sredstava glazbenog oblikovanja po izboru učenika
- oblikovanje »odgovora« na zadani motiv ili melodiju korištenjem ritamske ili melodijske sastavnice uz specifikaciju karaktera
- oblikovanje jednostavne pratnje zadane melodije (ritamske i melodijske) korištenjem glazbenih sastavnica po izboru učenika
- prenošenje slušnog sadržaja imitacijom (sviranje po sluhu)
- sastavljanje vlastitih skladba u formi male i velike periode te njihovo zapisivanje korištenjem glazbene notacije i sredstava glazbenog oblikovanja po vlastitu izboru
- oblikovanje kratkih komada uz korištenje ostalih zvučnih kulisa
- uglazbljivanje ritamskih struktura svladanih na predmetu ritmika i glazba uz specifikaciju glazbenih sastavnica korištenih u dosadašnjem školovanju.

ISHODI UČENJA

Na razini vještina učenik će:

- biti osposobljen za prepoznavanje nota u bas (F ključu), te izvođenje ritamskih oblika triole i sinkope kroz dvije i četiri dobe
- biti osposobljen za doživljaj fraze i pravilno fraziranje
- biti osposobljen izvesti glazbeni oblik velike i male glazbene periode
- izvoditi dur ljestvice do 3 predznaka, paralelno i u protupomaku kroz jednu oktavu, te izvoditi tonički kvintakord s obratima istodobno i rastavljeno u rasponu jedne oktave
- služiti se ostalim sredstvima glazbenog oblikovanja (dinamika, tempo, artikulacija)
- skupno muzicirati u glasovirskom duu
- prepoznati, doživjeti i izvesti glazbene sadržaje različitih karaktera.

Na razini spoznaje učenik će:

- izražavati mišljenje vlastitim riječima i izrazom uspoređujući dva karakterno različita djela.

PROVJERA ZNANJA I VJEŠTINA

Izvođenje glazbenog sadržaja usvojenog tijekom godine, po izboru učitelja, a u skladu s individualnim mogućnostima učenika.

TREĆA GODINA UČENJA

NASTAVNI SADRŽAJI

Glazbena literatura

- D. Kabalevsky: 30 komada op. 27 i 24 komada op. 39
- H. Duvernoy: Etide op. 176
- E. F. Gnesina: Male etide
- Grečaninov: Dječji album op. 98
- S. Majkapar: 12 listova iz albuma op.16

Rowley: Dječji komadi

A. Goedicke: 60 lakih komp. Op.36

Lemoine: Etide op. 37

Skladbe majstora 17. i 18. st

literatura slične težine po izboru nastavnika, a ovisno o njegovu individualnom pristupu podučavanja i osobnosti učenika.

Improvizacija i razvoj kreativnosti

- uglazbljivanje vlastitih doživljaja i osjećaja oblikovanjem zvučnih slika (sastavljanje vlastitih skladbi) u ostalim cikličkim formama, te njihovo zapisivanje korištenjem glazbene notacije i ostalih sredstava glazbenog oblikovanja po vlastitu izboru
- sviranje zadane melodije na više različitih načina unutar različitih raspoloženja uz specifikaciju glazbenih sastavnice
- oblikovanje »odgovora« na zadani motiv ili melodiju korištenjem ritamske ili melodijske komponente (osnovne naznake stila)
- oblikovanje jednostavne pratnje zadane melodije (ritamske i melodijske) uz specifikaciju notnih vrijednosti, sredstava glazbenog oblikovanja te uz korištenje zvučnih kulisa (Orffov instrumentarij, električni glasovir s programiranim efektima)
- prenošenje slušnog sadržaja imitacijom (sviranje po sluhu)
- oblikovanje kratkih komada uz korištenje ostalih zvučnih kulisa
- uglazbljivanje ritamskih struktura svladanih na predmeta Ritmika i glazba uz specifikaciju glazbenih sastavnica korištenih u dosadašnjem školovanju.

Preinaka notnog teksta

- uz izmjenu ritma
- uz izmjenu melodije.

ISHODI UČENJA

Na razini vještina učenik će:

- biti osposobljen zapažati glazbene cjeline i doživjeti i izvoditi ton i frazu u kontekstu glazbenog sadržaja
- biti osposobljen izvesti glazbeni oblik trodijelne pjesme i ostale ciklične oblike

- svirati durske ljestvice i usporedne molske ljestvice kroz dvije oktave usporedno i u protupomaku te tonički kvintakord s obratima kroz dvije oktave
- se služiti ostalim sredstvima glazbenog oblikovanja (dinamika, tempo, artikulacija, agogika) na logičan i prepoznatljiv način
- skupno muzicirati rabeći podlogu ostalih zvučnih kulisa (Orffov instrumentarij) u cilju obogaćivanja zvuka i naglašavanja ritamske sastavnice određenog komada te motivacije učenika
- pomak u prepoznavanju, doživljavanju i izvođenju glazbenog sadržaja različitih stilova.

Na spoznajnoj razini učenik će:

- izražavati mišljenje vlastitim riječima i izrazom uspoređujući dva stilski različita djela.

PROVJERA ZNANJA I VJEŠTINA

Izvođenje glazbenog sadržaja usvojenog tijekom godine, po izboru učitelja, a u skladu s individualnim mogućnostima učenika.

METODIČKE NAPOMENE

Odabir metode prepušta se izboru učitelja. U pravilu preporučuje se metoda koja proizlazi iz prirodnih predispozicija učenika, a temelji se na zamjeni učenikova prirodnog instrumenta, njegova glasa, s glasovinom sljedećim redoslijedom: slušanje – pjevanje – spoznavanje klavijature – sviranje.

Razvoj tehnike i teorije mora biti u suglasju s razvojem slušnog procesa, tako da u ni jednom trenutku ne dođe do udaljavanja vještine od glazbene biti.

Svaki zadatak u procesu učenja treba uz jasne upute realizirati na visoko profesionalnoj razini, poštujući osobnost učenika, njegov intelektualni potencijal, motivaciju za samostalni rad.

Glazbeno znanje stečeno na ovaj način mora postati značajan dio opće kulture svakog učenika.

NASTAVNA SREDSTVA I POMAGALA

Tijekom svih godina učenja osim glasovira rabit će se sredstva za reprodukciju zvuka (CD player, kasetofon, mediji s tonskim zapisima), udaraljkaška zvučna kulisa (Orffov instrumentarij), električni glasovir uz programirane ritamske i zvučne elemente

Nastavni plan i program za osnovnu školu suvremenog plesa Ane Maletić

UVOD

Program se zasniva na 16 tema umjetnosti pokreta R. Labana i ritmike J. Dalcrozea uz potporu pomoćnih glazbenih predmeta i daje jedinstven oblik plesno-ritmičkog odgoja u kojem se djeca integralno tjelesno, emocionalno i kongnitivno razvijaju. Čimbenicima pokreta: jačina, tijek, vrijeme i put, moguće je značajno odgojno djelovati na djecu, pa čak i rehabilitirati lakše disfunkcije kao što su ADD i ADHD.

Ova vrsta specifičnog oblika estetskog odgoja čvrsto je povezana i s drugim odgojno-obrazovnim područjima (jezično-umjetničkim i tjelesno-zdravstvenim). Plesni odgoj u kojem improvizacija kao metoda rada ima važnu ulogu, trebao bi biti dostupan što većem broju djece.

NASTAVNI PLAN

Red. broj	PREDMET	I.	II.	III.	IV.
1.	PLES	2	2	2	2
2.	RITMIKA	2	2	2	2
3.	FUNKCIONALNA TJELESNA TEHNIKA	2	2	2	2
4.	GLAZBENA UMJETNOST	1	1	1	1
5.	OSNOVE KLASIČNOG BALETA			2	2
6.	GLASOVIR			1	1
UKUPNO		7	7	10	10
KOREPETICIJA		3	3	5	5

NASTAVNI PROGRAMI

Područje rada: RITMIKA I PLES

Nastavni predmet: PLES

Trajane programa: 4 godine

Broj nastavnih sati: 280 (70 sati na godinu)

CILJ PREDMETA

Promicanje suvremenog odgojnog plesa prema učenju Rudolfa Labana i pristupu glazbi kroz pokret Emilea Jaquesa Dalcrozea, a koje je Ana Maletić razradila u vlastitu metodu.

Djelovanje na cjelovit razvoj i osobnost učenika odgojem tijela i duha.

Obrazovanje cjelovite stvaralačke ličnosti s razvijenim osjećajem za plesnu estetiku i mogućnošću kreativnog izražavanja, komuniciranja i stvaranja putem plesnog pokreta.

Osposobljavanje učenika za zvanje plesač suvremenog plesa koje se u potpunosti realizira tijekom četverogodišnjeg školovanja u Srednjoj školi suvremenog plesa Ane Maletić.

Uključivanje plesne umjetnosti u suvremene tokove našega društva te naglašavanje njezina značenja kao neverbalnog izričaja u procesu globalizacije.

OPĆE ZADAĆE PREDMETA

Obogaćivati plesni rječnik poticanjem i razvijanjem stvaralačkog pristupa pokretu i plesu.

Međusobno povezivati kompatibilne sadržaje srodnih umjetnosti u svrhu poticanja stvaralaštva.

Razvijati kinestetički senzibilitet i osvijestiti emotivni doživljaj koji izaziva tijelo u pokretu.

Razvijati smisao za estetiku i izražajnost pokreta i plesa proširivanjem svijesti i znanja o tijelu kao instrumentu umjetničkog izraza.

Razvijati koncentraciju i pamćenje te opservaciju, analizu i evaluaciju pokreta.

Razvijati svijest o socijalnom aspektu plesa poticanjem učenika na međusobnu suradnju pokretom.

Odgajati obrazovanu publiku razvijanjem sposobnosti vrednovanja plesnih djela i plesne interpretacije.

Radi lakšeg praćenja nastavnog programa navest ćemo okvirne sadržaje Labanovih 16 tema odgojnog plesa koje u potpunosti obuhvaćaju njegovo promišljanje, učenje i filozofiju umjetnosti pokreta i plesa.

I. tema: Svijest o tijelu u pokretu (razvijanje kinestetičkog pokreta)

II. tema: Spoznaja vremena i jačine kao elemenata ritma

III. tema: Spoznaja prostora

IV. tema: Spoznaja tijeka pokreta

V. tema: Prilagođavanje i suradnja s partnerom i unutar skupine

VI. tema: Tijelo kao instrument plesnog izražavanja

VII. tema: Osnovne izražajne akcije – eforti

VIII. tema: Radni pokreti i ritmovi

IX. tema: Spoznaja oblika pokreta

X. tema: Prijelazi između efort-akcija

XI. tema: Prostorna harmonija

XII. tema: Sukladnost između eforta i prostora

XIII. tema: Elevacija

XIV. tema: Buđenje osjećaja za skupinu

XV. tema: Grupne formacije

XVI. tema: Ples kao umjetnost; plesna kompozicija i koreografski oblici

Većina od 16 navedenih tema bavi se prvenstveno jednim vidom učenja o umjetnosti pokreta. Neke teme u svojim sadržajima objedinjuju više aspekata.

Tijelom se bave teme I., VI. i XIII.

Izražajnošću pokreta bave se teme II., VII. i X.

Prostorom se bave teme II., IX. i XI.

Socijalnim odnosom bave se teme V., XIV. i XV.

Objedinjujuće teme su:

IV. – objedinjuje I.– III. teme

VIII. – objedinjuje V. – VII. teme

XII. – objedinjuje IX. – XI. teme

XVI. – objedinjuje sve navedene teme

Važno je spomenuti da se sadržaji tema okomito razvijaju i vodoravno nadopunjuju i isprepleću, što pruža velike mogućnosti za aktivni

i kreativni pristup nastavnika i učenika usvajanju, ovladavanju i ostvarivanju pokretom nastavnih sadržaja.

PRVI RAZRED

I. TEMA

Senzibiliziranje kinestetičke percepcije za vlastito tijelo u pokretu: Upoznavanje s mogućnostima kretanja čitavog tijela i pojedinih dijelova tijela.

Opća podjela tijela na glavu, trup i udove te njihova prirodna funkcija pri kretanju.

Izolirano kretanje iz pojedinih zglobova.

Odnos između dijelova tijela: taktilni i zvučni kontakti unutar vlastita tijela, s partnerom i u manjoj skupini.

Vođenje pokreta kroz prostor iz pojedinih dijelova tijela.

II. TEMA

Subjektivni osjećaj jačine i vremena kao čimbenika kretanja:

Razvijanje osjećaja za težište tijela nasuprot osjećaju za centar levitacije.

Razvijanje osjećaja za kinetičku snagu koja pokreće tijelo u prostoru. Razvijanje osjećaja za statičku snagu, odnosno muskularnu napetost unutar tijela pri zauzimanju položaja ili prekida odvijanja pokreta.

Razvijanje osjećaja za trajanje pokreta.

III. TEMA

Spoznaja prostora čitavim tijelom; istraživati, prodirati, ispunjavati, obuhvaćati, odbijati prostor.

Razvijanje osjećaja za veličinu pokreta: malo-veliko, pruženo-zgrčeno, rašireno-skupljeno, blizu-daleko, prema tijelu-od tijela.

Razvijanje osjećaja za osnovnu prostornu orijentaciju s obzirom na vlastito tijelo: gore-dolje, desno-lijevo, naprijed-natrag.

IV. TEMA:

Razvijanje osjećaja za tijelo u kretanju i mirovanju:

– odvijanje pokreta; kontinuitet i prekid pokreta.

Razvijanje osjećaja za artikulaciju kraćih fraza pokreta u skladu s disanjem.

V. TEMA

Usredotočenje pažnje na partnera jednostavnim oblikom razgovora – pokretom.

Razvijanje osjećaja za davanje i primanje pokreta:

– prenošenje i primanje rekvizita, a zatim i pokreta unutar skupine.

Iako se njezini sadržaji zasebno obrađuju na plesnoj tehnici, VI. TEMA, koja se bavi tijelom kao instrumentom plesnog izražavanja, integrirana je u navedene nastavne sadržaje.

Improvizacija, dramatizacija i oblikovanje samostalnih sastava učenika te uvježbavanje sekvenc i koreografija nastavnika iz obrađenog gradiva.

DRUGI RAZRED

I. TEMA

Prenošenje prirodnih funkcija dijelova tijela u kretanju na druge dijelove tijela.

Pronalaženje novih mogućnosti kontakata i izražajnih odnosa između pojedinih dijelova tijela; dodirivanje, hvatanje, približavanje, obuhvaćanje, isprepletanje unutar vlastita tijela, s partnerom i u manjoj skupini.

II. TEMA

Unutarnji stav prilagođavanja ili odupiranja djelovanju sile teže; lagano-snažno kao suprotne kvalitete čimbenika kretanja Jačina.

Unutarnji stav prihvaćanja ili odupiranja trajanju pokreta; iznenadno-dugotrajno kao suprotne kvalitete čimbenika kretanja vrijeme.

III. TEMA

Osobni i opći prostor.

Razvijanje osjećaja za prostor koji okružuje tijelo; visoka, srednja i niska prostorna razina.

Prirodne zone pojedinih dijelova tijela.

Obrat u korištenju prirodnih zona tijela.

Stav prihvaćanja ili odupiranja trodimenzionalnosti prostora; neizravno-izravno kao suprotne kvalitete čimbenika kretanja Prostor.

Prostorni putevi po tlu: ravni, uglati, zaobljeni, kružni, spiralni, vijugavi.

Razvijanje osjećaja za preorijentaciju i promjenu fronte u smjeru kazaljke na satu i obratno za 1/2 i 1/4 kruga.

IV. TEMA

Unutarnji stav prihvaćanja ili odupiranja odvijanju pokreta; slobodno-vezano kao suprotne kvalitete čimbenika kretanja tijek. Razvijanje osjećaja za artikulaciju duljih fraza pokreta.

V. TEMA

Imitacija u radu s partnerom.

Vođenje i slijed pokreta u odnosu pojedinca i skupine.

Iako se njezini sadržaji zasebno obrađuju na plesnoj tehnici, VI. TEMA, koja se bavi tijelom kao instrumentom plesnog izražavanja, integrirana je u navedene nastavne sadržaje.

Improvizacija, dramatizacija i oblikovanje samostalnih sastava učenika te uvježbavanje sekvenc i koreografija nastavnika iz obrađenog gradiva.

TREĆI RAZRED

I. TEMA

Razvijanje vještine podupiranja težine tijela pri kontaktu s partnerom.

Simetrija i asimetrija tijela u mirovanju i kretanju: unutar vlastita tijela, s partnerom i u skupini.

II. TEMA

Razvijanje osjećaja za jačinu pokreta i ulogu disanja pri podupiranju tijela u kontaktu s partnerom ili rekvizitom.

Razvijanje osjećaja za protunapetost:

– doživljaj pružanja jačeg ili slabijeg otpora partneru ili rekvizitu.

III. TEMA

Daljnje razvijanje osjećaja za preorijentaciju i promjenu fronte u smjeru kazaljke na satu i obratno za 3/4, 1/8, 3/8 kruga itd.

IV. TEMA

Sukladnost slobodnog toka pokreta s kvalitetama čimbenika jačina, vrijeme i prostor.

Sukladnost vezanog tijeka pokreta s kvalitetama čimbenika jačina, vrijeme i prostor.

V. TEMA

Istovjetno i suprotno kretanje u radu s partnerom i manjom skupinom:

- s obzirom na čimbenik kretanja jačina
- s obzirom na čimbenik kretanja vrijeme

IX. TEMA

Spoznaja osnovnih linija i formi koje tijelo pokretom oblikuje u prostoru: ravne, uglate, zaobljene, kružne, spiralne, vijugave.

Spoznaja oblika tijela u mirovanju i kretanju: strijela, zid, kugla, vijak.

Iako se njezini sadržaji zasebno obrađuju na plesnoj tehnici, VI. TEMA, koja se bavi tijelom kao instrumentom plesnog izražavanja, integrirana je u navedene nastavne sadržaje.

Improvizacija, dramaturgija i oblikovanje samostalnih sastava učenika te uvježbavanje sekvencija i koreografija nastavnika iz obrađenog gradiva.

ČETVRTI RAZRED

I. TEMA

Načelo stabilnosti nasuprot labilnosti:

- labilnost u funkciji prijelaza iz jednog položaja u drugi.

II. TEMA

Razvijanje osjećaja za jačinu pokreta i ulogu disanja pri podupiranju tijela unutar skupine («povjerenje»).

Razvijanje osjećaja za protunapetost:

- doživljaj pružanja jačeg ili slabijeg otpora unutar skupine.

III. TEMA

Spoznaja trodimenzionalnosti u akcijama udaha i izdaha:

- izrastanje i skupljanje tijela.

Spoznaja trodimenzionalnosti osnovne prostorne orijentacije s pomoću prostornih akcija:

- dizanje-spuštanje, otvaranje-zatvaranje, prodiranje-povlačenje.

IV. TEMA

Simultano i sukcesivno odvijanje pokreta.

Impuls, njihaj i zamah kao elementi slobodnog tijeka pokreta.

Značenje i izražajnost stanke u pokretu s obzirom na čimbenike jačina, vrijeme i tijek.

V. TEMA

Razvijanje osjećaja za koordinaciju pokreta unutar vlastita tijela, u radu s partnerom i skupinom:

- istosmjernost i suprotnost pokreta s obzirom na čimbenik prostor.

Opservacija i analiza plesnih sekvencija partnera sa stajališta čimbenika kretanja prostor, jačina, vrijeme i tijek.

Iako se njezini sadržaji zasebno obrađuju na plesnoj tehnici, VI. TEMA se na neki način integrira u navedene teme jer se bavi tijelom kao instrumentom plesnog izražavanja.

VII. TEMA

Mogućnosti kombinacija sljedećih čimbenika kretanja:

- jačina i vrijeme
- prostor i vrijeme
- jačina i prostor

XII. TEMA

Sukladnost kvaliteta pokreta i prostora:

- prirodne kvalitete prostornih akcija.

Iako se njezini sadržaji zasebno obrađuju na plesnoj tehnici, VI. TEMA, koja se bavi tijelom kao instrumentom plesnog izražavanja, integrirana je u navedene nastavne sadržaje.

Improvizacija, dramaturgija i oblikovanje samostalnih sastava učenika te sekvencija i koreografija nastavnika iz obrađenog gradiva.

LITERATURA

Maletić, Ana. Pokret i ples. Zagreb. Kulturno-prosvjetni sabor Hrvatske. 1983.

Preston-Dunlop, Valerie. A Handbook for Dance in Education. Second edition. London. Macdonald & Evans. 1980.

Maletić, Vera. Dinamičnost plesa: Efort i fražiranje (vježbenica). Zagreb 2003.

Nastavni predmet: RITMIKA

Trajanje programa: 4 godine

Broj nastavnih sati: 280 (70 sati na godinu)

CILJ PREDMETA

Povezivanje glazbe i pokreta po učenju Emilea Jacquesa Dalcrozea i Rudolfa Labana.

Razvijanje ritamskih sposobnosti kroz svjesnu i aktivnu realizaciju u pokretu.

Razvijanje stvaralačke ličnosti s kritičkim smislom vrednovanja te sposobnosti izražavanja i komunikacije pomoću pokreta.

ZADACI PREDMETA

Uzajamno isprepletati glazbenu i plesnu umjetnost u stvaralačkom procesu.

Plesno oblikovati glazbene sadržaje koji potiču različite emotivne doživljaje.

Razvijati estetiku pokreta kroz plesno i glazbeno mišljenje.

Razvijati koordinaciju pokreta unutar tijela.

Razvijati sposobnost oblikovanja ritamsko-plesnih cjelina pokreta temeljenih na subjektivnom i objektivnom osjećaju za ritam.

Prepoznati, usvajati i kreativno oblikovati metar, metrički ritam, tempo i dinamiku te glazbene oblike.

Razvijati sposobnost pažnje i koncentracije, preciznost kontrole pokreta, pamćenja te vrednovanja kvalitete izvedenih elemenata.

Razvijati pozitivne osobine ličnosti (upornost, težnja za napredovanjem, samokritičnost).

Poticati socijalnu osviještenost učenika kroz međusobnu suradnju, komunikaciju, pomaganje i razumijevanje.

PRVI RAZRED

Spontano reagiranje putem pokreta na različite zvučne podražaje (instrument, udaraljke, zvučna kulisa).

Razvijanje svijesti o organskoj podlozi ritma (subjektivni osjećaj za ritam).

Razvijanje svijesti o kretanju prema mjernim pulsacijama – metru i ritmu (objektivni osjećaj za ritam).

Obrada mjere kao pravilne izmjene naglašenih i nenaglašenih doba (dvodobna i trodobna mjera).

Obrada notnih vrijednosti.

Ishodavanje i taktiranje dvodobne i trodobne mjere.

Memoriranje manjih ritamskih cjelina u dvodobnoj i trodobnoj mjeri (4 – 8 taktova).

Ostvarivanje ritamskih cjelina slobodno u pokretu, pljeskanjem i ishodavanjem ritma.

Odnos mjere i ritma realiziran unutar skupine, para i tijela.

Korištenje udaraljki, glasa, zvuka i različitih zvučnih kontakata kao pratnja pokretu.

Razvijanje osjećaja za praćenje melodijske linije pokretom (visoko – nisko).

Ligatura kao produženo trajanje nota

VRIJEME KAO FAKTOR KRETANJA

Razvijanje svijesti o subjektivnom i objektivnom osjećaju za vrijeme.

Ostvarivanje vremenskih kontrasta (iznenadno – dugotrajno) u subjektivnom osjećaju vremena.

TOK KAO FAKTOR KRETANJA

Razvijanje osjećaja za kontinuitet i prekid pokreta.

JAČINA KAO FAKTOR KRETANJA

Razvijanje svijesti o subjektivnom i objektivnom osjećaju za jačinu pokreta.

Ostvarivanje kontrasta snažno – lagano u subjektivnom osjećaju jačine.

Kontrasti jačine u izvedbi teze i arze u dvodobnoj i trodobnoj mjeri.

RAD S PARTNEROM U GRUPI

Razvijanje osjećaja za periodičnost pokreta putem slobodne realizacije pitanja i odgovora.

Obrada radnih pokreta i ritmova rada i njihovih pojedinačnih faza (priprema, akcija, predah). Učvršćivanje osjećaja za dvodobnu i trodobnu mjeru.

Improvizacija, dramatizacija i oblikovanje samostalnih sastava učenika te uvježbavanje sekvenci koreografija nastavnika iz obrađenog gradiva.

DRUGI RAZRED

Ponavljanje i utvrđivanje gradiva prethodnog razreda kao temelj za usvajanje novih nastavnih sadržaja.

Četvorodobna mjera – slobodno kretanje, ishodavanje i taktiranje.

Memoriranja ritamskih cjelina (4 – 8 taktova) u četvorodobnoj mjeri te njihova realizacija slobodno u pokretu.

Pljeskanje i ishodavanje ritma te poticanje na realizaciju ritma uz različitu zvučnu kulisu (glas, zvuk, udaraljke).

Odnos mjere i ritma, koordinacija kretanja unutar skupine, para i tijela.

STANKA U POKRETU I GLAZBI

 značenje i različite mogućnosti realizacije u pokretu (potpuni mir, promjena pažnje ili fronte i slično).

RITAMSKE KOMBINACIJE

 ostvarena slobodno u pokretu te u koordinaciji mjere i ritma unutar tijela.

RITAMSKE FIGURE

 ostvarena slobodno u pokretu.

UZMAH I PREDTAKT kao vrsta nepotpunog takta, njihovo značenje kao priprema za pokret te slobodno ostvarenje u pokretu.

NOTA S TOČKOM

 razvijanje osjećaja za trajanje pokreta.

GLAZBENI OBLICI

Motiv, fraza, mala glazbena rečenica i mala glazbena perioda ostvareni u pokretu.

Realizacija na principu imitacije ili suprotnosti s obzirom na faktor prostor (razine, put, smjerovi).

Korištenje različitih udaraljki, zvučne kulise i zvučnih kontakata kao pratnja pokretu.

VRIJEME KAO FAKTOR KRETANJA

Vremeniski kontrasti unutar cjeline pokreta.

Realizacija stanke u odnosu prema vremenu kao faktoru pokreta.

JAČINA KAO FAKTOR KRETANJA

Kontrasti jačine unutar ritma ili cjeline pokreta.

Realizacija stanke u odnosu prema jačini kao faktoru pokreta.

RAD S PARTNEROM I GRUPOM

Pitanje i odgovor.

Imitacija.

Istovjetno kretanje.

Improvizacija, dramatizacija i obrada primjera iz glazbene literature te oblikovanje samostalnih sastava učenika te uvježbavanje sekvenci i koreografije nastavnika iz obrađenog gradiva.

TREĆI RAZRED

Ponavljanje gradiva drugog razreda kao temelj za usvajanje novih nastavnih sadržaja.

STANKA U POKRETU I GLAZBI

– značenje i različite mogućnosti realizacije u pokretu.

RITAMSKE KOMBINACIJE

Ritamske kombinacije sa šesnaestinama , njihova realizacija slobodno u pokretu, pljeskanje i ishodavanje ritma te u koordinaciji mjere i ritma unutar tijela.

SINKOPA

Na četiri dobe

Na dvije dobe

ostvarivanje slobodno u pokretu te u koordinaciji mjere i ritma unutar tijela.

Različite mogućnosti ozvučenja sinkope (glas, zvuk, pljeskanje i drugi oblici zvučnih kontakata).

LIGATURA KAO PRODUŽENO TRAJANJE NOTA

– razvijanje osjećaja za trajanje pokreta.

Melodijska linija izražena u pokretu. Ostvarenje s obzirom na faktor prostor (razine prostora i prolaznje kroz njih).

Realizacija odnosa melodije i pratnje unutar para ili dvije grupe.

GLAZBENI OBLICI

Velika glazbena rečenica ostvarena u pokretu.

Velika glazbena perioda ostvarena u pokretu.

VRIJEME KAO FAKTOR KRETANJA

Vremeniski kontrasti unutar cjeline pokreta.

Stupnjevanje vremena unutar ritma ili cjeline pokreta (acelerando i ritardando u glazbi).

JAČINA KAO FAKTOR KRETANJA

Kontrasti jačine unutar ritma ili cjeline pokreta.

Stupnjevanje jačine pokreta unutar ritma ili cjeline pokreta (crescendo i decrescendo u glazbi).

Upotreba udaraljki kao pratnja pokretu i kao nadopuna glazbene pratnje.

RAD S PARTNEROM I GRUPOM

Pitanje i odgovor.

Imitacija.

Unisono kretanje.

Improvizacija, dramatizacija i obrada primjera iz glazbene literature te oblikovanje samostalnih sastava učenika te uvježbavanje sekvenci i koreografije nastavnika iz obrađenog gradiva.

ČETVRI RAZRED

Ponavljanje i utvrđivanje gradiva iz prethodnih razreda.

RITAMSKE KOMBINACIJE

Sinkopa na jednu dobu

Sinkopa na dvije dobe i njezine kombinacije

ostvarene slobodno u pokretu te u koordinaciji mjere i ritma unutar tijela.

RITAMSKE FIGURE

Triola i njezine kombinacije

LIGATURA KAO PRODUŽENO TRAJANJE NOTA

GLAZBENI OBLICI

Kanon kao jednostavni oblik muzičke polifonije oblikovan u pokretu.

Dvodijelni oblik: mala dvodijelna pjesma baroknog i prijelazno – romantičnog tipa ostvarena u pokretu.

VRIJEME I JAČINA KAO FAKTOR KRETANJA

Kombinacije:

Pojačavanje i ubrzanje pokreta (crescendo i accelerando u glazbi).

Slabljenje i usporavanje pokreta (decrescendo i ritardando u glazbi).

Dvodionički ritam unutar tijela u obliku velike glazbene rečenice s jednostavnim ritmičkim kombinacijama.

Prepoznavanje ritma iz pokreta učenika.

Stvaranje i izvođenje slobodnog ritma uz različite zvučne efekte.

Korištenje udaraljki te različitih zvučnih pratnji kao potpora individualnom kretanju i kretanju u grupi.

RAD S PARTNEROM I GRUPOM

Pitanje i odgovor.

Imitacija.

Unisono kretanje.

Improvizacija, dramatizacija i obrada primjera iz glazbene literature te oblikovanje samostalnih sastava učenika te uvježbavanje sekvenci i koreografije nastavnika iz obrađenog gradiva.

LITERATURA

MALETIĆ, Ana. Pokret i ples. Zagreb 1983. Kulturno prosvjetni Sabor Hrvatske.

ŽUPANOVIĆ, Lovro. Tvorba glazbenog djela

DALCROZE, Emile, Jaques. Glazba i plesač (izbor). Zagreb. 1995. ME/GESTA/ČVORAK.

Nastavni predmet: FUNKCIONALNA TJELESNA TEHNIKA

Trajanje programa: 4 godine

Broj nastavnih sati: 280 (70 sati na godinu)

Funkcionalna tjelesna tehnika jedan je od temeljnih predmeta struke u procesu plesno-ritmičkog odgoja i obrazovanja. Sinteza je elemenata sustava yoge, barre à terre te modernih plesnih tehnika: Graham, Cunningham i Limon. Navedeni elementi i njihove kombinacije usklađeni su s potrebama nastave plesa i na taj način evaluiraju. Funkcionalna tjelesna tehnika integralni je dio I. teme u kojoj

se osobito i neodvojivo isprepleće s nastavom plesa, a posebno podupire i preuzima VI. temu u kojoj tijelo tretirano kao alat postupno postaje instrument plesa.

ZADACI

Pravilna postava tijela u stavu: ležeći, stojeći, sjedeći.

Pravilna postava tijela u kretanju.

Pravilna uporaba disanja.

Osvješćivanje pojedinih dijelova tijela i njihovih funkcija.

Osvješćivanje odnosa između pojedinih dijelova tijela (konekcije).

Opća tjelesna pripremljenost: gipkost, brzina, izdržljivost, jačina, koordinacija i ravnoteža.

Osvješćivanje odnosa: osobni prostor – opći prostor.

CILJ

Razvijen kinestetički osjećaj.

Prihvatanje vlastita tijela kao jedinstvenog izražajnog instrumenta.

Prihvatanje partnera i skupine u međusobnoj ovisnosti.

Osvješćivanje i izgrađivanje tijela kao plesnog instrumenta.

PRVI RAZRED

Ekstenzija, fleksija i rotacija, kao osnovne kinetičke funkcije tijela, temelj su:

- vježba za pravilnu postavu tijela u ležećem, sjedećem i stojećem položaju
- vježba za razgibavanje pojedinih dijelova tijela: glave, vrata, trupa (od ramenog dijela do zdjeličnog pojasa) te ruku sa šakama i nogu sa stopalima
- vježbe za istezanje i jačanje pojedinih skupina mišića tijela

LOKOMOCIJA

Kotrljanje i premeti kao način kretanja kroz prostor.

HOD

Kao elementarni prijenos težine.

Kao primjer jednostavnog oblika ravnoteže.

Prirodni hod s laganim istovremenim gibanjem noge i suprotne ruke (protupomak).

Načini hoda:

- s obzirom na prostorne razine: u polučučnju, na istegnutim nogama i punom stopalu, na poluprstima
- s obzirom na prostorne smjerove: naprijed, natrag, u stranu

TRK – kao ubrzana lokomocija

Načini trka s obzirom na čimbenik tijek:

- trk s naglašenim dizanjem koljena slobodne noge
- trk vezanim klizećim koracima

VRTNJA – u slobodnom tijeku pokreta

OKRET – ishodan; u smjeru kretanja kazaljke na satu i obrnuto

ELEVACIJA

Slobodno izveden skok s naglaskom na udah pri odskoku i izdah pri doskoku.

Upoznavanje pet osnovnih vrsta skokova.

Obvezni sastavi učenika te sekvence i koreografije nastavnika.

DRUGI RAZRED

Ekstenzija, fleksija i rotacija, kao osnovne kinetičke funkcije tijela, temelj su:

- vježba za pravilnu postavu tijela u ležećem, sjedećem i stojećem položaju
- vježba za razgibavanje pojedinih dijelova tijela: glave, vrata, trupa (od ramenog dijela do zdjeličnog pojasa) te ruku sa šakama i nogu sa stopalima
- vježbe za istezanje i jačanje pojedinih skupina mišića tijela
- nadgradnja navedenih vježba tehnički zahtjevnijim elementima

VJEŽBE U STOJEĆEM STAVU

Kao svjestan početak učenja plesnih pozicija kroz razine prostora (otvoreno i paralelno)

RAVNOTEŽA na više točaka uporišta.

LOKOMOCIJA

HOD

Prijenos težine – visoki i niski.

Kombinacije koraka s obzirom na prostor: promjene smjera kretanja, promjena fronte, različiti prostorni putevi.

Kombinacije koraka i ravnotežnih položaja.

TRK – s obzirom na čimbenik prostor:

Promjene smjera kretanja, promjena fronte, različiti prostorni putevi.

OKRET

Različiti načini izvođenja poluokreta u srednjoj i visokoj razini prostora.

Slobodni okreti – centripetalni i centrifugalni.

ELEVACIJA

Svjesna priprema za skok temeljena na plesnim pozicijama kroz razine prostora.

Daljnja razrada pet vrsta skokova.

PAD – centralni i periferni

KOMBINACIJE ELEMENATA s obzirom na razine prostora:

- hod, trk, skok, pad, prijelaz položaja na podu

Obvezni sastavi učenika te sekvence i koreografije nastavnika.

TREĆI RAZRED

Ekstenzija, fleksija i rotacija, kao osnovne kinetičke funkcije tijela, temelj su:

- vježba za pravilnu postavu tijela u ležećem, sjedećem i stojećem položaju
- vježba za razgibavanje pojedinih dijelova tijela: glave, vrata, trupa (od ramenog dijela do zdjeličnog pojasa) te ruku sa šakama i nogu sa stopalima

- vježbe za istezanje i jačanje pojedinih grupa mišića tijela
- nadgradnja navedenih vježba tehnički zahtjevnijim elementima

VJEŽBE NA MJESTU KROZ RAZINE PROSTORA

Kao nadgradnja vertikalne postavke tijela.

Osvješćivanje simultanih i sukcesivnih gesta ruku i nogu u sve smjerove prostora.

RAVNOTEŽNI POLOŽAJI

U simetričnim i asimetričnim stavovima.

Na više točaka uporišta s postupnim smanjivanjem do jedne točke.

Ispad u sve smjerove prostora.

LOKOMOCIJA I ELEVACIJA

Različite kombinacije koraka, trka, gesta, ispada, okreta, skoka i pada s obzirom na:

- razine prostora
- smjer kretanja
- promjene fronte
- prostorne puteve

Obvezni sastavi učenika te sekvence i koreografije nastavnika.

ČETVRTI RAZRED

Ekstenzija, fleksija i rotacija, kao osnovne kinetičke funkcije tijela, temelj su:

- vježba za pravilnu postavu tijela u ležećem, sjedećem i stojećem
- položaju
- vježba za razgibavanje pojedinih dijelova tijela: glave, vrata, trupa (od ramenog dijela do zdjeličnog pojasa) te ruku sa šakama i nogu sa stopalima
- vježbe za istezanje i jačanje pojedinih grupa mišića tijela
- nadgradnja navedenih vježba tehnički zahtjevnijim elementima

VJEŽBE NA MJESTU KROZ RAZINE PROSTORA

Obogaćivanje rječnika plesnih pozicija kao priprema za postavu tijela u okretu i skoku koji se izvode u visokoj razini te geste radne noge do 90° u sve smjerove prostora.

RAVNOTEŽNI POLOŽAJI

Različite kombinacije okreta i gesta nogu u srednjoj i visokoj razini na jednoj točki uporišta.

Uvođenje stabilnog i labilnog kroz tehnički aspekt impulsa, njihaja i zamaha trupa, ruku i nogu u različitim plesnim pozicijama.

LOKOMOCIJA I ELEVACIJA

Različite kombinacije koraka, trka, gesta, ispada, okreta, skoka i pada s obzirom na:

- razine prostora
- smjer kretanja
- promjene fronte
- prostorne puteve

obogaćene tehničkim aspektom impulsa, njihaja i zamaha.

Obvezni sastavi učenika te sekvence i koreografije nastavnika.

LITERATURA

MALETIĆ, Ana. Pokret i ples. Zagreb. 1983. Kulturno-prosvjetni sabor Hrvatske

COHAN, Robert. The Dance Workshop. London. UNWIN PAPER BACK. 1986.

LEWIS, Daniel. THE ILLUSTRATED DANCE TECHNIQUE OF JOSE LIMON. New York. 1984. Harper & Row, Publishers.

BARTENIEFF, Irmgard. Body Movement, Coping with the Environment. London. 1980. Dance Books

PRESTON, Valerie. A Handbook for Modern Educational Dance. London. 1980. Macdonald & Evans.

Nastavni predmet: GLASOVIR

Trajanje programa: 2 godine

Broj nastavnih sati: 1 sat na tjedan po učeniku

35 sati godišnje po učeniku

CILJEVI I ZADACI

Programom nastave glasovira učenici stječu znanja i vještine ovladavanja instrumentom. Zbog neprekidnog stvaralačkog prožimanja glazbene i plesne umjetnosti, ovaj je program neodvojiv dio strukovnog i umjetničkog obrazovanja budućih plesača, koreografa i plesnih pedagoga. Tijekom školovanja učenici to znanje primjenjuju u svladavanju određenih zadataka iz ritmike, plesa i glazbene kulture.

Kao završeni plesni pedagozi svoje znanje rabe u suradnji s korepetitorom pri odabiru odgovarajuće notne literature za realizaciju određenih nastavnih programa, a osposobljeni su i da samostalno prate na glasoviru vlastitu nastavu (dječji vrtići, tečajevi).

Bogato 50-godišnje iskustvo rada ove škole pokazuje da se široko plesno i glazbeno obrazovanje, stečene vještine i znanja uspješno primjenjuju i u odgojiteljstvu, muzikoterapiji, defektologiji, dramskoj umjetnosti i dr.

Rezultati nastave glasovira provjeravaju se na godišnjoj produkciji i na javnim godišnjim ispitima pred povjerenstvom na kraju školske godine. Ako učenik nastupi na godišnjoj produkciji, odsviranu kompoziciju ili kompozicije nije dužan ponoviti na godišnjem ispitu.

PRVA GODINA UČENJA GLASOVIRA

TEMELJNI SADRŽAJ RADA

Smještaj kraj glasovira, držanje tijela, postava ruku i prstiju, artikulacija prstiju.

Osnovne vrste udara: legato, non legato, staccato, portato.

Tehničke vježbe s transpozicijama.

Fraziranje, dinamičke oznake.

RAZVIJANJE TEHNIKE SVIRANJA

C-durske i a-molske ljestvice kroz dvije oktave paralelno i u protupomaku i trozvuci s obratima rastavljeno i istodobno kroz jednu oktavu.

Matz-Šaban: Osnovna škola za klavir 1. dio, vježbe A, B, C i E

Matz-Šaban: Osnovna škola za klavir 2. dio, od 1. do 60. vježbe, izbor

Ljestvički intervali – osnovni nazivi.

Oznake dinamike: crescendo i decrescendo.

Oznake tempa: presto, vivo, allegretto, lento.

Pjevanje: primjeri u F i G-duru i a, e i d molu iz glazbene literature.

GLAZBENI OBLICI

Motiv, fraza, mala glazbena rečenica i mala glazbena perioda.

SLUŠANJE GLAZBE I DIKTAT

Ritamski diktat:

– cjeline od 4 takta ili 4 + 4 takta (zapisivanje diktata i uvježbavanje na više načina).

Primjeri iz glazbene literature (glazbena rečenica i perioda – slušanje i analiza).

STVARALAČKA AKTIVNOST

Ritamski primjeri male rečenice i male glazbene periode (samostalni radovi učenika) koji će se realizirati u pokretu na satovima ritmike.

TREĆI RAZRED

MJERE

Dvodobna (2/4, 2/2, 2/8), trodobna (3/4, 3/2, 3/8), četverodobna (4/4, 4/2, 4/8).

RITAM

Notne vrijednosti: ○ : ♩ : ♪ : ♫ : ♮

i pauze: - - † ‡

Ritamске kombinacije:

Augmentacija i diminucija.

RITAMSKЕ VJEŽBE – pretežito u cjelinama 4 ili 4 + 4 ili 8 taktova

GLAZBENA PISMENOST I INTONACIJA

Čitanje i obilježavanje nota od C – c.

Tonalitet D-dur i h-mol; B-dur i g-mol.

Kvintni krug. Svi predznaci u G i F ključu.

Nazivi stupnjeva.

Ljestvični interval unutar dijonike

Povišeni i sniženi tonovi.

Pjevanje: jednoglasni primjeri u obrađenim tonalitetima.

Oznake dinamike i tempa – proširenje.

GLAZBENI OBLICI

Od motiva do velike glazbene rečenice i velike periode.

SLUŠANJE GLAZBE I DIKTAT

Ritamski diktat:

– cjeline od 8 i 8 + 8 taktova – uključiti nove ritamske kombinacije i uježbavati na tri načina.

Primjeri iz literature do velike glazbene periode (slušanje i analiza).

S. Rahmanjinov: Treći koncert za klavir (tema)

V. Lisinski: Ljubav i zloba (tema)

STVARALAČKA AKTIVNOST

Velika glazbena rečenica i velika glazbena perioda – ritamski primjeri adekvatni zahtjevima na satu ritmike.

ČETVRTI RAZRED

MJERE

Složene mjere (5/8, 6/8, 9/8).

RITAM

Poliritmija.

Ritamске kombinacije:

RITAMSKЕ VJEŽBE – pretežito 8 taktova

GLAZBENA PISMENOST I INTONACIJA

Tonalitet A, E, Es dur i fis, cis, c i f mol.

Kvintakordi glavnih stupnjeva.

Alteracije bez skokova, postepenim kretanjem.

Dijatonski i kromatski polustepen.

Intervali (proširenje).

Pjevanje: jednoglasni primjeri u obrađenim tonalitetima.

Oznake dinamike, tempa i načina izvođenja – proširenje.

GLAZBENI OBLICI

Kanon i dvodijelna pjesma.

SLUŠANJE GLAZBE I DIKTAT

Ritamski diktat:

– cjeline od 8 taktova

– jednoglasni (jednostavni) melodijsko – ritamski diktat (cjelina od 4 takta).

Slušanje i analiza primjera dvodijelne pjesme osnovnog i prijelaznog tipa.

Primjeri iz literature:

Mala dvodijelna pjesma prijelaznog tipa:

L. van Beethoven: IX. simfonija – IV. stavak

Velika dvodijelna pjesma osnovnog tipa:

J. S. Bach: Menuet u G-duru

Velika dvodijelna pjesma prijelaznog tipa:

L. Županović: Stari ples

LITERATURA

L. Adamić: Solfeggio I, II. i III. knjiga

A. Marković: 555 izabranih tema

R. Matz: Vježbe za solfeggio i diktat I, II. i III.

L. Županović: Tvorba muzičkog djela

Njirić, Tomašek, Završki, Županović: Upoznavanje glazbenih djela i osnovnih glazbenih oblika u osnovnoj školi

Nastavni predmet: OSNOVE KLASIČNOG BALETA

Trajanje programa: 2 godine

Broj nastavnih sati: 140 (70 sati na godinu)

CILJ PREDMETA

Usvajanje osnovnih načela i elemenata klasičnog baleta; upoznavanje s baletnom umjetnošću. Cilj ovoga predmeta u Školi suvremenog plesa je doprinos kvalitetnijoj izvedbi nastavnih sadržaja u temeljnom predmetu struke.

ZADACI PREDMETA

Razvijanje svijesti o dijelovima tijela, skupinama mišića, disanju (u mirovanju i kretanju)

Postavljanje tijela, nogu, ruku i glave u vježbama licem štapu, bokom štapu i na sredini dvorane

Razvijanje koordinacije pokreta različitih dijelova tijela, koncentracije i preciznosti izvođenja

Razvijanje koordinacije u složenim kombinacijama te osjećaj za tijelo u prostoru

PRVA GODINA UČENJA (3. razred)**VJEŽBE NA PODU**

1. Osnovne vježbe barr à terre

VJEŽBE UZ ŠTAP

1. Pozicije nogu – licem i bokom štapu, I., II., III. i V.
2. Pozicije ruku – na sredini dvorane i bokom štapu (priprema pozicija, I., III. i II.)
3. Demi-plié – licem i bokom štapu iz I., II. i V. pozicije
4. Grand plié – licem i bokom štapu iz I., II. i V. pozicije
5. Battement tendu simple en croix – licem i bokom štapu u I. i V. poziciji
6. Battement tendu passé par terre – licem i bokom štapu
7. Battements tendus s demi-plié, iz plié-a u plié-licem i bokom štapu
8. Battement tendu jeté en croix – licem i bokom štapu iz I. i V. pozicije
9. Battement tendu jeté piqué – licem i bokom štapu iz I. i V. pozicije
10. Pojmovi en dehors i en dedans
11. Demi-rond de jambe par terre – licem i bokom štapu
12. Rond de jambe par terre – licem i bokom štapu
13. Plié – soutenu – licem i bokom štapu
14. Položaj noge sur le coup-de-pied – licem i bokom štapu
15. Battement frappé – licem i bokom štapu, prstima na pod i na 30°
16. Battements fondus – licem štapu, prstima na pod i na 45°
17. Battements retirés – licem štapu
18. Battements relevés lents – licem štapu na 45°
19. Nagib tijela nazad i u stranu – licem štapu
20. Relevé na poluprste u V. poziciji – licem štapu

VJEŽBE NA SREDINI DVORANE

1. Baletno hodanje i baletno stupanje
2. Položaji épaulements croisés i effacés
3. I. Port de bras
4. Demi-plié iz I. i II. pozicije en face
5. Grand plié iz I. pozicije en face

6. Battements tendus simples iz I. pozicije en face
7. Battements tendus jetés iz I. pozicije en face
8. Reverancé

ALLEGRO

1. Trampoline
2. Temps sauté iz I. i II. pozicije

DRUGA GODINA UČENJA (4. razred)**VJEŽBE UZ ŠTAP**

1. Pozicije nogu – licem i bokom štapu IV. pozicija
2. Pozicije ruku (naglasak na prijelaze iz pozicije u poziciju)
3. Demi-plié – licem i bokom štapu iz IV. pozicije
4. Grand-plié – licem i bokom štapu iz IV. pozicije
5. Battements tendus pour le pied en croix – licem i bokom štapu
6. Battements tendus s demi-plié u II. poziciji bez prijenosa težine s noge oslonca – licem i bokom štapu
7. Battement tendu jeté s demi-plié u I. i V. poziciji – licem i bokom štapu
8. Battement tendu jeté ballancé
9. Demi-rond de jambe par terre en dehors i en dedans s potpornom nogom u demi-plié licem i bokom štapu
10. Rond de jambe par terre en dehors i en dedans s potpornom nogom u plié – licem i bokom štapu
11. Temps relevé par terre en dehors i en dedans – licem i bokom štapu
12. Battement soutenu – prstima na pod i na 45° – licem i bokom štapu
13. Battement tendu plié – soutenu – s podizanjem na poluprste u V. poziciji – licem i bokom štapu
14. Battement double frappé – licem i bokom štapu, prstima na pod i na 30°
15. Petits battements – licem i bokom štapu
16. Battement fondus – bokom štapu, prstima na pod i na 45°
17. Battement développé – licem i bokom štapu
18. Grand battement jeté – licem i bokom štapu
19. Poluokret prema štapu
20. Priprema za pas de bourré – licem štapu (fakultativno)

VJEŽBE NA SREDINI DVORANE

1. Položaji épaulements croisés i effacés (mala i velika poza)
2. II. port de bras
3. Demi-plié iz V. pozicije
4. Grand plié iz II. i V. pozicije
5. Battements tendus s demi-plié i iz plié-a u plié
6. Battements tendus s demi-plié u II. poziciji bez prijenosa težine s noge oslonca i s prijenosom težine
7. Battements tendus jetés piqués iz I. pozicije en face
8. Demi-rond de jambe par terre en dehors i en dedans
9. Polka
10. Poloneza

ALLEGRO

1. Temps sauté iz V. pozicije
2. Changements des pieds
3. Pas échappé u II. poziciji